

80
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN 80. YILINDA

Ekim 2003 sayı:6

E G İ A D

Yarın

EGE GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ YAYIN ORGANI

4.000.000.-TL
TÜGİK
Yayın Örgütü

*doğruca, doğruca, doğruca, doğruca,
Sağlık, ve Huzur ve refah için
kutlu bir yaşamı göndüldü
dilerim.*

*Mevcutlu Türk
-dijital-*

**"Atam; Cumhuriyetin
nesilleri büyük eserine
sahip çıkıyor"**

EGİAD

ISSN 1304-3269

dalan®

Doğal Güzel

80 Yıllık Cumhuriyetimiz'in 62 Yılında Türkiye'ye Ekonomiyi Anlattık

Cumhuriyetimiz'in 80. Yılı Kutlu Olsun

başarı öyküsü... 10

"Atatürk dehasıyla ayakta kalacak Cumhuriyet'i kurabildi..."

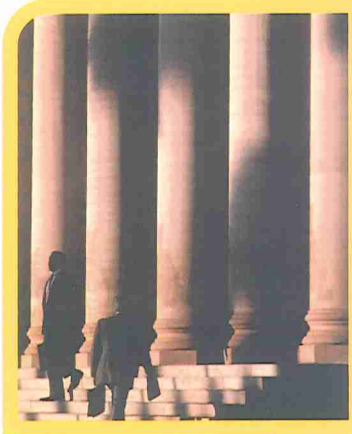
Cumhuriyetimiz'in 80'nci yıldönümünü kutladığımız bugünlerde Cumhuriyet Tarihi'nin büyük bir bölümünde ülkemizi ve devletimizi yönetmiş, politikanın duayeni 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel ile Cumhuriyet'in geçmişi ve geleceği üzerine tarihi bir gezinti yaptık... Türkiye'nin geleceğinin perspektifinin çizildiği bu özel söyleşi Sayın Demirel'in EGIAD ve genç nesillere öğütü niteliğini taşıyor...

İzmir penceresinden... 22

"EGİAD bizim fidanlığımız"

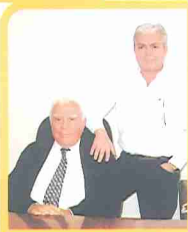
Bu sayımızda İzmir'in en önemli sivil toplum örgütlerinin başındaki lider isimlerle, EBSO Meclis Başkanı Sayın Kemal Çolakoğlu ve ESIAD Başkanı Sayın Enis Özsaruhan ile İzmir'e, siyasete ve iş hayatına dair çok sıcak ve keyifli bir söyleşi yaptık.

dosya... 28

"Adalet sistemimi yargının sorunları..."

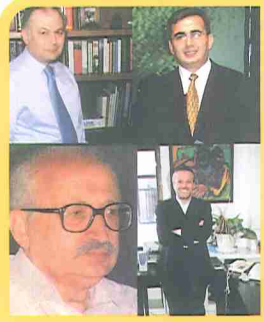
20. yüzyıl gerilerde kalmış, 21. yüzyıl hızla akıp gitmeye başlamıştır. Türkiye 21. yüzyılın iddialı ve saygın bir ülkesi olabilmek için Hukuk düzeninde yenilikler yapmak ve çağı yakalamak zorundadır. Sistemin sürekli yolsuzluk ürettiği bir ortamda, toplumsal huzur, barış ve güven ortamının ancak Adalet verilen önem ve düzenli bir şekilde işleyen Adalet sistemi ile kaim olacağı unutulmamalıdır.

Baba- Oğul... 36

"Helvacılıkta 7.kuşağa doğru Beşe Gıda..."

108 yıllık köklü bir firmayı günümüze taşıyan başmimarlardan birisi Ömer Beşe. Manisa'da, kayınpederi Ziya Ahmet Manisalı tarafından 1885 yılında kurulan Beşe Gıda San. Ltd. Şti'nin başına 1947 yılında kayınpederinin vefatından sonra geçmiş ve firmayı bugünlere getirmiş. Yüksek makine mühendisi olmasına karşın, firmanın sahipsiz kalacak olmasına gönüllü razı gelmemiş ve bayrağı devralmış...

konuk yazarlar...

Aydın Bilgin	34
Mustafa Mutlu	44
Hanri Benazus	50
Cemal Tükel	100
Ünal Ersözlü	109

spor... 40

"bir tırmanış asla zirvede bitmez..."

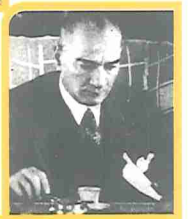
Nasuh Mahruki'yi Everest'e çıkan ilk Türk dağcı olarak tanıdık. Sonrasında ne zaman bir doğal afet yaşasak ekibiyle birlikte en güvenilen kurtarma timi olarak çıktık karşımıza. Sadece Türkiye'de değil, komşu Yunanistan'da ve dünyanın birçok yerinde umut dağıttı, hayatlar kurtardı. Ve ne mutluyuz ki bu sayımızda bizlere konuk oldu.

portre... 46

"Ege Bölgesi 'Best Seller' zenginlikte başarılarla sahip..."

Ernst & Young şirket ortağı Dursun Özcan ile Ege Bölgesi'nin danışmanlık sektörüne bakışı, İzmir ve Ege'i işadamlarını farklı kılan özellikler, uyum süreci kapsamında vergi politikalarında kısa ve uzun vadede öngörülen değişiklikler ve yabancı sermaye girişi üzerine konuştuk.

Cumhuriyet... 52

"Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu..."

Türkiye Cumhuriyeti, gerek geçmişteki Türk devletlerinin, gerekse çağdaşı olan devletlerin kuruluşlarında karşılaştıkları güçlüklerden çok daha büyüklerini yenmek zorunda kalmıştır. Hatta, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu hazırlayan Türk Devrimi'ni diğer devrimlerle (Fransız ve Rus) karşılaştırdığımızda görürüz ki, Türk Devrimi iç ve dış büyük güçlükleri yenmiştir. Fransız ve Rus Devrimleri kendi iç bünyelerinde yaşanırken, Türkiye önce emperyalizme karşı silahlı bir mücadele vermek zorunda idi. Mazlum uluslar üzerindeki etkisi açısından ele alındığında da, Türk devrimi bu yönde en etkili olanıydı.

eşler anlatıyor... 76

"0 hep benim hocamdır..."

"Ahmet deyince aklıma ilk gelen kelime:Güven..."

"Eşler anlatıyor" sayfalarımızın konuklarından biri EGIAD üyelerinin çok sevdiği, hepimizin sevgili "hocası" EGIAD Genel Sekreteri Mustafa Tanyeri'nin eşi Neşe Hanım... Diğer konumuz da EGIAD Kurucu Üyelerinden, İzmirli işadamı Ahmet Göksan'ın eşi Dilek Göksan...

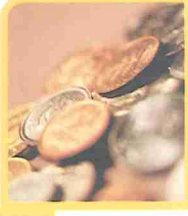

sektör... 80

"İnşaat sektörü S.O.S. veriyor..."

2003 yılının ilk üç ayında, ülkemiz ekonomisi dünyada Çin'den sonra en iyi performansı göstererek yüzde 7.4 oranında büyüdü. Sektörler itibarıyla incelediğimizde; tarımda, sanayide, ticarete, ulaştırma ve haberleşmede toparlanma gözleniyor. Ancak, sözkonusu dönemde ve hatta birkaç yıldır inşaat sektörü için aynı gelişmeyi söylemek mümkün değil. Ekonominin bütünüyle büyüdüğü bir dönemde inşaat sektörünün büyümediğini, aksine küçüldüğünü görüyoruz. Diğer bütün sektörler büyürken, inşaat sektörü de biraz geriden gelse ne olur diyebilecek durumda değiliz.

ekonomi... 94

"2003 yılı enflasyon hedefine ulaşıyor..."

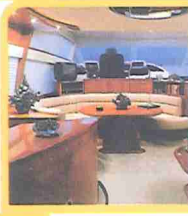
Türkiye'nin yıllardır en büyük sorunu olan enflasyonun beli kırılıyor. 2003 yılı için yüzde 20'lik bir enflasyon hedefi belirlendiğinde ilk önce kimse inanmamıştı. Yaz aylarında yıllardır ilk kez karşılaşılan negatif oranlardan sonra "acaba gerçekten de tutturulabilir mi?"

egiad... 102

"EGİAD'dan haberler"

Türkiye Sanayici ve İşadamları Dernekleri Konfederasyonu'nu oluşturacak altı bölgesel federasyondan biri olan Batı Anadolu Sanayicileri ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (BASİFED) kuruldu.

yaşam tarzı... 110

"denizlerle sevişmek..."

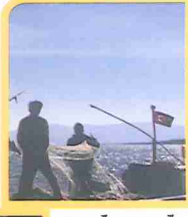
"Teknem beni tatlı tatlı, bir beşik gibi sallayarak uyuttuğu yatağında gözümü açıyorum. Güneşin ilk ışıkları pencereden içeri giriyor. Saate bakıyorum, ancak altı saat uyumuşum. Ama dipdiri, çakı gibiyim. Yataktan fırlayıp güverteye çıkıyorum."

egiad... 114

"5 üye 5 soru 5 yanıt..."

Hasan Özyavru EGIAD üyesi, Timuçin Dalan Yerel Yönetimler ve Parlamento ile İlişkiler Komisyonu Üyesi Cengiz Gönen Basın, Yayın Halkla İlişkiler Komisyon Üyesi, Ali Haydar Yalçındağ EGIAD Üyesi ve Barış Türker EGIAD üyesi...

egenin yolları... 120

"Bilinmeyen Cennet: Karaburun..."

Bu sayıdan itibaren "Ege'nin Yolları" adıyla yeni bir yazı dizisine başlıyoruz. Her sayıda güzel Ege'nin bir cennet köşesine uzanacağız. Öyle bereketli topraklardır ki Ege toprakları buraya bir kez yerleşen bir daha gitmemiş ve nice medeniyetler burada doğmuş ve burada yok olmuştur.

teknoloji... 124

"teknoloji ile bir adım önde..."

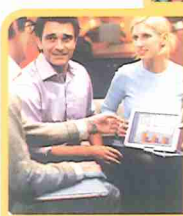
"Artık bir otomobile daha ne ekleyebilirsiniz?" diye bir soru sorulsa verilecek tek cevap "Teknoloji" olacaktır. Alman otomotivinin üç büyüklerinden Audi, ezeli rakiplerinden BMW'nin yeni neo-modern 7 kasasının karşısına klasik Audi çizgisini sportif hatlarla birleştiriyor.

moda... 126

"premiere vision sonrası..."

Dünyanın en büyük kumaş fuarı Premiere Vision, tekstilin değişik alanlarına hitap edebilecek sınırsız trendler ve ışıklar sunmakta. Hedefi tekstil sektörüne sürekli, yenilikçi ve yaratıcı fikirler sunmak olan Premiere vision...

insan kaynakları... 128

"günümüzde gönüllülüğün önemi ve iş dünyasındaki rolü..."

"Gönüllülük" kavramı, hızla değişen dünyamızda gün geçtikçe daha çok önem kazanıyor.

iletişim... 132

"Hepsi bir arada..."

Serbest Giyim, Serbest Cuma, Casual giyim, Business Casual, Casual Friday, Smart Casual. Son yıllarda, Türkiye'de de, bazı şirketlerin serbest giyimi benimsemesi ve uygulaması ile, bu tanımlar da sıkça kullanılmayı başlandı.

kalite... 134

"Ege'de kalite yarışı başlıyor..."

EGE BÖLGESİ KALİTE ÖDÜLÜ ve YILIN BAŞARILI EKİBİ ÖDÜLÜ için başvurular başladı.

Sahibi:
EGİAD adına
Fatih DALAN
Yönetim Kurulu Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Yayın Koordinatörü:
Doç. Dr. Mustafa TANYERİ

Yayın Kurulu:

Cemalettin ÖZDOĞAN (Başkan)	Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Görevlisi
Cemal TÜKEL	Ticaret Gazetesi Yazı İşleri Müdürü
Deniz SİPAHİ	Milliyet Gazetesi Köşe Yazarı
Figen TAHİROĞLU	Ernst & Young
Gürsel KURU	insankaynaklari.com Editörü
Hami ÖZER	Milliyet Gazetesi Yayın Koordinatörü
Hasan ÇÖMLEKÇİ	Ünsoy Tarım Ürünleri San. Tic. Ltd. Yönetim Kurulu Başkan Vekili
İlhan BİLGEHAN	Yeni Asır Gazetesi Yazı İşleri Müdürü
İsmail ÖZELÇİNLER	İldeas Reklamcılık Tic. Şti. Genel Müdürü
Levent GÖKÇEER	Milliyet Gazetesi Köşe Yazarı
Levent KONUŞ	3. Boyut Reklam Tanıtım Yönetim Kurulu Başkanı
Murat GÜREL	Ege TV Haber Müdürü
Doç. Dr. Mustafa TANYERİ	Gürel Gazetecilik Yayıncılık Yönetim Kurulu Üyesi
Nafiz GÖNEN	Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
Nedim BUBİK	Gönen Motorlu Araçlar Ltd. Şti. Genel Müdürü
Nihat DEMİRKOL	Hürriyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü
Osman GENCER	Nihat Demirkol Yönetim Danışmanlık Hiz. Tic. Ltd. ŞTİ sahibi
Reha ATAKAN	Yeni Asır Gazetesi Yayın Kurulu Başkanı
Reyhan ERGÜLTEKİN	Atakan İnş. San. Tic. Ltd. Şti. Genel Müdürü
Selim AYDAŞ	3. Boyut Reklam Tanıtım Editörü
Serap ZEYBEK	3. Boyut Reklam Tanıtım Ajans Başkanı
Uğur İŞVEN	Dünya Gazetesi Ege Bölge Temsilcisi
Uğur ORAL	Haber Ekspres Yazı İşleri Müdürü
Yunus KARAKAYA	Gazeteci Yazar SCBS Haber Müdürü

Sanat Yönetmeni : Selim AYDAŞ
Grafik : Reyhan ERGÜLTEKİN

Kapak Fotoğrafi : Hanri BENAZUS Arşivi

Reklam Koordinatörü : Özge ÇELİKKOL / 0.232. 489 40 11 - 489 40 57

Ön hazırlık:
3. Boyut Reklam Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.
Şair Eşref Bulvarı No: 22 Karaahmetoğlu İş Merkezi K:4/408 Çankaya / İZMİR
Tel&Faks: 0232 489 40 11 - 489 40 57

Baskı: ISSN 1304-3269
Tükelmat A.Ş. (Baskı tarihi: 23/10/2003) 1571 sokak no: 16 Çınarlı / İZMİR
Tel: 0232 461 96 42
Yazışma Adresi: Mustafa Kemal Sahil Bulvarı Levent Marina Tesisleri Çakalburnu Üçkuyular / İZMİR
egiadd@superonline.com • www.egiad.org.tr • egiad@egiad.org.tr
Bu dergi içindeki resimler ve yazılar EGIAD'dan izin alınmadan kullanılamaz.

CUMBA

Var mısınız?

Tüm İzmir'e tepeden bakan enfes manzarası, mimari yapısıyla çarpıcı bir uyum sağlayan, Lezzeti zirveye taşıyan eşsiz münüsü ve sıcak atmosferiyle eşsiz gecelerin ev sahibi, yeniliklerin mekanı Cumba Restoran & Bar, gecelerinize daha bir sıcaklık katmak için dekorasyonunu yeniledi...

Geçtiğimiz yıl hizmete giren ve dünyanın sayılı markalarının da yer aldığı mahzenden şarabınızı kendiniz seçmeye...
Seçtiğiniz şarabı yeni dekore edilen Bar'ımızda sevdiğinizle birlikte yudumlayarak sohbet...
Yenilenen salonumuzda dostlarınızla birlikte nefis geceler yaşamaya... Var mısınız?

CUMBA
Restoran & Bar

Adres : İstanbul Caddesi No: 54 Bornova - İZMİR
Telefon : 0 (232) 339 00 00 - 388 37 73 - 388 28 50 • GSM : 0 (533) 739 00 01

EGİAD YARIN Dergisi'nin Değerli Dostları,

Dergimizin 6.sayısı ile yine huzurlarınızdayız.Bu sayımız Cumhuriyet'in 80. yıldönümünü kutladığımız bu gurur günlerinde elinize ulaşıyor.80.Yıl özel sayısı olarak hazırladığımız EGİAD Yarın dergimizin bu sayısında incelediğimiz konulardan biri de Adalet sistemimiz. Laiklik ve demokrasi ile birlikte çağdaş bir devlet olmanın vazgeçilmez öğelerinden biri olan hukuk, içinde bulunduğumuz çağda bireylerin ve toplumların haklarının teminat altında olmasını sağlayan temel sistemlerden biridir.

Hukuk devleti kavramının bütün öğeleriyle toplum yaşamının düzenlenmesinde belirleyici bir rol oynaması esastır.Bu nedenle, yargının bugün içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan kurtulması, hızlı, adil ve çağın gerçeklerine uygun bir adalet dağıtım sisteminin oluşturulması gerekmektedir.Geciken veya çeşitli nedenlerle tam olarak tecelli etmeyen adaletin en büyük adaletsizlik olduğu gerçeğinden hareketle yasama,yürütme ve yargı erklerinin mükemmel bir uyumla kullanılması sağlanmalıdır.Aksi takdirde, sisteme karşı oluşmaya başlayan güvensizlik toplumda adalet dışında meşru olmayan başka arayışlara yol açmaktadır.

Değerli Dostlarımız,

Bu dergimizde yine birbirinden güzel yazıları ve özel röportajları bulacaksınız.Bu röportajlardan birini 9. Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel ile çalışma ofisinde bizi kabullerinde ben ve değerli arkadaşımız EGİAD Başkan Vekili Cemal Tükel bizzat gerçekleştirdik.Cumhuriyet tarihinin çok uzun bir döneminde ülke yönetiminde söz sahibi olan ve büyük hizmetler yapan Sayın Demirel'in yılların tecrübelerini aktardığı çok özel açıklamalarını ilgiyle okuyacağınıza inanıyoruz. Geçen sayımızda EGİAD İlköğretim Okulu'nun müjdesini vermiştik.Bu sayımızda bir müjdeli haberle daha karşınızdayız. Bizler Ege'li genç işadamları olarak bölgemizin ve ülkemizin kalkınmasına daha çok katkıda bulunmak amacıyla tek bir vücut ve tek bir yürek gibi güçlerimizi birleştirerek aynı çatı altında toplandık. Ege Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu (EGİFED), 13 Ekim 2003 tarihinde İzmir Valiliği'ne kuruluş dosyası sunularak resmen kurulmuştur.

Sevgili EGİAD YARIN Dostları,

Türkiye'nin bugün uygar dünyanın saygın devletlerinden biri olmasını borçlu olduğumuz demokratik ve laik Cumhuriyet rejiminin korunması ve kollarınması ülkesi seven her Türk vatandaşının borcudur.Demokrasi ile yönetilmeyen ülkelerin halklarının çektiği sıkıntıları ve yaşadıkları kaosu hep birlikte ibretle izliyoruz. Bu nedenle, Atatürk'ün Türkiye için işaret ettiği aydınlanma ve çağdaş uygarlık düzeyine yükselme ülküsü doğrultusunda taviz vermeden çalışmalıyız. Bu vesileyle, Atamızı ebediyete uğurladığımız 10 Kasım 1938'in yıldönümü yaklaşırken bizler kadını ve erkeğiyle EGİAD üyesi genç girişimciler olarak O'nun aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 80. gurur yılının kutlu olması dileğiyle şahsım ve tüm EGİAD üyeleri adına sevgi ve saygılar sunarım.

Fatih DALAN
EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı

öğlen akşam planet^{teviz!}

Siz de Planet Bowling'e gelin...
Öğle ve akşam yemeklerinizi
lezzetli bir şölene dönüştürün.
Ama her defasında
"bowling"i bedavaya getirin!

Brunch+
bowling
sadece 10 milyon

Her Pazar 10.30-14.30 arası
Üstelik Pazar Sineması keyfiniz de bizden!

Öğle Menüsü+
bowling
sadece 5 milyon

Hafta içi hergün 12.00-15.00 arası

Akşam Menüsü+
bowling
sadece 8 milyon

Hafta içi hergün 18.00-20.30 arası

Ana yemek, salata, tatlı veya meyve ve yanında
1 adet soft drink ile bu keyfi siz de yaşayın!

Meclis-i Mebusan'dan T.B.M.M'ne

Cumhuriyet'in 80. yılını büyük bir coşku ile kutluyoruz. Türk gençliği Atatürk'ün emanetine sınıksız sarılıyor. Monarşinin ve diktatörlüğün hüküm sürdüğü bazı ülkelerin korku ve zulme dayalı rejimleri altında ezilen halklarını gördükçe demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerinin ne denli önemli olduğu bir kez daha anlaşılıyor.

Ülkemizde Mutlakiyetten parlamenter rejime geçiş 1877 seçimleri sonunda gerçekleşmiştir. O tarihte henüz bir seçim kanunumuz yoktur ve hükümetin belirlediği kontenjanlar dahilinde il meclisleri o dönemin mebuslarını (milletvekilleri) seçmektedir. Padişah tarafından atanan bir Ayan Meclisi ve seçimle gelen Mebusan Meclisi meşrutiyetin parlamentosunu oluşturmaktadır. Birinci meclisin ilk işi hemen bir seçim kanunu hazırlamak olmuştur. Ancak, ilk seçim kanununu bu meclisin dağılmasından sonra kurulan ikinci meclis çıkarmıştır.

1908 seçimleri bu kanuna göre yapılmıştır. Milletvekili adaylarının Türkçe okuma ve biraz da yazmayı bilmeleri yetmektedir. 25 yaşını dolduranların aday olduğu seçimlerde 18 yaşını dolduran Türk tebaasındakiler ikinci müntehipleri (seçmen), onlar da milletvekillerini seçmiştir. Yani bugün tartışılan iki dereceli seçimler daha o zaman yapılmaktadır. Milletvekillerinin o ilin halkından olma zorunluluğu vardır. Seçimler tüm yurttaki aynı gün yapılmamaktadır. Bu koşullarda 1919 seçimine kadar olan süre içinde üç meclis daha kurulmuş ve 1919 seçimiyle kurulan altıncı meclis son Osmanlı meclisi olmuştur.

Son Osmanlı meclisinin İstanbul'un işgalinden hemen sonra feshedilmesiyle birlikte Anadolu'ya kaçan 89 milletvekili Ankara'da toplanmıştır. İl meclisleri boş olan yerler için yeni milletvekilleri seçmiş ve 23 Nisan 1920'de Ankara'da 337 milletvekilinin katılımı ile Birinci Büyük Millet Meclisi toplanmıştır. Bu meclis, Türk insanının kaderini değiştirecek büyük bir tarihi sorumluluğu omuzlarına alarak Milli Mücadeleyi yürüten ve saltanatı kaldıran meclistir. Seçim kanununda yapılan bir değişiklik her 20.000 erkek nüfusun bir milletvekili çıkarması ve 18 yaşını bitirmiş erkeklerin seçme hakkına sahip olması kararlaştırılmıştır. Bolu Milletvekili Tunalı Hilmi Bey'in kadınlara da seçme hakkı verilmesini isteyen önergesi kabul edilmemişti.

Büyük zafer ile Lozan Barış Antlaşması arasında kalan sürede yapılan 1923 seçimi sonucunda kurulan ikinci Büyük Millet Meclisi Cumhuriyet'i ilan eden ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü de ilk Cumhurbaşkanı'na seçen meclistir. Türk Milleti, bugün hür ve bağımsız bir devlet olarak modern Türkiye'nin temellerini atan ve zor koşullar altında cesaret ve fedakarlık örneği göstererek Atatürk'ün yanında yer alan ilk temsilcilerini şükranla anmaktadır.

Egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğunu kabul eden laik Cumhuriyet'in ve demokrasinin her koşul altında korunması, bu uğurda büyük mücadeleler veren insanlara bugünkü nesillerin borcudur.

Cumhuriyetimizin 80.kuruluş yıldönümünün ulusumuza kutlu olması dileğiyle EĞİAD YARIN Dergisi'nin değerli okurlarına sevgi ve saygılarımla.

Doç.Dr. Mustafa TANYERİ
Genel Sekreter

*Nereye baktığınız kadar,
Nereden baktığınız da önemli...*

ESENPEN

" EVİNİZE SAĞLIK "

Atatürk ve savcılarımız

Dergimizin her sayısında, Türkiye'nin önemli sorunlarına ilişkin "dosya konusu" belirliyoruz; elbette bir de "kapak konusu"... Yayın Kurulu'muz, bu sayımızın dosya konusunu "hukuk", kapak konusunu da "Cumhuriyet" olarak belirledi. Dergimizin ana konularının Cumhuriyet ve hukuk olması, bana Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 9 Ekim 1925 tarihli "Cumhuriyet Savcılarına Seslenişi"ni anımsattı. Daha önceki bir yazımda da yer verdiğim, "sesleniş"i "yargının rehberi" olması dileğiyle aktarıyorum. İşte, her satırında "Ata'nın adalet anlayışını" ortaya koyan seslenişten satırbaşları:

"Her uygar ve çağdaş devlette olduğu gibi, Türk Cumhuriyeti adliyesinde de, Cumhuriyet savcılarını, kendilerine verilen bu büyük görevin önemine uygun olarak gayretli ve çalışkan olmaları konusunu, adliyemizin başarı ve üstünlüğünün en önemli etkenlerinden sayarım.

Cumhuriyet savcılarımızın, devrimin gerekleri etrafında, en kıskanç ve uzakları gören hassas nöbetçiler olmalarını, asıl görevlerinden sayarım. Türk Cumhuriyeti, ulusun kaderini yıllarca hastalıklı ve korkunç gelenekleriyle, zulüm ve baskının kan ve yangınları içinde sürükleyen saltanat ve hilafet tarihini yıktı. Bu mücadelenin asıl amaçlarından biri de, zayıf olanları zorbaların baskısından ve entrikacıların aleti olmaktan kurtarmak ve ulusu kendi kaderine sahip kılmaktır.

Bütün düşüncelerin üzerinde olan kamu hukuku ve kamu yararının korunmasının, devlet ve hükümet gücünün mutlaka sağlanması ve korunmasıyla mümkün olabileceğini önemle hatırlatırım.

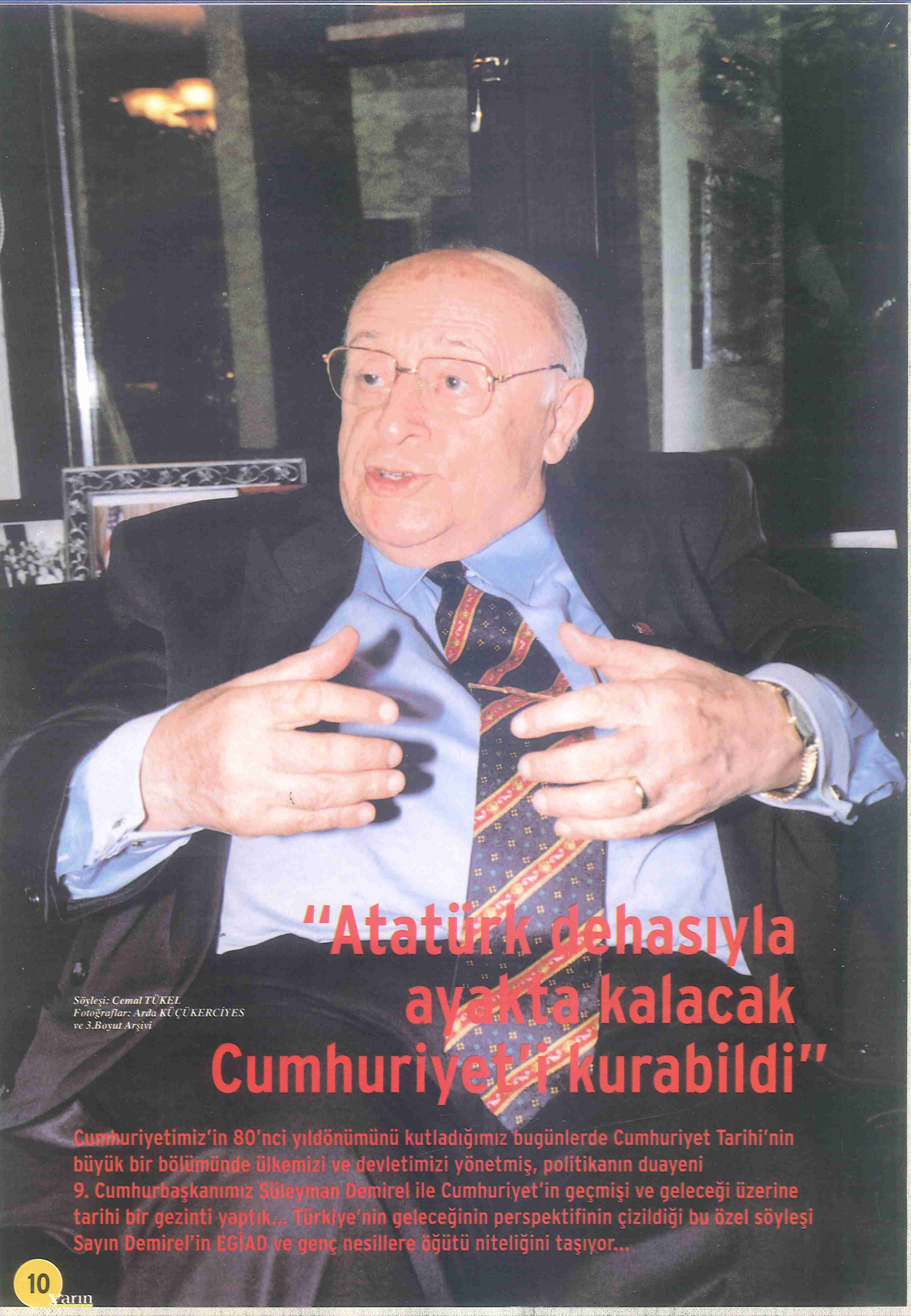
Cumhuriyette devlet ve hükümet gücü, ulusal irade ve ulusal egemenliğin en kesin ve en temel ifadesi görünümündedir. Türk yasalarına dayanan bu yetki ve güce engel olacak en

küçük bir girişimin dahi, ulusun egemenlik hakkına açık bir saldırı olarak değerlendirilerek, buna yeltenenlerin mutlaka mahkeme huzuruna çıkarılmasını talep ederim.

Sınırsız bireysel özgürlük ve kişisel çıkar peşinde olanlar, kendi emellerini, çıkarlarını ulusun yüksek çıkarları ve özgürlüğünden üstün tutanlardır. Sınırsız kişisel özgürlükler, kişisel çıkarlar, uygar ve düzenli toplumları devletleri yıkarak anarşiyi ve çoğunlukla da zorbalığı yaratır. Halkçılık esaslarına dayanılarak yönetilen bir ülkede, düzenin diğer her yönetim şekline daha fazla önem ve ısrarla kurulması ve geliştirilmesi gerekir. Bu kuralın, çağımız uygarlığının başarı sırlarından en önemlisi olduğunu hatırlatırım. Halk yönetiminin, ancak bu şekilde başarıya ulaşacağından ve insan haklarının ancak bu yolla korunabileceğinden asla kuşku duyulmamalıdır. Düzen ve işleyiş, halk Cumhuriyetlerinde, ulusal egemenlik ve ulusal çıkarlar gibi en yüksek yetkinin bir gereğidir. En son hukuk kurallarına dayanan bu gerçekleri, Türkiye Cumhuriyet savcılarının, biran için bile gözden uzak tutacaklarına ihtimal vermem. Yasalarımızın uygulamasında, bu yönlerin önemle ve mutlaka dikkate alınmasını talep ederim.

Türkiye Cumhuriyeti'nde kimsesiz bir birey yoktur. Cumhuriyet, böyle bir kavramı asla kabul edemez. İnsan hakları yasalarımızın güvencesi altındadır. En güçsüz ve en kimsesizlerin yardımcısı devlet ve onun kamu hukuku temsilcileri olan Cumhuriyet savcılarıdır. Kendilerini kimsesiz görenlerin, yanlarında her an haklarını aramakla görevli Cumhuriyet savcıları bulunduğunu asla unutmamaları ve bundan emin olmaları gerekir. Zayıf ama haklı olanların en güçlü durumda olmaları, adliyemizin en belirgin özelliği ve ülküsüdür. Cumhuriyet adliyesinin yükselmesini bir onur meselesi saydıklarından hiç kuşku duymadığım çalışma arkadaşlarıma bu onurlu görev alanında mutlak ve muhakkak olan başarılarını coşkuyla dilerim efendim."

Söyleşi: Cemal TÜKEL
Fotoğraflar: Arda KÜÇÜKERCİYES
ve 3.Boyut Arşivi

"Atatürk dehasıyla ayakta kalacak Cumhuriyet'i kurabildi"

Cumhuriyetimiz'in 80'nci yıldönümünü kutladığımız bugünlerde Cumhuriyet Tarihi'nin büyük bir bölümünde ülkemizi ve devletimizi yönetmiş, politikanın duayeni 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel ile Cumhuriyet'in geçmişi ve geleceği üzerine tarihi bir gezinti yaptık... Türkiye'nin geleceğinin perspektifinin çizildiği bu özel söyleşi Sayın Demirel'in EĞİAD ve genç nesillere öğütü niteliğini taşıyor...

Cemal Tükel: Sayın Cumhurbaşkanım, Cumhuriyetimizin 80'nci yılını idrak ettiğimiz bu günlerde ülkemiz yaklaşık bir asırı tamamlamaya doğru gidiyor. Siz bu 80 yılın yaklaşık yarısından fazlasına damgasını vuran liderimiz oldunuz. Türk siyasetinin duayenisiniz.

Ben, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin üç döneme ayrıldığı kanısındayım. Bunlar 1923-50 döneminde kuruluş ve tek partili düzen, 1950-80 çok partili düzene geçilmesi ve demokrasinin kesintilerle de olsa yaşaması ve 1980-2003 döneminde serbest piyasa ekonomisi içinde bugünkü durumumuz... Bize biraz geçmişten bahsederek 2003 ve sonrasını değerlendirebilir misiniz?

Süleyman Demirel: Türkiye Cumhuriyeti'nin 80'nci yıldönümünü kutluyacağız. Bunun birinci bölümü Cumhuriyet'in kuruluşudur ve tek partili bir Cumhuriyet'tir. Buna bir geçiş de denebilir; yani dağılmış bir imparatorluktan bir devlet çıkarmaktır. Bu yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti 624 sene yaşamış bir imparatorluktan hemen hemen siyaseten, devlet ve tarih hariç, tamamen kopuktur. Cumhuriyet öncesi tarihin içerisinde bugünkü T.C'nin vatandaşları dışında da buna ortak olmuş kişiler vardır. Biz bunların iştiraklerini inkar etmiyoruz. Ama genellikle bir imparatorluk dağıldığı zaman onun içinden çıkan değişik etnik gruplara mensup devletler olmuşsa, onlar geçmişti kötülüyeceklerdir. Öyle de yapmışlardır. Balkanlar, Arabistan Yarımadası'ndaki ve Ortadoğu'daki devletler geçmişti kötülemişlerdir. Geçmişe sahip çıkan tek ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. Türkiye Cumhuriyeti de aslında geçmişin siyasi

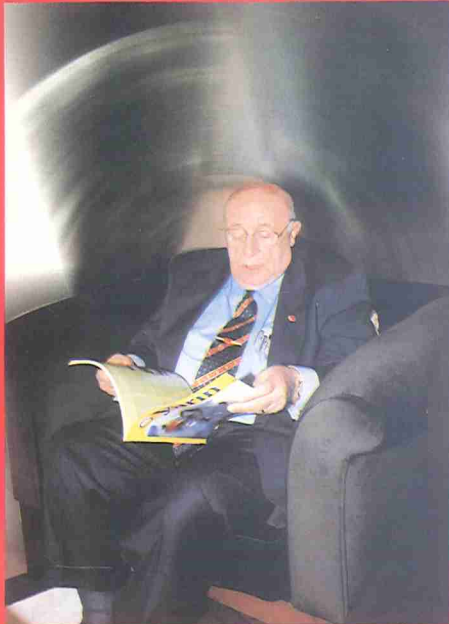
doğallığını kötülemiştir. Türkiye savaş sonucunda kurulabilmiş, yeni bir devlettir. Geçmişti kötülemek adeta yeni rejimi ayakta tutmak için, yeni rejimi köklendirmek için bir zaruret haline gelmiştir. Cumhuriyet'in kendisi büyük bir devrimdir. Evvela bu yeni devlet, batının pozitif hukuk kurallarına, kanunlarına göre kurulmuştur. Yeni devletin birinci özelliği; 'Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir.' Bu Fransız İhtilali'nden gelen bir kavram ve ulus devletin temelidir. Ulus devlet bütün Avrupa'da Fransız İhtilali sonrasında benimsenmiş bir kavramdır. Fransız İhtilali Osmanlı İmparatorluğu'nun, hatta bütün imparatorlukların yıkımının ve aynı zamanda da T.C.'nin de kuruluşunun sebebidir.

'Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Millet'in' nasıl olacaktır? Bu geçen 80 sene içinde çeşitli zamanlarda çok tartışılmış ve bugün de dahi bunun tam oturduğunu söyleyemeyiz. Yani kağıt üzerinde tamam, fakat uygulamaya geldiğiniz zaman bir takım arızalarla karşılaşmıştı. Tek parti ve iki dereceli seçim dediğiniz zaman burada hakimiyet kayıtsız şartsız milletin değildir. Ülkenin insanları tebaa olmaktan çıkmış, vatandaş olmuşlardır ama daha vatandaşlık haklarına tam sahip olamamışlardır. Devlet kurmak o kadar önemli değildi ama ayakta duracak devlet kurmak önemliydi. Büyük Atatürk bunu dehasıyla başarmıştır. Kendisinden evvelki devlet şeriat üzerine kurulu, yani hukuk sistemi tamamen din esasına dayalı idi. Yeni kurulan Cumhuriyet, 1924 Anayasası'nda "T.C'nin dini İslam'dır" şeklinde yazılmıştır. Bu 1928 senesine kadar değişmemiştir. 1928'de bu kayıt çıkarılmış, yalnız yerine bir şey konmamıştır.. 1931 senesinde Cumhuriyet Halk Partisi'nin programına girmiştir. 1937 senesinde de T.C. Anayasası'na girmiştir. Yani laiklik o kadar kolay olmamıştır. 1923'ten 50'ye kadar olan birinci dönemi de ikiye bölmek lazım. Birinci dönem daha çok Atatürk'ün sağ olduğu, savaş yıllarıdır. Bunu takibeden, savaş sonrası kuruluş yılları gelmektedir. Tabii ondan sonra 50'li yıllar, yani demokrasi yılları geliyor.

1. dönem dediğimiz, devletin kuruluş

döneminde; devletin laiklik anayasasıyla kabul edilmemiş olmasına rağmen pek çok yasaları laik düzenin yasalarıdır. Medeni kanun bunlardan birisidir. Cumhuriyet'in kendisi büyük bir devrimdir derken neden devrimdir onu anlatıyorum. İkinci meselesi ise hukuktur. Şeriat hukuku yerine pozitif batı hukukudur. Üçüncü meselesi laikliktir ve dördüncü olmakla birlikte en önemli diğer meselesi de kadının toplum içinde yer almasıdır. T.C'nin bu vasıflarını ortadan kaldırırsanız Cumhuriyet kalmaz. Tabi ki T.C. daha Amasya Genelgesi'yle yani Atatürk'ün Samsun'a ayak basmasından sonra ilk önemli deklarasyonu Amasya Genelgesi ile 'Vatan bir bütündür, bölünemez' denmiştir. Bu Erzurum Kongresi ve Sivas Kongresi'nde tekrarlanmıştır. Bu üniter devlettir. Demek ki Cumhuriyet'in geri dönülmezleri arasında ortaya koyduğumuz 4 şartın yanında diğer bir meselede üniter devlettir. Devlet tektir ve panza devletidir. Ülkesiyle, milletiyle bölünmez bir bütündür. Bunu şunun için de söylüyorum; bugün Türkiye'nin AB zorlamaları karşısında tartışılan bir olaydır. Ama Türkiye saydığım bu beş şeyin hiç birinden geriye dönemez.

Ne kadar geriye dönülmesi için zorlamalar olsa da bunların karşısına Cumhuriyet'in nesilleri çıkacaktır, çıkmalıdır da. Devletin kuruluş döneminde hemen hemen devletin kuruluşuna yardımcı olacak çok fazla bir şey yok, kadrolar da yok. Bir defa okul yok ortada, okuldan mezun olacak kadrolar yok. Onun içindir ki; Ankara'da Hukuk Mektebi 1925 yılında açılmıştır. İstanbul'da bir Mekteb-i Kuzat var, daha sonra bir Hukuk Mektebi açılmıştır. Hukukçularımızın çoğu bu okuldan mezundur ve çoğu mecelle hukukudur. Yani T.C. 12 milyon nüfusuyla kurulurken yokluklar üzerine kuruludur. Ne aklınıza geliyorsa yoktur. Şimdi siyasi rejim dediğimiz de; seçilmiş bir Büyük Millet Meclisi'nden bahsediyoruz. Bu Büyük Millet Meclisi'nin de bir özelliği var bu bir Gazi Meclisi. Savaşı yapan Meclis bu. Ve hükümetini kendi içinden çıkararak, başkanını seçen bir Meclis.

"Büyük Atatürk 19 Mayıs'ta

Samsun'a çıktıktan sonra başlattığı

büyük mücadele 9 Eylül 1922'de

İzmir rıhtımında son bulmuştur.

Bu, işin askeri kısmıdır..."

Siyasi rejim böylece şekillendikten sonra tabii ki ona göre kurulmaya devam ediliyor. Sonra okullar geliyor, okullar kadroları yetiştiriyor. Meclis kadrolarının önemli bir kısmı Osmanlı Devri'nden kalma kadrolar.

Bu saydığım çerçeve içerisinde arka arkaya devrimler geliyor. Devrimler içerisinde medeni kanunun çok önemli bir yeri var. Burada din ile devletin ayrılması da çok önemli bir hadisedir ve pek kolay da olmamıştır. Bunun birtakım etkileri hâla bugünde devam etmektedir.

Ama bu dönemde büyük Atatürk 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktıktan sonra başlattığı büyük mücadele 9 Eylül 1922'de İzmir rıhtımında son bulmuştur. Bu işin askeri kısmıdır. Ama ondan sonraki kısmı T.C.Devleti kurulacak, bu devlet cumhuriyet olacak ve bu devlet savaştığı yedi düvelle anlaşma yapacak. Bunların hepsi biraraya gelecektir.

Lozan Müzakerelerine Kasım 1922'de başlanmıştır. Ama Lozan Müzakerelerine başlanır başlanmaz da İzmir İktisat Kongresi yapılmıştır.

İzmir İktisat Kongresi'nin hedefi; işin askeri kısmını yaptık fakat bundan sonraki kısmı kalkınma olacaktır. Nasıl ülkelerin sıkıntılarının dışına çıkılacak, cehalet nasıl yenilecek, yoksulluk nasıl ortadan kalkacak, ülke nasıl kalkınacak gibi sorular yöneltilmiştir. İzmir İktisat Kongresi Türkiye Cumhuriyeti tarihinde çok önemli bir hadisedir. Orada tutulan istikamet liberal bir istikamettir, yani devletçilik tavsiye edilmemiştir. Çünkü halk bu kalkınmayı yapmalıdır denilmiştir, fakat aradan on sene geçtikten sonra 1930'lu yıllara gelindiğinde Atatürk kalkınmanın yapılmadığını görmüştür... Kalkınma yapabilmek için evvela müteşebbis lazım (yoktur!), elektrik lazım (yoktur!), yol lazım (yoktur!), okul lazım (yoktur!), sermaye lazım (yoktur!), aklımıza ne geliyorsa yoktur! Bu yoklardan var çıkaracaksınız. Tabii bu on senede birçok şey yapılmıştır malesef verilen gayrete karşı çok az yol katedilmiştir. Ve nihayet 1932'li yıllara geldiği vakit Celal Bayar kalkınmanın başında ve içinde yer almıştır.

Celal Bayar Cumhuriyetin kurucuları arasında çok müstesna bir yere sahipti. Kalkınma meselelerini o kadro içerisinde tek bilen kişiydi. Celal Bayar bana *"bu kalkınma ile ilgili, ekonomi ile ilgili, diyanet ile ilgili meseleleri İzmir'de öğrendim"* derdi.

İzmir bir ticaret şehri; levantenler var, maronitler var hemen hemen tüccarların tümü azınlıklardan ve tabii sanayici ise zaten yok. Kendisi liberal bir insandır fakat uygulayacak kişi olmaması nedeni ile Türkiye devletçiliğe kaymıştır. Devlet fabrikalar yapmaya girişmiştir.

Planlar yapılmıştır. Birinci planda 4 basma fabrikası planlanmıştır. Ruslardan kredi alınarak bu yapılmıştır. O zaman tabii Sovyetler Birliği'nin yeni bir rejimi uyguluyor ve onlardan ithal ederiz endişesi var olmasına rağmen, bu korkuya kapılmadan bu girişimler yapılmıştır.

Osmanlı'dan kalan birkaç çeşit fabrika vardı. Fes fabrikası, çuha

fabrikası, Beykoz ayakkabı ve palaska fabrikası, sigara fabrikası gibi fabrikalar vardı. 1938-39'lara gelindiğinde, Türkiye kalkınalım diye bir çırpınmanın içerisindeydi.

Sefalet diz boyu. Eğitime büyük önem verilmiştir ama nasıl olacak? 1923'te Türkiye'nin 10 bin öğretmeni ve 200 bin öğrencisi var. Bugün bu kadar öğretmen ve öğrenci Türkiye'nin orta boy bir ilinde mevcut.

Atatürk'ün ölümünden sonra devletin kuruluşunda önemli merhaleler alınmış, iktisadi kalkınmaya girişilmiş ama kaynak yok. Bir de dışarıdan ödünç para almamak gibi bir inat var, inat var korku var. Düyun-u umumiye ye tekrar gelmemek için, kendi yağımızla kavrulmaya çalışılmıştır.

1923'lü yıllarda adam başına gelir seviyesi 50-60 dolar arasında olmuştur. 1950'lere gelindiğinde bu 150 dolar seviyesine gelecektir. 50 dolar 100 dolar gibi gelir seviyesi olan bir ülkede bir tasarruf olması, sermaye birikimi olması mümkün değildir. Bu yoksulluk rejimidir. O zaman dışardan da birşey almak istemiyoruz.

Lord Curzon'un İsmet Paşa'ya söylediği söz akıllardadır: *"benim her dediğimi reddettin ama bana geleceksin"* ve ona gitmemek için de inat edilmiştir. Türkiye kendi halkını seferber edip, ellerine kazma kürek verip, dağ başlarında 6 lira yol parası için yol yaptırır hale gelmiştir.

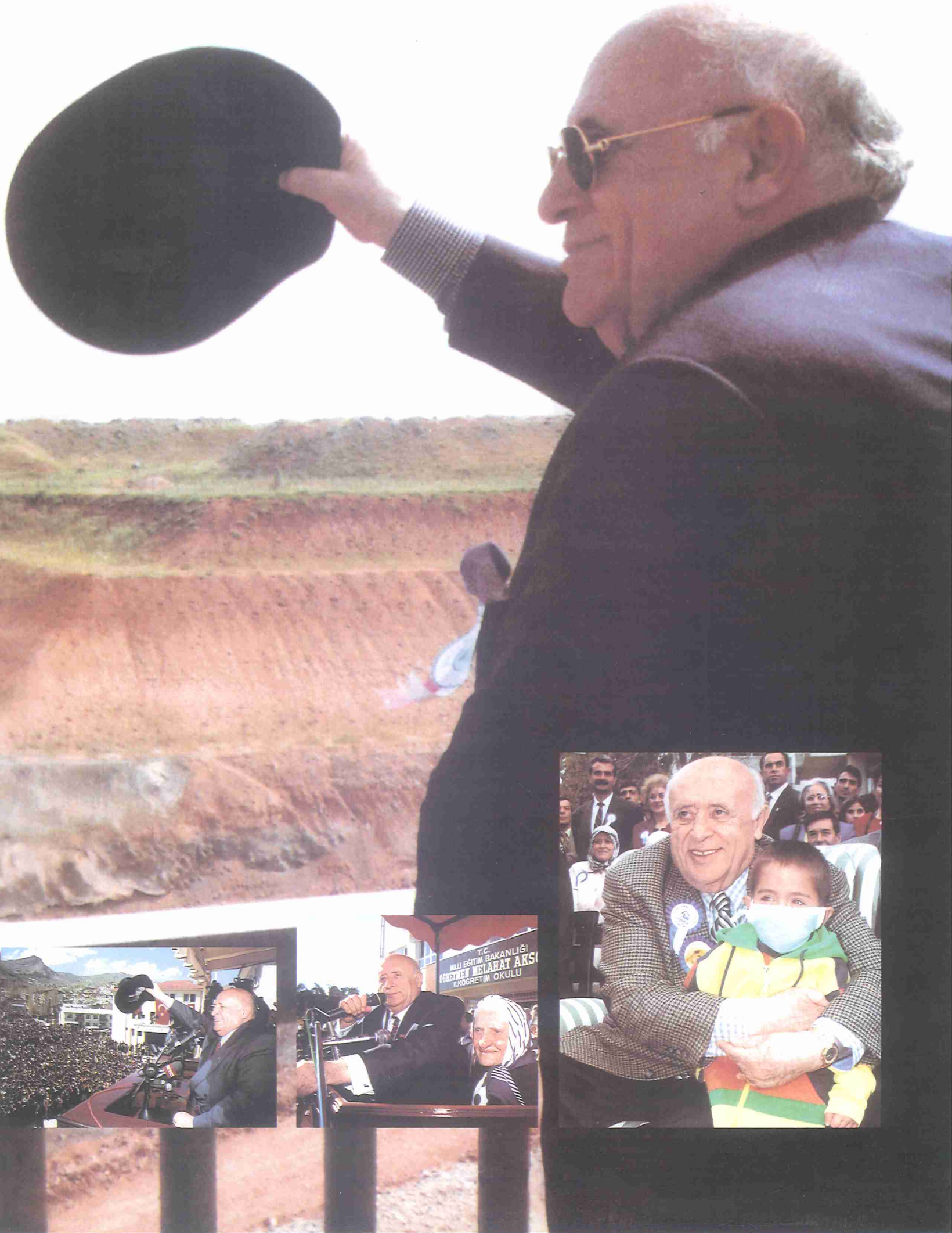
1925'e kadar Ankara'da elektrik yoktur. 1923'te iki yerde elektrik var; biri İstanbul'da biri de Şam'da. 1925'e kadar büyük şehirlerin hiçbirisinde elektrik yok. Ve bir yerden bir yere gitmek de mümkün değil.

Osmanlı'dan kalma 1-2 tane tren var. 1923 sonrasında 4 bin km'ye yakın demiryolu yapılmıştır. Yapılan en büyük icraat da odur. Mümkün olduğunca Türkiye'nin bir yerinden biryerine ulaşmaya çalışılmıştır. Bu çok mühim bir icraattır.

“1950-80 yılları çok büyük bir harekete sahne olmuş fakat siyasi istikrar korunamamış ve istikrarsızlığa gitmiştir. Türkiye Cumhuriyeti yönetilemez hale gelmiştir. Çünkü o günlerde dünya şartları da ona müsaitti. Üniversite zeminlerinde sokaklarda herkes sanki hür olmayı vurup, kırmak ve demokratik otoriteyi kabul etmemek şeklinde anlamıştır.”

"1966 da İzmir'in tüm ileri gelenlerini topladım dedim ki; "bakın, ticaretten sanayiye geçeceğiz" . Selçuk Yaşar çok güzel anlatır bunu.... Boya kazanından boya fabrikalarına geçiş günleri... İzmir Karabağlar'dan, Selçuk'a kadar, Bornova'dan Turgutlu'ya, Menemen'den Çandarlı'ya kadar aşağı yukarı 7 bin fabrika yapılmıştır. Sanayileşme budur."

Tükel: Atatürk yaşasaydı bu farklı gelişir miydi çok partili düzene geçiş gerçekleşmeyebilir miydi?

Demirel: Tarihi revize etmek mümkün değildir. Bir takım varsayımlara dayanarak bir takım neticeler söylemek mümkündür, yalnız tarih dediğimiz olay olmuş olarak bir tanedir. Olacak, olur diye söylersek o birçok olur. Birçok senaryo kurmak mümkündür.

İkinci dünya savaşının çıkmasıyla tabii ki kalkınma hamleleri de olduğu yerde kalmıştır. Bütün hedef savaşa girmemek olmuştur. Savaşa girersek de galip çıkmak, galip çıkanlarla beraber olmak olmuştur. Savaşa girilmemiş. Ama İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra dünya yeni bir şekil almış. Bu dünyada medeni alemin içinde olacaksak bu tek partiyle mümkün olmadığı çok partili düzenin lazım olduğu görülmüştür. İşte 1945 sonrasındaki durum budur. 1946'ta çok parti kurulmasına müsaade edilmiş ve seçime gidilmiştir. O seçim çok tartışmalı bir seçimdir.

Türkiye'de 1940 ile 1950 arasında çok fazla birşey yapılmamıştır. Bu dönemlerde 4-5 tane hükümet değişmiştir. Her hükümet kendinden önceki hükümetin planını iptal etmiştir. Velhasıl 1950'ye gelinmiştir. 1950'de Türkiye'de 400 bin ton çimento var, 100 bin ton demir var, gübre yok, 2 bin tane traktör var ve sanayi namına hemen hemen hiçbirşey yok. Yol yok, okullaşma çok gerilerde, sağlık hizmetleri çok gerilerde, sulama hizmetleri gerilerde ve adam başına gelirden 21 milyon nüfus içinde 160 dolar civarında.

Böyle bir Türkiye'yi kalkındıracağız. Demokrat Parti 1950'lerde seçimi kazanmış ve gelişme yolunda çalışmaya başlamıştır. Demokrat Parti liberal bir politika uygulamaya karar vermiş ve bunu beyan da etmiştir. Fakat uygulayamamıştır çünkü girişimcisi yoktur. 1950'de T.C'nin 789 milyon kilovatsaat elektriği var. Adam başına 38 kilovatsaat elektrik düşüyor. Bununla hiçbirşey yapmanız mümkün değil. Demokrat Parti çimento fabrikaları, kağıt fabrikaları (SEKA gibi) yapmaya girişmiş. Daha sonra elektrik santralleri, yollar yapmaya girişmiştir. Gıda sanayine yönelik fabrikalar yapmaya girişmiştir. Ve son günlerine doğru da, Ereğli Demir Çelik Fabrikalarını yapmaya girişmiştir. Yani onun kredisini sağlamıştır. Demokrat

Parti'nin yaptığı büyük hizmetlerden birisi de; kara öküz, kara kağı, kara sapana dayalı Türk tarımına traktör getirmektir.

1950'de 2 bin civarında olan traktör sayısı, 1960'da 54 bine ulaşmıştır. Bu traktörün çoğunu da halk kendisi almıştır. Sonra Demokrat Parti barajlar hareketine girişmiştir. 1950'de 1 km bile yüksek gerilim hava hattı yoktu.

Biz 1954'de Demirköprü , Kemer Barajını yapmaya başladık. Gene paramız yoktu (Avrupa bize para vermedi) sonra Fransa'dan aldığımız kredilerle onları yapmaya giriştik. 1960'lara geldiğimiz zaman hem Demirköprü Barajı, hem Kemer Barajı işletmeye vermişti. Artık bu barajlar İzmir'e elektrik verir hale gelmişti. Ve İzmir'de yeni yeni sanayileşme başladı. Çimento Çimento Fabrikası o dönemde kurulmuştur.

1960'lara geldiğimiz zaman T.C'nin aşağı yukarı 2.5 milyar kilovatsaat elektriği olan ve 21 milyondan 27 milyon nüfusa gelmiş bir ülke konumundadır.

Birçok gayretlerle Türkiye'nin çeşitli yerlerinde birşeyler yapılmış. Bunlar bu kadar şeyi niye yaptınız, nasıl ödeyeceksiniz gibi bir propagandaya da dayanmıştır.

1960'ta Demokrat Parti iktidarını yıkan sloganlardan biri de buydu; "Enerjiyi Toprağımı Dökeceksiniz." Daha doğrusu Türkiye'deki o günkü muhalefet kalkınma hareketini anlayamamıştır. Fakat Türk halkı kalkınmayı farketmiştir. Birşey olmaktadır yer kıvıldamıştır bir kere. 1960'lı yılların başında devlet çok büyük yara aldı.

Plan dönemi geldi. Türkiye'nin içinde bulunan imkanlarla Türkiye dışında bulunan imkanlar birleştirilerek, Türkiye'nin bir yere doğru gitmesi gerektiği belirtildi. Plan yapalım denildi, yaptık. Biz 1965 başında Türkiye Cumhuriyeti iktidarını ele aldık. Evvela geçici koalisyon hükümeti daha sonra 1965'de tek başımıza iktidar olduk. Çok güzel projelere başladık, T.C'nin her tarafı şantiyeye döndü. Yollara devam ettik, Boğaziçi Köprüsü'nü yaptık, Keban Barajı'na başladık ve bitirdik. Maden ve çimento fabrikaları kurduk.

1966'da İzmir'in tüm ileri gelenlerini topladım dedimki; "bakın, ticaretten sanayiye geçeceğiz." Selçuk Yaşar çok güzel anlatır bunu.... Boya kazanından boya fabrikalarına geçiş günleri... İzmir Karabağlar'dan, Selçuk'a kadar,

Bornova'dan Turgutlu'ya, Menemen'den Çandarlı'ya kadar aşağı yukarı 7 bin fabrika yapılmıştır. Sanayileşme budur. 1950-80 yılları çok büyük bir harekete sahne olmuş fakat siyasi istikrar korunamamış ve istikrarsızlığa gitmiştir. T.C. yönetilemez hale gelmiştir. Çünkü o günlerde dünya şartları da ona müsaitti. Üniversite zeminlerinde sokaklarda herkes sanki hür olmayı vurup, kırmak ve demokratik otoriteyi kabul etmemek şeklinde anlamıştır. T.C. 1970'li yıllarda bir anarşi olaylarını yaşadı. Anarşi olayları neticede 1980 darbesiyle kesildi ama mesele bitmedi. 1984'ten itibaren de Türkiye Cumhuriyeti büyük bir terör olayı yaşadı.

24 Ocak 1980 kararları bizim getirdiğimiz kararlardır. Bu kararlarla Türkiye yeniden liberal ekonomiye geçmeye yönelmiştir. Bir süre sonra Türkiye'nin parası serbest convertible olmuştur. Bir süre sonra ticaret geniş çapta serbestleşmiştir, bir süre sonra Türkiye gümrük duvarlarının arkasına sığınmaktan yavaş yavaş çıkmıştır ve rekabet gücü olan sanayi kurulmaya başlanmıştır.

1980 ile 2000 arasında Türkiye çok önemli bir devrim yaşamıştır. Bu yıllar arasında Türkiye'nin en büyük sıkıntısı demokrasinin

yeni bonus plus
daha fazla bonus

Bonus Plus Card,
başvuru yoluyla alınmaz.
Bonus Card'ıyla
son bir yılda 50 milyon
bonus kazananlara
otomatik olarak verilir.

aldığı yaradır. Siyasi partiler kapatılmış ve 1983 seçimlerine 3 partinin girmesine izin verilmiştir. 1983'ten 87'ye kadar olan dönem yasaklı dönemdir. Kapatılan siyasi partiler seçime sokulmamıştır. Türkiye bugün onun sıkıntısını hala yaşamaktadır. Dünya şartları değişmiştir.

Türkiye bir taraftan 1963'te AB'ye girmek için yaptığı anlaşmayı yürütmeye çalışmış ve bugün Gümrük Birliği'ne girebilmiştir. Ondan sonra AB ile olan irtibatını yavaş yavaş arttırmıştır. Ve 1999'a gelindiği zaman da; asrın başındaki hasta adam Avrupa Birliği'ne dahil olabilecek ülkeler arasına girebilmiştir. Yani Helsinki'de AB üyeliğine aday olabilmıştır.

1950 ile 2000 yılları arasında Türkiye'nin en büyük olaylarının başında 15'nci seçimi yapabildiği gelir.

Bu nedir; çok parti çok zor bir iştir. Bu çok partili dönem üç defa yaralanmış. Yani 1960 darbesini yemiş, 12 Mart 1972 darbesine muhattap olmuş. Hem 1960'da hem 1980'de parlamento kapatılmış ve hem 60'ta hem 80'de anayasa firlatılıp atılmış. 1971'de de de anayasa önemli bir şekilde delinmiş. Ve bütün bunların sonucunda da 1981'de de siyasi partiler kapatılmış. Bütün bunlara rağmen Türkiye yasaklı bir dönemi referandumla aşmış. Ve 87'den itibaren yeni baştan çok partili siyaseti işletmeye koyulabilmiş. Nihayet 1990 ile 2000 yılları arasında 12 tane hükümet kurulmuş olmasına rağmen bu 15'nci seçim tutulabilmiştir.

Kişi başına 160 dolar olan gelir seviyesi 2000'li yıllarda 3 bin doları bulmuştur. Çünkü Türkiye'nin 1950'de 21 milyon olan nüfusu 70 milyona çıkmış. Yani 21 milyon 3 kereye katlanmış 7 milyonda daha da artmıştır.

200 milyarlık ekonomimiz 180 ülke içerisinde dünyada 16'ncı büyük ekonomidir. Türkiyenin 150-160 milyon dolarlık tümüyle tarım ekonomisinden bu iniş çıkışlara rağmen 200 milyar dolarlık bir ekonomiye gelmesi de çok önemli bir hadisedir. Bu Türkiye'deki kalkınma gücünü gösteren bir olaydır.

Türkiye 1970'li yıllarda karşılaştığı anarşiyi darbe ile aşmıştır. Anarşi darbenin nedeni olmuştur fakat 1984'te başlamış olan ve 40 bin kişinin ölümüne neden olan bölücü terörü, Türkiye demokrasisinin içinde kalarak halletmiştir.

Yani olağanüstü hal yapmıştır, sıkı yönetim yapmıştır ama bu problemlerin bulunduğu yerlerde yapmıştır bunları. Türkiye'nin

tümüne yaymamış veya militer bir idareye geçmemiş, demokrasiyi T.B.M.M. muhafaza ederek ve güvenlik güçlerinin, silahlı kuvvetleri de dahil kullandığı yetkiyi her altı ayda bir defa Meclis'ten alarak bunun sonucunda seçime gidebilmiştir. Bunu çok önemsemek lazımdır.

Böyle 40 bin kişinin hayatını kaybettiği büyük bir olayla dünyada son zamanlarda hiçbir ülke karşılaşmadı. Sanıyorum ki Türkiye'yi değerlendirenler bu iki faktörü (70'li yıllardaki anarşi faktörünü, 80'li yıllardaki yönetim faktörünü, terörle mücadele faktörünü) unutmamaları lazım. Türkiye bulunduğu bölgede kalkınmışlık bakımından, kişi başına gelir seviyesi bakımından bir dünya devleti olmuştur. ABD Türkiye'yi gelişen pazarlar içerisinde koymuş ve ülkeyi ilk 10 içinde saymıştır. Sonra G-20 lerde 20 tane sanayileşen ülkeler arasına konmuştur.

1950'de her şeyi satın alan Türkiye, 2000'li yıllarda herşeyi yapar hale gelmiştir. 2000 yılında Türkiye'nin yaklaşık 28 milyar dolar civarında bir ihracatı olabilmıştır, 1990'da bu ihracat 12 milyar dolar, 80'de 2.5-3 milyar dolardı. 80'lerdeki 3 milyar dolarlardaki ihracat rakamlarımız bugün için aşağı yukarı 50 milyar dolara gelmiştir. Yalnız bunun yanında da Türkiye 15 milyon insanı Türkiye'ye getirebilecek imkana sahip bir turizm sanayii başlatabilmiştir. Çeşitli yerlerde (Dalaman, Bodrum, Antalya..) hava alanları yapmıştır. Böylece

İzmir ile Antalya arasında 4 tane çalışan meydan olmuş, bu bölge bir turizm bölgesi haline gelmiştir. Bugün İstanbul'da 30, Antalya'da 72 tane beş yıldızlı otel var. Türkiye 10 milyar dolar civarında turizm geliri sağlayabilmiştir. Türkiye'nin döviz geliri ihracat ve turizmle 50-60 milyar doları buluyor ve bu Türkiye'nin bileğini kimse bükemez!

Biz 1975'te hükümeti aldık, Kıbrıs hadisesi olmuştu. Kıbrıs hadisesi sonrasında bir taraftan Türkiye'ye ambargo gelmişti, bir taraftanda 1 dolar 98 cent olan petrolün varili 38 dolara çıkmıştı.

Türkiye'nin bütün ihracatı, bütün döviz kazancı petrolün yarısına yetmiyordu! Zaten 1965'te Türkiye'nin bütün döviz kazancı 450 milyon dolardır. Ve 2000 yılına geldiğimiz zaman Türkiye'nin döviz kazancı 45 milyar dolardır. 450'den 45'e gelinceye kadar 100 kat artmıştır.

1950 ile 2000 arasındaki Türkiye neydi diyorsanız; Türkiye budur. Bunun içerisinde herkesin katkısı var.

Yalnız Türkiye bununla kalmamış, Türkiye'nin başka güzellikleri de var; eğitimi, sağlığı ülkenin her köşesine götürebilmişiz. İğneden ipliğe herşeyi satın alan Türkiye herşeyi satar hale gelmiştir. Ve medeniyetin nimetlerini ülkenin her köşesine götürmüştür.

Bu nedir; Karaburun'dan Iğdır Aralığa kadar öncelikle arabayla gidebilirsiniz...

2200 km mesafe içerisinde gelişen şehirleri, kasabaları, fabrikaları, enerji hatlarını, üniversiteleri ve hatta köylerdeki toprak damlı evlerin çatısında tv anteni görebilirsiniz. Bu müthiş bir olaydır. Medeniyet burada..

1950'de Türkiye'nin 13 köyünde elektrik var, 65'te 300 köyünde, 1980'de 28 bin köyde, bugün ise elektrik olmayan hiçbir yer yok. İşte kalkınma, medeniyet dediğimiz olay bu. Bunlar şehirde ne varsa köyde de o olacaktır iddiamızın neticesidir.

Velhasıl Türkiye hasta adamdan AB üyeliğine gelebilmiştir. Türkiye'nin 51 ülkede teşebbüs gücü var, 134 ülkeye sanayi malı satabiliyor. 1950 ile 2000 arasında Türkiye uygarlık seviyesine ulaşmıştır.

Bundan sonra yapması gerekenler ise; 3 bin dolarlık gelir seviyesini 10 bin dolara çıkarmaktır. 10 bin dolar gelir seviyesine çıkabilmek için en uzun süre 2020 yıldır. Hatta 2015 te de çıkabiliriz.

Türkiye mutlaka enflasyonu kontrol edilebilir sınırlar içinde tutmak zorundadır. Bugün toprakta çalışan nüfus, çalışan nüfusun yüzde 40'ıdır. Çalışan nüfusun yüzde 40'ının GSMH'den aldığı pay %12'dir. Bu tabii büyük bir çarpıklıktır. Toprakta çalışan nüfusu Türkiye önümüzdeki 20 sene zarfında yüzde 20'ye indirebilirse büyük başarıdır. AB'de bu oran yüzde 10'dur.

Bugün zaten Türkiye'nin AB'ye girememekteki müşkülâtı tarım da 30 milyon insanın çalışıyor olmasıdır. Türkiye'nin yaptığı büyük işlerden birisi de; üniversiteleri Türkiye'nin her tarafına yaymasıdır. İzmir'den Kars'a, Edirne'den, Hatay'a kadar toplam 77 üniversite... Böylece şehirlerin kılık kıyafeti değişmiştir. Bir zamanlar sadece büyük şehirlere mahsus olan pek çok şey Anadolu'nun her tarafına yayılmıştır. Devlet bugün paralı işlerin

hepsinden çekilmelidir. Yani pazar ekonomisini yürütebilmelidir. Türkiye demokrasiyi, insan haklarını pazar ekonomisine girmeden yürütemez. Bunların 3'ü biraradadır. Yani Türkiye bu ülkenin insanını, ülkenin kalkınmasına sokmalıdır ve halkı seyirci olmaktan çok birşeyler yapar hale getirmesi lazımdır. Devletçiliğin tümüyle ortadan kaldırılması, kırtasiyeciliği ortadan kaldırması, merkeziyetçiliği ortadan kaldırması lazımdır. Bunu yaparsa büyük bir güç yani, atomun parçalanması gibi bir güç doğuracaktır.

Tükel: Biz hep devleti büyütmedik mi? Son döneme bakıyorum; 80'li yıllarda Cumhurbaşkanımız rahmetli Turgut Özal devleti küçülteceğim dedi, ama devleti 3 misli büyütmedi mi?

Demirel: Onlar geride kaldı. Ben bugünden ilerisi için söylüyorum. Yani onu yaptın

ettin, onlar yanlıştı tamam. Onu muhakeme etmenin bir faydası yok. Ben diyorum ki; bugünden sonra ne yapılması lazım ona bakmalıyız geldiğimiz vakit devletin fonksiyonunu çok iyi anlaması lazım, demokrasiyi geliştirmesi lazım, insan haklarına fevkalade riayet edilmesi lazım. Devletin fonksiyonlarını bilmesi, pazar ekonomisinin kurallarına bağlı. Pazar ekonomisinin kurallarına uyması da bence Türkiye'de devletin, sanayinin içinden, finansın içinden, ticaretin içinden tamamen çıkmasıdır. Ama malesef devlet hala özelleştirmede bocalamaktadır.

Bu şudur; sanayiye vatandaş yapacak, ticareti vatandaş yapacak, finansı vatandaş yapacak hatta yapabiliyorsa eğitimi, sağlığı vatandaş yapacak.

Devlet neyi yapacak?

Devlet yargı düzenini işletecek, savunmayı mükemmel yapacak, iç huzuru koruyacak, çevreyi koruyacak ve herkese bir sosyal güvenlik şemsiyesi getirecek ve onu koruyacaktır. Sosyal adaleti yaygın hale getirmenin yollarını arayacak. Sefaleti, yoksulluğu, işsizliği dayanılmaz sınırlardan çıkarmanın gereğini yapacak. Alt yapı noksanları kalıyorsa onları tamamlayacak.

Tükel: Şimdi dünya ile olan ilişkilerimize bakalım isterseniz. 181 milyon km2 içinde 200 milyon Türk nüfusu (Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar). Bunun yanı sıra AB hergün büyüyor ve idaresi zorlaşırken, beklentileri yüksek bir kitleye hitap ediyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun vatandaşları değil tebalası vardı, İngiliz İmparatorluğu'nun ise sömürgelerinde yaşayan halk kitleleri vardı. AB'nin dayandığı temel esaslar; bölünmemiş, barış içinde yaşayan, zengin Avrupa...

Biz, Yunanistan'ın AB'ye başvurduğu dönemde, AB'ye başvuramamakla çok şey kaybettik mi? Yoksa Yunanistan'ın bugün içinde bulunduğu duruma mı, dışardan para alıp kendi sanayisini, ekonomisini yok eden bir hale mi geldik?

Demirel: Hayır, o zaman Türkiye'de hala AB meselesi tartışılıyordu fakat o halimizle,yani 1978'deki halimizle biz AB'ye başvuramazdık. Anarşi Türkiye'de devleti işlemez hale getirmişti ve Avrupa'da bunu görüyordu zaten. Türkiye adım adım

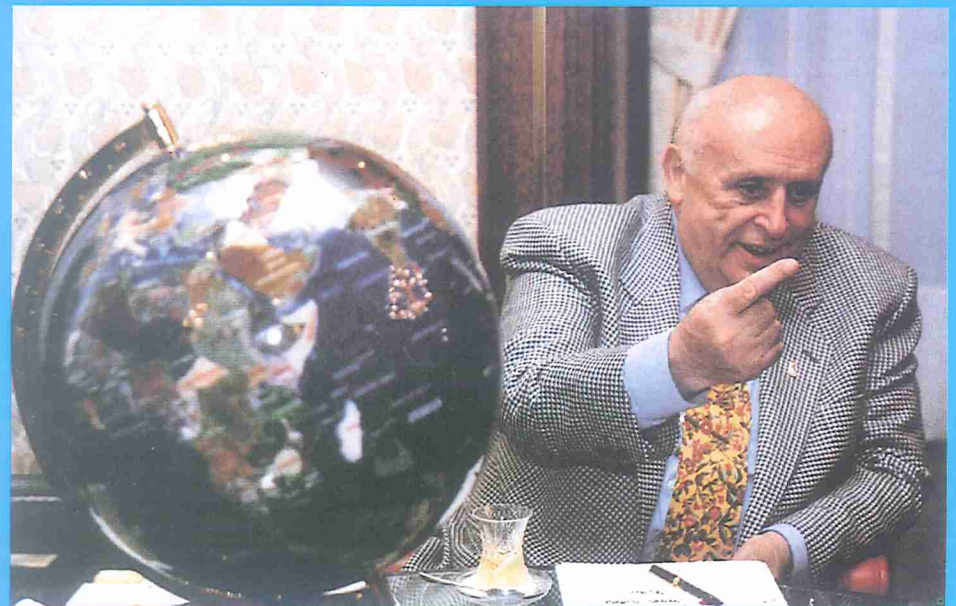
ihtilale gidiyordu. Sonra biz 1979'da azınlık hükümeti kurduk. Türkiye'nin ekonomik meselelerini (yoksullukları, kuyrukları) hallettik ama malesef kan meselesini halledemedik. O günleri Türkiye bir daha yaşamamalı. O haliyle zaten bizi bir yere kabul etmezlerdi.

Nitekim 1987'deki müracatımıza da 'eligible but not mature' yani girebilirsiniz ama henüz olgunlaşmamışsınız dediler. Ve aradan 10 sene geçti 1999'daki müracatımıza 'evet biz sizi aday olarak alıyoruz. 2003-04 te müzakere edebiliriz' dediler. 2002'nin sonunda bize verdikleri cevap 2003'teki ilerleme raporundaki sonuçları göreceğiz oldu. Eğer 2004'te Türkiye'yi müzakere kapsamına alırlarsa bu çok önemli bir hadisedir. Avrupa Türkiye'yi içine alsın mı almasın mı gibi bir tereddütün içindedir. Çünkü 1963'te içine almaya karar verdiği zaman ki kavramlarla 90'lardaki kavramlar değişmiştir. Hala AB'yi bir Hıristiyan Kulübü olarak sayanlar vardır. Avrupa'da yapılan anketlere göre Avrupa halkının yüzde 35'i Türkiye'nin AB'ye girmesini istiyor, yüzde 65'i istemiyor.

Neden, Türkiye'yi bildiklerinden dolayı değil, bilmediklerinden dolayı. Neden; Türkiye'nin imajı, onların kafasındaki görüntüsü kötü. Türkiye'yi Avrupalı saymıyorlar. Nitekim Türkiye'deki bazı ufak tefek hadiseler de büyütülüyor ve Türkiye'nin imajı alt üst ediliyor.

Çok önemseydiğim bir konu bizim kendi imajımızı düzeltmek için devlet olarak, özel teşebbüs olarak yapacağımız gayretlerin çok önemi olmasıdır; fakat biz bu gayretlerle bu işin içinden çıkamayız. Avrupalı hükümetler kendi halklarına Türkiye'yi anlatmalıdırlar. Türkiye Avrupa halkının zihninde olan gerikalmış bir Türkiye değildir. Ve Avrupalı ve Avrupa standartlarına uyan bir Türkiye'dir. Türkiye ne Ortadoğu'daki herhangi bir ülke gibidir, ne Afrika'daki herhangi bir ülke gibidir. Balkanlar'daki veya Orta Avrupa'daki ülkelerin birçoğundan daha iyidir.

Girseydik ne olurdu? Avrupa'da iki düşünce var; bunlardan biranesi; Avrupa, Avrupa Değerlerini taşıyan herkese açıktır. Bu değerler adalettir, hürriyettir, insan haklarıdır, demokrasidir, ve pazar ekonomisidir. Bunları benimsemiş olan herkese açıktır.

2002 yılının Aralık ayında varılan karar; "Tek Avrupa Meydana Gelecektir" iddiasını çok önemsiyorum. Bu Tek Avrupa'nın içinde Türkiye'de vardır. AB denilen olay 1957 yılında meydana gelmiş 58'den itibaren yürürlüğe girmiş. Evvela bu ortak bir pazardır. Biz 1959'da müracaat ediyoruz. 1959'dan itibaren gelişerek 6 ülkeden yavaş yavaş artarak 2000 yılında 15 ülkeye gelmiştir. Şimdi 28 ülkeye çıkacak. 15 ülkeye geldiği zaman ekonomik birliğini, hukuk birliğini, gümrük birliğini, para birliğini sağlamış ve Shengen anlaşması ile de serbest dolaşımı 12 ülke sınırlarını açarak aşmıştır. Bu büyük bir başarıdır. Konvansiyon Avrupa'nın nasıl idare edileceğini, Avrupa'nın bir anayasası olmalı mı, olmamalı mı bunu tartıştı. Selanik Toplantısına da bir taslak getirdi. Bu taslak Selanik Toplantısı'nda tartışılmadı sadece sunuldu. Taslak çok esnek, AB'nin nasıl olmasını tartışıyor. Avrupa bir federasyon mu olsun, yoksa bağımsız devletler mi olsun ve bunun bir koordinasyonu mu olsun. Hükümler mi olsun, böyle mi olsun? Yoksa ABD gibi mi olsun? Yani bir Birleşik Avrupa, bir Federal Avrupa yahut ta daha çok gevşek bağlarla bağlı bir Avrupa Birliği.

Avrupa bu 28 devletin nasıl idare edileceğini bulacak. Avrupa'nın temelini teşkil eden 15 devlet başarılı olmuş. Başarılı olmuş ki Slovenya'dan Letonya'ya kadar herkes buraya hücum etmiş. Yani devletler Fransa'nın, Almanya'nın egemenliği gidecekse benimki de gitsin diye düşünüyor. Yani AB dediğimiz olay büyük bir barış projesidir. AB bana göre başarıya ulaşmıştır. Burdaki benim halkımın ümidi şu; AB'ye girdiği zaman benim halkımın beklentisi hem zengin olacağım, hem müslüman kalacağım, hemde Türk kalacağım. Bu ümitteki halkımızın yüzde 77'si AB'ye taraftardır.

Tükel: Türkiye'nin bugün dış politikada iki tane büyük sorunu var. Bunlardan bir tanesi Irak, bir tanesi de Kıbrıs. Kıbrıs uzun yıllardan beri birtürlü çözemediğimiz bir trajedi. Diğer tarafta Irak'ta çok hızlı değişen dengeler ve çok uzaktan yapılan müdahaleler var. Türkiye başından beri Irak'ta etkin mi olmalıydı yoksa bu pozisyonuyla daha iyi bir noktada mıdır?
Demirel: Kıbrıs uzun zamandan beri çözümlenmemiştir diyoruz. Kıbrıs'taki problem neydi de çözümlenememiştir? Kıbrıs'taki problem; iki millet vardı. Bu iki

millet birarada yaşayacaktı. Buna göre bir devlet kurulmuştu. Bu devlet devam edebilseydi bir problem olmazdı. Problem bu devletin devam edememesidir. Bu devlet devam edemeyince ne oldu? Etnik temizlik, katliam hareketi oldu. Katliam hareketine muhatab olanlar ise Türklerdi. Türkler azınlıkta idi ve Türklerin katliam hareketine muhatab olmaları Kıbrıs meselesi diye bir meseleyi doğurdu.

Bunun çözümü; yeniden Türklerin bir katliam hareketine maruz kalmayacak şekilde orada yaşayabilmelerinin sağlanması ve Türkiye'nin Kıbrıs üzerindeki haklarının korunması olur.

Tükel: Bu çok başarılı dediğiniz Avrupa Birliği, bunları yaratabilecek güçte mi?

Demirel: HAYIR. Zaten AB'nin Güney Kıbrıs'ı içine alması büyük yanlışır, Uluslararası hukuka aykırıdır, çünkü Türkiye'nin girmediği bir yere Kıbrıs giremez. Bu anlaşma uluslararası bir anlaşmadır ve Birleşmiş Milletler'e kayıtlıdır. Avrupa Birliği böylesine büyük bir problem yumağını içine almaya kalkmıştır şaşılacak bir iştir. Deseniz ki bunun AB için stratejik bir önemi vardır hayır böyle bir şey söz konusu değildir.

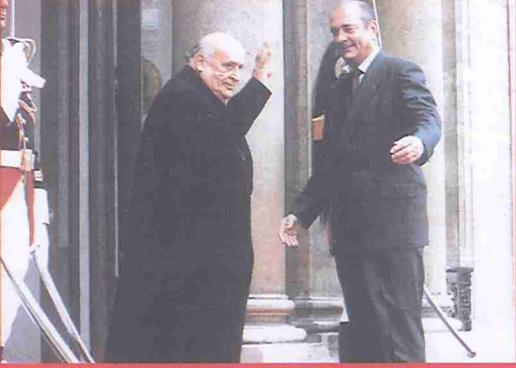
Afedersiniz 450 beygir!

Audi RS 6

100 kilometreye 4.7 saniyede çıkartan 450 beygirlik, 4.2 V8 biturbo motor. Sürekli dört tekerlekten çekiş sağlayan quattro® teknolojisi. Yenilikçi DRC (Dynamic Ride Control - Dinamik Sürüş Kontrolü) süspansiyon sistemiyle mükemmel sürüş keyfi. Spor otomobil anlayışına alışılmadık bir yaklaşım. Audi RS 6, çok hızlı, çok iyi, çok güzel...

Ekonomik önemi de mevzu bahis değildir. O zaman mesele nedir? Bu anlaşılmaz birşeydir. Yunanistan'ı tatmin edeceğimiz derken birşeyi inkar ediyorsunuz. 16 Nisan 2003 tarihinde Atina'da yapılan beyan şudur; "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hakimiyetinde olmayan Kuzey Kıbrıs halkı isyancılar gibi görülüyor."

Yani Kıbrıs gerçeği var, Kıbrıs'ın kuzeyinde canlarını kurtarmak için güneyden kaçmış insanlar var ve bu insanları korumaya yönelmiş Türkiye var. Bunu kabul edin. Kabul ederseniz mesele çözülecektir.

Annan Planı ile 10 sene içerisinde buraya 60 bin kişi getireceksiniz. Bugün Kıbrıs'ta evinde oturmakta olan bir adamın ertesi gün kapısı çalınacak ve burası benimdi denilecek. Böylece iç kavgalara gireceksiniz. Bu çözüm değil ki! Eğer Türkiye AB'ye dahil edilirse KKTC'yi de tanıyacaktırlar. Çözüm o ve başka yolu yok.

Kıbrıs'ta iki devlet olur mu dersiniz. Olur derim çünkü 200 bin nüfustan ufak devletler var. Eğer istiyorsanız bu iki devletin üst devleti niteliğinde bir şemsiye devlet de olur ama önce hükümler Kıbrıs Devleti'ni tanıyın. Burada Türkiye'nin geri gitme imkanı yok. Kıbrıs'ta da ve Türkiye'de de bir takım bozulmalar var.

Irak konusu Lozan Anlaşması'nın çözemediği konulardan biridir. Musul Vilayeti eğer Türkiye sınırları içerisinde kalsaydı, Türkiye'nin Irak'a bakışı bugünkünden farklı olurdu. Türkiye'nin en önemli meselesi kendi birliğini muhafazadır. Bu birliği geçen 80 sene zarfında muhafaza edebilmiştir yalnız bugün Türkiye'deki tartışmalar ve birlik AB'nin azınlıklar meselesinde gösterdiği direnme T.C'nin kurucusu olan ama değişik etnik kökenden gelen insanların çoğunluk sayıldığı halde azınlık statüsünde gösterilmeye çalışılması Türkiye'de rahatsızlıklar yaratmıştır. Dil birliğinin bozulmaya çalışılması da rahatsızlıklar yaratmıştır. Türkiye'nin geçen 80 sene zarfında başarmaya çalıştığı en önemli işlerden biri dil birliğidir. Eğer Türkçe yaygın halde olmasa, bugün Türkiye'deki birçok insan birbiriyle görüşemezdi. Bugün ben kürtüm diyenlerin 4-5 tane farklı lehçeleri vardır. Ancak Türkçe sayesinde konuşabilirler. Geçen 15 sene içinde 40 bin kişi kaybetmiş Türkiye'de o olaylar tekrarlanmamalıdır diyoruz. K. Irak'ta bir Kürt Devleti kurulursa veya yapılanma olursa Türkiye'nin 17 vilayetinde bu talepler tekrarlanacaktır. Halbuki Türkiye Irak meselesini kendi başına bırakmasaydı ABD ile beraber Irak'a girebilseydi bu olmazdı.

Eğer Lozan Musul Vilayeti'ni Türkiye içinde muhafaza edebilseydi, bugün K. Irak'ta bulunan Kürtler, Araplar ve Türkmenler'de aynen Mardin'deki, Siirt'teki, Diyarbakır'daki Kürtler, Araplar gibi T.C'nin kurucuları olurdu ve kimsenin bir devlet iddiası olmazdı. ABD madem Irak'a savaş açmıştı, Türkiye bu savaşa ABD ile beraber girebilseydi ABD kürtlerin eline düşmezdi.

Burayı bir bataklık olmakla suçluyorlar...

1 Mayıs'ta savaş bitmiştir ve o tarihten bu yana da 66 ABD askeri ölmüştür. Siz 66 kişinin ölmesini göze almadığınız takdirde 27 milyonluk bir ülkeyi fethedebilir misin? Bir tepki ve direnmenin olmayacağını mı zannediyorsunuz... 1983'te Beyrut'ta ABD askerlerinin bulunduğu kışlaya, saldırı oldu ve 241 kişi öldü. O zaman ki başkan Reagan 'çekilin' dedi ve askerini çekti. ABD Irak'ı fethetmek için gelmiştir, çekilmek için değil! ABD burada bir kargaşa bırakıp gidemez. ABD eğer bunu yaparsa kendi içinde de büyük bir kargaşaya gider. ABD halkına karşı 11 Eylül'deki zaafiyetini örtmek için geldi buraya gücünü, kudretini göstermeye geldi. Onun için ABD burda 25-30 sene kalacaktır. ABD Türkiye'nin komşusudur. Türkiye'nin coğrafi komşusu olan Irak bence istikrarı kavuşmalıdır ve Türkiye buna yardımcı olmalıdır.

Türkiye'de askerler ve hükümet gidelim diyor, birtakım kimseler de ne işimiz var diyor. Ama cemaatla idare olmaz, Devlet idaresi tereddüt kaldırmaz, Türkiye'nin yönetiminden kim sorumlu ise elini masaya vuracak, civıtmadan karar verecektir. Türkiye'nin Irak meselesinde geri durması mümkün değildir ve bu bölgede önümüzdeki 30 sene zarfında bir rol oynamaya mecburdur. K. Irak'taki mevcut PKK-Kadek varlığı Türkiye'yi 15 sene rahatsız etti. Şimdi ABD'ye bunlar teröristtir diyoruz ve onlar da kabul ediyorlar ama bizim için bunları dağıt diyoruz. O da diyor ki sen orda oturacaksın, ben 10 bin km'den geleceğim ve bunları dağıtıvereceğim sana!! Yok böyle birşey!!

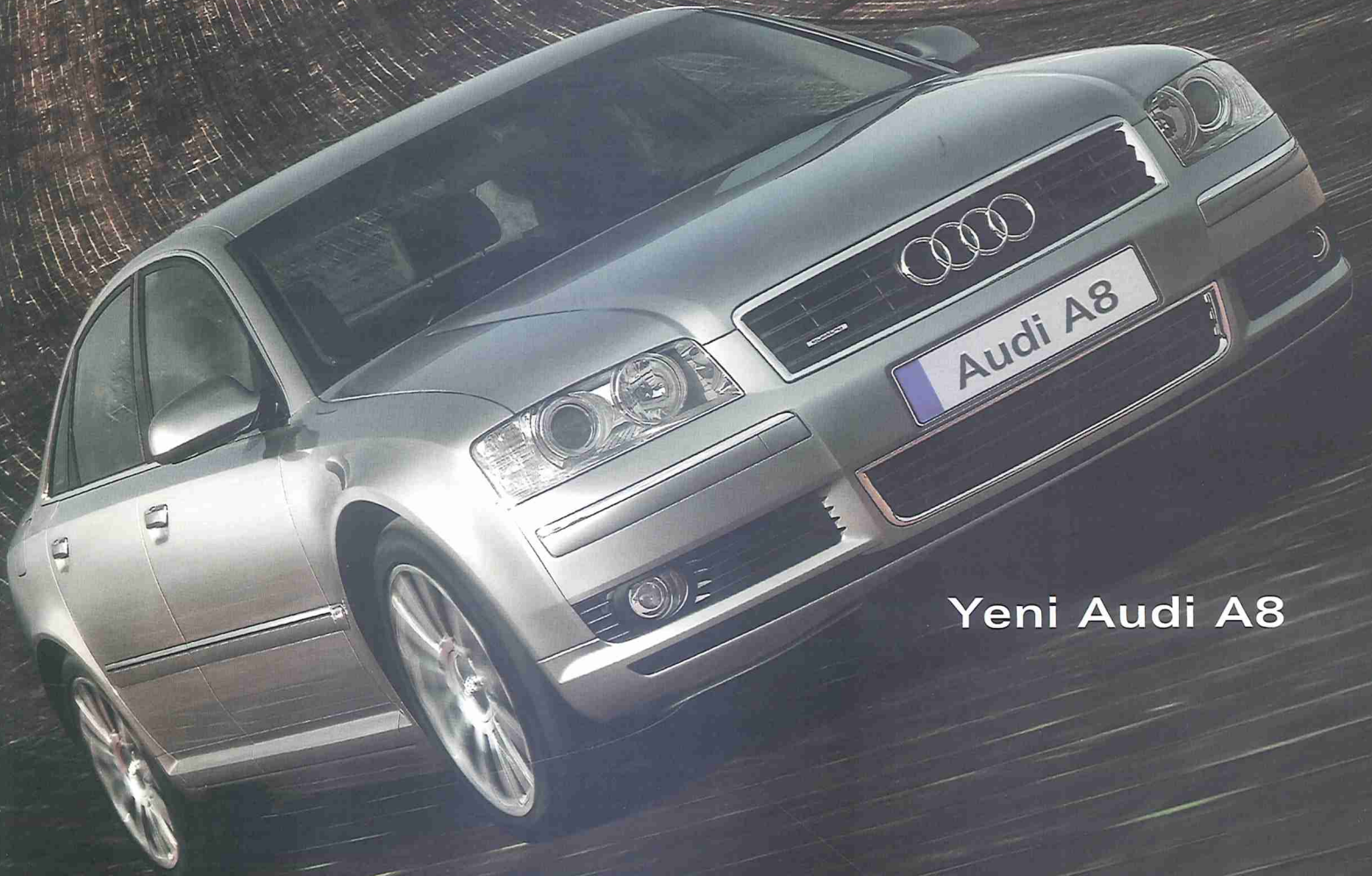
Tükel: Bugünkü tecrübeniz ve bilginizle geçmişe dönseydiniz neyi farklı yapardınız ?

Demirel: Aslında bu sorunun cevabı olmaz. Bugün ben başlasam şunu yapardım, bunu yapardım bunu da yapardım demeye lüzum yok bu abesle iştigal olur... O günkü karşılaştığımız meseleleri o günkü şartlar içinde mütalaa edip en doğruyu yapmaya çalışmışızdır. Her zaman en doğruyu yapamamışızdır çünkü elimizdeki veriler ona müsait olmamıştır veya değerlendirmemiz kafi olmamıştır, tecrübemiz yetmemiştir ama işin çizgisinde budur. Siyasetçi hakkında söylenecek şey en sonunda söyleniyor. Ve geçmiş revize ederek söylenmiyor da al yeni bir heybe bunu yeniden doldur deniyor. Mevcut heybede ne varsa ona bakarak söyleniyor. Geçmiş bir daha yaşayamayız. Biz üstümüze düşeni yaptık yalnız bizden geride çok şey vardır. Unutmayın "Dün dündür, bugün bugündür ve yarın da yarındır..."

C.T: Sayın Cumhurbaşkanım Cumhuriyet tarihinde bize yaptığımız bu yolculuk engin tecrübe ve bilgilerinizle geleceğimize dönük önerileriniz için çok teşekkür ederiz. Hayatınızı Türkiye Cumhuriyetine Devletine Milletine adadınız size en içten şükranlarımızı minnetimizi sunarız.

Rakiplerimize verdiğimiz
rahatsızlıktan dolayı özür dileriz!

Yeni Audi A8

Advance Key System, sahibinin parmak izini tanır.

Yeni Audi A8'deki Advance Key System dört ayrı parmak izini hafızasında tutar. Otomobilin tüm ayarlarını bu dört kişiye özel olarak kaydeder. Otomobilinize binip parmak izinizi okuttuğunuzda tüm ayarlar (Koltuk, ayna, ısı seviyesi, radyo kanalı vb.) sizin kişisel ayarlarınıza döner.

Multi Media Interface ile tüm kontroller parmağınızın ucunda.

Multi Media Interface Terminali ile yeni Audi A8'in tüm fonksiyonlarını kontrol etmek çocuk oyuncağı. Yeni Audi A8'deki yüksek teknolojiyi bu terminalden kontrol etmek o kadar kolay ki, kullanım kılavuzunu okumaya bile ihtiyaç duymayacaksınız.

Adaptive Air Suspension ile sürüş standartlarınızı siz belirleyin.

Otomobilinizin süspansiyonunu dilediğiniz gibi ayarlayarak, konfordan vazgeçmeden, dinamik bir sürüş elde edebilirsiniz. Multi Media Interface'i kullanarak dört farklı süspansiyon standardından birini kolayca devreye sokabilir, sürüş tarzınızı yol standartlarına veya keyfinize göre ayarlayabilirsiniz.

Aluminium Space Frame'in dayanılmaz hafifliği...

Bugüne kadar üretilen güçlü ve sağlam otomobillerin hepsi ağırdı. Aluminium Space Frame teknolojisi ile yeni Audi A8, son derece sağlam, aynı zamanda lüks segmentteki otomobiller arasında en hafifi, en dayanıklısı. ASF, yeni Audi A8'e üstün bir sürüş keyfi ve performans katıyor.

"EĞİAD bizim fidanlığımız"

Röportaj: Levent GÖKÇEER
Fotoğraflar: Özge ÇELİKKOL

Bu sayımızda İzmir'in en önemli sivil toplum örgütlerinin başındaki lider isimlerle, EBSO Meclis Başkanı Sayın Kemal Çolakoğlu ve ESIAD Başkanı Sayın Enis Özsaruhan ile İzmir'e, siyasete ve iş hayatına dair çok sıcak ve keyifli bir söyleşi yaptık.

Hayatınızdan bahseder misin?

Enis Özsaruhan: 1949'da Karşıyaka'da doğdum. İlkokulu Cumhuriyet İlk Okulu'nda okudum, Kemal de Ankara İlkokulu'nda okudu.

Dostluğunuz o dönemde mi başladı?

Özsaruhan: Evet. Bizim ailelerimiz de dosttu. Kemal de ben de altı sene Türk Koleji'nde yatılı okuduk. 1972'de ODTÜ'den mezun oldum. Daha sonra endüstri mühendisliği üzerine İngiltere'de yüksek lisans yaptım.

Üniversite eğitiminizi Ankara'da ve yurtdışında yaptınız ama sonunda yine İzmir'e döndünüz. Sizi çeken neydi?

Özsaruhan: Doğduğumdan beri İzmir'in dışında bir yerde yaşamayı düşünmedim. İzmir gibi bir şehirden sonra altı sene Ankara'da yaşamak İzmir'in değerini daha iyi anlamamı sağladı.

Sözü Kemal Bey'e vermek istiyorum.

Siz de biraz bize geçmişinizden bahseder misiniz?

Kemal Çolakoğlu: Enis Bey'le ailelerimiz çok yakın olduğu için birbirimizi çocukluktan tanıyoruz. Ben de Karşıyaka'da doğdum 1967-72 arasında ODTÜ Metalürji Mühendisliği'nde okudum. ODTÜ'nün en hızlı zamanlarıydı, Deniz Gezmiş'lerin, Kemal Kurdaş'ların,

Erdal İnönü'nün olduğu dönemdi... 1968 kuşağı bireyin kendi yararları dışında başkalarının yararları için de mücadeleyi öngören bir felsefeye sahipti ve biz şanslı bir kuşaktık. O dönem ki arkadaşlarımı ve kendimi 68 Kuşağı olarak tanımlayabilirim.

ODTÜ'nün en hareketli günlerinden, 68 kuşağından bahsediyoruz. Peki sizin siyasi olaylara bakışınız nasıldı?

Çolakoğlu: Birkaç anımı anlatmak isterim size. Her okul işgalinde hemen İzmir'e dönerdim ve o yüzden o olayların içindeki kişi sanılırdım. Bir gün sınıfın kapısı açıldı 'sizinkiler Kemal Kurdaş'ın arabasını yakıyor' dediler. 'Bizinkiler kim' diyemedim, anladım ki olay var. Koştum dışarıya ve arabanın yakılışını baştan sona izledim. Yine bir gece okuldan dönüyoruz, karşıdan elinde demir çubukla birisi çıkıp 'sağcı mısın solcu musun?' dedi. Adamın sağcı mı solcu mu olduğunu kestirmekte zorlandım ve panikle bir anda 'abi ben İzmirliyim' dedim. Adam onun üzerine benimle muhattab bile olmadı.

Şu anda İzmir'i temsil eden en büyük sivil toplum örgütlerinin başındasınız.

Sizce İzmir bazı şeyler için geri mi kaldı?
Özsaruhan: İzmir olması gereken yerde değil, bundan çok daha ileride olabilirdi ama 1980'li yılların başından itibaren

Ankara tarafından ihmal edildi. İzmir'in ilerleyememe nedenlerinden biri; bu bölgenin gelişmiş bölge ilan edilmesi... İkincisi; siyasi tercihler... Üçüncüsü; karar veren mercilerin İstanbul'a yakınlığı... İzmir'in hakettiği yerde olmamasının bir sebebi de sanayide Bursa'nın, turizm potansiyeli yüzünden de Antalya'nın gelişimine destek olmasıdır. İzmir'in dezavantajlarından biri; sermaye birikiminin olmaması. Bunun sebebi de, açıkça belirtmek isterim ki; İzmir ve bölgesinde kayıtsız ekonominin diğer bölgelere göre çok daha az oluşudur.

Çolakoğlu: Bence İzmir geri kalmadı, geç kaldı. Bizim insanımız içinden geldiği gibi siyasilere düşüncelerini aktarıyor. İş adamları bakan kapısında yatmadan, iş takip etmeden yatırımını yapmaya çalıştığı için siyasilerle arası çok iyi olmadı. Özal'la gelen liberal ekonomiye, karşı çıktığı için İzmir siyasi olarak da cezalandırıldı.

Bu sebeple İzmir geri kalmadı, gecikti. Ama yine de günümüzde İzmir'e baktığımızda durum o kadar da kötü değil. Çevre yolları, hafif raylı sistemi bitmiş, körfez temizleme çalışmaları hız ve başarı kazanmış, limanının çalıştığı, doğal gazın organize sanayi bölgelerine ulaştığı, şehir dağıtımına da kısa sürede geçileceği bir noktaya gelmiştir.

Özsaruhan: İzmir olması gereken yerde değil, bundan çok daha ileride olabilirdi ama 1980'li yılların başından itibaren Ankara tarafından ihmal edildi. İzmir'in ilerleyememe nedenlerinden biri; bu bölgenin gelişmiş bölge ilan edilmesi... İkincisi; siyasi tercihler... Üçüncüsü; karar veren mercilerin İstanbul'a yakınlığı...İzmir'in hakettiği yerde olmamasının bir sebebi de sanayide Bursa' nın, turizm potansiyeli yüzünden de Antalya'nın gelişimine destek olmasıdır.

Bugünkü durumuyla İzmir hak ettiği konuma geldi diyebiliyor musunuz?

Özsaruhan: Hayır bence gelmemiştir, çok daha üst seviyelerde olması gerekirdi. İzmir hala dış körfezi kullanamıyor ama kullanabilseydi hem ekonomik açıdan hem yerleşim açısından hem de yabancıları çekmek açısından çok daha ileride olabilirdi. Artık İzmir körfezinin tamamından faydalanmalı.

Çolakoğlu: İzmir'de on sekiz tane sanayi bölgesi, beş üniversite, bir tekno park, iki de serbest bölge var. Tek ihtiyaç; yerli ve yabancı sermayeyi buraya çekmek. Marmara Bölgesi'nin doymuş olması ve bizim de alt yapı yatırımlarını ilerletmiş olmamız, İzmir'in zirveye doğru hareketini başlatabilecek güçte diye düşünüyorum. Denizli ve Gaziantep'le İzmir'i sık sık karşılaştıranlara şunu söylemek istiyorum; İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı rakamlara göre İzmir bu iki şehirden her kalemde on kat büyüktür.

O halde hatalı karşılaştırma yapılıyor denebilir mi?

Özsaruhan: Bence karşılaştırma bile kabul etmez. Formula 1'in İzmir'de olması için çalışmamızdaki en büyük etken, İzmir'in dünya çapında bir organizasyon yapması ve yabancı sermayeyle teknolojinin buraya gelmesini sağlamaktır.

'Gecikme nedenleri siyasi tercihler' dediniz. Bunun tam olarak anlamı nedir?

Özsaruhan: Bunu olumsuz anlamda söylemedim. Kendi doğru bildiği siyasi tercihlerin o zaman iktidarda olmamasıyla ilgili bir durum bu.

Doğru temsilci seçemiyoruz diyebilir miyiz?

Çolakoğlu: Hayır, bugün çevre oto yollarımızın sayısı artmışsa, doğal gaz tesisatları kurulmuşsa temsilcilerimize çok da fazla haksızlık etmeye hakkımız yok. Çünkü bunlar icracı bakanlar sayesinde olmuştur.

Üç buçuk milyon nüfus, Türkiye'nin üçüncü en büyük ekonomisi diyoruz ama havaalanımıza dış hatlardan uçak inmiyor...

Çolakoğlu: Bunu eksikliği biraz da kendimizde aramalıyız, o kapasiteyi yaratamıyoruz. Talep tam olarak olmuş olsa arz da olurdu. Sadece THY'nı ya da dış hatları suçlayarak bir yere varamayız.

Özsaruhan: Şu da bir gerçek; İzmir ve çevresi turizmde de başarılı olamadı. Olabilseydi dış hatların bugün dolup taşıyor olması gerekirdi.

Çolakoğlu: İzmir'in potansiyel hızı kesilerek İzmir geciktirildi, onun için arz ve talep dengelenemedi.

İzmir'in rüzgarının kesilmesinde sivil toplum örgütlerinin payı nedir?

Çolakoğlu: İzmir'i Türkiye'den soyutlayamayız. İzmirli sivil toplum örgütleri olarak Türkiye'deki diğer örgütler gibi siyasi partiler ve seçimler yasası değişikliğini yaparak içimizden insanların bizi temsil etmesini sağlayamadık, ne bizim ne geçmiş kadroların gücü buna yetmedi. Gerçi bizi destekleyecek kişiler gelse bile işlemezdi çünkü sistemde bir parti lideri var ve bireysel itaat yoluyla insanlar iş yapıyorlar.

Özsaruhan: Ben iki yıl Demokrat Türkiye Partisi'nin İl Başkanlığını yaptığım için siyasetçileri tenkit etme hakkına sahip olduğumu düşünüyorum. Tabandan başlayarak siyaset yapmak bu sistemde mümkün değil.

Çolakoğlu: Bence İzmir geri kalmadı, geç kaldı. Bizim insanımız içinden geldiği gibi siyasilere düşüncelerini aktarıyor. İş adamları bakan kapısında yatmadan, iş takip etmeden yatırımını yapmaya çalıştığı için siyasilerle arası çok iyi olmadı. Özal'la gelen liberal ekonomiye, karşı çıktığı için İzmir siyasi olarak da cezalandırıldı.

Çolakoğlu: 2000'li yıllar demokrasilerin sivil toplum örgütlerince desteklendiği yıllar olacaklar. Ve eğer kim işi sadece parlamentoya değil aynı zamanda sivil toplum örgütlerine yayıyorsa o ülke başarılı olacaktır. Sivil toplum örgütlerinin çokluğunu yararlı buluyorum.

EGİAD hakkındaki düşüncelerinizi almak istiyorum...

Özsaruhan : EGİAD bizim fidanlığımız. Hazır buradayken, Kemal Çolakoğlu'ndan da bir ricam olacak, yaş sınırının aşağıya çekilmesini istiyoruz. Bugün otuzlu yaşlardaki işadamları çok da genç kabul edilmiyor. ESİAD olarak EGİAD'la çok iyi ilişkiler içindeyiz, her zaman her projede onlarla olmayı isteriz. Kendilerini dikkat ve takdirle izliyorum.

Çolakoğlu: EGİAD bizim için çok önemli. Ben içlerinde sık sık yer aldığım için ne kadar büyük bir dinamizmle çalıştıklarını görüyorum. İnanılmaz bir dinamizm, doğru tespit ve icraatlar var. Bir çok konuda bizim onlara örnek olmamız gerekirken çoğu zaman onlar bizlere örnek oluyorlar. Bundan da çok mutlu oluyoruz ve içimiz onlardan yana çok rahat. Gerçekten yaratıcılıkları ve gerçekleştirme güçleri çok yüksek olan kişiler. EBSO'da, ESİAD'da ve Ticaret Odası'nda yer almalarını bekliyoruz. Ben babamdan, oğlum benden iyi olarak ancak Türkiye'nin önünü açabiliriz. Bu potansiyeli EGİAD'da gördüğüm için çok mutluyum. EGİAD doyum noktasına ancak Danışma Kurulu'nu kendi kurucu üyelerinden oluşturduğu zaman ulaşacaktır. Önünde on yılı var, eminim ki, on yıl sonra EGİAD ilk kurucu iş adamları yavaş yavaş danışma kurullarında eski üyeler olarak yer alacaklardır. Çok genç bir kuruluş ama gelişimini tamamladığında sesi Türkiye'de duyulan güçlü bir kurum olacaktır. Fatih Dalan ve yönetim kurulu çok başarılı, eski başkanlarına bakıyorum onlar da çok başarılı. Bu demek oluyor ki; EGİAD çok sağlıklı ve istikrarlı. Önemli olan ileriye güvenle bakabilmekse biz bunu EGİAD'la çok rahat yapabiliyoruz.

Ama yine de bazı iller onlara da aynı konumda uygulanan yasalar ile gelişimini sağladı. Bu gelişme nasıl kazanıldı?

Çolakoğlu: İzmir lobi çalışmalarında yetersiz. Türkiye'deki medya patronlarının çoğu İzmirli ama bu İzmirlilik ve birlik duygusunu yaratamıyoruz demek ki!

Özsaruhan: İzmir ulusal basında az yer alıyor. Bu da yapılanların ya da şikayetlerin tam olarak duyulmamasına sebep oluyor.

İzmir'de yaşayan bir birey olarak sorumluluğun bizlerde de olduğunu kabul etmeliyiz. Mesela Kemal Bey'e bir siyasi parti Büyükşehir Belediye Başkanlığı teklifini düşünürken, bir basın açıklaması ile bunu kabul etmeyeceğini ilan etmiştir. Neden?

Çolakoğlu: Bu yaşam anlayışıyla ilgili. Ben kendimi hep sivil toplum örgütlerinde çalışmaya yönlendirdim. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda, ESİAD'da, EGİAD'da, Odalar Birliği'nde üst düzey yöneticilik yapan tek kişiyim.

Ama siyasiler başkan olarak İzmir'e daha yararlı olacağını düşünüyordu...

Çolakoğlu.: Bu durum bir iş adamı için de çok iyi olur. Her şeyden önce iyi bir portföy oluşturursun. Ama dediğim gibi ben başından beri 'bu işi sivil toplum örgütleriyle halledeceğim' diyerek bu günlere geldim.

Özsaruhan: Bence de bu kişisel bir karardır. Saygı göstermek gerekiyor.

Bugüne kadar yapılan işlere bakıldığında Kemal Bey her görevinde başarılı ve uyum içindeydi... Bazı kişisel isteklerden ya da beklentilerden feragat edilerek bir yerlere varılmaz mı?

Özsaruhan: Bahsettiğiniz görevin çoğunu zaten Kemal Başkan olmadan İzmir'e yaptı.

Çolakoğlu: Ben asla görevden kaçmadım. Hiç hesapta yokken Petkim Yönetim Kurulu Başkanlığı önerildi; 'buralar siyasi güçler tarafından ele geçirileceğine sivil toplum örgütlerinin elinde olsun' dedik. Yüz milyon dolarlık işlerin altına imza attığım çok büyük bir sorumluluğun altına girdim. Çok zor şartlarda on beş ay görev yaptım yani görevden kaçmak için başkanlığı reddediyor değilim kesinlikle. Ben siyasete uzak baktığımdan ve ilk günden beri kendimi sivil toplum örgütleri aracılığıyla hizmet vermeye odakladığım için siyasete girmedim ve girmeyi de düşünmüyorum.

İzmir'e sermayenin gelmesi gerektiğini vurguladınız. Ama yatırımların önüne engeller çıkarılıyor, Crowne Plaza ve Konak Pier'de olduğu gibi... Yatırımcıyı buraya bu kadar olumsuzluktan sonra nasıl çekeceğiz?

Çolakoğlu: Yerel yönetimlerin hataları olabilir. Ama bizim Başkanlar Kurulu olarak Özdilek'in yolunun açılması için Belediye'ye ve Valiliğe tam kadro başvurumuz var. Biz Konak Pier'ede Özdilek'e de elimizdeki imkanlar kadar yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Özfatıra bazı riskleri almaktan çekinmiyordu. Şimdiki durumla bir karşılaştırma yapılabilir mi?

Çolakoğlu: Burhan Bey'in İzmir'in bütün büyük projelerinin altında imzasının olduğunu kabul etmek gerekir. Metrodan, körfez temizlenmesine kadar birçok işin başlangıcındaki isim O... Sayın Piriştina da farklı bir çalışma yöntemi izliyor.

Gazi Osmanpaşa Blv
No 7, 35210 İzmir
Tel : (0-232) 497 60 60
Fax: (0-232) 497 60 00
sales_izmir@hilton.com
hilton.com

AYLIK MENÜ PROMOSYONLARIMIZ

Hilton İzmir'in 31. Katında yer alan Windows on the Bay Restoran, Ege Bölgesi'nin gözde binası olup denize yakın konumuyla eşsiz bir körfez ve deniz manzarasına sahiptir.

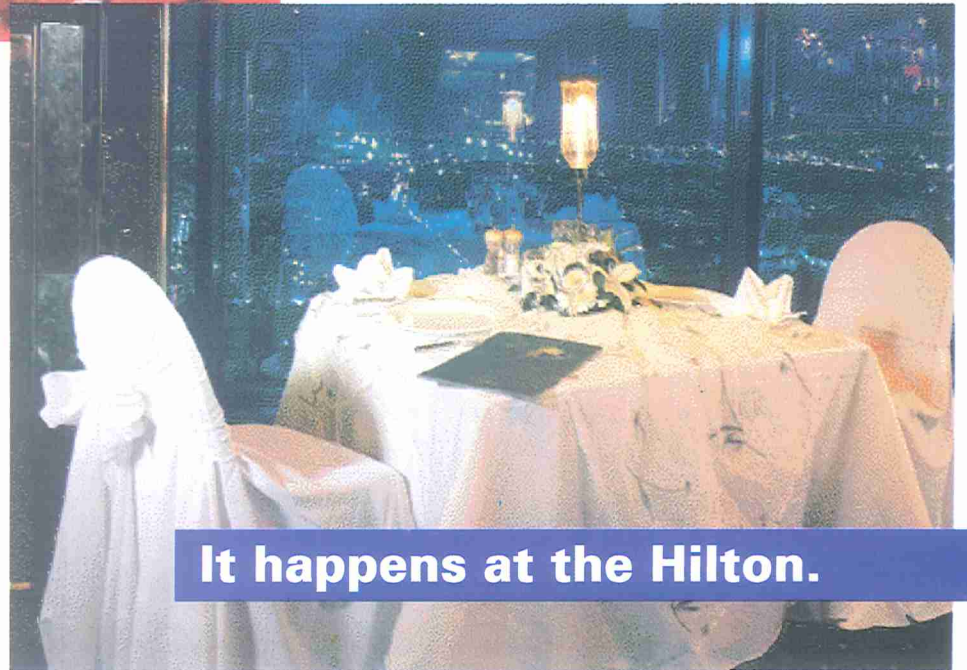
Gerek iş gerekse de özel yemekleriniz için ideal bir mekan olan Windows on the Bay Restoran'ın deneyimli personeli, yaratıcı şeflerinin eşsiz Türk damak tadına uygun seçkin örnekleri ve zengin şarap mөнüsüyle vazgeçilmez bir mekandır.

Bu özel lezzetler Pazar hariç her gece saat 19.00-23.00 arası canlı piyano müziği ve Ege'nin incisi eşsiz İzmir manzarasıyla unutulmaz akşamları sevdiğinizle paylaşmaya çağırıyor.

Her ay farklı mөнü alternatifleri de konukların beğenisine sunmaktadır.

01-30 Ekim "Deniz Mahsülü & Balık Festivali"
01-31 Kasım "Yabani Mantar Çeşitleri"
01-30 Aralık "Ege Yemeklerinden Seçmeler"

Daha detaylı bilgi ve rezervasyon için 90 232 497 60 60 numaralı telefondan İş Merkezini arayabilirsiniz.

It happens at the Hilton.

Özsaruhan: İzmir coğrafyası ve iklimi açısından da çok şanslı. Ayrıca kültür seviyesi de diğer bölgelerinden farklı. Türkiye'nin başka yerlerinden gelen insanlar İzmir'in farklılığını hemen fark ederler.

Gerçekten Sayın Özfatıra risk alıyordu ama Sayın Piriştina sivil toplum örgütlerinin fikirlerine önem vererek ilerliyor. Baktığımızda Burhan Bey zamanında imar izni verilen bir Basmane Projesi duruyor, Ege Palas Oteli'nin yıkımı söz konusu... Risk almak iyidir ama sonuçlarına da katlanmak gerekir.

İzmir'de zaman zaman Güç birliği modelleri uygulandı. Tek bir başarılı örnek var; Kipa... İzmir'in çok ciddi şekilde yaşadığı bir EGS problemi oldu. İzmir'in başarısız güçbirliklikleri belli noktalarda İzmir'e zarar verdi. Siz bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Özsaruhan: İzmir'in bu gibi kurumlar yüzünden geri kaldığı fikrine kesinlikle

katılmıyorum. EGS son derece doğru bir sistemdi ve literatüre de girdi. Eğer doğru bir şeyi yanlış yönetirseniz yanlış bir sonuç çıkar karşınıza. Bankacılık sektörüne girmek çok yanlıştı.

Çolakoğlu: Benim de belirtmek istediklerim Enis'le aynı. 90'lı yıllara kadar yaşanan gecikme, bu ortaklık yapısıyla aşılacak istendi. Bence bu çok büyük başarı da elde etti. Ama zincirin halkalarından birinin kopmuş olması zincirin diğer halkalarını olumsuz etkilemiştir.

Bunun da eksik ve hatalı yönetimin bir sonucu olduğu kadar, ülkenin içinde bulunduğu kötü durumdan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Bankanın içi boşaltılmamış olmasına rağmen Türkiye'deki krizler yüzünden EGS

Bank eksiye düştü ve bu da bütün oluşumu koparttı. İzmir'de bu kadar iyi modellerin zarar görmesi bizler için kayıptır.

Gelecekte bu tip modellerin tekrarlanması söz konusu mudur?

Çolakoğlu: Bir doğal gaz şirketi kurduk. Aynı heyecan ve istekle İzmir'in alt yapı işine girme hazırlıklarımızı sürdürüyoruz.

Doğal gaz bu yıl konutlara verilebilecek mi?

Çolakoğlu: İzmir'de verilecek. Organize Sanayi Bölgeleri'nin dışında kalan sanayinin yüzde kırkı bu dağıtıma dahil edilebilirse sürekli ve kaliteli bir enerji tüketimi için doğal gaz İzmir'e verilecek. Ama daha az tüketileceği için diğer şehirlere göre pahalı olacak.

Peki Sanayi Odası'yla ilişkileriniz nasıl? Zaman zaman ters düşüyor musunuz?

Özsaruhan: Ters düşmek değil de farklı yorumlar olabiliyor. Sanayi Odası 5590 sayılı yasayla kurulmuş, üyeliği zorunlu bir yarı kamu kurumu. ESİAD Dernekler Kanunu'na bağlı daha esnek bir yapıda. Ne EBSO Meclisi'nde ESİAD'a karşı, ne de ESİAD da EBSO'ya karşı olumsuz eleştiriler yok. Hepimiz birlikte çalışıyoruz.

Çolakoğlu: Bir gece okuldan dönüyoruz, karşıdan elinde demir çubukla birisi çıkıp 'sağcı mısın solcu musun?' dedi. Adamın sağcı mı solcu mu olduğunu kestirmekte zorlandım ve panikle bir anda 'abi ben İzmirliyim' dedim. Adam onun üzerine benimle muhattab bile olmadı.

İzmir'de sivil toplum örgütlerinde bir enflasyon görüyor musunuz?

Özsaruhan: 10 bin civarında olduğunu düşündüğümüz sanayici, işadamlarının üç bin kadarı bu bölgede... Demek oluyor ki sadece örgütlerde değil, sanayici işadamları sayısında da enflasyon var. Enflasyonu burada olumsuz olarak kullanmıyorum...

Çolakoğlu: 2000'li yıllar demokrasilerin sivil toplum örgütlerince desteklendiği yıllar olacaktır. Ve eğer kim işi sadece parlamentoya değil aynı zamanda sivil toplum örgütlerine yayıyorsa o ülke başarılı olacaktır. Sivil toplum örgütlerinin çokluğunu yararlı buluyorum. Birbirinden farklı bir çok düşünce yapıcılığı arttıracak şekilde bir araya geliyor.

Özsaruhan: 2013'e doğru, Türkiye Avrupa Birliği'ne girme aşamasına geldiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bugünkü yapısından çok farklı bir yapıda olacağını düşünüyorum. Avrupa'daki kendi konumunda olan örgütlerle benzer hale gelecektir. Yeni kanunla, yeni sistemle değişim olur... Ama değişeceğine eminim.

Sizce İzmir hangi konularda şanslı?

Özsaruhan: İzmir coğrafyası ve iklimi açısından da çok şanslı. Ayrıca kültür seviyesi de diğer bölgelerden farklı. Türkiye'nin başka yerlerinden gelen insanlar İzmir'in farklılığını hemen fark ederler.

Çolakoğlu: Çeşme, Kuşadası, Efes, Meryem Ana turistik bölgelere ulaşımı sadece 45 dk. ola ve denizi bu kadar temiz olan başka bir liman kenti bulmak çok zor.

Özsaruhan: Şanssızlığı ise; İzmir Enternasyonal Fuarı gibi bir olgunun yavaş yavaş önemini yitirmesidir. Tekrar eski günlerin yakalanması şarttır ve bu konuyu yakından takip etmemiz gerekir. Aynı zamanda İzmir bir kongreler merkezi de olmalıdır. Ama ne yazık ki, biz fuarımızı kaybettik.

Çolakoğlu: Ben şuna inanıyorum, herşeye rağmen İzmir 2020'de Akdeniz'in incisi olacaktır.

Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?

Çolakoğlu: Doğal gazı, temizlenmiş körfezi, organize sanayi bölgeleri, doymuş bir Marmara, turizmi, ve yatırımcıyı İzmir'e çekebilme sinerjisi ile bu ünvanı İzmir'in rahatlıkla alacağına inanıyorum.

İzmir için son mesajlarınızı sizden alalım?
Çolakoğlu : İzmir bugün yakaladığı rüzgarla göçü tersine döndürecektir. Demir- çelikte, elektronikte, petro -kimyada, metal eşya ve tekstilde liderdir ve bunu da sürdürecektir. Türkiye'nin en büyük ihracat limanı olmaya devam edecektir. Klasik tarım ürünlerinin işlenerek ihraç edildiği merkez olacaktır. Aliağa'da yapılan santralle bugün İzmirlinin elektrik sıkıntısı da ortadan kalkmıştır. Üniversiteleriyle çok iyi bir insan kaynağı ve entellektüelliği yüksek bireyler yetiştirmeyi başarmıştır. Bilinçli işçi, iyi ara sınıf, kaliteli mühendis, üst düzey yönetici yetiştirilmesi ve istihdamı konusunda bir sıkıntısı yoktur. Bizim artık bundan sonra yapmamız gereken İzmir için projeler üretmektir.

Özsaruhan : İzmir'i yatırımcı ve girişimciler için cazip kılacak teşviklerin bulunması lazım. Bu olduğu anda belki Akdeniz'in incisi iddialı bir ünvan olsa da Türkiye'nin çok önemli bir iş, kültür ve turizm merkezi haline gelir. Ancak İzmir'in turizm konusunda yardım alarak gelişme yollarını araması, Antalya'da olduğu gibi devlet tarafından yönlendirilmesi gerekir. İzmir bir liman şehri olmalıdır, beş bin yıldır bu özelliğe sahip bir şehrin bundan sonra da limanına sahip çıkması gerekir. Ama tekrar belirtmek istiyorum, körfezin tamamı kullanıldığında İzmir büyük bir sinerjiyle gelişime daha da açık hale gelecektir.

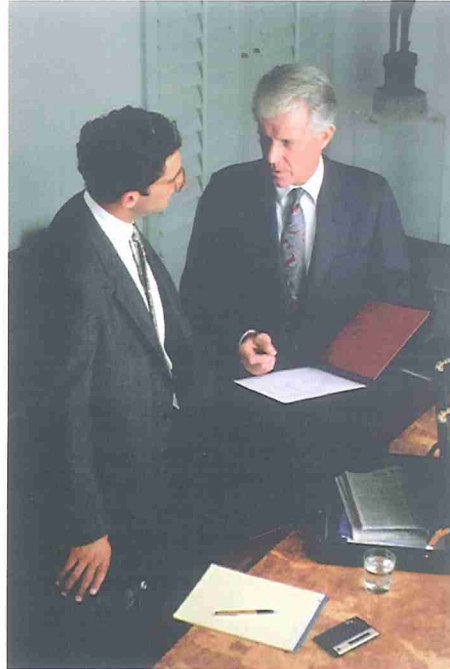

Adalet sistemimiz ve yargının sorunları...

20 Yüzyıl gerilerde kalmış, 21. yüzyıl hızla akıp gitmeye başlamıştır. Türkiye 21. yüzyılın iddialı ve saygın bir ülkesi olabilmek için Hukuk düzeninde yenilikler yapmak ve çağı yakalamak zorundadır. Sistemin sürekli yolsuzluk ürettiği bir ortamda, toplumsal huzur, barış ve güven ortamının ancak Adalete verilen önem ve düzenli bir şekilde işleyen Adalet sistemi ile kaim olacağı unutulmamalıdır. Bu nedenle artık yargının, yılların birikimi ile ortaya çıkan devasa sorunlarına kalıcı çözümler getirme konusunda daha aceleci olmak zorundayız. Ne var ki, yargının sorunları, her nedense, sanki belli kesimlerin sorunları imiş gibi yıllardır sadece Adli Yıl açılışları nedeniyle Yargıtay'da, Adliyelerde, Barolarda biraz da Medyada yer alıp, bu yerlerde konuşulup, tartışılmıştır. Son yıllarda Sayın Adalet Bakanlarımızın da çok büyük bir açık gönüllülükle Yargı ve Adalet Sisteminin hal-i pür melalini dile getirmekte olmaları içinde bulunulan durumun ciddiyetinin önemli bir göstergesidir. Bu toplum diğer kesimlerinin de sesi duyulmalıdır. Zira toplumun her kesimi Adalet Sistemi ve Yargı sorunlarından etkilenmektedir. İşte bu nedenle EĞİAD'ın Cumhuriyetimizin 80.yıl münasebeti ile Ekim ayı içinde özel sayı olarak yayınlacağı YARIN Dergisinin kapak konusu olarak "ADALET SİSTEMİMİZ" i seçmiş olmasını memnuniyetle ve takdirle karşılıyor, EĞİAD'ı, ömrünü adalete vakfetmiş bir kişi olarak içtenlikle kutluyorum.

Devletin temelini oluşturan ADALET'in yıllardır telaffuz edilen "ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR" sözcüğündeki anlam ve bu kavramın önemine uygun bir zemine layıkıyla oturtulamamış olması, insanlarımızın Adalete olan güvenlerini çok kötü bir şekilde etkilemiş olmakla birlikte, günümüzde YARGI yine de Türkiye'de güvenilirliğini ve saygınlığını muhafaza etmektedir. Ancak, sürüp gitmekte olan olumsuzluklar nedeniyle, insanlarımızın Adalete olan güvenlerini ve Adalet kavramına olan inançlarını büsbütün yitirmelerini beklemeden, Yargı ve Adalet reformu konusunun en üst düzeyde masaya yatırılması gerekmektedir. Her ne kadar son yıllarda, eskiye kıyasla bu alanda önemli atılımlar yapılmış ve UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) hayata geçirilecek bir aşamaya getirilmiş, peşpeşe yeni hizmet binaları açılmış, mevzuatta önemli değişiklikler yapılmış ise de Yargı'dan yakınmaya neden olan pek çok konu güncelliğini muhafaza etmektedir. Bu nedenle Yargı'nın yapılandırılması ve hızlandırılması sağlayacak hukuksal düzenlemelere hızla devam edilmelidir.

Günümüzde, Yargı'da Hakim-Savcı ve personelin eğitimi ve sayısal yetersizliğinin yarattığı sorunlar başta olmak üzere, Yargı'nın alt yapı ve teknoloji eksiklikleri, mevzuattan ileri gelen ciddi sorunları bulunmaktadır.

Hakim ve Savcı olarak atanacak hukukçuların yetiştirildiği Hukuk Fakültelerinde kalitenin yakalanabilmesi eğitimin çıtasının yüksek tutulmasına bağlıdır. Bu fakültelerden iyi eğitilmiş, iyi yetiştirilmiş hukukçular mezun edilmeli, bunlardan Yargı'da görev almak isteyenlerin de iyi bir seçime tabi tutularak, Hakimlik ve Savcılık mesleklerine kabul edilmeleri sağlanmalıdır.

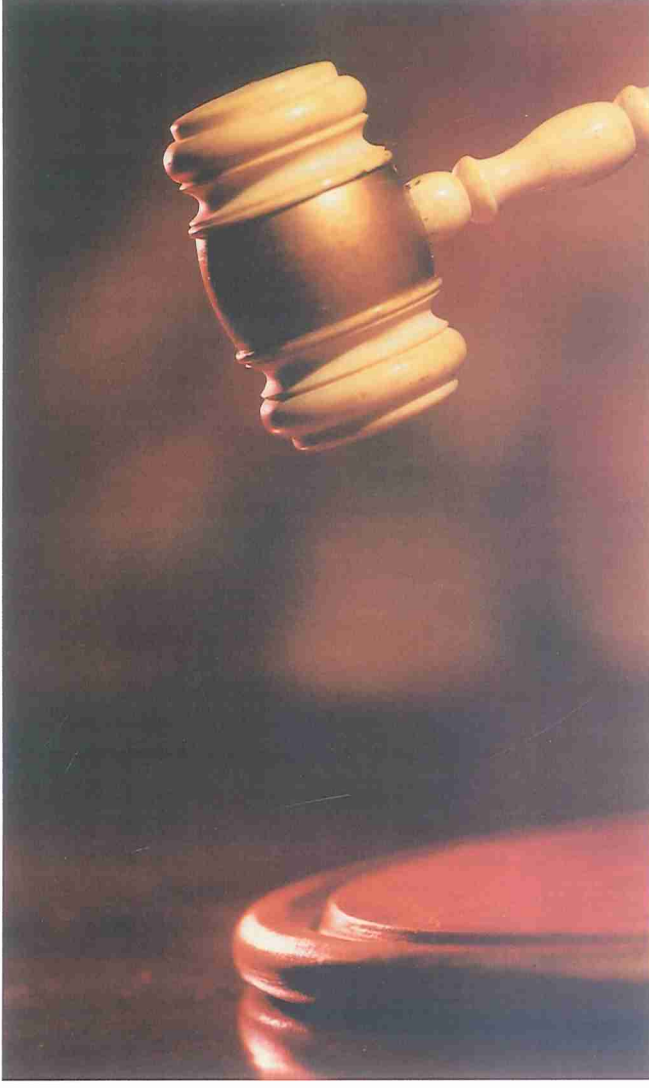
Unutulmamalıdır ki hızlı yargının yolu, daha çok Hakim, daha çok Savcı ve daha çok vasıflı Adliye personeli ile daha iyi Adliye binalarından geçmektedir. Dosyaları farelere emanet, arşivi, bilgisayarı olmayan, daktiloları

Sistemin sürekli yolsuzluk ürettiği bir ortamda, toplumsal huzur, barış ve güven ortamının ancak Adalete verilen önem ve düzenli bir şekilde işleyen Adalet sistemi ile kaim olacağı unutulmamalıdır.

eksiklikten zor çalışan Yargı, nasıl hızlı olabilir? Ve yine bugünkü maaşlarla arzu edilen hız nasıl sağlanır? Adli hizmetlerin geciktirilmeden ve en iyi şekilde yapılmasına yönelik olarak, Hakim-Savcı ve personel eksikliği hızla giderilmeli, Hakimler ve Savcılar da dahil olmak üzere Adliye mensupları sürekli eğitime tabi tutulmalıdır. Yaptıkları işin ağırlığı ve önemi gözardı edilmeden özlük hakları iyileştirilerek yeterli mali olanaklar tanınmalıdır.

Yargının parasal sorunları, Adalet Bakanlığı'nın gücünü ve çabalarını aşmaktadır. Yıllardır Genel Bütçeden ayrılan yüzdelik paylar, şimdi bindelik paylara indirgenmiştir. Adalet Bakanlığı'nın ödenekleri artırılmadığı müddetçe yargının sorunlarına kısa vadede köklü çözümler getirmek mümkün değildir.

Adliyecilerin, ilkel koşullarda ve mahrumiyet içinde çalışmalarına izin verilmemeli, alt yapı olanaklarını mutlaka artırıp, Hukukun üstünlüğü ve kanun hakimiyetinin bir sembolü ve Devletin prestiji olan adalet binalarının, işlevlerinin önemi ve saygınlığına yaraşır bir şekilde, tıpkı ileri batılı ülkelerde olduğu gibi huzur ile girilen, görkemli ve modern hale getirilmeleri sağlanmalıdır. Yakında tamamının bitirilmesi beklenen Bayraklı'daki İzmir Adalet Sarayı hepimizin yüzünü ağartan, yargı mensuplarını onore eden örnek hizmet binalarından biri olacaktır. Dileğimiz bu gibi yapıların yurt dışında çoğaldığını görmektir.

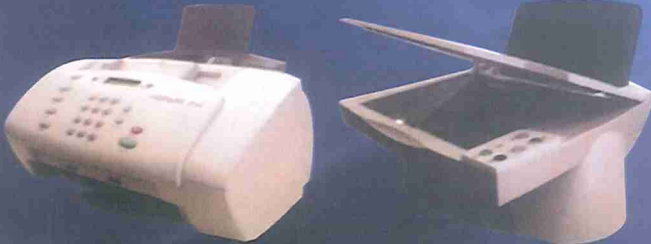
Oluşturulacak kuvvetli bir yargı, kuvvetli bir Adliye Teşkilatı ile ülkedehuzursuzluk kaynağı ve konusu olan, barış ve güven ortamını tehdit eden pek çok şeyin ortadan kaldırılacağından hiç bir kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Bu amaçla Adli Zabıta kurulmalı, soruşturmaların önünü kesen, her türlü engel ortadan kaldırılmalıdır. Yargının sözü edilen sonuçlara ulaşmasını temin edecek şekilde yapılanması ve işlevini amacına uygun biçimde sürdürmesini sağlayacak diğer yasal düzenlemeler yanında, ceza yasalarındaki suçlar ve yaptırımları, günün gereklerine uygun olarak, yeniden gözden geçirilmeli, bu anlamda adliyenin çatısı altında kalması gereken eylemler, diğerlerinden ayrılarak, yargının taşıdığı yük azaltılmalı, mahkemelere düşen iş yükü ve dava sayısı konusunda Avrupa standartları mutlaka yakalanmalıdır. Örnek vermek gerekirse, yılda azmi 300-350 davaya bakması gereken bir Ağır Ceza Mahkemesi'nin 800-1000 adet, bazen de bu sayının üzerindeki bir yükün alkında ezilmeleri önlenmelidir.

Satırklarına büyük Atatürk'ün Adalete verilmesi gereken önemi vurgulayan şu veciz ifadesi ile son veriyorum;
"Adliyemizde, her türlü tesirden silinmek ve seri terakkiyata asla tereddüt olunmamak lazımdır."

TEKMAR®

Şimdi Alın
2004'te Ödeyin...

Teknolojiyi Bizimle Yakalayın!

Merkez:

Şair Eşref Bulvarı No: 6/A
Ragıp Şamlı İş Merkezi Çankaya - İzmir

Tel: (0232) 446 92 46 - 446 56 00-01-02 Faks: (0232) 446 57 88
www.tekmar.com.tr e-mail: info@tekmarshop.com

Manisa

Tel: (0236) 239 97 99

24 aya kadar taksit imkanı

Adil yargılanma hakkı...

Avukat Bahattin Özcan ACAR
İzmir Barosu Başkanı

Toplumların devlet olarak örgütlenmesinde belirleyici güç olan egemenlik ilkesine, klasik olarak 16. yüzyılda Avrupa'da feodaliteden ulus devlete geçiş aşamasında mutlak ve sınırsız bir nitelik kazandırılmış, monarşilerin temelini oluşturan bu anlayış daha sonra devlet yönetiminde yasama, yürütme ve yargı erkleri olarak biçimlenen "kuvvetler ayrılığı" ilkesinin benimsenmesiyle değişime uğrayarak temel hak ve özgürlüklerin kabulü ve geliştirilmesi sürecine girilmiş, bu bağlamda demokratik ve özgürlükçü bir yönetimin güvencesi olan "hukuk devleti" olgusuna ulaşılmıştır.

Klasik egemenlik teorisinin kurucularından Bodin' in "egemenlik, yurttaşların, uyrukların ve hukukun üstünde olan bir kuvvettir" sözünde özetlenen klasik anlayış, hukukun üstünde bir güç kabul etmeyen, "hukukun üstünlüğü" nü esas alan çağdaş demokrasi ve hukuk devleti ilkesinin benimsenmesiyle terk edilmiştir.

19. ve 20. yüzyıllarda kuvvetler ayrımıyla dengelenen egemenlik anlayışı, 20. yüzyılın ikinci yarısından bu yana dünyada yerleşen insan hakları ülküsü çerçevesinde yeniden değerlendirilmiş, siyasal ve ekonomik alanlarda yaşanan gelişmelerin yanında insanlığın ortak değerleri olarak benimsenen hak ve özgürlükler doğrultusunda gelişen uluslararası hukukun ölçütlerine göre sınırlamalara ve karşılıklı etkileşimlere uğrayarak daralma göstermiştir.

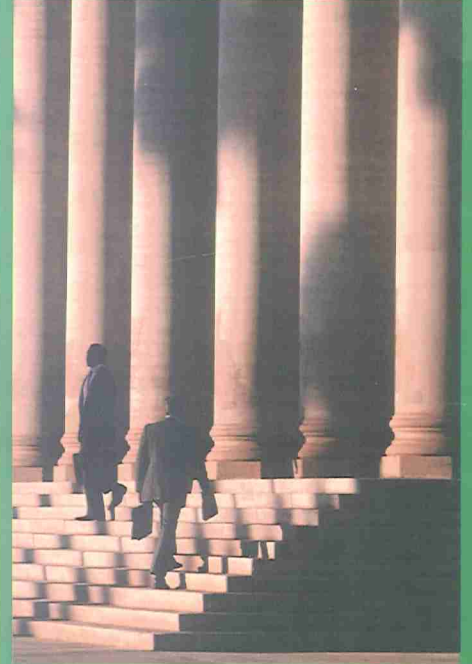
Çağdaş demokratik devlet anlayışı içinde ülkemiz geç de olsa bu

gelişmeden etkilenmiş, insan hakları alanında uluslararası normları iç hukukuna yansıtarak mevzuatını evrensel normlar doğrultusunda düzenlemeye çalışmış, özellikle Avrupa Birliği'ne katılma iradesinin ulusal politika olarak benimsenmesiyle birlikte bu süreç hızlanmıştır.

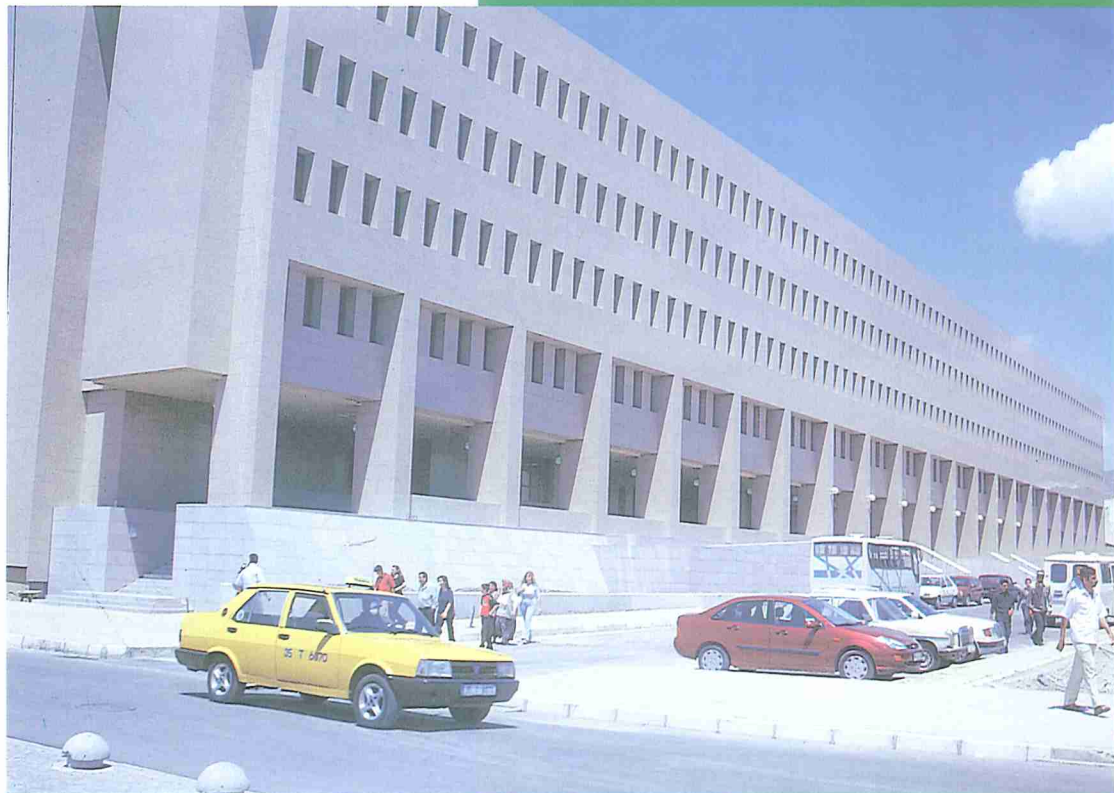
1995'lerden günümüze kadar gerçekleştirilen Anayasa ve yasa değişiklikleri, özellikle son yıllarda kabul edilen "uyum yasaları" bu iradenin ve egemenliğin karşılıklı sınırlandırılmasının göstergelerindedir.

Bu noktadan bakıldığında, yargı alanında önemli bir adım olan ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde tanımlanan "adil yargılanma hakkı"nın, Anayasamızın hak arama özgürlüğünü düzenleyen 36. maddesine yerleştirilmesi ülkemizin hukuk devleti olma yönünde en ciddi adımlardan biri olmuştur. (4709 sayılı yasa - 03.10.2001)

Anayasamızın 36. maddesine göre "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." Burada yer verilen adil yargılanma hakkını anlamak için AIHS'nde yer alan öğeleri tek tek şu şekilde açabiliriz:

- Mahkemeler yasa ile belirlenmeli, yargıçları doğal yargıç ilkesine göre atanmalı ve bağımsız olmalıdır.
- Yargılama gereksiz uzamamalı, makul sürede tamamlanmalıdır.
- Niza ya da suçlama "aleni" surette dinlenmeli, taraflar huzurunda halka açık duruşma yapılmalıdır.
- Kararlar "hakkaniyete uygun" verilmeli, bunun için davada tarafların karşılıklı hak ve yetkileri eşit olmalıdır. (Yargılamada silahların eşitliği ilkesi)
- Kararlar mutlaka gerekçeli olmalıdır.

80.
Yıl
1923 2003

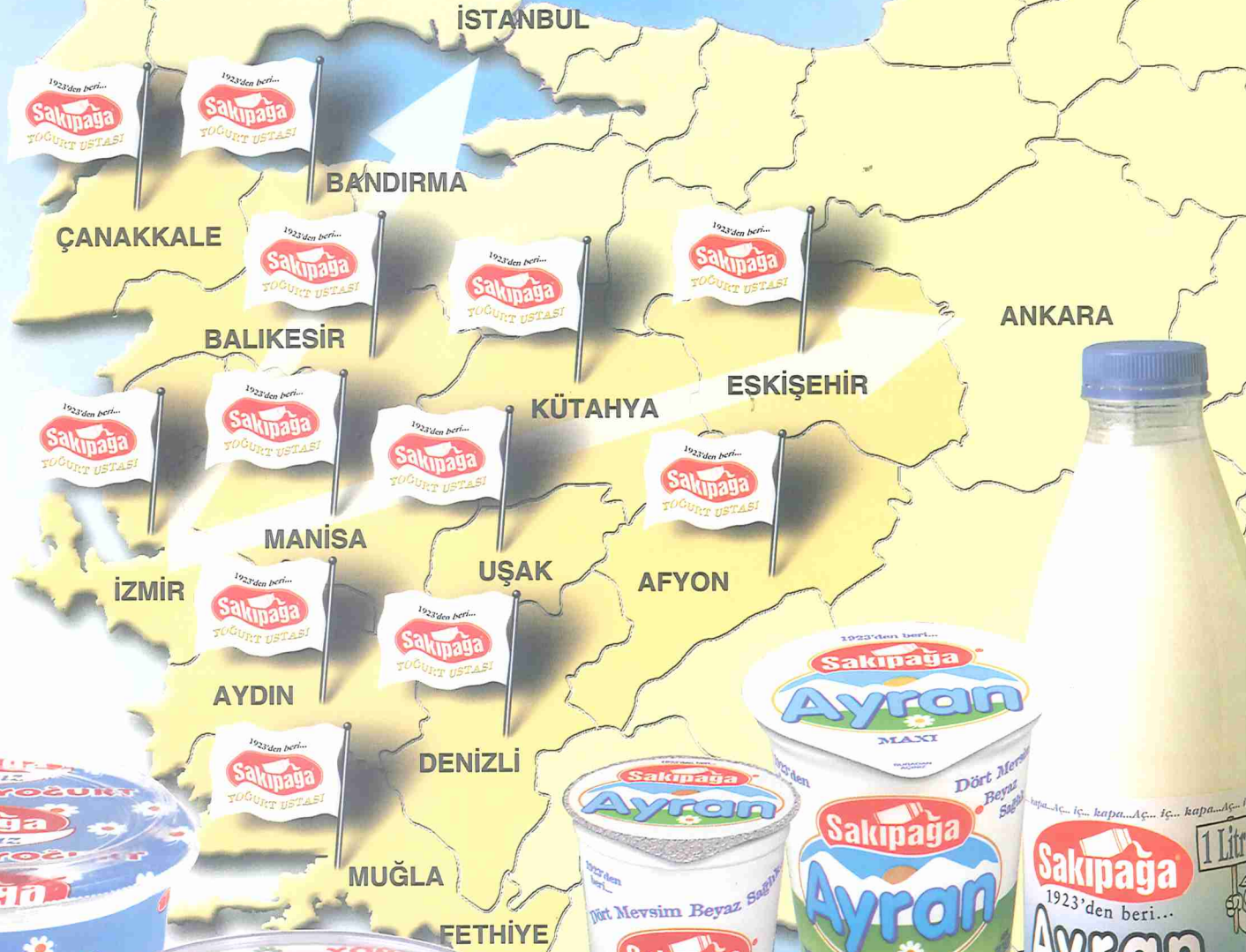
Çevre
Beratı
Mayıs 2002

Sakipaga

K-Q
TSE-ISO-EN
9000

TS - EN - ISO 9002

YOĞURT USTASI

İlk günkü heyecanla yeni hedeflere doğru!..

Tel.: (0232) 835 48 00 (10 Hat) www.sakipaga.com.tr

Özellikle teyiz sonucu verilen kararlar yerel mahkeme kararlarına atf yapılarak geçirilmemeli, kararın neden onandığı ya da bozulduğu gerekçelendirilmelidir.

f) Suçlanan herkes suçu sabit olana dek suçsuz sayılmalıdır.

g) Her sanık neyle suçlandığını, bunun nedenini anlayabilmeli, savunmasını hazırlama yönünde yeterli zamana ve olanağa sahip olmalı, savunması için avukat tutamıyorsa devlet tarafından bu olanak kendisine sağlanmalı, tanıkları sorgulayabilmeli, savunma amacıyla göstereceği tanıkları çağırıp dinletebilmeli, dil bilmiyorsa ücretsiz tercümandan yararlanabilmelidir.

Çok kısa başlıklarla özetlemeye çalıştığımız adil yargılanma hakkının gerçekleşebilmesi için mevzuatımızda bazı düzenlemeler yapılmış ise de bunlar yeterli olmadığı gibi sadece mevzuat değişikliği de sorunu çözmektedir. Ülkemiz maalesef AİHM’nde en çok bu ilkeye uyulmaması nedeniyle mahkum olmakta, tazminat ödemekte, itibar kaybetmektedir.

Çağdaşlaşmanın, özgürlükçü demokratik bir sisteme sahip olmanın temel göstergelerinden biri olan adil yargılanmanın gerçekleşmesi için öncelikle yargı reformu gereklidir.

Ayrıca genel bütçeden yargıya ayrılan pay (%08) gülünç olmaktan çıkarılmalı, yargı organlarına yeterli fiziki ve insani olanak sağlanmalı, nitelikli hukukçu yetiştirilmeli, meslek öncesi ve meslek içi eğitim yoğun olarak verilmelidir.

Adil yargılanmanın önemli bir ögesi olan ve bağımsız savunmayı temsil eden avukatı da yargının kurucu unsurlarından biri olarak kabul edip, hak arama özgürlüğünün yurttaş açısından yargı önünde temsil edilmesini sağlayan bu meslek mensuplarının görevlerini gereği gibi yerine getirerek adaletin gerçekleştirilmesine sunacakları katkı önemsenmeli ve engellenmemelidir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 2.maddesinde düzenlenen “avukatın bilgi edinme ve belgeye ulaşma hakkı” sağlanmalı, yasada yer alan “yardım” yükümlülüğü kişi ve kurumlarca yerine getirilmelidir. Aynı kanunun 50. maddesinde belirlendiği şekilde ceza ve tutukevlerinde, emniyet ve jandarmada, adliyede avukat ile sanığın görüşme mekanları oluşturulmalıdır. Baroların görevlerini düzenleyen 76-95/21-110/17. maddelerde tanımlandığı gibi “ hukukun üstünlüğünün sağlanması, insan haklarının savunulması, korunması ve

bu haklara işlerlik kazandırılması yönündeki hukuksal ve demokratik girişimleri engellenmeyerek desteklenmelidir.

Son olarak hükümetçe hazırlanan Ulusal Programda yargı ile ilgili olarak yer alan aşağıdaki taahhüdün gerçekleştirilmesi en içten dileğimizdir.

“ Yargının İşlevselliği ve Verimliliği: Devletimizin temel niteliklerinin başında gelen hukuk devleti ilkesinin evrensel hukuk değerlerini benimsemiş, çağdaş toplumlardaki anlayışla ülkemizde de yerleştirilmesi, adalet hizmetlerinin modern toplumun gereklerine uygun şekilde etkili hale getirilmesi Hükümetin bu alandaki en önemli hedefi olup, bu bağlamda gerçekleştirilecek yargı reformu demokratikleşme sürecinin temelini oluşturmaktadır. Bu alanda öncelikli olarak, uygulamada yeknesaklığın sağlanması amacıyla, insan hakları, AİHS ve AİHM içtihatı konusunda yürütülen eğitim programları yüksek mahkeme üyeleri dahil, tüm yargı mensuplarını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılarak sürdürülecektir.”

(AB Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin TÜRKİYE ULUSAL PROGRAMI-R.G. 24.07.2003- 25178 Mük.

Geciken Yargı...

Prof.Dr. Hakan Pekcanitez
Dokuz Eylül Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Ülkemizde yargının gecikmesi yıllardır şikayet edilen konulardan birisi olmasına rağmen maalesef bugüne kadar köklü bir değişiklik ile bu sorunun çözümüne gidilememiştir. Halbuki bizzat hak almayı yasaklayan, yargı görevini üstlenen ve hukuk devleti olduğunu kabul eden her devletin, yargı ile ilgili sorunlarını çözmesi bir zorunluluktur. Aksi takdirde, yargının sorunlarını çözmeyen ya da en azından çözemeyen bir devletin, hukuk devleti olmasından söz edilemez.

Yargının gecikmesi ve makul bir süre içinde uyuşmazlıkların çözülemeyişi günümüzde artık bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Zira insan hakları üç sütun üzerine inşa edilmiştir. Bunlar;

- * İnsan haklarının gerçekleşmesi,
- * Adaletin sağlanması,
- * Hukuki güvenliğin sağlanmasıdır.

Bilindiği gibi İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi gibi uluslar arası belgelerle

medeni ülkelerin anayasalarında ve kanunlarında yer alan insan hakları, ırk renk, dil, din, siyasi, milli ve sosyal menşe, servet, doğuş veya diğer herhangi bir fark gözetmeksizin insanın insan olması nedeniyle her insan tarafından yararlanılabilen haklardır. İnsan haklarını uygulamada koruyan ve korumaya gayret eden ülkeler hukuk devletidir. Sadece kağıt üzerinde anayasa veya kanunlarında hukuk devleti olduğunu ilan etmekle bir ülkenin hukuk devleti olması mümkün değildir. Hukuk devletindeki yargının da insan haklarını koruyan bir yargı olması gerekir. İnsan hakkı denildiğinde genel olarak işkence veya bunun dışında zalimce bir muameleye tabi tutulma gibi davranışlar dar olarak akla gelmektedir. Halbuki insan hakları çok daha geniş bir koruma tanımaktadır. Bunlardan birisi de makul süre içinde, sağlıklı bir ortamda, kanuni hakim önünde iddia ve savunma hakkı

tanınarak, aleni biçimde yargılama sonunda yapılan bir yargı anlaşılmalıdır. Genel olarak adil yargılanma hakkı denilen bu hakkı gerçekleştirmek, İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamış ve buradaki hakları koruyacağına taahhüt etmiş olan ülkemiz için bir zorunluluktur. Bunun gibi Anayasamızın 141. maddesinde de davaların en az giderle ve mümkün olan suretle sonuçlandırılmasının yargının görevi olduğu açıklanmıştır. Yine Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunumuzun 77. maddesinde yargılamanın usul ekonomisine uygun biçimde yani mümkün olduğu kadar kısa sürede ucuz ve basit şekilde sonuçlanması emredilmektedir.

Gerek uluslar arası sözleşmelerle kabul ettiğimiz yükümlülükler gerekse anayasa ve kanunlarımızla üstlendiğimiz görevler yargının gecikmeden yerine getirilmesini ve adil bir yargılamayı zorunlu kılmaktadır.

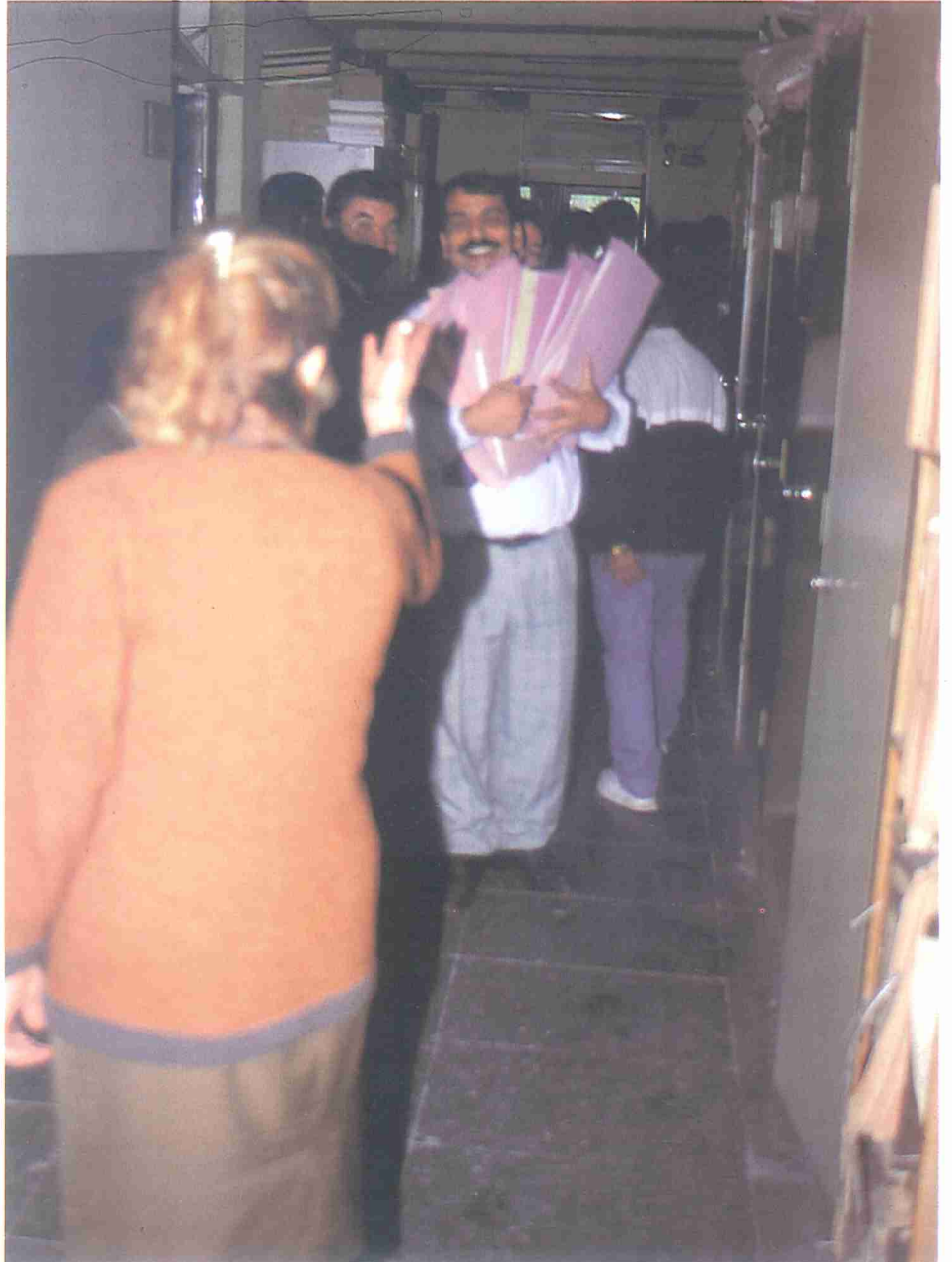
Artık herkesin adil bir yargılanma hakkı vardır. Bunlara karşılık yargının uzaması artık ülkemiz açısından yıllardır çözülemeyen sorun olarak kabul edilmektedir. Bugüne kadar çeşitli vesilelerle reform adı altında çalışmalar yapıldıysa da bunların hemen hemen hiçbirisinden olumlu sonuç

Hukuk devletindeki yargının da insan haklarını koruyan bir yargı olması gerekir. İnsan hakkı denildiğinde genel olarak işkence veya bunun dışında zalimce bir muameleye tabi tutulma gibi davranışlar dar olarak akla gelmektedir.

alınamamıştır. Bütün bu başarısız girişimlerin nedeni, yargı reformu deyince akla sadece kanunların değiştirilmesinin gelmesidir. Belki bunun en önemli nedeni, kanundeğiştirmek siyasi iktidarlar açısından daha kısa süreli daha ucuzdur. Ancak yıllardır yapılan bu başarısız reform gayretleri bize göstermiştir ki sadece yasaların değiştirilmesiyle bir yere varılamamaktadır. Aksine bu konuda yasaların değiştirilmesi en son olarak ele alınmalıdır. Gerçekten reform yapılmak isteniyorsa üç ana konuda çalışma yapmak gerekmektedir. Bunlardan birincisi personel sorunudur. Gerek hakim gerekse yargıda çalışanların durumu, yargının gecikmesine neden olan hususlardan biridir. İkinci olarak teknolojiden yararlanma en üst seviyeye ulaştırılmalıdır. Maalesef Yargıtay kararları dahi uygulamacılar tarafından bilinmemektedir. İnternet ve diğer yeniliklerden yararlanma yolları araştırılmalıdır. Günümüzde gelişmiş ülkeler yargıyı elektronik ortama internete taşımış ve bu yöndeki çalışmaları devam etmektedir. Zira bu yolla yargı daha basit ve ucuz olmaktadır. Örneğin davacı avukatı dava dilekçesini mahkemeye elektronik posta yolu ile birkaç saniyede gönderebilmekte, harcını kredi kartı ile ödeyebilmekte ve diğer tarafa tebliğ mahkeme tarafından yine onun elektronik posta adresine birkaç saniyede ulaşabilmektedir. Bu tür bir prosedür için bugün ne kadar zaman kaybedildiği düşünülürse bu yolla yılda ne kadar zaman ve emek kaybının önleneceği ortaya çıkar. Üçüncü olarak kanunların çağdaş ve fakat ülkelerin durumuna uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Ancak bu üç hususta yapılacak değişiklik yargının hızlanmasını yine de sağlamayacaktır. Çünkü bugün mahkemeler çok ağır bir iş yükü altındadır. Yargıya talebin azaltılması için başka alternatif yolların bulunması gerekmektedir. Özellikle özel hukuka ilişkin uyuşmazlıkların tümünün

mahkeme önüne götürülmesi yerine bu uyuşmazlıkların taraflarca çözümü konusunda alternatif yollar öngörülmalıdır. Açıkçası bu konuda toplumumuzda uzlaşma kültürünün geliştirilmesi gerekmektedir. Uyuşmazlıkları yabancı ülkelerde olduğu gibi, vakıaların saptanması yöntemi(fact finding), tarafsız ön değerlendirme(early neutral evaluation), arabuluculuk- tahkim yöntemi, kısa duruşma(mini trial) gibi çözümler getirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Özellikle ticaret odası gibi odaların kendi üyeleri arasında bu uygulamayı başlatması tanıtması ve teşvik etmesi gerekmektedir. Bu suretle yargıya gidecek uyuşmazlıkların bir kısmının alternatif yollarla çözünü mümkün olabilirse yargının yükü azalabilecektir. Aksi halde bugün için iki misline çıkarılması gereken hakim ve diğer yargı personelinin sayısına ulaşmak gerekecektir. Bu ise kısa sürede imkansızdır. Ayrıca bu kadar çok personelin çalıştırılması çok ağır bir yük getirecektir. Bunun yerine yargının özelleştirilmesi diyebileceğimiz bazı uyuşmazlıkların mahkeme önüne gelmeden çözümü yolları bulunmalı ve bu yollar teşvik edilmelidir. Binlerce kira bedelinin tespiti davasının

mahkemelerde çözümü yerine daha basit ve yargıya alternatif çözüm yolları aranmalıdır. Buna karşılık artan hukuki korunma taleplerini alternatif yollarla çözmek düşünülmeden sadece kanun değişiklikleri ile yargının sorunlarına çözüm getirilmeye çalışılırsa, bu çabanın başarısız olacağı kuşkusuzdur. Bu konuda gerçekten reform amacı bütçeden ayrılan pay ile de ölçülebilecektir. Bugünkü gibi bütçenin sadece binde yedisi ile yargının sorunlarını çözmek hayaldir. Bu kadar ayrılan pay ancak sorunların katlanmasına hizmet eder. Ağır hastanın ateş düşürücü ucuz ilaçlarla tedavisi anlamına gelir. Sonuç olarak bugün artık bir insan hakkı olan adil yargılanma hakkı makul sürede yargılanmayı gerektiriyor. Bu hukuk devleti olmanın bir sonucu ve bir yükümlülüğümüzdür. Bu yükümlülüğümüzü sadece kanun değiştirerek yerine getiremeyiz. Ancak belki en yeni ve denenmemiş olanı yargıya alternatif yolların aranması ve desteklenmesidir. Gelişmiş ülkeler dahi yargı ile ilgili yükünü azaltmak için bu alternatif yolları aramaktadır. Bu, toplumdaki uzlaşma kültürünü geliştirmekte ve daha barışçı ve huzurlu bir toplum yaratmaktadır.

"Tarık Ali yüreğiyle"

Yazan: Aydın BİLGİN

Uzun süredir konuşamayan İskender Paşa, konağında, aile fertlerini etrafına toplar, herkesi dinlerdi. Kendi fikrini ise berberi, dostu, neredeyse aile ferdi Hasan Baba'nın tabiriyle, "konuşma defteri"nin sayfalarına yazarak belirtirdi. 1900'lerin başlarıydı. İskender Paşa'nın babası Yusuf Paşa artık hayatta değildi. Oysa öyküsü, efsane gibi anlatılırdı. Padişahın çocukluk arkadaşı ve yakın dostuydu Yusuf Paşa. Ancak bir gün onu yaklaştırmakta olan tehlikelere ve çevresindeki riyakarlara karşı uyardı. Padişah bunu çizmeyi aşmak olarak gördü. Eski arkadaşının kellesini almak yerine, onu ebediyen sürgüne gönderdi.

Oğlu İskender Paşa'nın da, diğer aile fertlerinin de her birinin acı tatlı yaşama öykü ve gizleri vardı. Ailenin kadın fertleri, yakındaki bir mağarada kadına benzeyen bir kayaya anlatırlardı bütün gizlerini, dertlerini, sıkıntılarını. Ailenin küçükleri de saklanır "Taştan kadın" adı verilen kayaya anlatılanları öğrenirlerdi. İskender Paşa, yurt içinde ve dışında bütün aile fertlerini çağırıştı o yaz. Kardeşi Memed, onun yakın arkadaşı ve yaşam arkadaşı bir Alman Baron, iki oğlu Salman ve Halil, kızı Nilüfer, eşi Sara ve torunu Orhan. Bütün aile, uzun yıllar sonra hepsi birden çağırıldıkları bu aile toplantısında, önce yaşama, sonra da Osmanlı İmparatorluğu'na dair konuları konuştular. Herkes çıkmekte olan imparatorluk için bir çıkış aramakta, Avrupalı filozofların, devlet adamlarının ve düşünürlerin görüşlerini de tartışmaktaydılar. Birgün Nilüfer, babasına, kendisine sözü edilen düşünür Auguste Comte'u okuyup okumadığını sordu. İskender Paşa'nın gözleri parladı. Bir çok yılını geçirdiği Paris'te Auguste Comte söylemlerini hatırladı.

General rütbesine ulaşan oğlu genç Halil'e bazı genç subaylar ulaşmışlar, kendilerine öncülük etmesini ve ülkenin bu durumdan kurtarılması için harekete geçmeye binlerce subayın hazır olduğunu belirtmişlerdi.

İskender Paşa aile meclisini topladı. Koltuğuna oturdu. Herkesin şaşkın bakışları arasında, zor ve titrek de olsa konuşmaya başladı. "Oğlumuz Halil Paşa'ya genç subayların yüklediği sorumluluğu tartışacağız, paylaşacağız" dedi. Etrafındaki şaşkınlığa karşı da "konuşma yeteneğimi tekrar kazanmamı Auguste Comte'a borçluyum" dedi, "çünkü oğlum Halil Paşa'ya benim verebileceğim öğüt, Auguste Comte'un öğretilerinde gizlidir. Bu da rasyonalizmdir. Auguste Comte'un verdiği bu anahtar bütün gece düşündüm, dilim bile açıldı.. Durumumuzu rasyonel bir şekilde ele almalı, ayrıca yine büyük düşünürün öğütlediği gibi sekularizmi benimsemeliyiz." Herkes görüşlerini belirtirken dostları Alman Baron "kesinlikle size katılmıyorum" der, "sizin bugünkü durumunuzda yolunu izleyeceğiniz kişi Comte değil, Machiavelli'dir.

Machiavelli'nin görüşlerinden söz ederken, herkesin yüzeysel olarak bildiği fırsatçılık doktrininden söz etmiyorum. Machiavelli büyük bir düşünür ve vatanseverdi. İtalyan şehir devletlerinin dağılmak üzere olduğunu görmüş ve ülkeyi birleştirmek için bazen ahlaken tartışılacak yolların dahi kullanılmasını öğütlemişti. Osmanlı İmparatorluğu dağılmak üzeredir. Gücünü yitiren bu ülkenin geleceği, birlik olmakta yatar. Birliği sağlamak için her ne şekilde olursa olsun, her yol kullanılmalıdır. Asıl rasyonalizm budur."

Yukarıda size aktardığım İskender Paşa sohbetini, 1960'ların

ünlü Marksisti, ünlü yazar Tarık Ali'nin, Stone Woman (Taştan Kadın) adlı kitabından aktardım. Tarık Ali'yi 1960'larda, İngiltere ve Amerika'ya başkaldırdığı yıllardan hatırlar ve hayranlık duyuyum. Fransız Daniel Cohn-Bendit, namı diğer Kızıl Dany, Elysee Sarayını sallayıp, Paris sokaklarını, öğrencilerle birlikte, savaş alanına çevirirken, General de Gaulle'ü bile Almanya'ya kaçtırmıştı.

"Aşk yazı" adı verilen 1967 yazında, 20 yaşında idim. Kızıl Dany Fransa'yı sallarken, Kızıl Tarık adı verilen Tarık Ali ise 25 000 öğrenci ile Amerikan Büyükelçiliği'ne yürüyüp, Vietnam Savaşı'nı protesto ediyor, Londra'yı sallıyordu. Ben ise Amerika'da üniversite kampüslerindeki savaşa karşı gösterileri izliyor, savaşa karşı savaştan bu insanları hayranlıkla izliyordum. Olağanüstü karizması, fevkalade eğitimi de ayrıca etkileyici idi Tarık Ali. Oxford Üniversitesi'nde politika, felsefe ve iktisat okuyan bu Pakistanlı genç, İngiltere'de büyük önem taşıyan, Oxford Öğrenci Birliği Başkanlığı da yapmıştı. Pek çok Oxford Öğrenci Birliği Başkanı, İngiltere'de başbakan oldular. O ise düzene karşı olduğu için, İngiltere'ye yerleşmesine rağmen düzende yer almadı.

Oğlum Tarık, adını ona hayranlığıma değil, rahmetli dedesinin adına borçlu. Ama yine de hoşuma gider adaşlıkları, çünkü Tarık Ali ismi İngiltere'de hala titreşimler yaratır.

Tarık Ali'nin Osmanlı, Orta Doğu, Endülüs tarihlerini kitaplarında roman kurgusuyla işlemesi ayrıca keyif verici. Yazdığı eserler okumaya, düşünmeye değer. "Nar Ağacının Altında" ve "Selahattin'in Kitabı" adlı eserlerini de tavsiye ediyorum. Tarık Ali'den bir yerlere geleceğim herhalde. Haydi gel diyorsanız, pekiyi...

Tarık Ali'nin sesi hala kulaklarımda: "İşleme biçimi ile kapitalizm, giderek hükmedici bir yolda ilerlemektedir. Aykırı sesleri yok etmek için olmasa da marjinalleştirme için tasarlanmıştır."

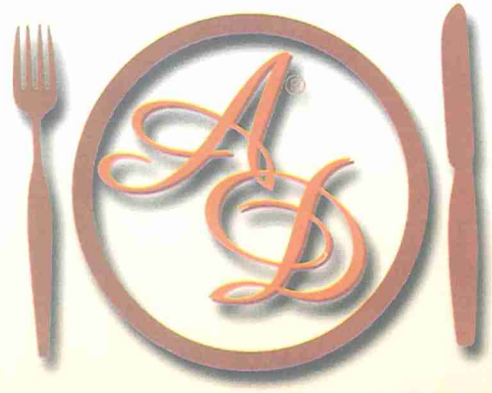
Bu güzel dergide, benden önce söz hakkı verilen gazetecilerden kimi gibi kendimi yüceltecek, başkalarını küçümseyecek ve yerecek şekilde bir ayıptan Tanrı beni korusun. İzmir'de yokedilmek istenen marjinal sesleri, muhalif sesleri, farkı renkleri duyurmak ve yansıtmak; tekelciliğe engel olmak ve gazeteci yol arkadaşlarımla kalıcı bir gazetecilik ürünü yaratmak ve yaşatmak için yola çıktım. Haber Ekspres'i kurarken "Ekmeğimizi paylaşalım" diye seslendim herkese. Biz ekmeğimizi aramızda paylaştık ama, toplum yararına olsa bile, bu dernek de dahil olmak üzere, kimse, kendi ekmeğinden bir lokmayı ayırmak istemedi farklı sesler için. Oysaki o ses, belki yarın, sizin de sesinizdi.

Sizler giderek küçülmekte, daralmakta, sesi cılızlaşmakta olan İzmir ve Ege ekonomisinin yarınlarısınız. İskender Paşa toplansaydı sizleri, neler derdi, siz neler söylerdiniz bilemiyorum. August Comte'u mu seçerdiniz, Machiavelli'yi mi? Muhalif sesleri ezmek mi isterdiniz, yoksa kendiniz de mi muhalif olurduunuz haksızlıklara? Renklensin, çeşitlensin, yükselsin mi isterdiniz farklı renkler ve sesler, yoksa varsın kalsın mıydı herşey olduğu gibi?

Yarın sizin... Karar sizin...

Tarık Ali yüreğiyle selamlıyorum yarının cesur yüreklerini.

Altın Döner

“Biz dönere ruhumuzu kattık”

Cengiz Topel Cad.
No: 26/A Bostanlı - İZMİR
Tel: 0.232. 330 02 34
Fax: 0.232. 330 67 35

Agora Alışveriş Merkezi
No: 103/B Balçova
Tel: 0.232. 278 42 62
Fax: 0.232. 277 40 78

Helvacılıkta 7. kuşağa doğru Beşe Gıda

Beşe: "Başarılı olma
endişesi, başarıyı
beraberinde getirir"

108 yıllık köklü bir firmayı günümüze taşıyan başmimarlardan birisi Ömer Beşe. Manisa'da, kayınpederi Ziya Ahmet Manisalı tarafından 1885 yılında kurulan Beşe Gıda San. Ltd. Şti'nin başına 1947 yılında kayınpederinin vefatından sonra geçmiş ve firmayı bugünlere getirmiş. Yüksek makine mühendisi olmasına karşın, firmanın sahipsiz kalacak olmasına gönüllü razı gelmemiş ve bayrağı devralmış...

Ömer Beşe'ye oğlu Ziya Beşe'yi sorduk...

Ömer Bey, Ömer Beşe Gıda Ltd Şti.'nin 108 yıllık yaşam hikayesini bizlere özetler misiniz?

Ömer Beşe: "Beşe Gıda, helvacılık sektöründe faaliyet göstermek üzere, 1885 yılında kayınpederim Ziya Ahmet Manisalı tarafından kurulmuş. Daha sonraki yıllarda 1. Dünya Savaşı'nda Yunanlı'ların Manisa'yı işgalinden sonra firmanın merkezi İzmir'e taşınmış. Kayınpederim Manisalı'nın 1947'de vefat etmesinden sonra bu firmayı yaşatma ve firmaya sahip çıkma görevi bizlere düşmüş oldu. Çeşitli yönetim değişikliklerinden sonra, firmaya yeni ismini verip, Beşe Gıda Sanayi Limited Şirketi adıyla yolumuza devam ettik. Yüksek makine mühendisi olmama karşın, firma ortada kalınca, onu yaşatmak ve ayakta tutmak için mühendisliği bırakıp, helvacılık için kolları sıvadım. Ve o gün bugündür, helvacılık işini, mevzuatlara, talimatlara ve gıda standartlarına uygun şekilde yüksek kaliteyle, iki oğlumun da desteğiyle yürütmeye çalışıyoruz.

Oğullarınız Ziya ve Reha Beşe de firmanızın 7. kuşağı olarak çalışma hayatınızda sizinle birlikteler. Onların helvacılık işine atılmalarının hikayesi nedir?

Oğlum Ziya ve Reha Beşe, daha çocukluk yıllarından bu yana benimle birlikteler. Okul saati bitiminden sonra hemen yanıma gelirlerdi. Yaz tatillerinde hep birlikte çalıştık. Hatta Ziya'nın çocukluğu neredeyse Havra Sokağı'ndaki satış dükkanımızda geçmiştir. Reha, iş hayatına Ziya'dan daha önce atıldı. Ziya ise kolej eğitimi sonrası İngiltere'ye işletme eğitimi

almak üzere gitti. İşletme eğitimini tamamlayıp yurda dönünce benimle çalışmak istedi. Onu İngiltere'ye helvacı olsun diye göndermemiştim ama Ziya'nın helvacılık hevesi ağır bastı. Ben çocuklarımı tamamen serbest bırakmışım. Bugün imalat safhasındaki en büyük destekçim ve yardımcım olan oğlum Ziya ile birlikte çalışıyorum.

Çocuklarınızın helvacılığa atılmasında, hatta oğlunuz Ziya'nın helvacılıkta ilerlemesinde bir etkiniz oldu mu?

Hayır. Ben iki oğlumu da olabildiğince özgür yetiştirdim. Hatta değişik meslek dallarına yönelebilmeleri için önlerine farklı seçenekler de koydum ancak, onlar illa ki helva dediler. Genellemek ne kadar doğru olur bilmiyorum ama bana göre firmaların yüzde 70'inde durum böyle. Aldıkları eğitim ne olursa olsun evlatlar, babanın mesleği olan kurulu düzene kanalize oluyor

Peki, çocuklarınız daha çocukluk yıllarından bugüne helvacılıkta hep sizinleydiler. O yıllarda hangisi bu işe daha hevesli, daha yatkındı?

O yıllardan bu değerlendirmeye varabilmek zordu. Zamanla kendi yollarını çizdiler. Ancak şunu söylemeliyim ki, akademik kültür sahibi bireyler değişik mesleklere daha kolay atılabilmekte ve başarılı olmaktadır. Örneğin ben, o günlerde helvacılıkta ilgilim ve bilgim olmadığı halde, bugün helvacılığımın en iyisini yapmaya çalışıyorum. O bakımdan Ziya, yöneticilik vasfına sahip olması ve akademik eğitim almış olması neticesinde bugün firmamızın

yöneticisi. Ben de ona tüm birikimlerimi, tecrübelerimi aktararak meslekte en iyisini yapması için öğütlerde bulunuyorum. Ziya'nın tüm öğütlerime uyduğunu görmenin mutluluğu içindeyim.

Ziya ile yetiştiğiniz dönem farklı, aldığınız eğitimler farklı. Hiç 'Ahh Ziya' dediğiniz oluyor mu? Yani kısaca, yaşama farklı bir vizörden bakmanızın karşın, yönetim açısından hiç çatışıyor musunuz?

Biz kendi irademizle bu mesleği yürütüyoruz. Ben mühendislikten helvacılığa geçiş yapabilmiş olduktan sonra, oğlum neden bana 'ahh' dedirtsin ki? O bu işi başarıyla yürütüyor. Çatıştığımız hiç olmuyor. Hayatta meşveret, müzakere esastır. Aramızda her zaman istişare ve müzakereler olmaktadır. Nazım Hikmet'in bir sözünü çok severim. Hikmet; 'Ben babamdan ileri, doğacak çocuğumdan geriyim' der. Çocuğumun benden daha akıllı ve yetenekli olması benim için gurur vericidir. İşin tabiatı gereği oğlum benden ileri gidecektir. Gitmezse bir kopukluk, bir sorun var demektir.

Ziya Bey nasıl evlendi?

Evlenmesindeki rolünüz neydi?

Ziya'yı ben evlendirdim. İşin o tarafında ağırlığı koydum. Ona, yaşamının birçok noktasında serbestlik tanıdım ama evlenme sürecinde ağırlığı koydum. Ben de yurtdışında kaldım. Benim de bir modernite anlayışım, batı görüşüm var ama ben yurtdışında ahlak bakımından, örf ve adet bakımından

"Ben Ziya'nın sosyal faaliyetlerini hep destekledim. Dozunu ve endazesini ayarladığı her işini de desteklerim. Onun sosyal faaliyetleri beni hep mutlu etmiştir. Her ilimde tecrübe önemli. Tecrübeyle varılan sonuç daha kalıcı bir sonuçtur."

hiçbir şey öğrenmedim. Kopyacı da değilim ki orada gördüklerimi yaşamıma geçireyim! Aile yapısı ve ahlak bakımından bizim değerlerimiz çok daha sağlam. Evlendi ve beni torun sahibi yaptı. Torunuma da ismimi koydu. Allah mesut etsin.

Sizin için torun sevgisi mi daha özel oğul sevgisi mi ?

Aslında böyle bir ayırım yapabilmek mümkün değil. Birbirinden apayrı sevgiler. Ancak torun sevgisinde hile, hurda, artniyet yok. Torun sevgisi arı bir sevgi.

Ziya Bey, bir dönem siyasete girdi, sivil toplum kuruluşlarında aktif görevler aldı. Hiç Ziya Bey'i frenleme ihtiyacı duydunuz mu?

Ben Ziya'nın sosyal faaliyetlerini hep destekledim. Dozunu ve endazesini ayarladığı her işini de desteklerim. Onun sosyal faaliyetleri beni hep mutlu etmiştir. Her ilimde tecrübe önemli. Tecrübeyle varılan sonuç daha kalıcı bir sonuçtur. Ziya öğütlerim izinde, her çalışmasında ölçülü olmuştur. Sosyal faaliyetleri iş yaşamını hiçbir zaman çölumsuz etkilemedi. Ancak etkileseydi müdahale ederdim. Zira sosyal ol dediyseniz bu firmayı kapat git demedik.

Geçmiş zamanda gözlemediğim ufak tefek hataları oldu; Ama bu hatalar, kendisine, yaşamı için erken uyarı olmuş oldu. Ziya, sağlığını riske etme pahasına gece gündüz çalışıyor. Çalışma azmi bana gurur veriyor. Baba oğul ilişkisi medeni seviyede, vasfını yitirmeden sürdürülmeli. Biz medeni birer baba oğuluz.

Ziya'nın yönetimiyle , bu şirket hayalinizde nerelere kadar gelecek?

Ben 82 yaşındayım. Artık çalışmaların yüzde 70'ini oğlum Ziya'ya devretmiş durumdayım. Bana danışıldığı zaman tecrübelerimi aktarır, sorun olursa müdahale ederim. Çalışma yaşamının doğası gereği ileri gitmeye mecbur değil, mahkumsunuz! Başarıyı ilke edinmişseniz ileri gitmeye mahkumsunuz.

Ömer Bey, siz iş yaşamınıza başlarken kimi örnek almıştınız? Oğlunuzun kimi örnek almasını isterdiniz?

Kimseyi örnek aldığımızı hatırlamıyorum. İnançlı bir insanım. Geldiğim bu noktayı kendim kadar zamana da borçluyum. Başarılı olma endişesi taşıyorsanız yıllar sizi başarıya götürüyor. Oğlum inandığı değerleri hedef alsın, başarıya inansın benim için yeterli.

"Biz kendi irademizle bu mesleği yürütüyoruz. Ben mühendislikten helvacılığa geçiş yapabilmiş olduktan sonra, oğlum neden bana ahh dedirtsin ki? O bu işi başarıyla yürütüyor. Çatıştığımız hiç olmuyor. Hayatta meşveret, müzakere esastır."

Ömer Bey, EGIAD Yarın Dergisi okuyucusu gençlere yaşama dair tavsiyeleriniz nelerdir?

Gözlemediğim kadarıyla gençler artık bilinçli adımlar atıyor. Kişisel gelişimlerine önem vererek çalışıyorlar. Eskiden iş aleminde çocuklar hep yedekteydi ve iş yaşamında daha pasiflerdi. Ancak günümüzde artık babalar sağken işlerini oğullarına devrediyorlar. Eskiye göre gençlik daha yetenekli daha bilinçli. Gençlere tavsiyem ellerine geçen fırsatları 'Ben ne oldum' demeden, böbürlenmeden, bencilleşmeden değerlendirsinler. Tüm imkanlara sahip olan gencin başarılı olmamasına acımam. O gencin üzerinde bile durmam.

SİZE BÜTÜN KAPILARINI
KENDİLİĞİNDEN AÇAR.
ANAHTARSIZ DOLAŞMAK
ŞİMDİ ÇOK "İN".

YENİ MICRA

Eliniz kolunuz alışveriş paketleriyle doluyken aracınızın kapılarını nasıl açacaksınız? Bir de çantada anahtar arama var...
Micra'nın Akıllı Anahtar Sistemi, bütün bu sorunları ortadan kaldırıyor. Kapı koluna dokunduğunuz anda, kapılar size, sadece size açılır ve otomobilinizi anahtara gerek duymadan çalıştırabilirsiniz. Bu kolaylığın sırrı, cebinizdeki minik bir verici. Doğrusu, bu devirde böylesi pek bulunmuyor, değil mi?

Beklentilerinizi **DEĞİŞTİRİN**

2003 Red Dot Dizayn Yarışması'nda birincilik ödülü.

www.nissan-micra.com.tr

SHIFT_expectations

NISSAN 4S PLAZA KAVUKLAR/İzmir

Ankara Asfaltı No: 69 Bornova Tel: (232) 435 63 63 (Pbx) Faks: (232) 435 02 14

"bir tırmanış asla zirvede bitmez"

Söyleşi: Selim AYDAŞ

Nasuh Mahruki'yi Everest'e çıkan ilk Türk dağcı olarak tanıdık. Sonrasında ne zaman bir doğal afet yaşasak ekibiyle birlikte en güvenilen kurtarma timi olarak çıktı karşımıza. Sadece Türkiye'de değil, komşu Yunanistan'da ve dünyanın birçok yerinde umut dağıttı, hayatlar kurtardı. Ve ne mutluyuz ki bu sayımızda bizlere konuk oldu.

Çok klasik bir soruyla başlayalım; dağcılığa nasıl başladınız?

Yirmi yaşında, Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde öğrenciyken dağcılığa başladım. O dönemlerde dağcılığa üniversite yıllarında başlanırdı, bu konuda kulüpler etkindi. Ama son yıllarda liselere de kaydı. Bu, sporun gelişimi için çok sevindirici. Sporun daha fazla tanınır olması ve yapay duvar tırmanışı için gerekli yapıların oluşturulmasıyla dağcılığa başlama yaşı aşağılara iniyor. Üniversitedeyken başladığım dağcılık, devamında mağaracılık, yamaç paraşütü ve diğer doğa sporlarıyla birlikte devam etti. Okul hayatım boyunca epey yol aldım ve mezun olduktan sonra artık profesyonelliğe doğru ilerlemeye başladım.

Dünyanın farklı yerlerinde tırmanışlarınız olduğunu biliyoruz. Bu konuda bize bilgi verebilir misiniz? Dünya coğrafyasına baktığımızda dünyada on dört tane sekiz bin metrenin üstünde dağ var. Bunların büyük çoğunluğu Nepal- Tibet ve Pakistan-Çin arasında yer alıyorlar. Biraz daha batı uzantıda ise Pamir Dağları var. Dünyadaki bütün yüksek dağlar görüldüğü gibi Asya'da toplanmış durumda. Bunların dışında yedi bin metre civarında And Dağları var. Alaska'da bir dağ var; saydıklarımın dışında kalan dağların hepsi beş- altı bin metrenin altındaki dağlar. Dağcılıkla

profesyonel olarak ilgilenen insanların doğal olarak bu coğrafyaya sık sık seyahat etmeleri gerekiyor. Nitekim ben de defalarca Himalayalar'a ve bölgedeki diğer dağlara gittim.

Bu çok ciddi ve tehlikeli bir iş gibi gözüküyor.

Aslında dağcılık, riskli bir spor. Dağcılığa başlayacak her bireyin yapacağı sporun belirli oranda risk taşıdığını kabul ederek bu işe başlaması şarttır. Eğitimini, antrenmanını, ekipmanını buna göre saptaması gerekir. Dağcılık sonuçta kontrollü bir riske sahip. Yani siz bu faktörleri göz önünde tutarak riski kontrol edilebilir, kabul edilebilir bir seviyeye çekebilirsiniz. Bunlardan sonra etkinliğinizi gerçekleştirip bedensel ve ruhsal olarak mükemmel bir haz alırsınız.

Açıkçası ben sizin fiziksel olarak daha iri olduğunuzu düşünmüştüm. Çünkü sizi tırmanış sırasında sırtınızda kocaman çantalarla ve ekipmanla görüyoruz.

Evet. Mesela en son tırmanışımda otuz altı kilo taşıdım ve perişan oldum. Yukarı çıktıkça basınçla yük artar ve yük taşımak gerçekten zor iştir. Ama sonuçta bu, vücudu eğitme işi. Profesyonelce yapıyorsanız zaten vücudunuzu diğer insanlardan farklı bir şekilde eğitmeniz gerekir. Bugün bir yarış arabasına herhangi birimiz binsek hemen çarparız bir yere. O güce hakim

olmak için eğitilmiş ve antrenmanlı olmak gerekiyor. Ve bu işi yıllarca yıllarca yapmak gerekiyor. Sporun riskini kabul ettikten sonra kapasitenize göre bir hedef seçmelisiniz. Hedefinizi kapasitenize göre doğru belirlemeniz çok önemli. Aksi takdirde kontrol edemeyeceğiniz bir risk alırsınız ki riskin sonucunda gerçekleşmesini asla istemeyeceğimiz bir şey yaşanabilir ve bedeli çok pahalı olur. O yüzden riski kabul ve kontrol edebileceğimiz bir seviyede tutmalıyız. Adımlarımızı gerekenden hızlı atarsak bu gereksiz riske girdiğimiz anlamına gelir. Hep kendi yeteneklerimizin sınırlarını belirlemeli ve ona göre, adım adım gelişmeyi tercih etmeliyiz. Bütün spor etkinliklerinde üç tür hazırlık vardır: fiziksel antrenman, teknik antrenman ve psikolojik hazırlık. Dağcılıkta elbette fiziksel hazırlık aşaması çok önemli. Çünkü bedensel olarak çok ağır bir iş yapıyorsunuz. Çok çok ağır bir spordur dağcılık, hele bir de yüksek bir dağa tırmanıştan bahsediyorsak işin içine hava basıncının azalmasından dolayı oksijenin azalması da girer. Soğuk, yükseklik ve teknik zorluklar gibi çevresel stresler çok üst seviyelere çıkar. Kısacası, işin fiziksel antrenman bölümü çok önemli. Teknik antrenman da diğer bütün dallarda olduğu gibi dağcılıkta da çok önemli. Bu işe dönük özel bir antrenman metodu uygulamanız gerekiyor. Eğer buzul tırmanışı yapacaksanız buz kazması, krampon

temini ve miks tırmanış tekniklerini çok iyi bilmeniz lazım. Kaya tırmanacaksanız, kaymayı engelleyecek özel ayakkabılarla, magnezyum tozuyla ve diğer teknik malzemeyle kaya yüzeyinde teknik antrenmanınızı tamamlamanız gerekir. Seçtiğiniz bransa göre tekniğinizi de hazırlamanız gerekir. Ama benim en önem verdiğim psikolojik hazırlıktır. Sonuçta yaptığım bu iş yüksek bir risk taşıyor ve bununla başa çıkabilmek için önce psikolojinizin hazır olması gerekiyor.

Karşılabileceğiniz muhtemel sorunları önce kafanızda çözmeniz karşılığınca da uygulamanız gerekiyor. Ani bir değişim olduğunda, şok yaşamadan olayı matematiksel bir problem gibi algılayıp çözüm yollarını sakince geliştirmek gerekir. Tüm bunlar için de psikolojinin çok güçlü ve hazır olması elbette en önemli unsur. Bu üç hazırlık çok önemli. Bunların dışında

yapacağınız etkinliğe özgü bir ön hazırlıklarınızı tamamlamanız şart. Örneğin ben 2000'de K2 Dağı'na tırmanmak için yola çıktım. Gitmeden önce uzun bir süre hem fiziksel

antremana hem de teknik antremana yılların verdiği deneyimle çok çok fazla ağırlık vermedim ama psikolojik antremana çok ağırlık verdim. Çünkü K2 Dağı olağanüstü riskli bir dağ, 8611 metreye dünyanın ikinci en yüksek dağı. 2000 yılına kadar dünyada toplam 164 kişi çıkabilmişti. Ve bu tırmanışı denerken 57 kişi hayatını kaybetmiş.

Zirveye çıkan 164 kişinin 22 tanesi geriye dönmemiş. Rus Ruletinde birinci merminin kafanıza gelme ihtimali %16'dır. K2'de zirveye vardığınızda ölme oranı %13-14'tür. Girdiğim risk inanılmaz boyuttaydı.

Zaten K2'yi bir klasmana alırsınız, diğer tüm dağları ayrı bir klasmana alırsınız. Bu tırmanış öncesi K2'yle ilgili bulduğum her şeyi okudum. Benim psikolojik hazırlık evresinde izlediğim yöntem, mümkün olan en fazla bilgiye sahip olmaktır. Ne kadar çok bilirsem kendimi konuya o kadar iyi hazırlarım.

Bir projede bireysel hazırlığım bu şekilde gelişiyor. Ama bu kesinlikle bir takım işidir. Takım olmak sizinle ilgili olduğu kadar diğer insanlarla da ilgili. Burada takım ruhunun ve güvenin önemi çok büyük. Takımdaki herkesin görevini en iyi şekilde yerine getirmesi gerekiyor. Sonuçta çok riskli bir yere gidiyorsunuz ve her şey size de olabilir takımdaki diğer kişilere de olabilir.

Onlara olduğunda sizin tırmanışınız sona erer çünkü diğerlerini alıp güvenli bir yere indirmek sizin sorumluluğunuzdadır. Dolayısıyla takım olarak hareket ederken bir çok dikkat edilmesi gereken şey var. Ekip üyelerinin belli bir seviyede olması, birbirine güven duyması, hem fiziksel hem psikolojik yeterliliklerinin

temini ve miks tırmanış tekniklerini çok iyi bilmeniz lazım. Kaya tırmanacaksanız, kaymayı engelleyecek özel ayakkabılarla, magnezyum tozuyla ve diğer teknik malzemeyle kaya yüzeyinde teknik antrenmanınızı tamamlamanız gerekir. Seçtiğiniz bransa göre tekniğinizi de hazırlamanız gerekir. Ama benim en önem verdiğim psikolojik hazırlıktır. Sonuçta yaptığım bu iş yüksek bir risk taşıyor ve bununla başa çıkabilmek için önce psikolojinizin hazır olması gerekiyor.

Karşılabileceğiniz muhtemel sorunları önce kafanızda çözmeniz karşılığınca da uygulamanız gerekiyor. Ani bir değişim olduğunda, şok yaşamadan olayı matematiksel bir problem gibi algılayıp çözüm yollarını sakince geliştirmek gerekir. Tüm bunlar için de psikolojinin çok güçlü ve hazır olması elbette en önemli unsur. Bu üç hazırlık çok önemli. Bunların dışında

yapacağınız etkinliğe özgü bir ön hazırlıklarınızı tamamlamanız şart. Örneğin ben 2000'de K2 Dağı'na tırmanmak için yola çıktım. Gitmeden önce uzun bir süre hem fiziksel antremana hem de teknik antremana yılların verdiği deneyimle çok çok fazla ağırlık vermedim ama psikolojik antremana çok ağırlık verdim. Çünkü K2 Dağı olağanüstü riskli bir dağ, 8611 metreye dünyanın ikinci en yüksek dağı. 2000 yılına kadar dünyada toplam 164 kişi çıkabilmişti. Ve bu tırmanışı denerken 57 kişi hayatını kaybetmiş. Zirveye çıkan 164 kişinin 22 tanesi geriye dönmemiş. Rus Ruletinde birinci merminin kafanıza gelme ihtimali %16'dır. K2'de zirveye vardığınızda ölme oranı %13-14'tür. Girdiğim risk inanılmaz boyuttaydı!

tam olması, ekipmanların yeterli olması, rota ve mevsim seçimi, dağın seçimi gibi unsurları stratejik bir planlama yaparak tek tek değerlendirmek zorundasınız. Uygulamaya geçildiğinde de çok sıra dışı bir sürpriz çıkmadıkça her şey hazırlıklı olarak işe başlıyorsunuz. Ama hazır olmadığınız şeyler de karşınıza çıkabilir. Hiç beklemediğiniz bir anda bir kazayla karşılaşabilirsiniz. Bunlara karşı çözüm üretebilecek güçte olmalı takım. Aksi takdirde bir istatistik olarak çıkabilirsiniz işin içinden. Ama özellikle şu noktaya bir vurgu yapmamız gerekir, bir tırmanış asla zirvede bitmez, zirve daha işin yarısıdır. Mutlaka sağ salim geri inmeniz gerekir. Bedensel ve ruhsal gücü planlarken, zirveye varıldığında bu işin henüz bitmiş olmadığı, oraya çıkmak için gücün son noktasına kadar harcanmaması gerektiği ve geriye inecek kadar güç sahibi olunmadan zirveye bir adım daha atılmaması gerektiği yönünde kendimi eğitmeliyiz.

Çok dağcı zirveyi bir son olarak gördüğünden tırmanışlarda hayatlarını kaybetmişlerdir. Hatta tırmanışın bitmiş sayılması için evinize gelmiş olmanız gerekir. Çünkü iş sadece dağa tırmanmakta değil.

İstanbul'dan kalkıp Pakistan'a gittiniz. Oradan dağın ana kampına ulaşmak için bir, iki gün kara yolunda geçirdiniz. Oradan yürüyerek ana kamp günler sürüyor. Ana ve ara kampların hazırlanması iki aylık bir sürede tamamlanıyor. Yani bir dağa çıkabilmek için önce çok ciddi ve ağır bir süreç geçirmeniz gerekiyor.

İstanbul'dan kalkıp Pakistan'a gittiniz. Oradan dağın ana kampına ulaşmak için bir, iki gün kara yolunda geçirdiniz. Oradan yürüyerek ana kamp günler sürüyor. Ana ve ara kampların hazırlanması iki aylık bir sürede tamamlanıyor. Yani bir dağa çıkabilmek için önce çok ciddi ve ağır bir süreç geçirmeniz gerekiyor.

İstanbul'dan kalkıp Pakistan'a gittiniz. Oradan dağın ana kampına ulaşmak için bir, iki gün kara yolunda geçirdiniz. Oradan yürüyerek ana kamp günler sürüyor. Ana ve ara kampların hazırlanması iki aylık bir sürede tamamlanıyor. Yani bir dağa çıkabilmek için önce çok ciddi ve ağır bir süreç geçirmeniz gerekiyor.

İstanbul'dan kalkıp Pakistan'a gittiniz. Oradan dağın ana kampına ulaşmak için bir, iki gün kara yolunda geçirdiniz. Oradan yürüyerek ana kamp günler sürüyor. Ana ve ara kampların hazırlanması iki aylık bir sürede tamamlanıyor. Yani bir dağa çıkabilmek için önce çok ciddi ve ağır bir süreç geçirmeniz gerekiyor.

Yani siz daha işin başında yorulmuş oluyorsunuz.

Aslında antreman yapmış oluyorsunuz. Ama bu sporun özünden geliyor. Dağcılık, inanılmaz düzeyde fiziksel

kondisyona bağlı olan bir spor. Hele bir de yüksek dağ tırmanışı yapıyorsanız iş o zaman iyice ağırlaşıyor.

Türkiye'de dağcılığın durumu nedir?

Genel doğa sporları olarak bakacak olursak işe; Türkiye'nin müthiş bir potansiyeli var. Bir kere üç tarafı denizlerle çevrili. Tüm su altı etkinlikleri yapılabilir. Türkiye'de kırk bin tane

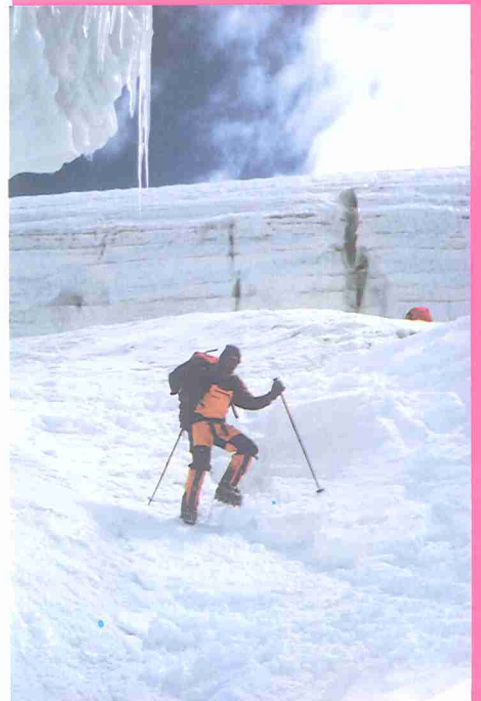
"Rus Ruletinde birinci merminin

kafanıza gelme ihtimali %16'dır.

K2'de zirveye vardığınızda ölme

oranı %13-14. Girdiğim risk

inanılmaz boyuttaydı!"

“Bizde bir sporcu başarı elde ettikten sonra sahipleniliyor ama bu başarıyı kazanabilmesi için zemin hazırlanmıyor”

mağara olduğunu söylüyordu rahmetli Timuçin Aygen. Mağara dalışı için de çok uygun yerler var. Yamaç paraşütü için de çok uygundur, Ölüdeniz dünyanın en iyilerinden biri. Dağcılık zaten Türkiye için çok elverişli bir spor. Doğu’ya gidildikçe olanaklar artıyor. Kampçılık için mükemmel koşullar sunulabiliyor. Hem dağlık hem de ormanlık bölgenin iç içe geçtiği çok fazla yer var. Dolayısıyla hakim olduğumuz coğrafya çok zengin ve güzel . Bu konuda kendini geliştirmek isteyen sporcuya kendini açan bir yer. Türkiye’nin nüfusunun çok genç oluşu da bizler için bir avantajdır. Kendimizi sayısal olarak da geliştirebiliriz.

Gençliği doğa sporlarına yönlendirmek için geliştirilen projeler var mı?

Hemen hemen her üniversitede artık dağcılık ya da su altı grupları var. Dağcılığın popülaritesi her geçen gün artıyor. Ama nüfusa oranlarsanız tabii hala çok düşük. Türkiye’de dağ kazalarında hayatını kaybetmiş toplam sporcu sayımız otuz beş değil. Avrupa’da her yıl yüz kişi hayatını kaybeder. Çünkü her hafta sonu on binlerce kişi araziye çıkar. Bizde daha bu alışkanlık yok.

Türkiye dağcılık sporunu sizden tanıdı diyebiliriz.

1995’ten sonra dağcılık hızlı bir gelişim göstermeye başladı ama Dağcılık Federasyonu 1966’da kuruldu. Ama hep bir azınlık sporu olarak görüldü.

Sizlerin kullandığı donanım pahalıya mal oluyor. Bunun da bir etkisi olabilir mi?

Profesyonel seviyede yapmayı düşünüyorsanız, evet pahalı bir spor. Çünkü çok özel ve çeşitli ekipmana sahip olmanız gerekir.

Türkiye’de gençlerin iyi yönlere kanalize olması spor sayesinde oluyor, bu anlamda gençlerin dikkatinin çekilmesi ve onların yönlendirilmesi gerekiyor diye düşünüyorum.

Türkiye’de çarpık kaynak aktarımı söz konusu. Spora aktarılan bütçenin %90’ıyla futbola harcama yapılıyor. Bu yüzden çok başarılı sonuçlar elde ettik, bunlar sürpriz olmamalı. O kadar para bir başka spor dalına harcansa emin olun o dalda da başarılar kazanırdık. Futbol ve basketbol başarılarının dışında kalan başarılarla baktığımızda çoğunun bireysel başarılar olduğunu görüyoruz. Süreyya Ayhan... Yasemin Dalkılıç... Bu isimlerin kazandıkları başarılar tamamen bireysel başarılardır. Destek olması gereken insanların kösteğiyle karşılaşmalarına rağmen kazandıkları başarılardır. Bir iki tane kitlesel kabul gören sporlara dair başarılar görülüyor, bireysel başarıların esamesi okunmuyor. Bu çarpıklığı düzelttiğimizde ancak genç nüfus iyi bir şey yapılabilir. Ama bu zor. Bizde bir sporcu başarı elde ettikten sonra sahipleniliyor ama bu başarıyı kazanabilmesi için zemin hazırlanmıyor.

Biz AKUT’u 1999’da büyük depremlerden sonra duyduk. Bundan öncesiyle ilgili bir bilgimiz yok. Bunun sebebi de bahsettiğimiz durum mudur?

Biz aslında 1996’da kurulduk ve 1999’da adımız duyulana kadar seksen operasyon yaptık. Bugün 1130’un üzerinde. Ama kurtarmanın önemi ancak depremden sonra anlaşıldı.

Bizlere söylemek istediğiniz son sözler nelerdir?

Dağcılık sporunu yeteneği ve isteği olan herkese öneririm. Çünkü dağcılık sporunun fiziksel gelişime katkısı büyüktür. Kişisel büyümeye de katkılar sağlar çünkü zor şartlarda ve büyük sorumluluklar alarak yapılır.

Risk taşındığından analitik düşünme yeteneğini ve karar verebilme mekanizmalarını geliştirir. İnsanı olgunlaştırır; takım ruhuyla hareket edebilmeyi öğretir ve tabii ki çok sağlıklı bir bedene sahip olmanızı sağlar.

BALÇOVA

Termal Tesisleri

Dünya bize geliyor,

Biz SİZİ bekliyoruz... **Oruz...**

Bu ülkenin insanları,
bu ülkenin
değerlerinden
faydalanmada
önceliklidir.

Tel: +90 232 259 01 02

Fax: +90 232 259 08 29

e-mail: baltermal@hotmail.com

Sanayicilere bir soru!

Yazan: Mustafa MUTLU

Bu dergi; Türkiye'nin en etkin sanayici ve işadamları örgütlerinden birinin yayın organı...

Ben de 20 yılı aşkın bir süredir ekonomi gazetelerinde; ya da gazetelerin, televizyonların ekonomi servislerinde yöneticilik yapmış, yazılar yazmış bir gazeteciyim... İzinizle bu 20 yılda her fırsatta sanayici dostlarıma sorduğum ama bir türlü "tatmin edici" yanıtı alamadığım bir soruyu, bu "aile" dergisinde sizlere de sormak istiyorum... Benim gibi hayatının tamamında "ücretli" olarak çalışmış bir insanın kolay kolay içinden çıkamayacağı bir soru bu... Sanayiciliği ve işadamlığını aile mesleği olarak sürdüren ya da en azından sonradan bu yola baş koyan sizlere ise çok basit gelebilir... Basit ama "özel" bir soru...

Gelin bu "özel"i, bir kez olsun benimle de paylaşın... Hiç olmazsa bu kez, yüz yüze görüşmelerimizde verdiğiniz "yuvarlak" yanıtları bir kenara bırakın ve içten yanıtlar verin...

Bu yanıtları; "Yarın" dergisinin faks ve elektronik posta adresi aracılığıyla benimle paylaşmayı da unutmayın...

***

Sizler; orta ya da büyük sermaye sahiplerisiniz. İlk riski, yatırım yaparken alıyorsunuz... Çünkü bu ülkede yatırımınızın kendisini kurtaramaması olasılığı her zaman büyük...

Yatırım için gerekli izinlerin alınması, uygun mekanın bulunması zor ve çileli bir süreç... Haydi, diyelim ki; izindi, bürokrasydi, el yakan pahalı kredilerdi, arsa seçimiydi, inşaattı derken yatırım sürecini tamamladınız ve sıra geldi üretime...

Peki çileniz bitti mi?

Benim dışarıdan gördüğüm kadarıyla; hayır!

Belki de asıl şimdi başladı...

Çünkü bu ülkenin sanayicileri (sizlerden öğrendiğim kadarıyla) uluslararası piyasalardaki rakipleriyle aynı koşullara sahip değiller...

En büyük olumsuzluk da; daha bir kaç ay öncesine kadar yüzde 60-100 arasında dolaşan, enflasyon...

Fiyatların böylesine akıl almaz bir hızla arttığı bir ülkede; sizler yıllarca sattığınız malın yerine, aynı maliyetle yenisini koyamadınız... Ham ve ara madde fiyatlarındaki artışla, yüksek maliyetli kredi, işçilik, enerji ve nakliye giderleriyle boğuşup durdunuz...

Tüm bunları yaparken de devlet asla elini uzatıp size yardım etmedi...

El uzatmak bir yana, her fırsatta tepenize bindi: Sattığı elektrikle bindi...

Aldığı insafsız vergilerle bindi...

Uyguladığı yanlış sosyal güvenlik politikalarıyla bindi... En önemlisi de; bir türlü istikrara kavuşmayan siyasetiyle ve ekonomisiyle bindi...

Önünüzdeki "karanlık tüneli" bir türlü aydınlatamadı, belirsizlikleri ortadan kaldırmadı...

Aksine, günlük kısır çekişme ve çatışmalarla, paranızı pul etti...

***

Ülkedeki bu belirsizlik sürecinin, sadece bankalara, bankerlere ve paradan para kazanan bir kısım azınlığa yaradığı, hepimizin malumu...

Çünkü onlar son 20 yıllarını devlete yüksek faizle para satarak geçirdiler ve inanılmaz karlar elde ettiler...

Bu; "para satma" kolaylığına sahipken de, doğal olarak sizin üç kuruşluk kredi taleplerinizde bile büyük sorunlar çıkardılar...

Bu yüzden çoğunuz, kendi yağınızla kavrulmak zorunda kaldınız...

Bunu beceremeyenleriniz ise, ağır faturalar ödedi ve hala da ödemeye devam ediyor...

***

Sevgili sanayici dostlar...

Bu uzun "gerekeç" faslından sonra; gelelim sorumuza:

- Neden büyük bir ısrar ve hatta inatla; sahip olduğunuz sermayelerinizi sanayi yatırımlarında tutuyorsunuz?
- Elinizdeki parayla, kolay kazanma yolu varken, bunca eziyeti neden çekiyor, bu büyük riskleri neden alıyorsunuz?
- Yoksa bu işin çok cazip başka getirileri var da; ben mi bilmiyorum?

Bu soruların yanıtını belki bugüne kadar hiç düşünmemiş olabilirsiniz... Çünkü insan, çoğu zaman "rutin"i sorgulamayı akıl edemez... Öyle gelmiş, öyle gitmektedir...

Bu durum, sizin için de geçerliyse; o zaman oturun düşünün...

Eğer, bu kadar büyük risklere karşın neden hala sanayicilikte ısrar ettiğinize kendinizi inandırabilecek bir yanıt bulabilerseniz, lütfen benimle de paylaşın...

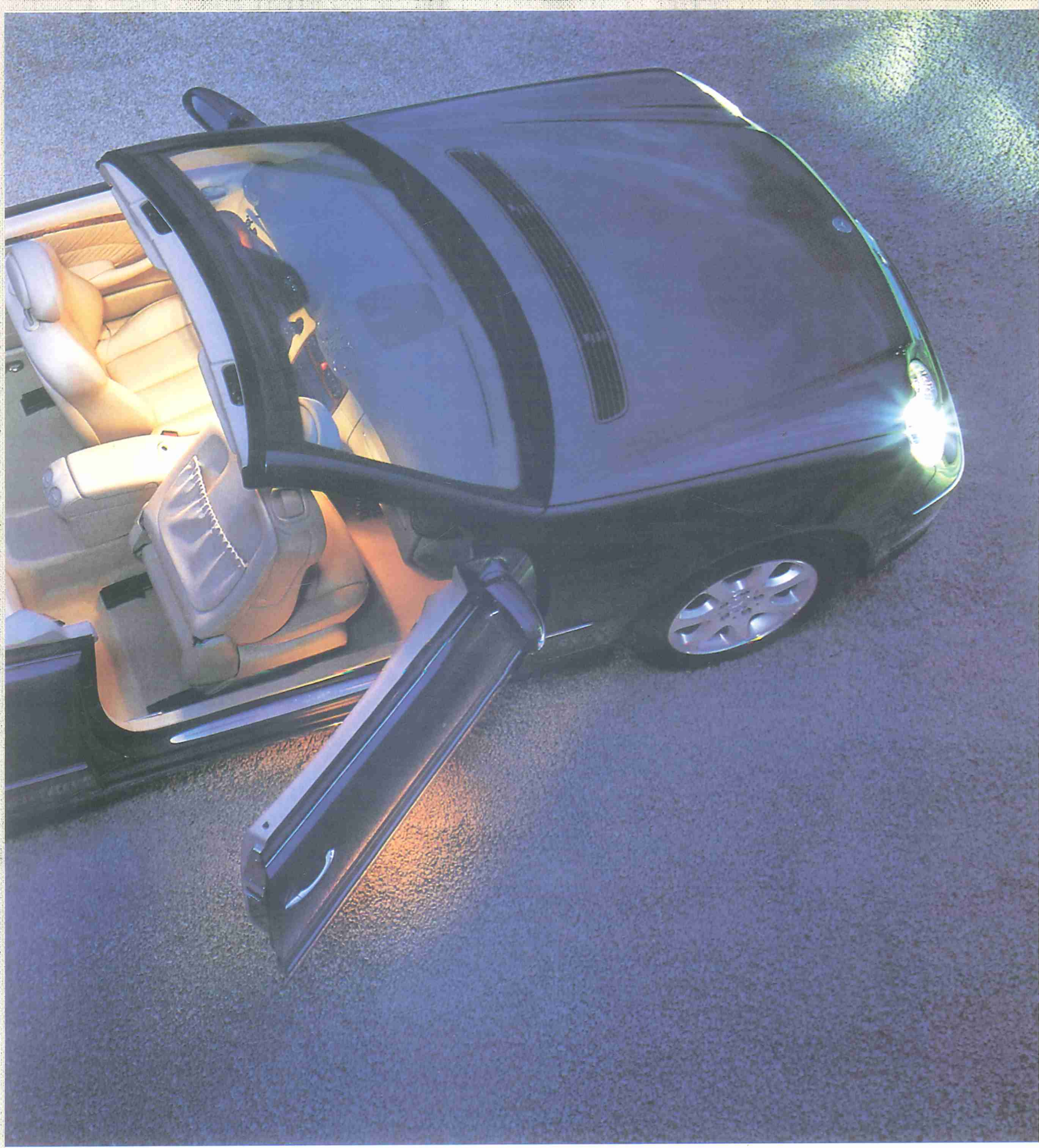
***

Bu soruyu neden mi soruyorum?

Söyleyeyim:

Yaptığınız, bana pek de "akıllı işi" gibi gelmiyor da ondan... Gelin beni bu meraktan kurtarın!

Egemer Karşıyaka Showroom kapılarını açtı.

Kalitesi, güvenilir hizmet anlayışı ile Egemer, otomobil satış hizmet ağına bir yenisini daha ekliyor. Alsancak Showroom'umuzun yanı sıra Egemer artık Karşıyaka'da da hizmetinizde.

Mercedes-Benz

Ege Bölgesi "Best Seller" zenginlikte başarılarla sahip...

Hazırlayan: Figen TAHİROĞLU

Dursun Özcan
Ernst & Young
Şirket Ortağı

Ege Bölgesi'nin danışmanlık sektörüne bakış açısı...

Danışmanlık hizmetleri bölgemizde son 10 yıldır gelişmeye başladı. 5-6 yıl öncesine kadar üniversiteler, üniversite öğretim üyeleri ile Maliye Bakanlığı'ndan ayrılan merkezi denetim elemanları patronlara yönelik belki profesyonel anlamda değil, ama güvenilir kişiler olarak yönlendirici, kararları onaylayıcı veya cesaretlendirici olmuşlardır. Son dönemde ise şirketler avukatlardan başlayarak önce hukuk, sonra vergi, yeni yeni de yönetim ve insan kaynakları danışmanlığı alma konusunda istekli görünmektedirler. Bunun arayışı içerisindeyiz. Bizim de özellikle 7 yıl öncesinde birikimimizi İzmirli ve Egeli yatırımcıların kullanımına sunmak, hizmetlerimizi yerinde vermek üzere İzmir'de ofis açmamızın temelinde bu isteği görmemiz yatmaktadır.

Zaman zaman profesyonel hizmetlerin maliyet unsuru olarak görülmesi bu hizmetlere olan talebi caydırıcı kılmakla birlikte, kriz yaşadığımız son iki üç yıl içerisinde bile hem ciro, hem personel sayısı hem de müşteri sayısında her yıl % 30'lar civarında reel büyüme sağlayabilmiş olmamız da Ege'de danışmanlık hizmetine olan talebin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

1996 yılında İzmir'de Ofis açıldığında portföyümüzün % 80'ini yabancı ortaklı kuruluşlar oluşturmaktaydı. Bugün geldiğimiz noktada hem yabancı ortaklı müşteri sayımız hem de yerli ortaklı müşteri sayımız artmış, toplam portföy içerisinde yerli ortaklı şirketler % 70'in üzerine çıkmıştır.

Ernst & Young şirket ortağı Dursun Özcan ile Ege Bölgesi'nin danışmanlık sektörüne bakışı, İzmir ve Egeli işadamlarını farklı kılan özellikler, uyum süreci kapsamında vergi politikalarında kısa ve uzun vadede öngörülen değişiklikler ve yabancı sermaye girişi üzerine konuştuk.

Bu da İzmirli ve Egeli yatırımcıların bize güvendiklerini göstermektedir. Bu vesile ile İzmir'e teşekkür etmek isterim. Maliyet gerçekten önemli bir unsur. Kriz döneminde yatırımcıların maliyet kısımaya ilk başladıkları alanların başında danışmanlık hizmeti gelmektedir. Çünkü hammadde veya işçilikten kısımazsınız.

Altı yıldır çalışmakta olduğumuz bir firmanın yönetim kurulu başkanını ilk ziyaretimde "Biz sizinle dans edemeyiz" demişti. Nazar değmesin altı yıldır hem kendileri, hem de referans oldukları diğer dostları ile uyum içerisinde dans ediyoruz.

İzmir'de denenmiş olmak, iyi referans almak, Türkiye'nin diğer yerlerine göre çok daha önemlidir. Çünkü İzmirli iş adamları işin dışında kalan zamanlarında sürekli bir aradadır. İzmir'de kötü haber, iyi haberdan daha çabuk yayılmaktadır. Bu nedenle müşteri memnuniyeti en hassas olduğumuz, çok önem verdiğimiz bir konudur.

İzmir ve Ege Bölgesi'ndeki firmalarda kurumsallaşma..

Ege Bölgesi'ndeki şirketlerin yapısına bakıldığında şirketlerin birçoğunun köklü aile şirketinden oluştuğu görülmektedir.

Bu şirketlerin büyüyüp gelişmeleri uzun yıllar almış, şimdilerde yönetim ikinci hatta üçüncü kuşaklara geçmiş bulunmaktadır. Yönetimi devralan yeni kuşaklar özellikle konuları ile ilgili olarak yurtdışında eğitimlerini tamamlamışlardır. Akademik bilgiyi yönetimi devraldıkları kuşakların tecrübeleri ile harmanlayabilme konusunda başarılıydılar. Kuşaklar arasındaki temel farklılık, ilk kuşağın üretimden gelmesi, üretime ağırlık vermesi, bu konuyu gerçekten çok iyi bilmesidir. Bu nedenle şirketlerini çocukları gibi görmüşler, kazandıklarını tekrar yatırıma yöneltmişlerdir. Ancak ürettikleri ürünlerin satılması ve finansman konusunu ihmal etmişler veya bu konuda yetersiz kalmışlardır. İşte bu noktada satış, pazarlama ve finansmanın da en az üretmek kadar ve hatta daha da önemli olduğunu bilen ikinci üçüncü kuşaklar devreye girmişlerdir.

Ancak yine de kurumsallaşma anlamında istenilen düzeyin sağlanabildiğini söylemek kanımca güçtür. Geçtiğimiz yıllarda şirket ve aile anayasalarını oluşturup, şirket yönetimine yetkin profesyonellerin gelmesine olanak sağlayan gruplar olmakla birlikte bu sayının yeterli düzeyde olduğu söylenemez. Artık "küçük olsun benim olsun" düşüncesi ile hareket ederek, özellikle globalleşen ve sermayenin sınır tanımadığı dünyamızda, aile şirketi olarak varlığını sürdürmemiz oldukça güçleşmiştir. Okuduğum bir makalede yapılan bir araştırma sonucu yorumlanıyor ve kurumsallaşamamış şirketlerin ömrünün 50-60 yıl arasında, yani bir insan ömrü ile sınırlı olduğu belirtiliyordu

Ben İzmir'deki ekibimizi ve ofisimizi buzdağının suyun üstünde kalan kısmına, diğer ofislerimizi ve paylaşım açık bilgi şebekemizi de hep suyun altındaki kısmına benzetmişimdir. Ernst & Young'ın vizyonu; güven ve değer yaratarak müşterilerinin başarılarına katkıda bulunan güvenilir bir çözüm ortağı olmaktır.

Yeni kuşak yöneticiler kurumsallaşmada ilk adım olan kadroların profesyonelleşme eksikliğini hissetmişler ve bu yöndeki ihtiyaçların karşılanması amacıyla danışmanlık firmalarından destek talep etmeye başlamışlardır. Bizim gibi kendi alanlarında uzman olan danışmanlık şirketlerinin bilgi ve tecrübe aktarımıyla Ege Bölgesi'ndeki şirketlerin kurumsallaşmasına hız vereceğini düşünmekteyim. Ziyaretine gittiğim her firmanın insanı imrendiren başarı hikayeleri ile dolu olduğunu gördüm. Amerikalıların meşhur best seller kitaplarında anlatılan iş hayatına yönelik başarılarından daha fazlasını bulursunuz İzmir'de. İzmir ve Ege Bölgesi küçük atölyelerden kobiler, kobilerden dünyaya açılan şirketler doğurmuştur. Hatta bu hikayelere ilişkin izlenimlerimi "Bir Müşavirin Anıları" adlı bir kitapta toplamayı bile düşündüm.

İzmir ve Ege'i işadamlarını farklı kılan özellikler sizce nelerdir?

İstanbul, Ankara, İzmir ve Bükreş Ofislerinde çalışmış bir kişi olarak düşüncem; İzmir ve Ege'i işadamlarının bazı ortak karakteristik yönlerinin bulunduğu. Ülke iş hacminin

neredeyse yarısına yakın bir kısmının İstanbul'da bulunması ve rekabetin çok yoğun yaşanması sebebiyle buradaki iş hayatının ve dolayısıyla işadamlarının çok daha sert ve katı kuralları olduğu kanaatindeyim.

Esas itibarıyla İzmirli işadamlarının geleneklerine bağlı olmaları kurumsallaşma önünde ciddi bir handikap olsa da, modern dünyaya ayak uydurmak ve sektördeki rekabetin gerisinde kalmamak adına atmış oldukları yenilikçi adımlar onların girişimci ve risk almaktan çekinmeyen ruhlarını ortaya koymaktadır.

Ernst & Young'ın hizmetleri ve başarısının arkasında yatan faktörler...

Türkiye'deki çalışmalarına 1983 yılında başlayan Ernst & Young Türkiye'de İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa ofislerinde 700'e yakın uzman personeliyle profesyonel danışmanlık hizmetleri sunmaktadır. Firmamız geleneksel anlamda bir denetim firması olarak doğmuş, fakat çağın gereklerine uygun olarak kendini yenileyerek, ekonomik gelişmeler ve yenilikler çerçevesinde yatırımcı ve girişimcilerin ihtiyaç duyduğu alanlarda hizmet yelpazesini genişletmiştir.

Bugün geleneksel hizmet türü olan denetim hizmetinin sunulan diğer hizmetler içerisindeki payı % 50'ler civarındadır. Bunun yerine insan kaynakları danışmanlığı, dış kaynak kullanımı (outsourcing), vergi danışmanlığı, kurumsal finansman gibi yatırımcılara katma değer yaratan hizmetler daha ağırlık kazanmıştır. Bu noktada Özellikle İzmir'e ilk geldiğimiz 1996 yılında yaşadığım birkaç anımı sizinle paylaşmak isterim. Bir müşteri ziyaretimizde şirketin üst düzey bir yöneticisi aynı zamanda bir yerel müşavir ile de çalıştıklarını belirterek "O benim aile doktorum, siz ise tam teşekküllü bir hastanesiniz.. Başım ağrıdığımda aile doktoruma giderim ancak ameliyat olacaksam şifanın sizde olduğunu biliyorum" demişti. Benzer ifadeler daha sonraki ziyaretlerimizde de yapılarak kimileri de bizi aradığı her ürünü bulabileceği bir hipermarkete benzetmişti. Danışmanlıkta en önemli olan unsurlardan birisi yetkin ve yetişmiş insanları bünyesinde barındırmak, ikincisi ise hizmet sunduğunuz firmaların size güvenlerini devamlı kılmaktır. Bu noktada Genel Müdürümüz Şaban Erdikler'in

hepimize aşıladığı “Mutemet İş Danışmanlığı” ruhu ile müşterinizin ortağı gibi, sorunları onların değil, kendi sorunlarımız gibi görerek çalışmaktayız.

Nasıl ki geç gelen adalet, adalet değil ise zamanında tamamlanamamış hizmet de amacına ulaşmaktan yoksundur. Zamanında yapılamamış hizmet, bundan yararlanacak kişilere önemli mali külfetler getirebilir. Sunduğumuz hizmetlerin amacı yararlanıcıların risklerini azaltarak katma değer yaratmaktır. Bir bankanın “Dünyanın Yerel Bankasıyız” sloganı benim çok hoşuma gitmektedir. Ben bu sloganda bize ait çok şey buluyorum. Dünyadaki yüzden fazla ülkede oluşan bilgi ve en iyi uygulamalar anında elimizin altında ve müşterilerimizin kullanımına sunulmaktadır. Yapılanmamız ve kadrolarımız uzmanlığı teşvik edici ve hatta gerekli kılmaktadır. Ben İzmir’deki ekibimizi ve ofisimizi buzdanın suyun üstünde kalan kısmına, diğer ofislerimizi ve paylaşma açık bilgi şebekemizi de hep suyun altındaki kısmına benzetmişimdir. Ernst & Young’ın vizyonu; güven ve değer yaratarak müşterilerinin başarılarına katkıda bulunan güvenilir bir çözüm ortağı olmaktır. Bunun arkasında da iyi yetişmiş bireyler ile bu bireylerden oluşan genç ve uyumlu bir takım bulunmaktadır. Üniversite mezunlarının çalışmak için en çok tercih ettiği kurumlardan biridir Ernst & Young. Bu durum, bizim en iyi elemanlardan iyi ekipler oluşturmamıza imkan vermektedir.

Geleceğe dönük kısa ve uzun vadede ekonomik ve politik gelişmelere dair öngörüleriniz nelerdir ?

Emin olmamakla birlikte mevcut gelişmelerin olumlu olduğunu düşünüyorum. Özellikle Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne girme çalışmalarının daha şimdiden olumlu sonuçlar vermeye başladığı kanaatindeyim. Özelleştirme, yabancı sermaye, kayıt dışı ekonomi, vergi adaleti ve siyasi istikrar konularında atılacak her önemli adımın Türkiye’nin geleceğine ve Türkiye ekonomisine büyük katkısı olacağı inancındayım.

Uyum süreci kapsamında vergi politikalarında kısa ve uzun vadede ne gibi değişiklikler öngörüyorsunuz? Bu kapsamdaki beklentileriniz nelerdir?

Yapısal anlamda çok büyük değişiklikler olmamakla birlikte geçtiğimiz dönemde yürürlüğe giren vergi barışı yasası ile yatırım indirimi, kurumlar vergisi istisna stopajı, kar dağıtım stopajı ve temettülerin gerçek kişiler nezdinde vergilemesinde uygulamayı değiştiren 4842 sayılı kanun; şirketlerden kişilere aktarılan kar payları üzerindeki vergi yükünü önemli ölçüde azaltmıştır. Gelişmeler olumludur.

Asıl önemli olan bu yılın sonuna kadar yasallaşması beklenen enflasyon muhasebesi ile ilgili değişikliklerdir. Enflasyon muhasebesinin yürürlüğe girmesi ile reel karlar vergilendirileceğinden yatırımcıların yatırım yapabilme kabiliyetleri artacaktır. Bu aynı zamanda verginin tabana yayılması ve kayıt dışı ekonominin önlenmesine de hizmet edecektir. Yüksek vergi yükü, verginin tabana yayılmasını önlemekte ve kayıt dışı ekonomiye olan talebi de artırmaktadır. Bu durum ise meşhur ifade ile hep kümesteki kazların yolunması sonucunu doğurmaktadır.

Yabancı sermaye girişi için düşünceniz nedir?

Yabancı sermayeyi yatırım yapılacak ülkede kendisine sağlanacak vergi teşvikleri, ucuz ve eğitimli işgücü tabii ki cezbeder. Bununla birlikte bu ülkede istikrarlı ekonomi politikalarının ve güvenin olmayışı, diğer tüm olumlu koşullara rağmen yabancı sermaye için en büyük caydırıcıdır. Özellikle yabancı çalışanlar ve yabancı sermaye mevzuatında hükümetin son dönemde yaptığı değişiklikler ile şirket kuruluş ve sermaye artırım prosedürlerinde yapılan kolaylaştırıcı değişiklikler, bu dönemde atılmış çok olumlu adımlardır. Her zaman olduğu gibi önemli olan yasaları değiştirmek değil bunları uygulamaktır. Güven ve istikrar ortamı oluşturulduğunda yabancı sermayenin gelmemesi için bir neden yoktur. Bu konuda Çin, Polonya, Macaristan belki örnek alınacak ülkelerin başında gelmektedirler. Ege bölgesindeki yabancı sermayeli kuruluşların sayısı maalesef yeterli düzeyde değildir.

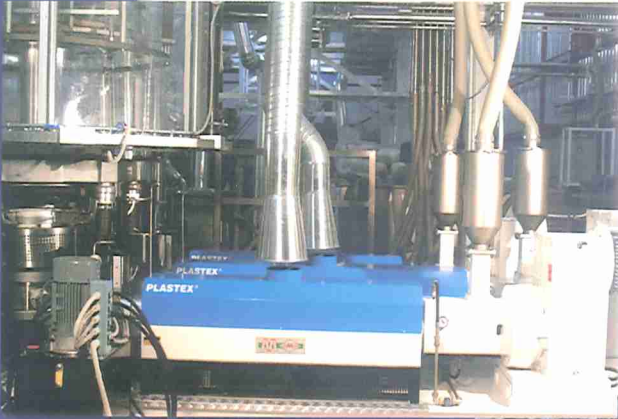
Yeni kuşak yöneticiler kurumsallaşmada ilk adım olan kadroların profesyonelleşme eksikliğini hissetmişler ve bu yöndeki ihtiyaçların karşılanması amacıyla danışmanlık firmalarından destek talep etmeye başlamışlardır.

Dursun Özcan Kimdir ?

Dursun Özcan, 1967 yılında Konya’nın Ereğli ilçesinde doğdu. Liseyi Maliye Bakanlığına bağlı bir okul olan İstanbul Maliye Meslek Lisesinde tamamladı. Bu nedenle kendisini çekirdekten maliyeci (vergiçi) olarak tanımlamaktadır. Yüksek öğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ekonomi Bölümü’nde yaptı. Kariyerine 1989 yılında Arthur Andersen bünyesinde İstanbul ofisinde başlayan Özcan, 1991 ve 1995 yılları arasında Arthur Andersen Ankara ofisinde görev yaptı. 1996 yılında ise Vergi Bölümü Müdürü olarak İzmir ofisinin kuruluşuna katkıda bulundu. Bu süre içerisinde sektöründe öncü olan yerli ve uluslararası birçok üretim, pazarlama, dağıtım, ithalat, ihracat şirketine danışmanlık hizmeti verdi. Dursun Özcan, 2002 yılında Ernst & Young firmasına katılmış ve 2003 yılında Ernst & Young’ın şirket ortağı olmuştur. Halen bu görevine devam etmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. İzmir Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası, Türk-Fransız Ticaret Odası, Bağımsız Denetim Derneği ve Mavişehir Rotary Klubü üyesidir.

DONDURULMUŞ GIDA AMBALAJI FİLMİ
PAPERLIKE (KAGIT BENZERİ) FİMLER
PEELABLE (SOYULABİLİR) FİLM
TEMİZLİK VE HİJYEN FİMLERİ
DETERJAN AMBALAJ FİLMİ
LAMİNASYON FİMLERİ
GENEL AMAÇLI FİMLER
EKMEK AMBALAJI FİLMİ
PİLİÇ AMBALAJ FİLMİ
ÇİFT RENKLİ FİMLER
BURST PEEL FİMLER
SHRINK FİLM

SIZE ÖZEL ÜRÜN REÇETELERİ

Çeşitli hammaddelerle üretim gerçekleştirebilen Bareks, AR-GE departmanında en son teknolojiyle donatılmış laboratuvarında test ettiği müşteri beklentilerine uygun ürün reçeteleri üretebilmektedir.

PLASTİK FİLM EKSTRÜZYON SANAYİ VE TİCARET A.Ő.

Atatürk Organize Sanayi Bölgesi 10000 Sk. No:7 35620 Çiğli - İzmir Tel: 0.232. 328 09 82 (83-84-85) Fax: 0.232. 328 09 86

"hayranlıktan tutkuya geçiş"

Yazan: Hanri BENAZUS

Çocukluk yılları, insanların yeni yeni formasyonlar edindiği ve bir ömür boyu tıpkı karakterlerinin oluşumundaki izdüşümleri şeklinde yapılan ve etkilerini sonsuza dek duyumsatan varoluş yansımalarıdır.

Bir çocuk düşünün ki; topu topu kırk hanelik bir köyün doğa ile haşır neşir olmuş ortamında yaşamaktadır. Yine bir çocuk düşünün ki, bu kısıtlı ortamın içinde ister aile içi ortamında, ister kimi sınıfının kapısı, kimi sınıfının penceresi, kimi sınıfının da öğretmeni olmadığı bir ortamda dahi, hep duyularının hayallerinin süslediği bir "Atatürk" hayranlığı ile büyümektedir.

İşte bu ortamda ben, Hanri Benazus, o küçük yaşında belki de tüm yaşamıma yön verecek, bir karşılaşma ile yüz yüze geldim.

Bunun öyküsünü aşağıda araştırmacı Gazeteci Profesör Şadan Gökova'nın kaleminden yansıyan satırlarında bugün gibi canlılar...

"Atatürk'e Rakısını Leblebisiz İçirten Çocuk"

Atatürk'ün "Nöbet"ini tutanlardan Cevdet Tolgay Kardeşin, 9 Ekim 1937 Cumartesi günlü tutanağına göz atıyorum: Aziz Ata o gün saat 11.00'da, "Hususi Tren"de uyanmış. 14.00'da Nazilli'ye inmiş. Cumhuriyetin ümran eserlerinden Nazilli Basma Fabrikası'nın açılış törenini onurlandırmış. Saat 16.30'da; Ata'mızla birlikte, Bakanlar Kurulu üyelerini ve öteki seçilmiş konukları taşıyan özel tren, Söke yönüne hareket etmiş.

Yurt, Kurtarıcı, Cumhuriyet Kurucu "En Büyük Türk" Atatürk'ün, 1 Kasım 1931'den ölümüne dek, her gün saat kaçta kalktığını, neler yapıp kimlerle görüştüğünü, nerelere gittiğini ve geceleri (çocukluk sabaha karşı) saat kaçta yattığını biliyoruz. Çünkü elimizde "ATATÜRK'ÜN NÖBET DEFTERİ /1" var. Ama Atatürk, "Defter"e sıcak dahilerden değil ki..

İşte size "A.N. Defteri"nde yer almayan, ilk kez burada yayınlanmakta olan, tarihe ışık tutacak bir anı: Nazilli Tren İstasyonu'nun telgrafçısı geçti makine başına. Başladı manipleye basmaya. Dıt dıt dıt dıt dıt...

Kısa sürede "Kutsal Yolcu"yu taşıyan özel trenin Nazilli'den kalktığını tüm istasyonlara telledi. O zaman köy olan Ortaklar da karşılamaya durdu. Karşılایıcılar arasında Muhtar, Öğretmen, İstasyon Şefi İsmail Bey, İmam ve İncir Tarım Satış Kooperatifi Yazmanı İshak Benasuz, Devleti temsilen başı çekiyordu. Bir yandan da, İhsak- Fortune Çiftinin yaklaşık yedi yıl yedi ay önce, yani 27 Mart 1930 Perşembe günü doğmuş olan oğlu Hanri, babasının ceketinin eteğini çekiyordu.

- Baba, ben de göreceğim Atatürk'ümüüzü!...

Gazi Ata ve yanındakiler, Ortaklar'da özel trenden inecek, orada aktarma ederek Söke'ye otolarla gidecekti. Tren Ortaklar'da durdu. Sanki birden tüm evren durdu.

Kurucu Cumhurbaşkanı trenden indi. Kendisini yürekte alkışlayanları vakur bir gülümseyişle selamladı. Tam bu tarihsel anda Küçük Hanri, babasının elinden kurtulup, Ata'nın eline yapıştı. Ata bir yandan Hanri'nin kıvrık saçlarını okşarken, bir yandan da halkına şu altı en az iki kez çizilecek sözleri söyledi:

"Ellerinizi birbirine değil, yüzünüze tutun, başınıza vurun! Çünkü ufukta Cihan Savaşı var!..."

Elbette değişik karakterde hurufatla yazılacak, yüksek sesle okunacak sözdür bu. Çünkü İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vereceğine ilişkin ilk kehanet, daha doğrusu ilk sezip hesaplamaydı bu. Gerçekten; iki yıla kalmamış Eylül 1939'da patlamıştı İkinci Genel Kavgasına. Aslında Atatürk, Dünya Kavgasına hazırlık olsun diye düzenlediği ve çok önemseyip önemsettiği "Ege Manevraları"ni izlemek için gelmişti bölgemize. Büyük Ata, Küçük Hanri'nin elini bırakmadı. Onu da aldı kompartımana. Çoğu kez olduğu gibi, rakısını ve leblebisini getirdiler. Hanri karşısına oturduğu Ata'sını hayran hayran seyredip dinlerken, bir yandan da tabaktaki leblebileri yiyip bitirdi. İşte böyle başladı Türk iş adamı ve yazar Hanri Benasuz'un Atatürkçülüğü....

İşte tüm bunlar bir küçücük yüreğin içindeki coşkuların, yaşamına Atatürk'ü tanımaktan doğan bir gurura ve Atatürkçülük'ü de bir onura ve tutkuya dönüşünün kısacık hikayesi...

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu

Türkiye Cumhuriyeti, gerek geçmişteki Türk devletlerinin, gerekse çağdaş olan devletlerin kuruluşlarında karşılaştıkları güçlüklerden çok daha büyüklerini yenmek zorunda kalmıştır. Hatta, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu hazırlayan Türk Devrimi'ni diğer devrimlerle (Fransız ve Rus) karşılaştırdığımızda görürüz ki, Türk Devrimi iç ve dış büyük güçlükleri yenmiştir. Fransız ve Rus Devrimleri kendi iç bünyelerinde yaşanırken, Türkiye önce emperyalizme karşı silahlı bir mücadele vermek zorunda idi. Mazlum uluslar üzerindeki etkisi açısından ele alındığında da, Türk devrimi bu yönde en etkili olanıydı.

Tarihte kurulan Türk devletlerinin sayısı yüzün üzerindedir. Bugün Cumhurbaşkanlığı Forsu üzerinde bulunan onaltı yıldız, yalnızca büyük olan, imparatorluk düzeyinde devletleri gösterir. Hemen tüm Türk devletlerinin geçmişte kurulurken karşılaştığı güçlükler, çağlarının gereği olarak, yerel, yani yakın çevrenin güçlükleri idi. Hatta Osmanlı İmparatorluğu'nun güçlenme ve gelişme dönemindeki dış güçlükler de bir dereceye kadar çevreden gelmekteydi. Oysa Türk İstiklal Savaşı ile kurulan Türkiye Cumhuriyeti, karşısında hemen tüm dünyanın büyük devletlerini bulmuştu. Atatürk, B.M.M.'nin açılışı vesilesiyle yaptığı bir konuşmada bu durumu bu şekilde dile getirmektedir. "23 Nisan 1920" Türkiye milli tarihinin başlangıcı ve yeni bir dönüm noktasıdır. Bütün bir husumet dünyasına karşı ayaklanan Türk halkının, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni vücuda getirmek hususunda gösterdiği harikayı ifade eder..! Gerçekten de Türk milleti, Cumhuriyetin temellerinin atıldığı, ulusal egemenliğe dayanan yeni bir Türk devletinin kuruluşunun ifadesi olan Milli Mücadele'de, yalnız dünyanın en güçlü devletlerini değil, onunla işbirliği yapan Padişah Halifenin de iradesini yeniyordu. Bu büyük, üstün başarıdır ki, bu olaya "Türk Mucizesi" dedirtiyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulabilmesi için yenilmesi gereken üç büyük güçlük vardı.

1- Birinci Dünya Savaşı'nın galip devletlerinin Türkiye'yi işgal etmiş olan silahlı kuvvetleri ve bu kuvvetlerin arkasında olan ve Türkiye'ye

"Avrupa'nın hasta adamı" damgasını vurmuş bulunan, Türk siyasi egemenliğine son vermek isteyen ve Türk'ün ana vatanını yağmalamak isteyen iradenin yenilmesi.

2- Kurulduğu dönemde kendi çağına göre ileri olan fakat ortaçağ sistemi olup, ilerleyen çağlara ayak uyduramayarak giderek bozulan yaşama olanaklarını yitirmiş bulunan Osmanlı İmparatorluğu Kurumlarının tasfiyesi.

3- Osmanlı Devleti'nin ve kurumlarının yerine, çağdaş uygarlığın esasını esasını oluşturan, çağdaş uygarlığın dünya görüşünün ürünü olup, tanık hakları sistemini yıkarak, insan hakları sistemine geçilmesiyle gelen kurumları getirmek gerekiyordu.

Bu üç günlük birbirinden ayrı veya birbirini izleyen zincirleme bir sırayla yenilmek durumundaydılar gibi gözükmeseler de, her üçü de Atatürk'ün fikir ve hareketindeki üstün yönleriyle iç içe bir durumda fakat bir tarihi süreç izlenerek yenildiler.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu yıllarda Avrupa'nın tablosunu iyi değerlendirmek gerekir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu sağlayan ve hazırlayan Bağımsızlık Savaşı İngiltere, Fransa ve onların güdülerinde bulunan Yunanistan'a karşı yapılmıştı. Atatürk bu

olayı emperyalizme karşı bir savaş olarak tanımlıyordu. Savaştığı ülkeler ve Lozan'da bağımsız Türk Devleti'ni kabul ettirdiği devletler İngiltere ve Fransa başta olmak üzere Batı Avrupa'nın demokratik ülkeleriydiler. Atatürk, Türkiye Cumhuriyetini kurduktan sonra ülkeyi ve ulusu

Yazan: Prof. Dr. Ergun Aybars
Atatürk İlkeleri ve İnkılap
Tarihi Enstitüsü Müdürü

çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak mücadelesini başlattığı zaman, kastettiği çağdaş uygarlık, demokratik olan bu ülkeler, onların dünya görüşü idi. 'Atatürk'çü Dünya Görüşü' olarak da tanımlanan Türk Devrimi'nin ilkeleri çağdaş

uygarlık sentezinden alınıyordu. Bu bakımdan çağdaş uygarlık Atatürk'e göre ne bir Hıristiyanlık uygarlığı ne Rönesans ve Reform, ne Antik Çağ, ne de Kapitalizm'dir. Batı denilen bu uygarlık bütün bunların sir sentezidir. Temelinde akıl ve ilim olan bu sentezin bütününün özümsemesi ve Türkiye'ye yeni bir dünya görüşü olarak getirilmesi Türk Devrimi'nin ifadesi olmaktadır. Bu bakımdan Türk Devrimi Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş uygarlık düzeyine çıkartılması olayıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi modelde yaptığı tercih bu tabloda açıkça görülmektedir. Atatürk Komünist ve Faşist rejimlere itibar etmedi. Batı Avrupa kuşağında gördüğümüz çok partili parlamentler Batı Demokrasisini tercih etti. İstiklal Savaşı'nda savaştığı ülkelerin modelini örnek aldı. Uygarlık tanımlamasında tek uygarlık olduğunu, bu uygarlığa bigane kalanların bu uygarlığın ateşi ile yanıp mahvolacağını da belirtti. Çağdaşlaşma ve modernleşmenin başarılı olabilmesi için ilk yapılacak şey ulusal benliğini bilmektir. Türk İstiklal Savaşı'nın yapıldığı yıllarda dünyanın üçte ikisi sömürgeydi. Atatürk'e göre bunun esas sebebi bu toplumların ulusal benlikten yoksun olmalarıydı. Çünkü toplumsal bağ oluşturulan eğitim ve terbiyeleri ulusal değildi. Her devrimin bir fikri ve amacı vardır. Türk Devriminin fikir ve amacını Atatürk'ün şu sözleriyle açıklayabiliriz; "Fransa İhtilal'i bütün cihana hürriyet fikrini nefh eylemiştir ve bu fikrin halen esas menbai bulunmaktadır. Fakat bu tarihten beri beşeriyet terraki etmiştir. Türk demokrasisi Fransa İhtilali'nin açtığı yolu takip etmiş lakin kendisine has vasf-ı mümeyyizi ile inkişaf etmiştir.

Zira her millet inkılabının içtimai muhittinin lazıyall ve ihtiyacın tabi olan ve vaziyetine ve bu ihtilal ve inkılabın zaman-ı vukuuna göre yapar." Demokrasi ve cumhuriyet sözleri Atatürk tarafından sık ve eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Devletin siyasi modelinde demokrasiyi vazgeçilmez bir sistem olarak kabul eden Atatürk, "İrade ve egemenlik ulusun tümüne aittir. Demokrasi prensibi ulusal egemenlik şekline dönüşmüştür. Bir ulusu oluşturan bireylerin o ulus içinde her çeşit özgürlüğü, çalışmak özgürlüğü, düşünce ve vicdan özgürlüğü, güven altında bulunmalıdır." sözleriyle, yeni Türkiye'nin demokratik fikir temellerini de alıyordu. Hak ve adalet kavramları, özgür bir toplumun sosyal yapısına vücut verdiğinden Atatürk Türkiye'de iktidarı, hak ve adalet olarak anlıyor ve bunu meşru temel yapıyordu. Öğretisinin temelinde yatan değerler içinde bu değerler üstündür. Meşruluğunu yitirmiş Osmanlı

Devletini ve kurumlarını yıkmakla kalmıyor, yerine meşru ve çağdaş Dünya görüşünün eseri olan yeni değerler ve kavramlar getiriyordu. Laik devlet öğretisinin yanı sıra modern hukuk ve öğretisi için gereken hamleler yapılıyordu. Rejimin kuruluş biçimi bir devrimdi. Demokratik amaca ulaşılma için tek yol bu idi. Kurulan yeni rejim demokrasi ilkelerine bağlı amacını açıkça ilan eden ve toplumu demokratik ideale göre eğitmeyi amaç edinen bir rejimdir. "Cumhuriyet rejimi erdemlilik ahlakıdır. Korku ve tehdide dayanan Sultanlık ise zelil, sefil insanlar yetiştirir" diyen Atatürk, erdemli insanların ancak özgür yetişen insanlar olduğunu belirtir. "Ulusa efendilik yoktur, hizmet vardır" sözü yeni rejim anlayışının ifadesidir. Devlet işlerinde sorumluluk anlayışını Atatürk şu sözle açıklıyordu; "Ben yaptıklarım için vicdanıma, milletime ve tarihe karşı sorumluyum" Samsun'da 25 Ağustos 1924'de öğretmenlere yaptığı

Tarihte kurulan Türk devletlerinin sayısı yüzün üzerindedir.

Bugün

Cumhurbaşkanlığı Forsu üzerinde bulunan onaltı yıldız, yalnızca büyük olan, imparatorluk düzeyinde devletleri gösterir.

konuşmada, yeni kuşakların yetiştirilmesinde rejimin felsefesini, Tevfik Fikret'in şiirinden aldığı şu cümle ile dile getiriyordu. "Hiçbir zaman hatırınızdan çıkmasın ki Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister." Daha ileri yıllarda da aynı konuyu açıklıkla ifade etmiştir; "Biz Türkler, ruhen demokrat doğmuş milletiz. Şuna emin olabilirsiniz ki, dünya üzerinde yaşamış ve yaşayan milletler arasından ruhen demokrat doğan yegane millet Türk milletidir." Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk'ün en çok önem verdiği bir ilkesi laikliktir. Ulusal egemenlik, ulusal birlik ve milliyetçilik ilkesini de tanımlayan laiklik aynı zamanda demokrasinin de vazgeçilmez bir parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde demokrasi fikrinin işlendiği ve Atatürk'ün Türk devrimine bu yönüyle temel olan en önemli eseri, Atatürk'ün yazdığı "Vatandaş Medeni Bilgiler" kitabıdır. Gerçek bir "Demokrasi öğretim ve eğitimi" baş yapıtı değerinde ki bu kitap, okullarda demokrasi eğitim ve öğretimi amacıyla ders kitabı olarak okutuldu. Atatürk'ün dünya görüşünün insanlığın 21. yüzyıla girerken hala ardından koştuğu demokrasi ilkelerine, insanlık ülkelerine en uygun yaklaşımını ortaya koyan bu kitapta, Atatürk Cumhuriyet yani demokrasi düzenine özgün insan ve yurttaş hak ve görevleri kavramını bütüncül bir anlayışla görüp açıklamaktadır. Bu kitapta Atatürk ulusal ahlakımızın, uygarlık ilkeleriyle özgür düşünce ile güçlendirilmesi tezini işlemekte; akıl çağı, sanayi devrimi, kapitalizm, sömürgecilik, sosyalizm, faşizm ve demokrasi tecrübelerini yaşayan insanlık için en gerçek yaşama biçimi olarak demokrasiyi öngörmektedir.

Türk Devrimini, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokrasiye bir hazırlık ve geçiş süreci olarak tanımlayan Maurice Duverger ve batı uygarlığının dört-beş yüzyılda yaptıklarını birkaç yıla sığdıran Atatürk'ün bu başarısını büyük bir olay olarak değerlendiren Toynbee'nin görüşleri ve UNESCO'nun Atatürk'ün 1963'de 25. ölüm yıldönümünü anmak ve 1981'de yüzüncü doğum yıldönümünü kutlamak için aldığı kararla, Türk Devrimi'nin tüm insanlığa örnek olan başarısı dolayısıyla hümanist ve demokratik değerleri sebebiyle Atatürk'e gösterdiği ilgi Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik anlayışını da belirtir.

Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'nde rejimin yapısını anlamak için başvuracağımız bir yer eğitim kurumu ve elbette eğitim felsefesidir. Her rejimin bir insan yetiştirmek davası vardır. Türkiye Cumhuriyeti eğitim felsefesi Atatürk tarafından çizilmiş ve tüm sistem Batı örneğine göre düzenlenmeye başlanmıştır. Bu bakımdan Türkiye'nin eğitim felsefesi demokrasi, barış, insan hakları gibi evrensel değerlere dayanmaktadır. Yukarıda tanıttığımız medeni Bilgiler Kitabı bunu açıkça ortaya koyar. Yeni Türk Eğitim sistemi özgür insan anlayışına, aklın ve ilmin üstünlüğüne dayanmaktadır. Okul programları ve ders kitapları bu amaca uygun olarak yeniden yazıldı ve düzenlendi. Tevhid-i Tedrisat kanunu ile eğitim birleştirilirken laik, akılcı, ilim ve yalnız ulusal gerçek temellerle oturtulmaya başlandı. Millet Mektepleri ile eğitimin yaygınlaştırılması sağlanırken Harf ve Dil Devrimi ile büyük bir başarı gösterildi. Daha sonra Üniversite Reformu ile eğitimin alacağı demokratik ve çağdaş yapı belirlendi. Türkiye Cumhuriyeti'nin rejiminin yapısını belirlemeye yarayan önemli bir kurum Meclis'tir. T.B.M.M'nin kuruluş ve çalışması üzerinde durmak gerekir. Türkiye'nin demokrasi tarihinde ilk meclis I. Meşrutiyetle gerçekleşmişti. I. Meşrutiyet ve Kanun-i Esasi uzun ömürlü olmadı. Osmanlı-Rus Savaşında ki ağır yenilginin yarattığı ortamdan yararlanan II. Abdülhamit Meclis-i Mebusan'ı dağıttı ve Kanun-i Esasi'yi uygulamadı.

Despotik bir biçimde kendi iktidarını korudu. I. Meşrutiyet denemesinin başarısızlıkla sonuçlanmasının asıl sebebi, bu hareketin halka mal olmaması, siyasi partilerin bulunmaması, kültürel birikim ve ekonomik taban yokluğu ile birikimin sağlanmasını hazırlayan demokratik deneyimlerin olmayışı

Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'nde rejimin yapısını anlamak için başvuracağımız bir yer eğitim kurumu ve elbette eğitim felsefesidir. Her rejimin bir insan yetiştirmek davası vardır. Türkiye Cumhuriyeti eğitim felsefesi Atatürk tarafından çizilmiş ve tüm sistem Batı örneğine göre düzenlenmeye başlanmıştır.

idi. II. Abdülhamid'i meşrutiyeti yeniden ilanına zorlayan İttihat ve Terakki Hareketi ile 1908'de yeniden meclisli ve anayasalı bir dönem başlamış oldu. Hatta 1909'da "31 Mart" olayı, Abdülhamit'in tahttan indirilişi ve Anayasa değişikliği ile Padişah haklarının sınırlandırılmasına rağmen egemenlik kaynağında bir değişiklik yapılmadı ve Padişah'ın otoritesi üzerine gidilmedi.

II. Meşrutiyet dönemi siyasi fikir, siyasi partiler anarşisini ve İttihat Terakki ile en büyük rakibi olan Hürriyet ve İtilaf Partisi arasında düşmanlıkla açıklanan bir partizanlığa yol açtı. Bu partizan

Ufkumuz, Ufkunuzu açacak...

[Hedeflerinize, Akdeniz Kimya ile ulaşabilirsiniz!]

27 yıldır yüksek kapasite (3.000ton/ay) ve yüksek verimle üretimlerini sürdüren Akdeniz Kimya, her geçen gün geliyor, genişliyor! Profesyonel kadrosu, güçlü Ar-Ge Laboratuvarıyla Akdeniz Kimya, yüksek kalite ve düşük maliyet demek! Kurşun (Pb) ve Kalsiyum/Çinko (Ca/Zn) bazlı ısı ve ışık stabilizatörlerinin üretiminde a'dan z'ye, ana külçe metalden ara mamullere, metal sabunlarından kaydırıcı ve hazır kompaundlarına kadar entegre bir tesis olan Akdeniz Kimya'yı arayın, kalite ile tanışın!

akdeniz®
POLYMER ADDITIVES

P.O.Box 342, 35212 İzmir - TURKEY Tel: +90 232 877 01 44 Fax: +90 232 877 01 50 • www.akdenizkimya.com.tr

TÜRK MALI TÜRK MA
% 100
TÜRK MALI TÜRK

düşmanlık Balkan Savaşı'nda en acı biçimiyle yaşandı. Orduya da bulaşmış olan partizanlık Balkan Savaşı faciasına yol açtı. II. Meşrutiyet de Bab-ı Ali Baskını ile iktidara el koyan İttihat ve Terakki'nin mutlak iktidarı ile son buldu. Görülüyor ki her iki meşrutiyet denemesi de savaş sonunda yıkıldılar.

Mondros Mütarekesi imzalanmadan önce İttihat-Terakki kendisini fesh etti. Mütareke Dönemi'nde Hürriyet ve İhtilal Partisi ise İngilizlerle işbirliğine girdi. Atatürk Samsun'a ayak basar basmaz başlattığı İstiklal Savaşı'nı yeni bir siyasi kadrolaşma tabanı üzerine oturttu. Çoğunluğu eski İttihatçı olan bu kadro, Siyas Kongresi sırasında İttihatçılık yapmayacağına yemin etti. Yeni siyasi kadrolaşma ve örgütlenmenin adı "Müdafa-i Hukuk Hareketi" idi. Anadolu ve Rumeli'deki bütün dağıntık Müdafa-i Hukuk örgütleri Sivas kararı ile "Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildiler. Bu bir bakıma siyasi bir mektep, diğer yandan kurtuluş mücadelesi'nin örgütü olacak idi. Meclis-i Mebusan'ın dağıtılması ve İstanbul'un İngilizler tarafından işgali üzerine Mustafa Kemal Ankara'da bir "Kurucu Meclis" toplanacağını duyurdu. Fakat kurucu kelimesi ihtilal meclisi anlamını vereceği için arkadaşlarından bile tepki gelince Mustafa Kemal "Selahiyet-i Fevkalade'yi Haiz Meclis" formülü ile Meclisin ihtilalci karakterini korudu. Meclis'in toplanması çalışmalarının sürdüğü bir sırada Ankara'ya gelen Yunus Nadi Bey ortada bir ordu kurulmasını teklif etmişti. Bir asker olan M. Kemal'in yanıtı meşruluk anlayışının ve yeni meşrutiyetin kuruluşunda ki

ve kabulü meydana çıkarabilir. Atatürk B.M.M.'nin açılışı ve İstiklal Savaşı'nı milli iradeye dayanan, meşru bir temele oturtmakla kalmıyordu. B.M.M.'nin açılışı ile egemenlik İstanbul'dan Ankara'ya taşınırken, egemenliğin dini ve geleneksel kaynağı yıkılarak, milli

irade egemenliğinin kaynağı oluyordu. Ancak olağanüstü dönemin şartları atında Meclis Kuvvetler Birliği esasına dayandı. Hatta İstiklal Mahkemeleri ile de ihtilalci yargı metodunu da kullandı. Savaş dönemi Meclisi'nin 16 Nisan 1923'de dağılmasından sonra toplanan yeni meclis Lozan'ı tasdik ve arkadan da Cumhuriyet'i ilan eden Meclis oldu. Bu yeni Meclis savaş dönemi Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye) yerine yeni bir Anayasa hazırladı.

**Türkiye Cumhuriyeti'nde
demokrasi fikrinin işlendiği ve**

1921 tarihli Teşkilat-ı

118 YILDIR SOFRALARINIZI TATLANDIRIYORUZ

TAHİN - TAHİN HELVASI - ÜZÜM PEKMEZİ
ASIRLIK TECRÜBE

Altan®
Manisalı

Merkez: 929 Sokak No:13 35250 Kemeraltı - İZMİR • Tel: (232) 425 53 46 Fax: (232) 489 94 87
Fabrika: İ.Turan Caddesi No:157 35470 Menderes - İZMİR • Tel: (232) 782 32 60 Fax: (232) 782 40 18
www.manisali.com

ve onun adına kullanma yetkisi T.B.M.M.'nindir. Doğal olarak da meclis üstünlüğü görüşü ağır basıyordu. Bu yasada bulunan "Devlet'in Dini İslamdır" hükmü ise 1928'de kaldırılınca, Türkiye Cumhuriyeti'nin milli, laik, halkçı (Demokrasinin açık ifadesi) bir Cumhuriyet olduğu kesinlik kazandı. Bu Anayasanın uygulandığı dönemde Medeni Kanun, Borçlar, Ticaret ve Ceza Kanunları gibi laik ve modern kanunlar kabul edildi. Kıyafet ve günlük hayatla ilgili önemli köklü değişiklikler gerçekleştirildi.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası bu Anayasa zamanında Kasım 1924'de kuruldu ve Şeyh Said İsyanı üzerine çıkarılan Takrir-i Sükun

Bu bakımdan Türkiye Cumhuriyeti'ni bir devrim eseri kabul ediyor ve buna Türk Devrimi diyorsak; bu olayı kendi mantığı ve tarihi şartları içinde değerlendirmemiz gerekir.

Kanunu ile Mart 1925'de kapatıldı. 1930'da Atatürk tarafından arkadaşları Fethi Bey'e kurdurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası da yine Fethi Bey tarafından kapatıldı. Bu her iki çok partili deneme de Türkiye Cumhuriyeti'nin milli ve özellikle laiklik ilkesine karşı bir tehdit ve tehlikenin oluşmasına yol açtıkları için kapanmışlardı. Cumhuriyet ve ülke tehlikede olduktan sonra siyasi partilerin varlığının bir anlamı olmaz görüşünde olan Atatürk için çok partili denemeyi ertelemekten başka çare kalmamıştı. Terakkiperver Parti Türk Devrimi'nin en buhranlı yılları olan 1923-1927 arasında doğmak istemişti. Oysa devrim çok parti ile yapılamazdı. Serbest parti ise 1923-1930 ekonomik buhranı sırasında ve Cumhuriyet'in henüz yedi yaşında olduğu bir tarihte kurulmuş büyük bir tehlikenin doğmasına yol açmıştı. Hiç şüphesiz Türkiye 1946'da çok partili uygulamaya, bir anayasa değişikliği yapmaya gerek görmeden 1924 Anayasası ile geçmişti. Çünkü tek parti Türkiye için ideal bir rejim değil, devrimin yerleşmesi, yani Türkiye Cumhuriyeti'nin sarsılmaz temelleri üzerinde yerleşmesi için bir araç, başka bir deyişle demokrasiyi hazırlayan bir geçiş sürecidir.

Başta da belirttiğimiz gibi özgürlük için devrim yapılamaz. Türk devriminin burada tanımını yapmak gerekiyor. Türkiye'yi geri bırakmış kurumları kaldırıp yeni bir dünya görüşünün eseri olan çağdaş

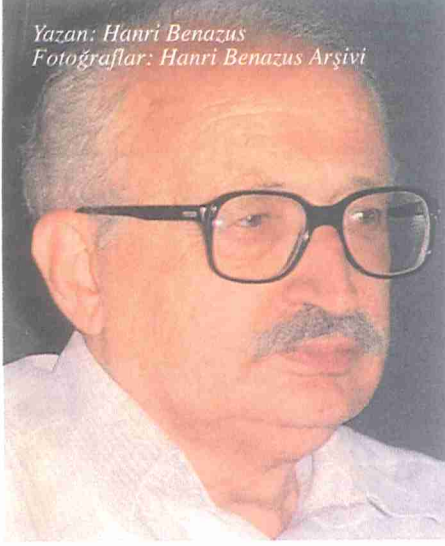
kurumları ani ve köklü bir biçimde kuvvet yoluyla getirmek, Devrimin genel tanımına da bakarsak, yaşama olanağı kalmayan bir sosyal, ekonomik, siyasi düzenin ve kurumlarının, kuvvet yoluyla birdenbire yıkılması, yerine yeni bir dünya görüşüne dayanan bir düzenin getirilmesidir. Bu bakımdan Türkiye Cumhuriyeti'ni bir devrim eseri kabul ediyor ve buna Türk Devrimi diyorsak; bu olayı kendi mantığı ve tarihi şartları içinde değerlendirmemiz gerekir.

Demokrasinin bir ülkede yerleşebilmesi için demokratik bir sürecin yaşanması ve şartların oluşması gerekir. Avrupa'da demokrasinin ulusal devletlerin kurulmasından ve sanayi devriminden sonra ortaya çıktığını göz önüne alırsak demokrasinin gerçekleşebilmesi için milli birlik, iç barış, ekonomik taban ve kültürel birikimin bulunması gerektiğini görürüz. Bu sebeple Türkiye'de de demokrasi, bu şartlar göz önüne alınmadan düşünülemez. Atatürk siyasi partiler konusunda, ülke var olmadan siyasi partinin ne partinin ne anlamı var derken özellikle bu şartları lüzumlu görüyordu. Bağımsızlık Savaşı'nın yeni bittiği, 1912-1922 arası on yıl savaş yaşamış, nüfusunun büyük bir kısmını yitirmiş, halkı fakir, hastalıkların perişan ettiği harap bir ülkede, demokrasinin uygulamasını beklemek ancak hayaldir. Cumhuriyet'in çıkardığı ilk kanunlar arasında "İzale-i Şekavet Kanunu" nun bulunduğunu belirtmek sosyal bünyenin hastalığını da göstermek için yeterlidir.

Demokrasi, ki buna Atatürkçü düşüncenin tanımlanması bakımından çağdaş uygarlığın siyasi biçimi de diyebiliriz, ancak uluslaşma sürecini tamamlamış, ulusal devlet kurmuş, modernleşmenin en önemli bir aşaması olan laikliği başarmış toplumlarda gerçekleşebilmektedir. Bu bakımdan Türkiye Demokrasisi için önce uluslaşma, ulusal devlet, ulusal birlik, ekonomik bir taban ve kültürel bir birikim gerekiyordu. Bu da ancak bir inkılap (devrim) ile gerçekleşebilirdi. Türk devrimi Türkiye'de demokrasinin temelini atması, şartlarını oluşturması açısından büyük bir özellik gösterir.

Atatürk ve Atatürkçülük

Yazan: Hanri Benazus
Fotoğraflar: Hanri Benazus Arşivi

Mustafa Kemal'i bildiğimiz manası ile "ATATÜRK" yapan tarafı, sadece bir kurtarıcı, bir kahraman olması mıdır? Doğaldır ki hayır.

"O" bu varolan kurtarıcılık vasfının yanında, çağımızın tüm ezilen Milletlerine, bir Dünya görüşü ve bir yaşam tarzını benimsetmekle, sıradan bir lider olmanın çok çok üzerine taşmıştır.

"O" fikir ve ilkeleri ile ölümünden sonra dahi yaşanan ve yaşatılan çağ üstü bir önderdir.

Her geçen gün, "O" nun fikir ve yön verişleri, doğru ile eğriyi, yararlı ile zararlıyı, iyi ile kötüyü kesin ve vazgeçilemez çizgilerle bir ölçüt olarak ortaya çıkarınca, bu sefer kaçınılması imkansız bir sonuç ve hatta hedef olarak da, bir yığın "Atatürk istismarcıları" kendini göstermeye başlamışlardır. Bu noktadan sonra; gerçek "Atatürkçülük" ten nasibini alamamış gruplar ve onların yansıttıkları görüşlerin, özellikle ideolojik olanları, onlar tarafından; "O" nun ilkelerini, hep kendi istedikleri gibi yorumlamaya ve bundan kendi çıkarlarına bir sonuçlar elde etmeye kalkışmışlardır.

Doğaldır ki; durum böyle olunca ortaya; "Atatürkçülük" adına birbirleri ile ilgisiz, hatta "O" nun asıl görüşlerine tamamen ters bir yığın olur olmaz, görüş ve yorumlar ortaya serilivermiştir. Hatta; "Atatürk"ün Devrimcilik yanı alınmış, bir yerde ihtilalcilikle eş değere getirilmiştir. Halkçı yönü alınmış, sınıfçılık ve ayrımcılık yaratılmaya

kalkışılmıştır.

Yoksul ve sermayesiz bir Ulusun çırpınıklarının görüntüsünü veren; Devletçiliği alınmış, Sosyalizme ve Komünistliğe örneklendirilmiştir. Asla inkar edilemez olan; Milliyetçilik ve Memleketseverliği alınmış ve bu düşünceleri Faşizm gibi gösterilmiştir. 80 yıldır, herkesin bir türlü tarifini bulamadığı ve bir ucube gibi gördüğü; Laiklik ilkesini, Dinsizlik olarak adeta şartlandıra şartlandıra kabul ettirilmeye ayrı bir özen ve çaba sarfedilmiştir. İşin tuhafı, bir kavram kargaşası içinde, her önüne gelen, bilir bilmez dar akıllarının kasıtları ve yorumları ile; Birbirine benzemeyen bir yığın görüş hep "ATATÜRK" adına ve "ATATÜRKÇÜLÜK" olarak ortaya atılmıştır.

Herkesin şunu kabul etmesi gerekir ki, istesek de istemesek de, doğuşu ile beraber Mustafa Kemal Türk Ulusunun kaderini çizmiştir. Bu gerçeği değiştirmek veya yokmuş gibi hareket etmek asla olası değildir. "ATATÜRK" ile ilgili olarak yazılmış olan eserlerin çoğu, onun kişiliğini ve eserlerini konu olarak almıştır. Diğer bir deyimle, bu yazılarda konu "ATATÜRK" ü anlatmaktır. Şüphesiz, "ATATÜRK"ün kişiliğini tartışacak değiliz. "O" çok büyük bir kişilik ve çok büyük bir yaratıcıdır. Muazzam eserler vermiştir. Fakat; "ATATÜRK" tüm bu anlatımların dışında bir FİKİR'dir, bir ilkedir, bir düşünce şeklidir. "O" nun kişiliği de, eserleri de tarihin malı olmuştur. Fakat nedense; "Fikirde ATATÜRK", "İlkede ATATÜRK",

“Düşünce ATATÜRK” bir türlü yeterince benimsenip, anlaşılammıştır. Bu sebepten tüm ulusa mal edilmesinde bir çok zorluklar ortaya çıkmıştır. Özellikle; “ATATÜRK” ün yaşamı boyunca büyük umutlar bağladığı, yarınlarımızı emanet ettiği gençlerimizin bir bölülmü, “O” nun istediği yoldan sapmış, başka başka ideolojiler, değişik görüşler arkasına takılarak “O” nun varoluşunun sebebi olduklarının bilincinde olmadan, yeni doyumlar ve aşırılıklar arar duruma gelmişlerdir. Bu sapmaların dışında kalanlar da, ısrarlı bir inanç ve bağlılık da sergileyemedikleri için, gün gelmiş; “ATATÜRK” ü anmanın suç, “ATATÜRKÇÜLÜK” ü yaşamanın kabahat olduğu bir noktaya gelinmiştir. “ATATÜRKÇÜLÜK” bir bütün olarak ele alınmayıp, parça parça edildiğinden, herkes bir yönüne sarılmış ve esas; “ATATÜRKÇÜLÜK” ile ilgisi olmayan bir yola girilmiştir. Bu kişiler belki de kendi görüşlerinde samimi olabilirler. Ama çekmiş oldukları yönü kabullenmek, en samimi duygular içinde bile mümkün değildir. Zaten bu yönlendirmeler çoğu zaman “İyi Niyet” maskeleri altında saklanan “Maksatlı bir Güdümleme” olmuştur.

“ATATÜRK” çok yönlü bir kişilik, “ATATÜRKÇÜLÜK” çok yönlü bir görüştür. Bu sebeple tek yönden bakılarak ne kişiliğini, ne de düşüncelerini anlamanın imkanı yoktur. Tek yönlü bu bakışların sahibi olanların; Bayraklaşan bir “ATATÜRK”ü anlamaları mümkün olmadığından, bu tek yönlü bakışlarındaki ısrarları ile kendilerine göre yorumladıkları “ATATÜRKÇÜLÜK”ü emellerine alet etmeye kalkmışlardır. Bir süre sonra da, bu alet etme yetmemeye başlayınca, açıkça karşı çıkma gibi bir zavallılığa düşmüşlerdir de...

“ATATÜRK” bir fikirdir, bir ülküdür.

Bir put, bir tabu değildir. Hatta; Memleketin gereksinimlerine ve durumuna göre daha iyi sonuçlar verecek olan her türlü yeni görüşe de açık olmak dahi “ATATÜRKÇÜLÜK” gereklerindedir. Bu da; “ATATÜRKÇÜLÜK”ün asla durağan ve dar görüşlü bir ilke olmadığı ve gelişmeci bir ilke olduğunun kanıtıdır da... Ne gariptir ki bugün; Herkes “ATATÜRKÇÜ” olduğunu söylemektedir. Samimi olsalar dahi, herkesin “ATATÜRKÇÜLÜK”ü ve “ATATÜRKÇÜLÜK” ten anladığı başka başkadır. Kimi, ne olduğunu bilmeden, anlamadan, peşin hükümlerle “ATATÜRK” ilkelerini benimsemeyi, kimi Devrimleri korumayı, kimi sadece laiklik ilkesini, kimi Milliyetçiliğini, kimi siyasal bağımsızlık ilkesini hep “ATATÜRKÇÜLÜK” zannetmektedir. Şunu unutmamak gerekir ki; “ATATÜRKÇÜLÜK” birbirlerini tanımlayan bir kavramlar buketidir. Bu kavramların birbirlerinin içine girmiş olmaları, “O” nun olayları yalnız düşünce bazında kalmasına izin vermeyip, eyleme dönüştürülmesinin gereğini ortaya koymaktadır.

“ATATÜRKÇÜLÜK” güdülen gayesi ile, yürünen yolu ile, hedefi, ilkeleri, devrimleri ile ayrılmaz bir bütündür.

ATATÜRK'E GÖRE; ATATÜRKÇÜLÜK NEDİR?

“ATATÜRKÇÜLÜK”; her şeyden önce Vatan ve Millet için çalışmak ve onun sonucu olarak; ulusal refah ve mutluluğu sağlama yolunda ilerlemektir. Hedeflere süratle varmak için, tüm ekonomik güç ve araçların, ilerlemeyi sağlayacak yönde, etkin bir şekilde kullanılması... Öğretimin; hem ilerlemeyi, hem de ekonomik yeterliliği sağlayacak, bilimsel ve teknik alanlarda verilmesini öngörmektedir.

“ATATÜRKÇÜLÜK” tam manası ile bir doktrin ve sistemdir. Hem de öyle bir doktrin ve sistem ki, sadece siyasal, sadece sosyal, sadece ekonomik görüş ve düzenlemelerden ibaret olmayıp, tüm bunları ve buna benzer olanlarının hepsine cevap verebilecek bir kapsama sahiptir.

Ulusun bu hedefler doğrultusunda ki; bu çalışmada da yapılacak hareketlerin hiçbir şekilde engellenmemesini, saptırılmamasını ve yavaşlatılmamasını ister. Önüne bir engel çıktığı veya çıkarıldığı takdirde, bu engelin yıkılmasını, yok daha iyi yollar bulunmuş ise, bu yolların takdirle izlenmesini ve zaman içinde değişen şartlara mutlaka uyulmasını ister. Tüm bunlar “ATATÜRKÇÜLÜK”ün dinamik yönleridir.

“ATATÜRKÇÜLÜK”; kendisinden önce ortaya çıkmış her türlü ekonomik,

DÖŞEMELİK... YENİ!...
SAVARONA SÜET...

PERSAN

HOME STUDIO

İZMİR Batu Tekstil Dekorasyon Ltd. Şti. Yeşillik Cad. 225/B Karabağlar (0232) 237 66 22 , 1379 Sk. 16/A Alsancak (0232) 463 06 52
İSTANBUL Harbiye (0212) 247 49 49 , Bakırköy (0212) 572 51 95 , Kızıltoprak (0216) 414 52 97 , Modoko (0216) 364 97 82
ANKARA Sıfeler (0312) 349 23 53 , Kavaklıdere (0312) 466 46 45 , G.O.P (0312) 448 09 21 • **BURSA** Çekirge (0224) 225 12 96

www.persan.com.tr

sosyal, siyasal ideoloji ve sistemlerin hiçbirisini benimsememiş ve kendini bunlara bağımlı kılmak gereksinimini de duymamıştır. Hatta; bir taraftan "ATATÜRKÇÜLÜK" bir doktrin veya sistem olmadığı iddia edilmesine rağmen; "ATATÜRKÇÜLÜK" tam manası ile bir doktrin ve sistemdir. Hem de öyle bir doktrin ve sistem ki, sadece siyasal, sadece sosyal, sadece ekonomik görüş ve düzenlemelerden ibaret olmayıp, tüm bunları ve buna benzer olanlarının hepsine cevap verebilecek bir kapsama sahiptir.

Yine; öyle bir sistem ki, felsefi temeli dialektik materyalizm veya idealizm değil, Ulusal ve Toplumsal şartların doğurduğu gereksinimler ve bunların tatmini yolunda gösterilen tamamıyla kendine has düşünce girişimlerinin tümüdür.

Şüphesiz, " ATATÜRK"ün kişiliğini tartışacak değiliz. "0" çok büyük bir kişilik ve çok büyük bir yaratıcıdır. Muazzam eserler vermiştir. Fakat; "ATATÜRK" tüm bu anlatımların dışında bir FİKİR'dir, bir ilkedir, bir düşünce şeklidir. " 0" nun kişiliği de, eserleri de tarihin malı olmuştur.

Cumhuriyetçilik ve Laiklik ilkeleri ile Saltanat, Hilafet ve Teokratik Devlete dönüşü... Milliyetçilik, Devletçilik, Devrimcilik ilkeleri ile sola gidişi... Yine Devletçilik'i Devrimcilik ve Halkçılık ilkeleri ile sağa gidişi kapamıştır.

Tüm bu ilkeleri ile; Salt Sosyalizme, Salt Liberalizme günün şartları gereği yer vermez. Engin ve etkin bir Sosyal Devlet anlayışı taşır. Tam bağımsızlığı ön şart sayar. Bu konuda en küçük bir taviz veya toleransı reddeder.

Devletin; diğer devletler veya milletin diğer toplumlar içindeki, şahsiyetini, benliğini kaybetmesine veya gölgelenmesine asla göz yummaz. Bu konuyu çok çok daha uzatmak mümkündür. Hatta ciltler dolusu kitaplar yazılabilir.

"ATATÜRK"ü, "ATATÜRKÇÜLÜK"ü incelemeden, türlü düşünceler ve akımlar arkasında koşanların, "ATATÜRK"ü ve "ATATÜRKÇÜLÜK"ü inceledikleri takdirde bu engin kaynaktan kendilerine bir tatmin yolu bulacaklarına inanıyorum. Önlerinde engin bir pınar varken, çöl ortasında serap aramanın manası ne ola ki...

İşte gerçek "ATATÜRKÇÜLÜK" böyledir. Gerçek "ATATÜRKÇÜLER" "ATATÜRK"ün gösterdiği yol üzerinde ve koyduğu prensipler içinde yürütenlerdir. Onun koyduğu bu ilkeler dışına çıkanları, bırakın kendilerine başka bir ad, başka bir destek arasınlar.

Yeter ki, bizden uzak olsunlar...

**Cumhuriyetimizin
80. gurur yılında
genç işadamları
Ata'nın gösterdiği
çağdaş uygarlık
yolunda yılmadan
çalışıyor...**

"Ülkemizin geleceğine inanıyoruz"

EGE GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.egiad.org.tr

Atatürk Gerçeği...

Yazan: Fikri GÖKÇELER
İçişleri Bakanlığı İller Dairesi
Eski Genel Müdürü

Fotoğraflar: Hanri Bençus Arşivi

Atatürk'ü değişik yönleri ile ele almadan önce ATATÜRK GERÇEĞİNİ VE ATATÜRK'LE ilgili yanlış değerlendirmeleri ortaya koymanın daha yerinde olacağını düşündüm. 1881 yılında Selanik'te doğan, tarih kapısından Anafartalar Kahramanı olarak giren, arkasında eşsiz utkular, eşsiz devrimler, bir vatan, bir devlet, onurlu özgür bir ulus bırakarak 1938 yılında aramızdan ayrılan yüce insan Atatürk'ü ele alırken, tekrarlardan kaçınacak, O'nunla ilgili yanlış değerlendirmelere değinecek ve kişisel görüşlerimle bir sonuca ulaşmaya çalışacağım.

ATATÜRK'ÜN KİŞİLİĞİ

Atatürk, Osmanlı İmparatorluğu'nun son devrinin bir çocuğudur. Bu devir imparatorluğun dağılıp devridir. Mustafa Kemal'in çocukluk döneminde geleceğinin bir an tamamen karardığını, okullarda bize anlattılar. Daha sonra sessiz sedasız geçmeyen hayaller, ümitler, hayal kırıklıkları, savaşlar, ihtilaller, utkular, yenilgiler ve hala devam eden yanlışlar ve inkarlar O'nun serüvenini dokuyan, ilmikler, düğümler olmuştur.

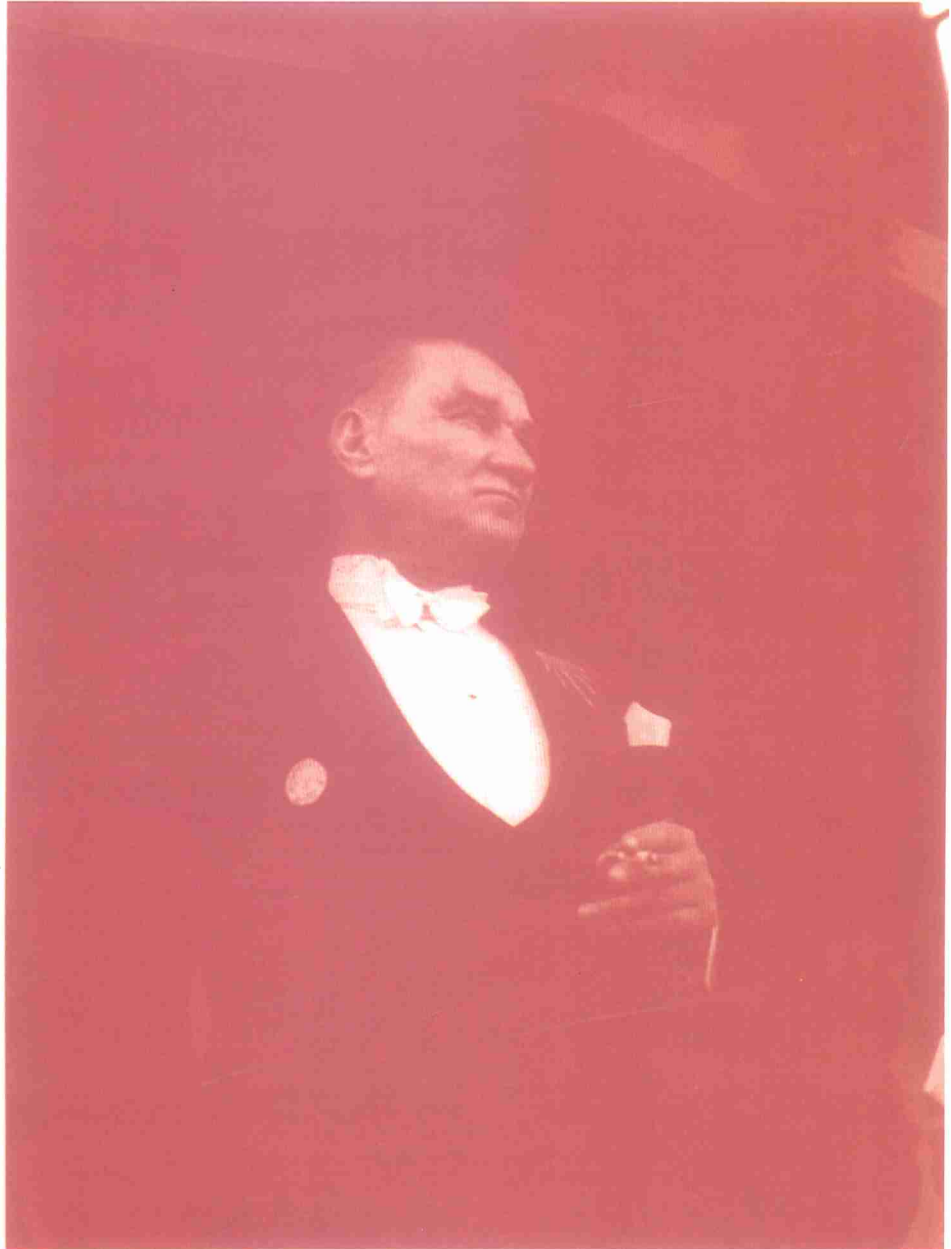
Atatürk'e "Osmanlı Paşası demek yanlış olur." diyenler yanlış içindedirler. Çünkü Mustafa Kemal Osmanlı Ordusu'nun paşasıdır. Yarı sömürge durumuna düşmüş Osmanlı Devleti'nin bir parçası olarak, devletin tarihe gömülmesine yol açan bir savaşta sorumluluklar üstlenmiş, aldığı görevleri üstün görev bilinci ile başarmıştır. Atatürk aynı zamanda ve bir anlamda devletin içinden gelen bir

bürokrattır ve Anadolu İhtilali'ne bir toplumsal güç ile değil, düşünceleri ve eylemleri ile başlamıştır. O'nu değerlendirenler için bunların bir anlamı bulunmaktadır. O'nun kişiliği, yaşamak için didinen koca bir imparatorluğun türlü bunalımlar ve kanlı siyasi olaylar içinde yoğrulmuş gelişmiştir.

Sınırsız bir hayal gücüne sahip olan Atatürk çoğu kez sıfırdan başlamıştır ve herşeyi yeni baştan hazırlamak zorunda kalmıştır. O bir devrimci olarak 18 yaşından son nefesine kadar hiçbir ödün zaafiyeti göstermemiş, herkesin olmayacak sandığı şeylerin olabileceğine inanmış, lüzumuna kani olduğu bir işi derhal yapmış bir idealisttir. Yaşadığı dönemde kendisini

aşmış, kendisini yenilemiştir. İttihat ve Terakki Komitesi'nin çok faal bir üyesi olan Mustafa Kemal en karanlık günlerde, bir ışık tohumu olarak, kendi efsanesini ister istemez örmeye başlamış, geçmişle gelecek arasında, değiştirilmesi gerekenle değişik düzen arasındaki geçici başarı ile temsil edebilmiştir. Ulusal şahlanışı, üstün zekası ile bilinçleştirip başarıya ulaştırışı, kısa zamanda Türkiye'yi devrimlerle bir yüzyıl atlatışı, örmeye başladığı efsaneyi büyütmüş, perçinlemiştir. Bu yönü ile çağdaşlarından daha açık biçimde tarihin bütününe kavramıştır.

Meslekten gelme bir asker olan Mustafa Kemal, kendinde bir politikacı kişiliği

yaratmak zorunda kalmıştır. Bir politik görevi çözümlenemeyen durumda kaldığı her sefer üniformasını bir kenara atmak bilgeliliğini göstermiştir. Türkiye'nin yaşadığı en uzun barış döneminde zaferleri her zaman hatırlanan bir askerinin, yönetimi askeri rejimden sivil rejime geçirmesini, "büyük bir başarı olarak değerlendirmek gerekir" inancı içindeyim.

Atatürk bunalımlı dönemlerin lideridir. O'nu başlangıçta KARİZMATİK bir lider olarak görenler haklıdır. Ancak

Atatürk diyor ki;
"Çoğunluğun alkışının
ne uzak görüşlülükle
ilgisi, ne de önemi var.
Eğer kudretini her önüne
gelenin onayından
geçirme gayretini
sürdürürsen halini
bilmem ama geleceğini
mahvettin demektir."

Atatürk'ün karizmatik liderliği Milli Mücadele'nin başında kabul edilse bile T.B.M.M.'nin kuruluşundan sonra meşru yollarla, seçimle Meclis Başkanı seçilmekle, Milli Mücadele'nin Şefi ve lideri olmakla sona ermiş sayılır. O'nun liderliği bir raslantı değildir. Toplumsal ve siyasal olaylar ve Mustafa Kemal'in kişiliği bu sonucu hazırlamıştır. Mustafa Kemal belirli bir dönem için şef ve liderdir. Daha sonraki dönemde milletin reyini ile seçilen kişidir. Atatürk otoritesinin KARİZMATİK yönünü hep arka planda tutmaya çaba göstermiş yaşamı boyunca daima örgüt adamı olmuştur.

Atatürk bir düşünce çığırının, bir çağdaş eylemin bayrağıdır. Türk Ulusu'nun en zor günlerinde ortaya çıkan bir önder, zor bir dönemde ve kargaşa anında Anadolu tarihinin akışını değiştiren kişidir. Yüzyılların kötü mirası, O'nun yürekliliği ve gücüyle reddedilmiştir. Atatürk konuları ele alırken, sonuçlara hep koşulları değiştirerek ulaşmayı ilke edinmiştir. Atatürk Türk Milleti hakkında verilen esaret ve ölüm kararına ve kararın uygulanışına karşı gelen, isyan eden bir ulusun kurtarıcısı ve yeni

bir devletin kurucusu olarak, büyük tarihi görevi yerine getiren yüce bir kişidir. Hayatı boyunca küçük planların değil, büyük planların sahibi olmuştur.

Atatürk "YA HEP, YA HİÇ" diyen bir insandır. "YA İSTİKLAL, YA ÖLÜM" sloganı bunun en güzel kanıtıdır. Atatürk yüzyılları senelere sığdıran, hayali gerçeğe çeviren, "ümitsizlik" ve "olanaksızlık" kelimelerini dünya lügatlarından çıkararak, müstesna bir kişiliğe sahiptir ve soyut ve somut tüm ulusal değerlerimizin uygar, ilerici, modern Türkiye'nin adıdır. İktidar ve güç, hiç bir zaman O'nun kişiliğini değiştirmemiştir. Atatürk toplumumuzda, erişilemeyecek kadar yeni ve çok cepheli bir insandır. Devlet kuran, yaşatan, usta politikacı, örnek devrimcidir. Ulusumuzun tarihini yönlendirebilmiş, doğrultusunu değiştirebilmiştir. Bir düşüğüdür. Varlığında gelecek olmuş, yaşayan bir insandır. Yaptıklarıyla değil yapacaklarıyla başlayandır. O'nun büyüklüğü, gerçek büyük adamlığı, Türk Milleti'nin alın yazısını, herkesten iyi okunmasında ve onun icaplarını, çelik azim ve iradesi ile yerine getirmesindedir.

Atatürk milletin bağrından fıskıran bir volkan, haksızlığa ve husumete karşı isyan parolasıdır. Nakilci değil, akılcıdır. Söylediklerini ve yaptıklarını daima içinde bulunduğu koşullara göre ayarlayan bir gerçekçidir. Akıl denen anlamın başladığı ve devam ettiği yerde Mustafa Kemal vardır. Aklın bittiği yerde O yoktur. Heyecan aklı köle olamazsa vardır. Akıl heyecana mağlup kalacaksa O yoktur. Atatürk bir insandır. Olağanüstü yetenekleri olan üstün bir insan ve her insan gibi ölümlü bir insandır. Doğuştan terbiyeli. Yakışıklılığı, mana dolu çehresi ve üniformasının titiz güzelliği ile herkesten farklıdır. Muntazam giyinmek Atatürk'ün önem verdiği konuların

başında gelir. Görünüşte narin, ince yapılı olmasına karşın, çok kuvvetli ve dayanıklı bir bünyeye sahiptir. Sesi mat, yavaş, tatlı ve alımlıdır. Üstün konuşma yeteneği sanatçı kişiliğinden gelmektedir. İnce, duygulu bir konuşma stiline sahiptir. Coşkulu konuşur, bu esnada bile duygularına egemendir. Sadece ve ancak ülkenin ve ulusun geleceği söz konusu olduğu zaman cümlelerinde bir lirizm hissedilir. Atatürk'ün sözleri yorumlamaya ihtiyaç göstermeyecek kadar açıktır. Ölünceye kadar, eline verileni değil, kendi yazdıklarını söylemiş ve okumuştur. O aydın bir insan ve devlet adamı olarak güzel konuşmak ve edebi yazmak konusunda ısrarlı olmuştur.

Mustafa Kemal GERÇEĞİ'nin bir yönü sevgi ve inançsa, öteki yönü hiç şüphesiz "AKIL", "İRADE" ve "CESARETTİR". O'nun cesaretinde şuur vardır. Kişisel ve medeni cesarete sahiptir. Atatürk'te vehim ve korkudan eser yoktur, ihtiras adamı olmamıştır. Atatürk'ün nitelikleri arasında gözardı

edilemeyecek bir husus da kararlarıyla ilgilidir. Karar sahibidir, kararları açıktır ve bir defa karar verdikten sonra, onu uygulamak veya uygulatmak için kişiliğini kullanmıştır.

Bilgi ve öğrenme aşığı olan Atatürk, en zifiri karanlıkları delen bir zekaya sahiptir. Ondaki dikkat kimsede benzerine rastlanmayacak ölçüde gelişmiştir. Geleceğin şüpheli ve tereddütlü haline bakmadan geleceği sezebilmiştir. Dünyada gelmiş, geçmiş liderler arasında sezisleri bu kadar kesin gerçekler ortaya çıkararak Atatürk gibi bir kişi gösterilemez. Bu doğru sezis O'nu diğer bütün liderlerden ayırmıştır. Atatürk'ün bütün faaliyetlerindeki utkular buradan doğmuştur. Atatürk'ün bir doktrin adamı olmadığını, bir eylem adamı olduğunu söyleyenler çoğunluktadır. Bu düşüncede az da olsa, gerçek payı bulunmaktadır. Ancak bu görüş ve düşünce eksiktir. Burada bir noktayı gözden uzak tutmamak lazımdır. Atatürk'ün eyleminin, atılımının, girişimlerinin tutarlı bir düşünsel temeli vardır. Bunun için Atatürk'e hem eylem, hem de düşünce adamı demek daha yerinde olur, düşüncesindeyim. Atatürk düşüncelerini eylem halinde dile getirmiş, zaman zaman da söz ve söyleyle ortaya koymuş bir düşünce adamıdır. Devrimin tümünün, ayrılmaz parçası olan, tek tek devrimlerin tam bir sistem içinde çok önceleri, O'nun kafasında belirmiş olduğunu görmekteyiz. Bu düşüncelerini 19 yıl gibi kısa bir süre içinde acele etmeden birer birer gerçekleştirmiştir. Aslında Atatürk bir altyapı mimarıdır. O, özgür, barışık, güçlü ve gönençli bir toplum olmamızı engelleyen setleri birer birer ortadan kaldırmıştır. Atatürk demek, doğruluk demek, dürüstlük demek, ideal demek, istiklal demek, Avrupalı zihniyetli insan olmak demek, Türk olmak demektir.

Bir de Atatürk'e kulak verelim:

'Neticede unutmayın ki, ben de sizin gibi bir insanım, sizinkinden bir fazla değil yaptıklarım.'

'Beni görmek demek, yalnız yüzümü görmek değildir. Benim düşüncelerimi, duygularımı anlıyor ve duyuyorsanız, bu yeter.'

'İki Mustafa Kemal vardır. Biri ben, ölümlü Mustafa Kemal, öteki; Türk ulusunun daima içinde yaşadığı Mustafa Kemal. Ben O'nu temsil ediyorum. Herhangi bir tehlike anında ben meydana çıktım, beni bir Türk anası doğurmadı mı? Türk anaları daha nice Mustafa Kemal'ler doğurmayacak mı?'

'Burada beni en çok üzen şey nedir bilir misiniz? Halkımızın zihninde kökleşmiş olan herşeyi başta bulunandan beklemek itiyadı. İşte bu

zihniyetle herkes büyük bir tevekkül ve rehavet içinde, bütün iyilikleri bir şahıstan, yani şimdi benden istiyor, benden bekliyor. Fakat nihayet bende bir insanım, kutsi bir kuvvetim yok ki.'

'Lüzumuna kani olduğumuz bir şeyi derhal yapmalıyız.'

'Benim her emrim kesinlikle yapılır. Çünkü ben yapılmayacak emirler vermem. Çünkü ben neyi, kimin yapacağını ve nasıl yapılacağını önceden söylerim.'

'Ben bir işte nasıl muvaffak olacağımı düşünmem, o işe neler mani olur diye düşünürüm. Engelleri kaldırdım mı, iş kendiliğinden yürür.'

'Ben askeri deha falan bilmiyorum. Herhangi bir zorluk karşısında kaldığım zaman, benim yaptığım iş şudur; durumu iyice belirlemek, sonra bu durumda alınacak önlem ve girişimlerin ne olduğuna karar vermek, bu kararı bir kez verdikten sonra da, artık acaba yapayım mı diye tereddüt etmemek, kararı kesinlikle uygulamak, başaracağıma inanarak uygulamak.'

'"Zafer, zafer benimdir" diyebilenindir. Başarı "başarı kazanacağım" diye başlayan ve "başarı kazandım" diyebilenindir.'

'Büyük kararlar vermek yeterli değildir. Bu kararları cesaret ve kesinlikle uygulamak lazımdır.'

'Benim yaptığım işler, biri diğerine bağlı ve lüzumlu şeylerdir. Fakat bana yaptıklarımın değil, yapacaklarımdan bahsedin.'

'Hayatta daima ve çok ölçülü olmak lazımdır.'

'Bir adam ki büyük olmaktan bahseder, benim hoşuma gitmez. Bir adam ki memleketi kurtarmak için bir örnek seçer, onun gibi olmayınca memleketin kurtulamayacağı inancında bulunur, bu adam değildir.'

'Çoğunluğun alkışının ne uzak görüşlülükle ilgisi, ne de önemi var. Eğer kudretini her önüne gelenin onayından geçirme gayretini

sürdürürsen, halini bilmem amma, geleceğini mahvettin demektir.'

'Büyüklük kimsenin ağzına bakmamak, kimsenin gözüne bağlamamak, sadece memleketin hakiki ihtiyacını görmek ve dolu dizgin o hedefe doğru gitmektir. Herkes bir fikir söyleyecek, herkes seni bu yoldan alıkoymak isteyecektir. Ama sen hiç şaşırmayacaksın ve inatla yoluna devam edeceksin. Her adımında sana engel hazırlayacaklar, ama buna rağmen yolundan dönmeyeceksin. Büyük değil küçük ve zayıf olduğunu, her türlü yardımdan yoksun olduğunu, hiçbir yerden destek gelmeyeceğini düşüneceksin. Buna rağmen yoluna devam ederek, bütün engelleri aşacaksın ve bundan sonra sana büyük dedikleri zaman, onların yüzlerine bakacaksın ve sadece güleceksin.'

'Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.'

ÇEVRESİ VE İNSAN SEVGİSİ

Açık yürekli ve vefalı bir insan olan Atatürk'ün gerçekçiliğini makalenin bir kaç yerinde vurgulamak ihtiyacını duydum. Çünkü O'ndaki gerçekçilik ağır basmaktadır. O geleceğin iyi taraflarını belirtirken; kötü olayların da iyilerin yanında olabileceğini teker teker önümüze sermiş bir gerçekçidir. O bütün sorunlar karşısında radikal davranan, herşeye adını koyan insandır. O'nda söylediklerini ve yaptıklarını daima içinde bulunduğu koşullara göre ayarlayan bir gerçekçilik vardır. O kadar ki, gerçekçi olmak, O'nun karakterinin ve büyüklüğünün bir parçası olmuştur. O sorunları olaylara göre değil, aslında olduğu gibi ele alan bir insandır. Ve tekrar ediyorum, Atatürk maceracı değil, hesapçı, gizli değil açık, hayalci değil gerçekçidir. Atatürk hiçbir işi talihe bırakmamıştır. "Bizim akıl, mantık, zeka ile hareket etmek şiarımızdır" diyen O'dur.

Atatürk gerçek bir dost ve gönül adamıdır.

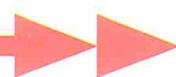

Memnun 31 turist, binlerce turist getirir.

Isuzu Turkuaz, 31 veya 27 kişilik kapasitesiyle tüm yolcularınıza konfor, keyif ve güven sunuyor.

ISUZU
Yıllarca Yollarca Şampiyon

ANADOLU ISUZU Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yedipınarlar Mevkii Şekerpınar Gebze 41400 Kocaeli
Tel: (0-262) 658 84 33 (45 hat) - 658 85 63 (4 hat) Faks: (0-262) 658 85 59-69
Website: www.isuzu.com.tr e-mail: isuzu@isuzu.com.tr

ANADOLU GRUBU

Kendi düşüncelerine güvenirken, kimseyi düşüncelerinden ötürü kınamamıştır. Atatürk'te "insanlık fikrine" karşı hiçbir düşünceye rastlamak mümkün değildir. Atatürk'ün hümanizması milletlerin sorunlarını, "insan sorunu" olarak değerlendirmek anlamına gelir. Atatürk insan sevgisine, insan hak ve özgürlüğüne, dürüstlüğe, açık sözlülüğe daima saygılı olmuş bir politikacıdır. Herşeyden önce insana eğilmiş "önce insan, sonra insan" düşüncesine üstünlük tanımıştır. Dünya ulusları arasında, karşılıklı anlayışın, sürekli barışın öncülüğünü yapmış, tüm yaşamı boyunca insanlar arasında hiçbir renk, ırk, din ayrımı gözetmeyen bir uyum ve işbirliği çağının doğacağına olan inancını yitirmemiştir. Atatürk iyi kalplidir. Kendisine düşman olanlar hakkında "birgün ben onları affederim, çünkü kalbim vardır. Onlar beni affedemezler, çünkü kalpsizdirler" demiştir. Atatürk insanlığın yanındadır. Barışçıdır, barışseverdir. Bilimden, akıldan yanadır. Özgür düşüncüyü demir kafesler içinde hapsedmek isteyen her inanın karşısında olmuştur. Onun içindir ki, her türlü katı düşünce sistemlerinin karşısında yer almış ve devrimcilik ilkesini ortaya atmıştır. Bu yüzden, "düşünmeden inanacaksın" diyen bir felsefenin her zaman düşmanı olmuştur.

Atatürk'ün dostları değil, çevresi olmuştur. Bu çevre bir gün gelmiş, tarihi, milleti ve toprakları ile bütün bir vatan olmuştur. Hayata ve dünyaya açılmış görünmesine rağmen, aslında kendi içine dönük bir yaşam geçirmiş ve daima en büyük yalnızlar arasında yer almıştır. O'nun hareket ve heyecan dolu hayatının tek zevki olan akşam sofralarında hoşlandığı veya iltifat etmek istediği arkadaşlarını etrafına toplamak, onlarla konuşmak ve böylece onlarla tatlı bir gece geçirmek O'nun

biricik eğlencesi olmuştur. Sofrasındakilerle geçmiş şeylerden bahsetmekten, tatlı tatlı konuşmaktan büyük zevk almıştır. Bazen sofrada bulunanların liyakatlarını ölçmek istediğini, her birine birer konu vererek konuşturduğunu, nutuklarından anlıyoruz. Bir sofraya gecelerinin birinde bir sohbet sırasında vecde gelerek "Benim gözümde hiçbir şey yoktur, ben yalnız liyakat aşığıyım" demiştir. Hür fikre ve tenkide değer veren Atatürk, gerçek dostlarının, kendisini açık yürekle eleştirenler olduğu gerçeğini hiçbir zaman unutmamıştır.

Atatürk devrimlerini, inançlı bir kadroyla oluşturmuştur. "Çevre ve kadronun" farklı şeyler olduğunu en iyi bilen kişi O'dur. Bunun sonucu sofrasında yer alan en yakın kişileri görev uzağında tutmuştur. İsmet İnönü sofradan oldukça uzak olmasına karşın, görevde daima Atatürk'ün en yakınında olmuştur. Atatürk'ün bir özelliği de, amacına ulaşma yolunda, herkese verim alabileceği görevleri verebilmesidir.

Buraya alabileceğim Atatürk'ün sözleri şunlardır:

'Bizim yüzümüz her zaman ak ve temizdir. Her zaman ak ve temiz kalacaktır. Yüzü çirkin ve çirkinliklerle dolu olanlar, bizim yurtsever, vicdanlı ve namuslu davranışlarımızı, bayağı ve çirkin tutkuları yüzünden çirkin göstermeye çalışırlardır.'

'Bütün insanlığın varlığını kendi şahıslarında gören adamlar mutsuzdurlar. Besbelli ki, o adamlar birey sıfatıyla mahvolacaklardır. Herhangi bir kişinin yaşadıkça memnun ve mutlu olması gereken şey kendisi için değil, kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktadır.'

'Ancak kendilerinden sonrakileri düşünebilenler, uluslarını yaşamak ve ilerlemek imkanlarına ulaştırırlar. Kendisi gidince ilerleme ve hareket durur sanmak, bir gaflettir.'

ATATÜRK VE MEŞRUIYET

Atatürk bazı konularda yanlış değerlendirilmekte ve bu değerlendirmelere göre yorumlar yapılmaktadır. Bu yanlış değerlendirmelerin tamamının kötü niyetle yapıldığını sanmıyorum. Ancak bazı kötü niyetlilerin bu yanlış değerlendirme ve yorumlardan yola çıkarak Atatürk aleyhine bir ortam yaratmaya çalıştıklarını üzülenek müşahade ettiğimi belirtmek istiyorum. Atatürk'ün meşruiyetçiliği de, yanlış değerlendirmelere neden olmaktadır. MEŞRUIYET kelime anlamı ile "Yasanın, dinin ve kamu vicdanının doğru bulduğu çerçeveler içinde kalmak" demektir. Atatürk daima, yasalara, dine, özellikle kamu vicdanına

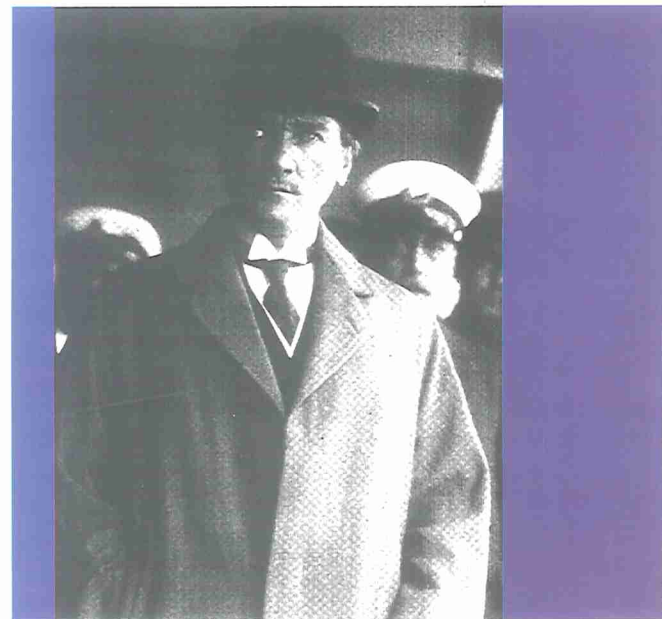
saygı göstermiş ve meşruiyet sınırlarını zorlamamaya dikkat etmiştir.

Atatürk yıktığı her kurumun, ya da düzenin yerini boş bırakmamıştır. Onun için Atatürk ihtilalciden çok devrimcidir. Bütün hayatı boyunca emir vermiş, emir almış bir asker olmasına rağmen, devlet düzeninde yıkıcı hareketlere karşı olmuştur. Bu yönü ile de meşruiyetçidir. O birinci T.B.M.M'deki eleştirileri zor kullanarak değil; mantığının gücüyle inandırarak yatıştırılmıştır. Büyük zaferden sonra, kışkırtmalara kapılmamış, zamanında ve yerinde durmasını bilmiştir. Hayatında duraksama nedir bilmemiş, son derece cesur ve atak olmuştur. Korkuyu hiç

Atatürk diyor ki;
"Ancak kendilerinden sonrakileri düşünebilenler, uluslarını yaşamak ve ilerlemek imkanlarına ulaştırırlar. Kendisi gidince ilerleme, hareket durur sanmak bir gaflettir."

tanımamıştır.

Osmanlı Hanedanı'nın tasfiyesi işini kansız bir şekilde çözümlemesini, kendisine karşı görüşleri savunmuş olan 150'likleri bağışlamasını yanlış değerlendirme yapanların dikkatlerine sunuyorum. Atatürk hiçbir zaman oldu bittilere yol açmamıştır. Uzun görüşmeler ve tartışmalardan sonra yargıya varıp, duraksamaksızın uygulamaya geçişi, O'nun temel yöntemi olmuştur. Gizli kapaklı işlerden, dedikodudan

hoşlanmamıştır. Hele gammazlığa hiç tahammül göstermemiştir. Atatürk'te gerçekçilik ve idealizm içiçe olmuştur. İdeali Türkiye ile sınırlanmıştır. O'na göre önder "hesap vermelidir." Bunu söyleyen bir kişinin meşruiyetçiliğinden şüphe edilebilir mi?

Atatürk'ün meşruiyetçiliğini kendi sözlerinde görelim.

'Masallara inanmayın.'
'Gerçek ne kadar acı olursa olsun, olduğu gibi kabul edilmelidir.'
'Meseleleri hadislere göre değil, aslında olduğu gibi ele almak lazımdır.'
'Milleti aklımızın ermediği ve yapmak kudret ve kabiliyetini nefsimizde görmediğimiz hususlarda aldatarak, geçici sevgiler çekmeye tenezzül etmeyiz. Millete adi politikacılar gibi yalan vaadlerde bulunmaktan nefret ederiz. Biz böyle gafillerin hakikat gününde yerlere kapandıklarını da çok gördük.'
'Bencillik şahsi olsun, milli olsun, fena telakki edilmelidir.'

'Ben hiç ummadığım insanlardan çok şey öğrenmişimdir. Hiçbir kanaati hakir görmemek lazımdır.'

'Yaşam bir ilerleme, bir dinamizm kaynağıdır, insan kendisini ona göre uydurmak zorundadır.'

'Bana muhalif olanlara birşey demem, olsunlar. Fakat muhalif oldukları halde, beni seven halka kendilerini benimle beraber gibi göstermeye kalkışmaları... Hayır, böyle ikiyüzlülüğe tahammül edemem.'

ATATÜRK-DEMOKRASİ ve DİKTATÖRLÜK

Yanlış değerlendirilen bir husus da Atatürk'ün demokrasiye olan bağlılığıdır. Bununla bağlantılı olarak Atatürk-Mustafa Kemal ikilemi yaratılmak istenmektedir. "Mustafa Kemal iyi idi, Atatürk kötüdür", "Atatürk, Mustafa Kemal'i katletmiştir" diyenler gaflet içindedirler ve büyük bir hata yapmaktadırlar. Bunlar O'nun devrimlerini hazmedemeyenler, kabul etmek

istemeyenler, Atatürk'ü sadece asker ve kumandan olarak kabul edip, askeri başarılarını alkışlamak isteyenlerdir. Mustafa Kemal, Atatürk için yol açmış bir komutan, Atatürk ise bu yoldan yürümüş bir yaratıcıdır. İkisi bir bütündür; bedence kafaca bir bütün. O'nu ayırmaya yeltenenler Atatürk'e karşı olanlardır. Milli Mücadele'nin o muhteşem komutanının kalpağının altında hangi kafa varsa, ilk Cumhurbaşkanımız, Ebedi Şef Atatürk'ün silindir şapkasının altında da aynı kafa vardır.

O'na diktatör diyenler olmuştur. Kemalizm'e ağır eleştiriler yöneltelerin, Mustafa Kemal'i demokrat görmemelerini doğal karşılıyorum. Kemalizm'in bir ideoloji olarak demokrasiyi içermediği ve Mustafa Kemal'in kurduğu cumhuriyetin demokratik bir cumhuriyet olmadığı son günlerde ileri sürülmekte, yapay olarak "Birinci Cumhuriyet", "İkinci Cumhuriyet" tartışmasıyla zihinler bulandırılmak istenmektedir. Ben bütün bunların yanlış değerlendirmeler olduğu inancı içindeyim. Demokrasi halkın egemenliği demekse, tarih ilk ve son demokrati Atatürk'ün kişiliğinde yaşamıştır. Devrimler ve Atatürk ilkelerini demokrasinin olmazsa, olmaz koşulu olarak görüyorum. Demokrasi aşığı olan Atatürk'ü diktatör olarak niteleyenleri anlamakta zorluk çekiyorum. Atatürk diktatör değildir ve hiçbir zaman diktatörlüğe özenmemiştir. O "ben böyle istiyorum, böyle olacak" dememiş, "Ulus böyle istiyor, böyle yapacağız" demiştir. "Size diktatör diyorlar, ne dersiniz?" diye soran bir gazeteciye; "Eğer diktatör olsaydım, bana bu soruyu soramazdınız, bu soru ile benim kuvvetimin olduğunu kastediyorsanız ki, bu doğrudur. Benim arzu edip de yapamayacağım hiç bir şey yoktur. Çünkü ben kalpleri kırarak değil, kalpleri kazanarak hükmetmek

Atatürk diyor ki;
"Ben hiç ummadığım insanlardan çok şey öğrenmişimdir. Hiç bir kanaati hakir görmemek lazımdır."
"Meseleleri hadiseleri göre değil, aslında olduğu gibi ele almak lazımdır."

isterim” diyen Atatürk’e en büyük günahı O’na “diktatör” diyenler işlemektedirler.

Atatürk korkulmak değil, sevmek, zorla kabul edilmek değil, inanılmak istemiştir. Bunun için diktatörlükten ve diktatörlerden nefret etmiştir. O’na göre diktatörü kabul eden toplumlarda iki yüzölçümü ve baştakine yaranma kaygısı vardır. Bu insanların ruhlarındaki yüreklerindeki erdem tamamen yok olmuştur.

Atatürk’ün batı taktikçiliği yaptığı görüşü de, mesnetsiz ve yanlış bir değerlendirmedir. Atatürk uygar bir kişiliğe sahipti, fakat batının kullanabileceği bir adam asla olmamıştır. O önce batıcıdır, sonra antiemperyalist. Batılı olmak için batının sömürsünden kurtulmak gerektiğini çok iyi bilmıştır. O batı taklitçiliği yapan bir batıcı asla değildir. Gerektiğinde batının yerine geçmek, hatta batıyı aşmak isteyecek kadar batıcı olmuştur. Yanlış değerlendirmelerle ilgili hususları burada noktalarken, bir noktayı; Atatürk hakkında yazan, çizen, yorum yapanlara hatırlatmayı görev sayıyorum. Atatürk’ü yorumlarken özden uzaklaşılmalıdır. Ve şu gerçek de gözardı edilmemelidir. Atatürk aynı konuda, koşullara göre ve karşılaştığı sorunları da dikkate alarak değişik görüş ve düşünceler ileri sürmüştür. Zamana, zemine ve koşullara bakmadan bu düşünceleri tek başına ele alarak, yorumlamaya kalkmak, bazen bizi hatalı sonuçlara ulaştırabilir. Demokrasi ve diktatörlükle ilgili görüşleri gayet açıktır. İşte bunlardan birkaçı:

‘Kendisine yalnız kendi adıyla hitabettiren benim kadar, demokrat devlet reisi biliyor musunuz?’

‘Ben istese idim, derhal askeri bir diktatörlük kurar ve memleketi öyle idareye kalkıştırdım. Fakat ben istedim ki, milletim için modern bir devlet kurayım ve onu yaptım.’

‘Kişisel iktidar gibi bir örnek bırakarak ölmeyeceğim, parlamenter bir Cumhuriyeti kuracağım.’

‘Ben yüzbinlerce insanı idare ettim, onları ölüme giden yola seve seve sevkettim. Fakat bir tanesine kama kullanmadım.’

‘Bir zamanlar gelir, beni unutmak veya unutturmak isteyen gayretler belirebilir. Fikirlerimi inkar edenler ve beni lanetleyenler çıkabilir. Hatta bunlar benim yakın bildiğim ve inandıklarım arasından olabilir. Fakat ettiğimiz tohumlar o kadar özlü ve kuvvetlidir ki, Hind’den, Mısır’dan döner, dolaşır, yine gelir, feyizli neticeleri kalpleri doldurur.’

‘Biz uygulanması kabil olmayan düşünceleri, teorik bir takım ayrıntıları yaldızlıyarak bir kitap yazabilirdik. Onu yapmadık. Milletın maddi ve manevi

ilerleme ve gelişmesi yolunda lafa ve teorilere karşı hareket ve davranışlara öncelik tanımak yolunu seçtik.’

HALKINA GÜVENEN ATATÜRK

Halkın içinde yaşayan insan kavramı Atatürk, Atatürk’ün içinde yaşamış olduğu insanlık kavramı da halktır. O varlığının manasını halkta bulmuş, halk her zaman O’nun esin kaynağı olmuştur. Atatürk halkın içinden çıkmış bir kahramandır. Fakat halkın içinden çıkarken her yönü ile gelişmiş ve kendini yetiştirmiştir. Halkı tanıyıp, ondan sonra hedefleri belirlemek ve gerçekleştirmek yolunu her zaman savunan Atatürk halkla yabancılaşmamak, halkla bütünleşmek düsturundan hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Türk milletinin arzu ve iradesini kendi içinde derinden hisseden Atatürk, büyük ve yüce kişiliği ile Türk Milleti’nin ve Türk milli hayatının ayrılmaz bir parçası ve gücü olmuştur. İnsanlığı ve kendi ulusuna güveni ve onların hep ileriye, iyiye, doğruya gidebileceğine olan iyimser inancı ile çalışmalarını yönlendirmiştir. Devrimleri gerçekleştirirken, Türk Halkının yapısında bulunan ileriye dönük eğilimleri duyarlılıkla sezip değerlendiren Atatürk, hiçbir zaman tutucu olmamıştır.

Mustafa Kemal sorunları halka güvenerek, halkla beraber çözümleyen bir liderdir. Dünya tarihinde kendi toplumu ile dirsek dirseğe, insanlığın geleceğine bağlı, bunda inançlı, ödünsüz tek büyük insan Atatürk’tür. Halkın temsilcileri ile uyumlu çalışmıştır. Bütün niteliklerine rağmen, Türk toplumunun idaresini tek başına üzerine almamış, toplumun idaresinde en iyiyi, en doğruyu milletin sinesinde seçip gönderdiği temsilcileriyle birlikte araştırmış, her zaman halkın yeteneklerine ve büyüklüğüne inanmış, ulusu için olumsuz ifadeler kullananların karşısına hemen dikilmiştir. Ulusuna sevgisini ve halkına güvenini, O’nun aşağıdaki sözlerine bakarak anlamak mümkündür.

‘Önemli bir görevin yapılmasında, benden evvel harekete geçen millet olmuştur. Şu veya bu nedenle tehir ettiğim önemli görevi millet bana ihtar etmiş ve yaptırmıştır. Bunu milletin ortak ruhundaki yücelik ve olgunluğa parlak bir örnek olarak veriyorum.’

‘Büyük Türk Milleti; On beş yıldan beri giriştiğimiz işlerde muvaffakiyet vadeden çok sözlerini işittim.

Bahtiyarım ki, bu sözlerimin, hiç birinde milletimin hakkındaki itimatını sarsacak bir isabetsizliğe uğramadım.’

‘Her türlü başarının sırrı, her nevi kuvvetin, kudretin gerçek kaynağının, milletin kendisi olduğuna inancım tamdır.’

‘Bende fazla bir girişim görüldü ise, bu benden değil, ulusun bileşkesinden çıkan bir girişimdir. Sizler olmasaydınız, sizlerin vicdani temayülleriniz bana dayanak noktası olmasaydı, bendeki girişimlerin hiçbirisi olmazdı.’

‘Benim kudret ve kuvvetim, halkın bana gösterdiği emniyet ve iltifattan ibarettir.’

‘Ben ulusun vicdanında ve geleceğinde duyduğum ve sezdiğim bütün gelişme eğilimini bir “MİLLİ SIR” gibi vicdanımda da taşıyarak, sırasıyla bölüm bölüm toplumumuza uygulamak zorunda idim.’

‘Ben düşündüklerimi sevdiklerime olduğu gibi söylerim. Aynı zamanda gerekli olmayan bir sırı kalbinde taşımak kudretinde olmayan bir adamım. Çünkü ben halk adamıyım. Ben düşündüklerimi daima halkın önünde söylemeliyim. Yanlışım varsa halk beni yalanlar. Fakat şimdiye kadar bir açık konuşmada, halkın beni yalanladığını görmedim.’

‘Bundan sonra milletin bir ferdi olarak, milletle beraber, vatan ve milletin kurtuluşuna kadar çalışacağıma and içtim ve bunu bütün milletime tebliğ ettim. Bundan daha büyük güven duygusu olur mu?’

‘Bu büyük ulus, isteğinin ve yeteneğinin yöneldiği yolları görmeye çalışan ve görebilen oğullarını, her zaman için beğenmiş, sevmiş ve kollamıştır. İnsana bu kadar dirlik, bu kadar güven bağışlayabilen bir ortamda kendini ulus yararına adanmış yurt çocukları o zaman verimli bir çalışma alanı bulacağına inanmakla haklı çıkacaklardır.’

‘Benim için en büyük armağan, ulusumuzun en ufak bir beğenisi ve değer vermesidir.’

‘Benim için en büyük korunak ve sığınma kaynağı ulusumuzun bağıdır.’

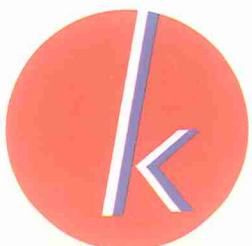
‘Dünyada benim için tek cömert olan şey Mehmet’in, Türk köylüsünün asaletinden gelen şeydir. Onun sevgisine inanmış ve kanmış olanlar, insanların en bahtiyarısıdır.’

**Atatürk diyor ki;
“Önemli bir görevin yapılmasında, benden evvel harekete geçen millet olmuştur. Şu veya bu nedenle tehir ettiğim önemli görevi millet bana ihtar etmiş ve yaptırmıştır. Bunu milletin ortak ruhundaki yücelik ve olgunluğa bir örnek olarak veriyorum.”**

"plastik!"

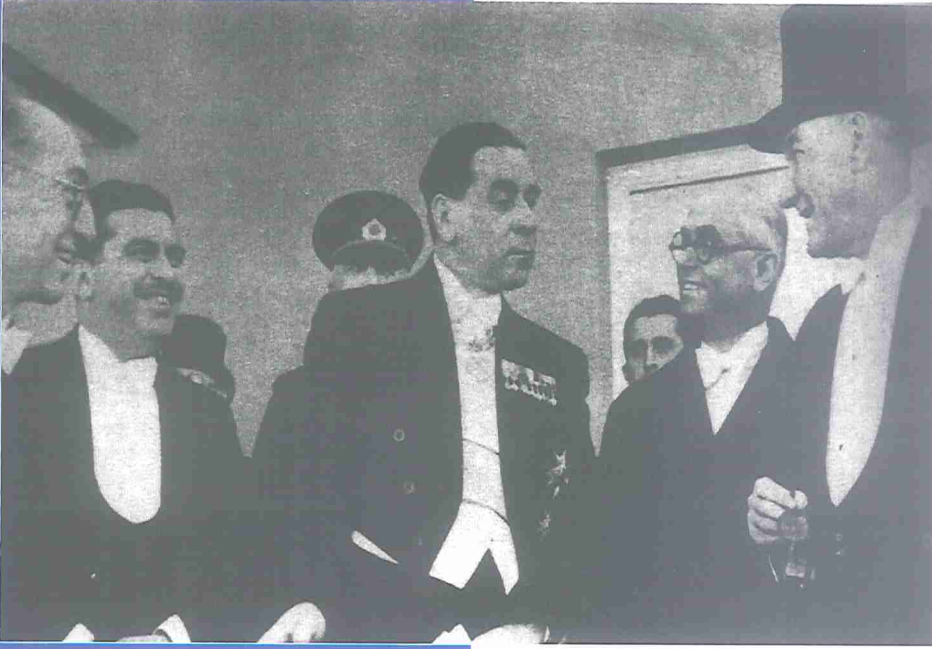
WIN & SO

kurtoğlu®
PLASTİK

www.kurtogluplastik.com.tr

'Ben gerektiği zaman en büyük hediyem olmak üzere Türk Milleti'ne canımı vereceğim.'

Atatürk gerçeği karşısında yabancıların görüşünü de öğrenmek yararlı olacak kanısındayım. Yabancı devlet, bilim ve siyaset adamlarının basın mensuplarının Atatürk'le ilgili görüşleri bir gerçeği ortaya koymaktadır. Atatürk'ü incelemeye fırsat bulmuş, bütün dünya için Atatürk vazıhtır. Bir tek bizim için "müphem" ve çok yorumludur. Acaba neden? Sadece bu makaleyi bile başından sonuna kadar dikkatle okumak, bu sorunun yanıtını vermek için yeterli olur düşüncesindeyim.

YABANCILARIN GÖZÜYLE

• Atatürk zaferlerin en büyüğünü, milletin yeniden doğuş zaferini kazandı.

-DE GAULLE-

• Atatürk sağ olsaydı, dünyanın görüntüsü başka olurdu. Gerçekten Atatürk sağ olsaydı ya da biz o büyük insanın yolundan gidebilseydik, dünyadaki Türkiye başka olurdu.

-WINSTON CHORCHILL-

• Türkler kendi milli kurtuluşları için doğuşuyorlar. Mustafa Kemal tabii bir sosyalist değil. Ama görülüyor ki, iyi bir teşkilatçı, yüksek anlayışlı bir lider.

-LENİN-

• Beni biraz sola çekiniz ve Mustafa Kemal'e yaklaşırız.

-ROOSVELT-

• Mustafa Kemal'in kişiliği halk kitlelerinin ayaklanması ve halk mücadelelerinin öncüsü olmuştur. Bu mücadeleler, O'nun ölümünden sonra genişlemiştir. Doğu ve Batı bloklarının arasındaki üçüncü dünyaya sirayet etmiş ve onu sömürge tahakkümünden kurtarmıştır.

Onun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş milletlerin, kaderlerini

hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir ilham kaynağı olarak kalacaktır.

-HABİB BURGİBA-

• O bizimdir. Büyük değerler salt ait oldukları toplumun değil, tüm dünyanın malıdır. Aynı şekilde Atatürk'de bir dünya değeridir. Bunun için Türkiye'nin O'nu tekeline almasına izin veremeyiz.

-Prof.ALI MAZURİ-

• Atatürk'ün hayatı ve eseri sadece Türkiye için değil, fakat dünyanın bütün hür milletleri için bir ilham kaynağı olmaya devam edecektir.

-ÇAN KAY ŞEK-

• Atatürk yalnız bu asrın en büyük adamlarından biri değildir. Biz Pakistan'da O'nu gelmiş geçmiş bütün çağların en büyük adamlarından biri olarak görüyoruz. O yalnız, sizin milletinizin sevgili lideri değildir. Dünyadaki bütün müslümanlar gözlerini sevgi ve hayranlık hisleriyle O'na çevirmişlerdir. O müslüman

dünyasında, yeniden siyasi uyanış istikametinde ileriye doğru cesur bir adım atan bir avuç insandan biridir.

-EYÜP HAN-

• Türkiye, İslam dünyasında bir mucize manzarası göstermektedir. Türkler ebediyen Atatürk'e minnettar kalacaklardır.

-İKBAL-

• Mustafa Kemal; bir millet, bütün vasıtalarından mahrum edilse dahi, kendini kurtaracak vasıtaları yaratabileceğini ispat eden adamdır.

-ADOLF HITLER-

• O çok ayrı, bambaşka bir adamdır.

-MUSSOLİNİ-

• Askerlik dehasıyla, insanlık idealini Atatürk kadar nefsinde birleştirmiş bir adam tanımıyorum.

-DOUGLAS MAC ARTHUR-

• Atatürk, Türk gençliği için olduğu kadar Pakistan gençliğinin de kahramanıdır. O bütün asrımızdaki bağımsızlık hareketlerinin öncüsü olmuştur.

-İFTİHAR ALİ-

• Atatürk bir yandan savaş adamıdır; öte yandan da barış adamıdır. İçindeki büyük askeri deha, ulusunu çökmekten kurtarmış; gene içindeki devlet adamı niteliği, hayatına ışık saçtığı milletin yeniden doğuşunu sağlamıştır.

-LORD KINDROSS-

• O'nu sizler layıkıyla takdir edemezsiniz. Büyüklüğünü gereği kadar ölçemezsiniz. O, yüce bir dağa benzer. Eteğinde yaşayanlar, bu yüceliği farkedemezler. Bu dağın azametini kavrayabilmek için O'na uzaklardan bakmak gerekir.

-KLOD FARER-

El Aletleri ve Sıcak dövmede 35 Yıllık Tecrübe

1968'den günümüze İzeltas, sıcak dövme parça ve el aletleri üretimi ile, otomotiv ve savunma sanayine, tarım aletleri sektörüne, elektronik sanayine, havacılık ve denizcilik sektörüne, ağır iş makinaları endüstrisine, barajlar ve oto yollar gibi altyapı yatırımlarına, inşaat sektörüne, cerrahi alet üretimi ile tıp sektörüne, 35 yıllık tecrübe ve modern teknoloji ile hizmet vermektedir.

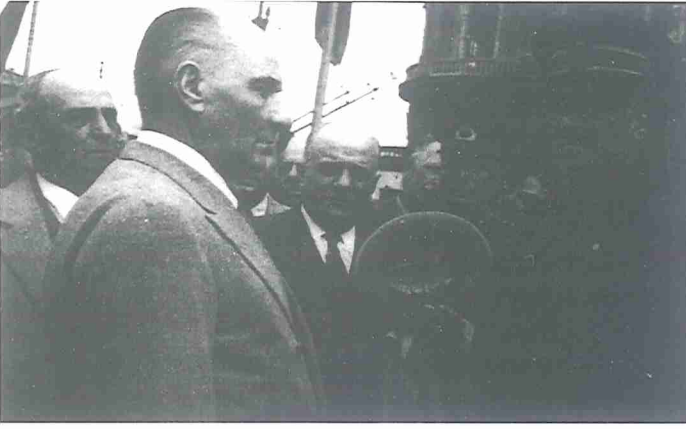

TS-ISO 9002

İZELTAS
İZMİR EL ALETLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

• Gazi konuşmayı severdi; çünkü karşısındakini ikna etmek isterdi. Hayallerinde gerçekçi olup, arzularının bu sınırların dışına çıkmasına izin vermezdi. Bu karakterinin en dikkat çekici özelliği idi. Özlemlerini frenlemeyi bilirdi.
-CHARLES DE CHAMBRUN-

• Mustafa Kemal ezeli düşman tanımazdı. Hiçbir vakit kazandığı zaferleri, aşırı isteklerle tehlikeye sokmamıştır.

-Prof.GOTTARD JOSCHKE-

• Atatürk yalnız Türkiye'nin değil, bütün insanlığındır.
-GEORG BLANCHE-

• Atatürk Türk toplumunu yaratma çabalarındaki başarıları da, gelecekteki Türk halk yığınları, onun bıraktığı mirasın artık kendilerine ait olduğunu öne sürdürebildikleri zaman gerçekten güven altına alınmış olacaktır. Atatürk bunalımlı dönemlerin lideridir, karizmatik liderdir.
-DAKWART A. RUSTOW-

• Yeni Türkiye Atatürk'le yalnız islam anlayış ve görüşlerini değil, aynı zamanda Avrupa'nın düşünce biçimini de aşmıştır. Türkiye bir dürüstlük, samimiyet ve gerçekçilik politikası gütmekte ve bu yüzden tepkilere, başarısızlıklara uğramamaktadır. Bu politikanın kendinden öncekilere benzer yanı olmadığı gibi, taklidi de yoktur. Atatürk'ün reformları ve sözleri göklerde bayrak gibi dalgalanıyor. Bu bayrak dünyaya barışı getirecektir. Ve bizler, bu büyük insanın düşüncelerini bile takip edebilecek güçte değiliz. -
HERBERT MELZIG-

- CROMWEL, ROBESPIER ve LENİN gibi tarihin büyük devrimcileri Atatürk gibi ileriye gitmeye cesaret edemediler. • Mustafa Kemal beslediği umutları, giriştiği işleri bir yaygara konusu yapmaksızın sonuca ulaştırmıştır. Bunun içindir ki, bu göz kamaştırıcı yapıtın büyüklüğü gereği gibi bilinmemektedir. Bu yapıt İngiliz, Fransız, Rus devrimlerinin başardıklarından bambaşkadır. Örneğin hiçbiri dil, yazı gibi konulara el atmamıştır. Mustafa Kemal'in geniş bir yalnızlık ve ışık çemberiyle çevrilmiş olduğunu söylüyorsam, yalnız siyasal ve toplumsal değil, aynı zamanda yöresel ve düşünsel ve sonuçta felsefe ve dinsel olan şaşırtıcı devrimin programını kendisinin, adeta yalnız kendisinin yapmış olmasındandır.
-GEORGE DUHAMEL-

• Sevinli, sempatik, mütevazı duruşlu, fakat kararlarında aşırı derecede ısrarlı, dileklerinde sarsılmaz surette sebatlı, görüşlerini açıklamada tereddüte yer bırakmayacak derecede açık bir liderdir Atatürk.
-LİMAN VON SANDERS-

• Atatürk milletin yürüyeceği yolu çizmiştir. O yöneticidir.

Tavsiyelerde bulunur. Her sahada verdiği direktifler toplumun faydasına olduğu için umumun tasvibini görür. Atatürk, istibdatla zor kullanarak milletini idare etmez, milletin genel tasvibi ile hareket eder.
-GERARD TONGAS-

• Ulusların tarihinde çok seyrek olarak büyük buhran dönemlerinde büyük adamların ortaya çıktığı görülmüştür. Chorchill'in İngiliz ulusunun başına geçip, ikinci dünya savaşında galip çıkması böyle bir döneme rastlar. Ama O'nun Atatürk'den büyük bir farkı vardır. Çünkü Atatürk gibi ulusunun sosyal ve ekonomik sorunlarına eğilmesini bilmemiştir.

Mustafa Kemal Paşa'yı Türkiye'nin LENİN'i diye adlandırmak doğru değildir. Türk liderini mutlaka diğer bir tatrihi karaktere benzetmek gerekiyorsa, bu kişiyi Fransız devriminin kahramanları arasında bulacağımızı sanıyorum.
-ARNOLD TOYNBEE-

SONUÇ

Atatürk bizim için yaptıklarıyla yetinip, belleğimizin bir köşesinde sonsuza değin hapsedebileceğimiz bir geçmiş değildir. O bir gerçektir. Atatürk gerçeğini duyup yaşamadıkça ne onun önerdiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabiliriz, ne de ulus olarak kendimizi bulabiliriz. Atatürk bizden parçadır, ondan kopmamız, ondan soyutlanmamız olanaksızdır. Başka bir deyişle, Atatürk Türk Ulusu için herşeydir. Ne O'ndan vazgeçeriz, ne O'nun eserinden. Bizim ortak kabul etmediğimiz sevgimiz ve tutkumuz Atatürk'edir. Kişilere göre Atatürk yoktur, bir tek Atatürk vardır, o da belgelenmiş konuşmaları ve yaptıklarıyla ortadadır. O'nun yaşamı ve anıları ulusal derslerle doludur, onlardan yararlanmah ve halkımızı yararlandırmanın yollarını bulmalıyız.

O'na "ölümsüz Atatürk" diyoruz. Atatürk'ün ölümsüzlüğünü memleketine, milletine ve insanlığa ettiği ölümsüz hizmetlerinde, fedakarlıklarında ve ilmin ışığı altında parlayan dinamik çalışmalarında görmekteyiz ve bu anlamıyla ölümsüz Atatürk'ün anı ve anıtlarını Atatürkçülük bilinciyle, Atatürk sevgisiyle, ulusal birlik ve beraberlik içinde koruyabiliriz.

Atatürk'ü kendi düşün, eylem ve davranışları dışında saptamak ne denli yanlış ve tutarsız bir girişimse, O'nu içinden çıktığı Türk toplumu dışında toplumsal ihtiyaçlardan saptırarak yorumlamak da o denli sakat, yanlış ve geçersiz bir davranış olur. Ve Atatürk'ü anlatabilmek demek O'nu şu ve bu haliyle sevdirmek anlamına gelmez. Atatürk'ü sevmek ve tanımak, ancak devrimlerini ve Atatürkçülüğü tam anlamıyla anlayıp uygulamakla mümkündür. Atatürk'ü putlaştırmanın, büyük bir ihanet olduğunu unutmamalıyız. Cumhuriyeti yaşayan, ya da cumhuriyetten sonra doğan kuşaklar o büyük insana karşı o kadar derin bir sevgiyle dolup taşmışlardır ki, uzun bir süre ve hala, o sevgiyi anlatabilmenin tek yolu, çoğumuzca heykel dikip, resim asmak biçiminde görünmüştür. Sevgiyi daha çeşitli anlatımlara dönüştürmeyi becermeden, heykelleri, resimleri ve sözleri tekrarlayıp duruyoruz. Atatürk içeriksiz övgülere muhtaç olmadan da tarihe ve bütün insanlığa mal olmuş bir liderdir. Bugün yapılacak tek şey O'na kendi uyarısına da bağlı kalarak, büstlerinden çok, düşüncelerine bakmak ve bunları bütünlüğü içinde tutmaktır. Atatürk'ün düşmanı, Türk düşmanıdır. O'nun bitmez tükenmez ve sönmez ışığı Türk yurdunun toprağını, Türk insanın yüreğini ve kafasını dünya var oldukça aydınlatacaktır. Atatürk'ü tanımayı, en doğru, en güvenilir kaynaklara dayanarak tanıtmayı kaçınılmaz ve ulusal bir görev kabul etmeliyiz.

Ne mutlu Atatürk'ü ve O'nun devrimlerini anlayanlara ve O'nu kavrayabilenlere.

"anaokulundan üniversiteye"

İTK Anaokulları çocuklarımızı hayata hazırlar.

Okul öncesi eğitim, çocuklarımızın gelişiminin temelini oluşturur. Özgüveni yüksek, sosyal, araştıran, sorgulayan, yaratıcı, çağa uyumlu mutlu bireyler yetiştirmede okul öncesi eğitimin desteği büyüktür.

İTK Anaokulları bu bilinçle hareket eder. Çocuklarımızın bu en önemli adımı sağlıklı, bilinçli, mutlu atmalarında gerekli desteği sağlar. 53 yıllık köklü geçmişinden aldığı güç ve birikimle onları geleceğe ve hayata hazırlar.

Mutlu ve güvenli bir nesil...

- Çocuklarımızın yaratıcılıklarını, hayal güçlerini ve estetik duygularını geliştiren sevgi dolu eğitim ortamı...
- Yabancı bir dil öğrenme isteği uyandırmayı hedefleyen yabancı öğretmenlerce haftada 7 saat sürdürülen İngilizce etkinlikleri...
- Uzman eğitimciler tarafından aktif uygulama olanağı sağlayan resim, seramik, müzik, spor, folklor, dans, satranç ve bilgisayar etkinlikleri...
- Gelişimlerini değerlendiren rehberlik hizmetleri...
- Anne-baba okulu seminerleri...

Çocuklarımız İTK'da neler bulacak?

- Uzman eğitimciler • 20 kişilik gruplar
- Bilinçli düzenlenmiş eğitim ortamları
- Diyetisyenler tarafından düzenlenmiş beslenme saatleri
- Günlük doktor kontrolü
- Güvenli bahçe ve oyun alanları
- Sosyal etkinlik olanakları

İTK ANAOKULLARI

"O hep benim hocamdır"

Röportaj: Reyhan ERGÜL

"Eşler anlatıyor" sayfalarımızın konuklarından biri EĞİAD üyelerinin çok sevdiği, hepimizin sevgili "hocası" EĞİAD Genel Sekreteri Mustafa Tanyeri'nin eşi Neşe Hanım... Mustafa Hocam'ı o mütevazı evinde eşinin ağzından dinlemek çok keyifliydi. O sakın ve ağırbaşlı yapısının altından neler çıktı merak ediyor musunuz?

Mustafa Hocam'ı anlatmadan önce bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

1958 İstanbul doğumluyum. Ege Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunuyum. Tercüman ve Günaydın gazetelerinde muhabirlik yaptıktan sonra 3 yıl kadar devlet memurluğu dönemim oldu. İstanbul'da aile şirketimiz vardı arada sırada oraya gidiyordum. Kızımız Begüm'ün ortaokul dönemine kadar bu devam etti, sonra bıraktım ve emekli oldum. Geçen yıla kadar okul derneklerinin faaliyetlerinde bulunuyordum. Bulunuyordum diyorum, çünkü geçen yıl hiçbir faaliyete katılamadım. Kızımız Ankara'ya okula gitti ve biz o dönemi biraz zor atlattık. Ancak bu yıl artık okul derneklerinin faaliyetlerine katılmak istiyorum.

Mustafa Bey ile ne zaman tanıştınız? Aşk evliliği mi yaptınız?

Biz Mustafa Bey ile üniversitede tanıştık. Tabi aşk evliliği Mustafa Bey o zamanlar üniversitede asistandı, ben de onun öğrencisiydim. Mezuniyetime yakın bir dönemdi ve derslerle ilgili sürekli biraraya gelmeye başladık. Aramızda güzel bir arkadaşlık başladı. 3-5 ay kadar flört döneminden sonra nişanlandık. 6 ay nişanlılık dönemi nden sonra 1983 yılının Ekim ayında evlendik.

Nasıl evlenme teklif etti?

O günü hiç unutmuyorum. Okul bitmek üzereydi, İstanbul'a döneceğim, buraya gelme olanağım da olmayacaktı. Saniyorum artık ciddi bir yapıya oturtmak istedi. İzmir'de kaldığım son akşam yemek yedik, beni eve getirdi. Evin kapısının önünde evlenme teklif etti, ben de onu bekliyordum gibi bir düşünüyüm falan demeden evet dedim. İstanbul'a gittikten sonra ailesiyle bize geldiler. Ailem Mustafa Bey' i çok sevdi. Ben ikinci planda kaldım diyebilirim.

Nasıl bir düğündü peki?

Gösterişli bir düğün ilgimi çekmiyordu, sade olsun istiyordum. Bir nikah, arkasından da yemek şeklinde oldu.

Begüm ne zaman dünyaya geldi?

Begüm bize 1984 Temmuz'unda sürpriz yapınca ben çok şaşırđım, çünkü bebek bakımı konusunda hiçbir şey bilmiyordum. Mustafa Bey'in 6 kardeşi var ve O en büyük ağabey... Küçük çocuklarla ilgilenmeye alışkındı. O dönemde

bana inanılmaz yardımcı oldu. Nasıl altını değiştireceğimi, mamasını nasıl hazırlayacağımı, onu nasıl tutacağımı ben Mustafa Bey'den öğrendim. Begüm'ü beraber büyüttük diyebilirim. Hatta Mustafa Bey'in benden biraz daha fazla emeği vardır.

Evlendiğinizde kaç yaşındaydınız?

Ben 24 yaşındaydım, Mustafa Bey'de 26 yaşında. Çok küçük değildim ama tecrübe gerektiren bir olaydı. Bu konuda Mustafa Bey'in annesinden çok yardım aldım. Ailem İzmir'de değildi. Yemek yapmayı, ev işlerini her şeyi ondan öğrendim. Annemle çok şey paylaştım. Onu kaybettik ve her zaman söylüyorum O'nu çok özliyorum.

Mustafa Hocam'ı eş gözüyle anlatır mısınız?

Mustafa Bey evine ve bize çok düşkündür. Lüzumsuz konuşmaların olduğu bir toplulukta olduğu zaman anında içine kapanır, o an başka bir şeyle ilgilenir. Ama ortamını bulduğu zaman da inanılmaz keyiflidir, esprilidir. Gezmeyi çok seviyor aslında ancak işleri dolayısıyla eskisi kadar gezemiyoruz. 2 yıl öncesine beraber çok seyahat ederdik. 3-4 günümüz bile olsa onu mutlaka değerlendirirdik. İşle ilgili de bir çok seyahati oluyor, O'nun şikayetçi olduğunu söyleyemem. Çünkü işine çok düşkün, işini seviyor ve ben de buna saygı duyuyorum. O mutlu oldukça ben de mutlu oluyorum. Bizim aramızda hala öğrenci öğretmen havası vardır. Ben yıllarca O'na Mustafa diye hitap edemedim. Bunun sıkıntısını çok çektim.

Evlendiğimiz zaman O'na "hocam" diyemem, "Mustafa Bey" de olmaz... Alışverişe çıkıyoruz, ben mağazanın bir reyonundayım, o başka bir reyonunda seslenmek istiyordum, ama ne diyeceğimi bilemiyordum. Yavaş yavaş 'bi tanem' demeye başladım. Ama hala adıyla hitap edemem.

Gün içinde yaşadıklarınızı evine yansıtır mı? Sadece kendini ilgilendiren kısımdan bahseder, uzun uzun bana oturup, neler olmuş, neler bitmiş anlatmaz. Kişilere

özel hiçbir şey getirmez bana. Mustafa Bey çok sosyal bir insandır. Dışardan bakıldığında çok sakin, fazla konuşmayan, içine kapanık gibi görünür ama O aslında gereksiz konuşmayı sevmediği içindir. Hatta arkadaşlarımız "Mustafa fıkra bile anlatıyor" diye espri yaparlar.

Sizce Mustafa Bey nasıl bir babadır? Begüm'le ilişkileri çok iyidir. Begüm babasıyla benimle konuştuğundan daha rahat konuşabilir. Ben biraz kuralcıyım herhalde. O da ortalığı biraz yumuşatmaya çalışır. Sadece belki bir konuda sıkıntılar olabilir o da; işi dolayısıyla çok fazla görüşmemek.

Hocam özel günleri hatırlar mı? Evlilik yıldönümümüzle benim doğum günüm aynı gün; 21 Ekim. İlk zamanlar "çok masraflı oluyor bu iş" diyordu. "Hem doğum günü, hem evlilik yıldönümü ayrı ayrı hediyeler" derdi. Ben hiç sesimi çıkarmıyordum, işte tek hediye alsan da olur der gibi. Asla unutmaz özel günleri asla unutmaz. Bize bir şeyler almayı çok sever. Mutlaka çok özel bir gün olması gerekmiyor. Bir toplantıdan bir toplantıya geçerken mağazanın birinde görüp beğendiği herhangi bir şeyi o gün ne yapar eder alır getirir. Begüm ve ben o konuda çok şanslıyız. Evi için bir şeyler almayı çok sever.

Berber ne yapmaktan hoşlanıyorsunuz? Bazen kendi kendine karar verir, "yakın bir yerde spor salonu bulayım" gideyim diye düşünür ama olmaz çünkü zamanı yoktur. Ben spor bölümünü genelde kendi arkadaşlarımla hallediyordum. Mustafa Bey'le bizim yürüyüşlerimiz olur. Kışın bile mutlaka deniz kenarına gideriz. Mustafa Bey mutlaka hareket halinde olmalı. Oturayım şöyle ayağımı uzatayım 2-3 saat hiçbirşey yapmadan dinleneyim diyemez. Mustafa Bey

fotoğraf çekmeyi seven bir insan. Aile fotoğraflarının dışında, profesyonel gözle fotoğraf çeker.

Size evde yardımcı olur mu?

Yemek yapar bize. Eskiden Pazar günleri yemekleri Mustafa Bey yapardı. Yazlıkta Pazar günleri yemek yapar. Daha bulaşık yıkadığını görmedim ama, bana yardımcı olur.

Özel eşyaları var mıdır?

Mustafa Bey'in küçük araba koleksiyonu vardır. Örneğin arabaların tozunu alırken ben çok dikkat ederim. Arabanın yerinin değiştiğini hemen farkeder, gelir. hemen düzeltir ve kendi kurduğu düzenin bozulmasından hoşlanmaz.

Evin reisi kimdir?

Ben yaptığım en küçük bir şeyi bile Mustafa Bey'e danışarak yapan bir insanım. Evin reisinin kim olduğu konusu biz de hiç gündeme gelmemiştir ama çok meşgul olduğundan genellikle kararları bana bırakır.

Mustafa Bey duygusal mıdır?

Dışarıdan bakıldığında duygusal değilmiş gibi gözükür ama çok duygusaldır. Begüm'ü eğitim için Ankara'ya ilk gönderdiğimiz zaman O'nu yolcu ettik ve eve geldik saatlerce ikimiz de ağladık. Çok merhametlidir, biraz fazla merhametlidir. Bazen suistimal edildiğini düşünüyorum ve ona anlatmaya çalışıyorum. Hala vazgeçmiş değil tabi ki ama, ben hep daha öncekileri hatırlatıyorum.

Son olarak neler söylemek istersiniz?

Mustafa Bey'in EGİAD'taki görevi bu süre içinde EGİAD'ın çalışmalarını ben de çok yakından izledim. Çok etkin bir sivil toplum kuruluşu haline geldiğine inanıyorum. Her geçen gün çita biraz daha yükselmiştir. Dernek üyelerinin arasındaki dayanışma, arkadaşlık, takım ruhu derneğe farklı bir kalite getirmiştir. Medyadaki tüm etkinlikleri toplumun her kesiminde ilgi uyandırmakta ve takdir edilmektedir. Bundan küçücük de olsa eşim adına bir pay çıkarıyorum. Şunu da belirtmek isterim; EGİAD bizim için çok önemli. Ben sadece İzmir olarak düşünmüyorum, İstanbul'da bile biliyorlar EGİAD'ı ve çalışmalarını. Mustafa Bey'in hangi dönemde olursa olursun bir konumu oldu. Bütün EGİAD için söylüyorum, orada gördüğü saygı, ilgi beni çok mutlu ediyor. EGİAD'la ilgili bir geceye katıldığımız zaman ben uzaktan onu izlerim. Ona karşı gösterilen yakınlık, ilgi ve saygı beni inanılmaz mutlu ediyor. EGİAD Yönetim Kuruluna ve üyelerine başarılar diliyorum... Teşekkür ediyorum.

"Ahmet deyince aklıma ilk gelen kelime: Güven"

"Eşler Anlatıyor"un ikinci konuğu EĞİAD Kurucu Üyelerinden, İzmirli genç iş adamı Ahmet Göksan'ın eşi Dilek Göksan.... Dilek Hanım ile Ahmet Bey'i, ev hayatı, çocukları ve geçmişlerini değerlendirdik...

Kendinizden biraz bahseder misiniz?

1962 Alaşehir doğumluyum. On iki yaşında Amerikan Koleji'nde yatılı okumaya başladığım için oradan ayrıldım. 1980'de mezun oldum, üç yıl sonra Ahmet Bey'le evlendik. 1984'te de ilk oğlumuz Turhan dünyaya geldi. Şu anda Koç Üniversitesi'nde ikinci sınıfta okuyor. 1988'de ikinci oğlumuz Osman dünyaya geldi, o da şu anda Amerikan Lisesi, lise birinci sınıfta eğitim görüyor.

Ahmet Bey'le tanışmanız nasıl oldu?

Ahmet Bey'in kuzeniyle babalarımız dosttu. Lise bittikten sonra şirketimizin ihracat servisinde çalışmaya başladım. Ahmet Bey aslen Alaşehirli, ama o dönem ODTÜ'de okuyordu. Alaşehirli olmasından dolayı birbirimizi tanıyorduk, ama uzaktan. Sık sık karşılaştık ama böyle bir şey aklımızdan bile geçmezdi. İkinci görüşmemizden sonra bir anda evlenmeye karar verdik. Bir süre Ahmet her Cuma akşamı otobüse binip İzmir'e geldi, bu şekilde görüştük. Mart'ta nişanlandık, Temmuz'da da evlendik.

Ahmet Bey size evlenme teklif etti mi?

Tam bir cümle ve istek şeklinde olmadı, ama daha tanışmamızdan itibaren olaylara bakışımız ciddiydi. Bizimkisi evlilikle sonuçlanacak bir ilişkiydi, bunu en başından beri ikimiz de biliyorduk. O nedenle "benimle evlenir misin?" gibi bir cümle telaffuz edilmedi. Resmen bir teklif olmamasına rağmen bunun dışındaki her türlü gelenek ve göreneğe uygun törenler yapıldı. Ailesi geldi, beni istedi.

Biraz görücü usulü gibi olmuş ama sonradan aşk evliliğine mi dönüştü?

Evet aşk evliliği diyebiliriz. Rahmetli babam başlarda çok istemedi, çünkü evlendikten sonra Ankara'ya gitmek zorunda kalacaktım. Babam "yıllarca yatılı okudun, ancak yaz tatillerinde beraber olabildik. Tek kızımsın, evlenip Ankara'ya gideceksin, bunu istediğinden emin misin?" diye sordu. Uzun bir süre ailece bunu düşündük. Ben de "Ahmet'le evlendiğimde mutlu

olacağıma inanıyorum, ama yine de son söz sizindir" dedim. Beni ki doğru bir taktikti. Olacak istiyorum diye diretseydim olmazdı. Babam da 'madem ki istiyorsun ve mutlu olacaksın' dedi ve evlenmemize izin verdi. O sırada şirketin ihracat müdürümü işten ayrıldı. Babam, "Ahmet'e söyle isterse gelsin, eğer birbirimize uyum sağlarsak beraber çalışmaktan memnun oluruz" dedi. Ahmet ilk başlarda istemedi, biz de 'en azından bir süre dene' dedik. Ahmet bizimle birlikte çalışmaya başladı ve bugüne kadar da hiçbir problem yaşamadık. Ahmet babasını yirmi dokuz yaşında kaybetmiş, O da babamda kendi babasını buldu diyebilirim...

Ahmet Bey'i okurlarımıza tarif etmenizi istersek nasıl edersiniz?

Ahmet deyince akla gelecek ilk kelime bence güven. Son derece güven duygusu uyandıran, içten, samimi, sadık, vefalı bir insandır. İlk önce bir insanda, daha sonra bir eşte olması gereken en önemli özellik bence güvendir. Ben bunu Ahmet'te çok hissediyorum. İyi günümde de, kötü günümde de varlığını bana hep hissettirdi ve yanımda oldu. Her zaman birbirimize destek olduk. Bence iyi bir eş ve iyi bir baba... Çocuklarına da, ailesine de çok düşkün ama, işi dolayısıyla bize fazla zaman ayıramıyor. Hırslı, asla kaybetmeyi sevmez. Mesela kağıt oyunları oynamaz, onda bile kaybetmeyi sevmez ve

parasına asla oynamaz. Tavla oynamayı çok sever, arkadaşlarıyla aralarında turnuvalar düzenlerler. Hatta geçen sene EĞİAD bir hafta sonu Sheraton'da bir turnuva düzenlemişti. Ahmet orada yanlış hatırlamıyorsam ikinci oldu. Orada kazandığı parayı bana verdi, çünkü şans oyunlarından asla para almaz, cebine koymaz. İşinde çok disiplinli ve düzenli çalışır, ama ne yazık ki derli toplu biri olduğunu söyleyemeyeceğim. Çalışma masasının üzeri acayip dağınıktır ama o dağınıklıkta bir düzen vardır. İstediklerini istediği saniye bulabilir.

"Ahmet'in en büyük tutkusu deniz... İşinden arta kalan zamanda deniz üzerinde olmak çok hoşuna gider."

Evde olduğu zamanlarda size yardımcı olur mu?

Dediğim gibi evde çok az bulanabiliyor. Evde olduğu zamanlarda da mutfakta olmaktan çok büyük keyif alır. Özellikle arkadaşlarına yemek yapmayı çok sever. İhraç ettiğimiz doğal mantarlar var, onları kullanarak et yemekleri makarnalar yapar. Herkese bir şov niteliğinde yemekler hazırlar. Ama mutfakta devamlı peşini toplayacak birilerinin olması gerekiyor. Ama yaptığı şeyler gerçekten çok lezzetli oluyor. Gittiği bir yerde yediği farklı bir yemeği, hemen nasıl yapıldığını sorar, içine biraz kendinden de katkılar yaparak sonra evde pişirir. En büyük tutkusu deniz... Çeşme'de ailece kullandığımız bir teknemiz var. Hepimizin içinde bu işten en çok zevk alan kesinlikle Ahmet'tir. Orada da farklı mezeler yapar, kokteyller hazırlar alkolle arası olmamasına rağmen.

Tutkusu deniz dediniz. Bunun dışında bir şey var mı?

İş ve deniz. İşinden arta kalan zamanda deniz üzerinde olmak çok hoşuna gider. Uzun uzun tatiller yapamıyoruz zaten, hafta sonu tatillerimiz olabiliyor. O zamanlarda da ailece teknede oluyoruz.

Peki beraber yapmaktan keyif aldığınız şeyler var mı?

Sporu ikimiz de ayrı ayrı yapıyoruz. Ortak zevkimiz teknemiz ve deniz diyebiliriz.

Ahmet Bey'le tartışır mısınız? Ayrı düşüşünüz noktalarında ne yaparsınız?
Çok ortak noktamız var düşünce tarzı olarak ama tamamı aynı değil. Tartışırız ama ortak bir sonuca da varırız.

Evin reisi kim peki?

Her ikimiz de diyebiliriz, ama iç işleri bakanı kesinlikle benim! Babalar sürekli dışarıda olduğu için evin hakimiyeti hep annede oluyor. Ahmet haftanın en

"Son derece güven duygusu uyandıran, içten, samimi, sadık, vefalı bir insandır. İlk önce bir insanda, daha sonra bir eşte olması gereken en önemli özellik bence güvendir. Ben bunu Ahmet'te çok hissediyorum. İyi günümde de, kötü günümde de varlığını bana hep hissettirdi ve yanımda oldu."

az üç günü Denizli'de. Buna bir de iş gezilerini eklersek, evde Turhan, Osman ve ben kalıyoruz. İki seneden beri Turhan'da İstanbul'da, ev Osman'la bana kaldı. Yani ortak karar vermemizi gerektirecek durumlar azalmaya başladı.

Nasıl bir babadır Ahmet Bey?

Babaları çok yoğun çalıştığı için ben aralarında köprü görevi görüyorum. Çok düşkünler birbirlerine aslında. Ahmet çok şefkatli bir babadır. Ama yine de bu şefkatin içinde bir disiplin vardır. Beraber bir şeyler yapmaktan çok keyif alırlar. Beraber yemeğe ve sinemaya gideriz. Uzun tatillere hep aile olarak gideriz. Her konuda oturup ailece konuşuruz. Onlar daha küçük çocukken bile Ahmet onları karşısına alır ciddi ciddi dinlerdi. Çocuklar daha küçükken, bizim çocukları ve ağabeyimin çocuklarını etrafına toplar, Barış Manço'nun yaptığı "Adam Olacak Çocuk" yarışması yapardı ve çok eğlenirlerdi.

Peki sizce Ahmet Bey'in artıları ve eksileri nedir?

Birazcık bardağın boş tarafını görür, iyimser olduğunu söyleyemeyeceğim. Ailede olaylara olumlu bakan benim. Erkekler her ne kadar güçlü gibi görünse de kadınlar daha güçlü olabiliyorlar. Ahmet çok inatçıdır, bunun iş hayatında yararlarını görüyor olabilir!

Ahmet Bey bu iş yoğunluğu arasında özel günleri hatırlar mı?

Kesinlikle hatırlar. Ağabeyim Amerika'da ameliyat olacaktı oraya gitmiştik, O'da iş dolayısıyla başka bir şehre gitmek zorunda kaldı. Oradan bile bana hediye alıp gönderdi. Özel günlerimizi asla unutmaz. Bu yönü benim çok hoşuma gider.

Ahmet Bey iş hayatını eve yansıtıyor mu?

Kapıdan adımını atar atmaz ben O'nun

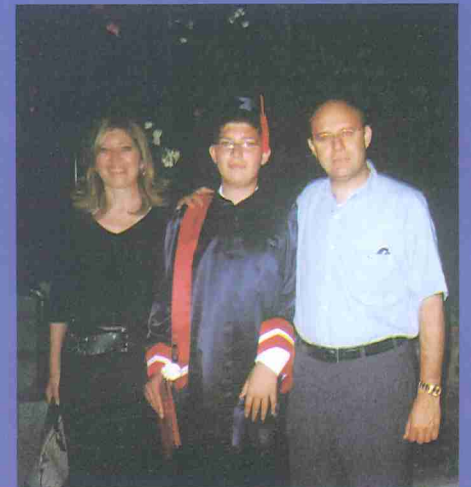

gününün nasıl geçtiğini anlarım. Yaşadıklarımı bize yansıtmamaya çalışıyor, ama dediğim gibi ben onun bakışlarından anlıyorum. Ama olabildiğince yansıtmamaya çalışır. Sadece iyi olayları paylaşır. Kötü durumları da bizleri üzmemek için anlatmaz. Fikrimi alır, yorumlarıma kulak verir.

Ahmet Bey'in EĞİAD'daki konumundan bahsedebilir miyiz?

Ahmet EĞİAD'ın ilk kurucu üyelerinden biri. İki buçuk dönem Yönetim Kurulu Üyesi yaptı ve çok keyifle çalıştı. Uyumlu, dinamik ve genç insanlar bir aradalar. Pek çok genç iş adamını ve eşini birbirine kaynaştıran bir ortam EĞİAD. Ahmet'in Yönetim Kurulu'nda olduğu dönemde de biz okuma yazma seferberliği yaptık. Bu tip çalışmalarda eşler de birbirleriyle samimi ilişkiler kurdu. Hala da devam eden güzel dostluklarımız var. Genç iş adamlarını ve eşlerini buluşturması açısından çok önemli bir işi yerine getiriyor bir kere. Hepsi kendine göre çok başarılı, bir çok iş adamının bir araya gelmesinden oluşan aktif, dinamik bir yapı var EĞİAD'ta.

Hoş sohbetiniz için çok teşekkür ederiz.

İnşaat sektörü S.O.S veriyor...

2003 yılının ilk üç ayında, ülkemiz ekonomisi dünyada Çin'den sonra en iyi performansı göstererek yüzde 7.4 oranında büyüdü. Sektörler itibariyle incelediğimizde; tarımda, sanayide, ticarete, ulaştırma ve haberleşmede toparlanma gözleniyor. Ancak, sözkonusu dönemde ve hatta birkaç yıldır inşaat sektörü için aynı gelişmeyi söylemek mümkün değil. Ekonominin bütünüyle büyüdüğü bir dönemde inşaat sektörünün büyümediğini, aksine küçüldüğünü görüyoruz. Diğer bütün sektörler büyürken, inşaat sektörü de biraz geriden gelse ne olur diyebilecek durumda değiliz.

Ekonomimizin bel kemiğini oluşturan inşaat sektörü, diğer sektörlerden aldıklarıyla 200'den fazla alt sektörü etkiliyor. Hem doğrudan kendisi, hem de etkilediği alt sektörlerle birlikte yüz binlerce kişiye istihdam kapısı açıyor. Ekonomimiz için hayati değeri olan bu sektör, maalesef son yıllarda yaşadığı bunalımdan bir türlü çıkamıyor. Geçen yılın ilk üç ayında ekonomimiz yüzde 0.4 oranında büyüdü. Buna karşın, inşaat sektörü geçen yılın ilk üç ayında yüzde 11.8, bu yılın ilk üç ayında ise yüzde 17 oranında küçüldü. İşte bu rakamlar; sektörün uzun süredir bir bunalım yaşadığını ve bir türlü yeniden istihdam yaratacak duruma gelemediğini gösteriyor. Ekonominin büyümesiyle eş zamanlı olarak işsizliğin artıyor olması da bu sektörün istihdam yaratıcı özelliklerini öne çıkarıyor. Türkiye genelinde işsizlik oranı bu yılın ilk üç ayında geçen yılın aynı dönemine göre 0.8 puan artarak yüzde 12.3'e ulaşmış bulunuyor. Bu arada, kentsel yerlerde işsizlik oranı yüzde 15.4, eğitimli gençlerde işsizlik oranı %30 civarında. 2002 yılının tamamında yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi verilen yapılar, daire sayısı, yüzölçümü ve değer bazında inşaat sektörünün küçüldüğünü gösteriyor.

Yapı ruhsatları

Nitekim, yapı ruhsatına göre; 2002'de bir önceki yıla göre yapı sayısı yüzde 42, daire sayısı yüzde 45, yüzölçümü 24 ve değeri yüzde 20 oranında azalış

kaydetmiştir. Yapı kullanma izin belgesine göre ise; 2002'de bir önceki yıla göre yapı sayısı yüzde 27, daire sayısı yüzde 36, yüzölçümü 24 ve değeri yüzde 0,6 oranında düşmüştür. Aynı dönemde, bina inşaatı maliyet indeksi inşaat sektöründeki bu küçülmenin tersine önemli ölçüde artış kaydetmiştir. 2002 yılında dört dönem ortalamasına göre işçilik maliyet indeksi yüzde 26, makine yüzde 34, malzeme yüzde 42 ve toplam maliyet indeksi ise yüzde 36 oranında artmıştır. 2003 yılının ilk üç ayında da aynı olumsuz trend devam etmektedir.

2002 yılında arsa payı hariç toplam bina inşaat maliyet indeksi, yüzde 36 oranında artmış iken, aynı dönemde yapı ruhsatına göre yapıların değeri yüzde 30 oranında yükselmiştir. Bu da gösteriyor ki, son yıllarda inşaat sektörü maliyetlerindeki artış aynı ölçüde satış fiyatlarına yansıtılmamaktadır. Hal böyleyken, İzmir'in, Ankara'nın, İstanbul'un ve daha pek çok ilin sokaklarında dolaştığınızda SATILIK levhalarından geçilmiyor. Satılacak bina çok, ama alıcı yok. Çünkü, halkın satınalmagücü yok.

GAZBETON

ayrıntı değildir...

BARMEK ANKARA EVLERİ / ANKARA

Yapıtaşdır!

Yapınızın ısı yalıtımı, deprem güvenliği, yangına karşı dayanıklılığı asla ayrıntı değildir. Yapının bu temel özelliklerini sağlamanın en basit ve ekonomik yolu AKG GAZBETON'dur.

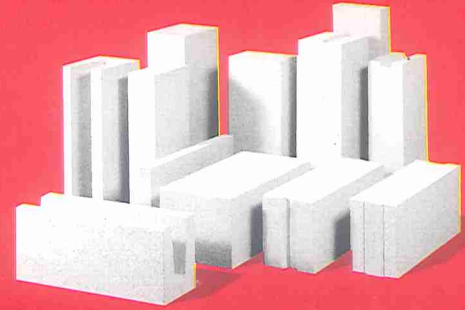
Proje aşamasından itibaren her konuda uzman kadrosu ile yanınızda olan AKG GAZBETON, satış ve satış sonrası hizmetleri ile yapı sektöründe fark yaratan bir geleneğin, sürekli gelişen ve kendini yenileyen yüzüdür.

AKG GAZBETON ÜRÜNLERİ

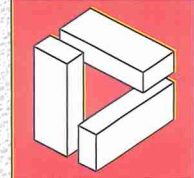
Düz Duvar Blokları, Geçmeli Duvar Blokları, U-Bloklar, Asmolen Blokları, Yalıtım Plakaları, Yatay Duvar Panelleri, Düşey Duvar Panelleri, Duvar Panoları, Çatı Panelleri, Döşeme Panelleri, Lentolar, Söveler, İnce Gazbeton Tutkalı, Gazbeton Onarım Harcı, Gazbeton Duvar Bağlantı Elemanları, Gazbeton Uygulama El Aletleri

TS-EN-ISO 9001

AKG

GAZBETON

Kemalpaşa Cad. No:25 Işıkkent 35070 İZMİR
Tel: 0 232 472 12 00 • Faks: 0 232 472 10 07
E-posta: info@akg-gazbeton.com • www.akg-gazbeton.com

REKLAM

AKG

Türk ekonomisinin itici gücü

İnşaat sektörümüzün dışarıdaki durumuna baktığımızda yine durumun pek parlak olmadığını görüyoruz. Nitekim, 1998 yılından bu yana müteahhitlik hizmetleri, 2,1 milyar \$ seviyelerinden, 750 milyon \$ seviyelerine kadar geriledi. İnşaat sektörünün uzun süredir yaşadığı bunalımdan çıkabilmesi için tulumbaya başlangıç suyunun verilmesi gerekiyor. Çünkü, sektördeki durgunluk sadece inşaatı değil, ekonominin tamamını etkiliyor. Geçen yıl sektörde, mühendisinden işçisine kadar yaklaşık 100 bin kişi işsiz kaldı. Bu yıl da tedbir alınmazsa, sektördeki istihdamın yüzde 15 daha küçülmesi söz konusu olabilir. İnşaat sektörünü yeniden ayakları üzerine kaldırmak için bir dizi tedbirlerin alınması gerekiyor.

- Sektörün gelişimi, öncelikle sağlıklı koşullarda finansmandan geçiyor. Bu kapsamda, sektör desteklenmeli, bütçe olanaklarına ek olarak proje kredileri şeklinde dış kaynak yaratılmalıdır.
- Depremi felakete dönüştüren temel unsurun plansız-denetimsiz yapılaşma olduğu düşüncesinden hareketle, gecekondulaşmaya izin verilmemeli ve popülist politikalardan uzak durulmalıdır.
- İnşaat birim maliyetlerinin düşürülmesi açısından kamu arazileri önemli bir girdi olabilir. Bu kapsamda, kamu arazilerinin konut üretimi için uygun hale getirilmesi ve sektörün hizmetine sunulması gerekiyor.
- İhale mevzuatının, topyekün AB standartlarına çıkarılmasını, uzun dönemde sektörün yeniden yapılanması ve gelişimi açısından çok önemli.
- Yurtdışı ihalelerine KOBİ seviyesindeki yapımcılarında katılımının sağlanması için çaba gösterilmeli, özellikle KOBİ'lere dönük olarak yurtdışı ihalelerle ilgili teminat sorunu çözülmeli ve yurtdışı ihale teknikleri hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.

Ekonomimizin bel kemiğini oluşturan inşaat sektörü, diğer sektörlerden aldıklarıyla 200'den fazla alt sektörü etkiliyor. Hem doğrudan kendisi, hem de etkilediği alt sektörlerle birlikte yüz binlerce kişiye istihdam kapısı açıyor.

Ekonomimizin bel kemiğini oluşturan inşaat sektörü, diğer sektörlerden aldıklarıyla 200'den fazla alt sektörü etkileyerek, yarattığı istihdam ve döviz girdisi ile Türk ekonomisinin itici güçlerinden biri.

Ekonomimiz için hayati değeri olan bu sektörde; 2002 yılının tamamında yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi verilen yapılar, daire sayısı, yüzölçümü ve değer bazında, inşaat sektörünün küçüldüğünü gösteriyor. Nitekim yapı ruhsatına göre; 2002 yılında bir önceki yıla göre, yapı sayısı yüzde 42, daire sayısı yüzde 45, yüzölçümü 24 ve değeri yüzde 0.6 oranında düşmüştür. Aynı dönemde, bina inşaatı maliyet indeksi inşaat sektöründeki bu küçülmenin tersine önemli ölçüde artış kaydetmiştir.

2002 yılında dört dönem ortalamasına göre işçilik maliyet indeksi yüzde 26, makine yüzde 42 ve toplam maliyet indeksi ise yüzde 36 oranında artmıştır. Ayrıca, konut açığı da hızla büyümeye devam etmiştir. Yıllık konut üretimi, talebin yarısını bile karşılayamamıştır. Özellikle büyük kentlerde üretilen konut sayısının yıldan yıla düşmesi kaçak yapılaşmanın artmasına neden olmuştur. Bu da ileride Türkiye için sosyo-ekonomik sorunlardan biri olmaya aday gösterilmektedir.

Bu gelişmelerin ışığında Toplu Konut İdaresi'nin bu yıl 40 bin konutun temelini atacak olması hükümetin Acil Eylem Planı'nda yer alan inşaat sektörünü canlandırması yanısıra yaşanabilir konut çevreleri oluşturmada da önemli bir adımdır.

Yılbaşında 15 bin konutluk proje hazırlayan İdare, hükümetin talimatı üzerine bu sayıyı 40 bin 244'e yükseltmiştir.

38 yerleşim bölgesinde, TOKİ arsaları üzerinde toplam 15 bin 162 konut, depremden zarar gören 18 yerleşim yerinde de toplam 6 bin 159 konutun inşaatına başlayacakları açıklandı. İstanbul Halkalı, Ataköy, Ankara, Eskişehir gibi büyük şehirlerdeki TOKİ arsaları üzerinde de rant amaçlı 10 bin 281 konut üretimini planlamakta, 5 yerleşim yerinde de 3 bin 230 konutu kapsayan "tarım kent" uygulaması gerçekleştirilecektir.

Toplu konutların kent oluşumundaki konumları, sayısal değerlerinin yanısıra, niteliksel gelişimleri de sağlıklı bir yaşam çevresinin oluşturulmasında önemli bir faktördür. Göç olgusu ile ortaya çıkan ve kent dokusunda önemli bozulmalara neden olan en önemli yerleşim bölgeleri olarak gecekonduların islahında önemli bir mesafe katedilecektir. Böylece oluşturulacak sağlıklı fiziksel yaşam çevrelerinin konut-kent bağlamında yaşanabilir çevre için bütünleştirilmesi sağlanabilecektir.

"sektördeki kriz ve daralma sonucu işsizlik arttı"

Bankaların kredi yönünden teşvik etmesi, desteklemesi gerekiyor ki, dar gelirli insanlar da ev sahibi olabilsinler. Tabi bütün bunların yanında yurtdışı için devletin bize destek olması şart.

Türkiye'nin lokomotif sektörü kabul edilen inşaat sektörü ekonomik istikrarsızlık nedeniyle büyük darbeler aldı. Büyük inşaat şirketleri başka sektörlerle girip ayakta kalma savaşı verirken, küçük ve orta ölçekli işletmeler kepenklerini indirmek zorunda kaldı. Bu da ülkenin en büyük sorunu olan işsizliğin biraz daha artmasına sebep oldu. Ayakta kalmayı başaran şirketlerden biri olan Kuryap, 1988 yılından beri hizmet veriyor. Türkiye'deki inşaat sektörünün kötüye gidişi sonucu Kuryap bir alt kuruluşu olan Depaş'ı devreye sokarak prefabrik yapı sektörüne girdi. Depaş ile daha çok sanayi yatırımları inşa eden şirketin Yönetim Kurulu Başkanı Muhsin Dönmez, inşaat sektörünün kan kaybettiğini belirtiyor. Dönmez sözlerini şöyle sürdürüyor: "1988 yılında kurulan şirketimiz öncelikle konut inşaatlarıyla yola çıkmış, daha sonra daha spesifik büyük beton kalıplı, bir takım özel inşaatları yapmaya

başlamıştır. Örneğin İzmir'deki Güçbirliği Holding'in katlı otoparkını biz inşa ettik. Bayraklı'da toplu konut uygulamaları yaptık. Ancak inşaat sektörü 2000'li yıllarda kan kaybetti. Kendimizden örnek vermek gerekirse, toplam 12-13 şantiye ile çalışırken, şimdi 2-3 şantiye ile yolumuza devam ediyoruz. Biz Depaş ile prefabrik sektöründe hazır yapı elemanları üretip, bunların montajını yapıyoruz. Bu daha çok sanayi yapılarına yönelik bir iştir. O şirkette işler daha iyi. Hatta Kuryap daha eski olmasına rağmen son dönemde Depaş'ın aldığı işlerin bir çoğunda alt taşeron hüviyetine büründü. Depaş'ın fabrikası Denizli'de ve o bölgede İzmir'e göre daha fazla hareket var" dedi.

Krizler ve istikrarsızlık

İnşaat sektörünün ekonomik krizlerden ve Türkiye'deki ekonomik istikrarsızlıktan çok çabuk etkilenen bir sektör olduğunu kaydeden Dönmez, krizin insanların alım gücünü de düşürdüğünü vurguladı. Alım gücünün düşmesiyle inşaat malzemelerinin maliyetlerinin de ters orantılı bir şekilde yükseldiğini söyleyen Dönmez, "Bugün bir konut 50 milyar lira, insanlar 350-400 milyon maaş alıyor. Bunu böldüğünüz zaman 15-20 yıl maaş karşılığında daire alabiliyorlar. Bunu nasıl alacaklar?" diye konuştu. Krizle birlikte devletin yatırımlarının da

durduğunu sözlerine ekleyen Dönmez, bu yatırımlardan beslenen müteahhitlerin de işsiz kaldığını söyledi. İşsiz kalan müteahhitlerin farklı alanlara el atarak haksız rekabet yaratıklarını belirten Dönmez, "Bence bu zincirleme ile dibe doğru gidiyoruz. Devlet yatırımları artmadıktan sonra, ekonomik konjonktür iyileşmedikten sonra bu sektörün iyileşmesi zor. Bu yıl bence inşaat sektörü açısından hiçbir gelişme yaşanmadı. Ekonomik dengeler, kapasite kullanımı ve enflasyonun düşmesi açısından olumlu gelişmeler yaşanmış olabilir. Ancak inşaat sektörüne yansımaları henüz göremiyoruz" dedi.

İşsizliğin nedeni

İşsizliğin de Türkiye'de bu kadar çok olmasının inşaat sektöründeki yatırımların az olmasına bağlayan Kuryap Yönetim Kurulu Başkanı Muhsin Dönmez, son 9 ayda olumlu gelişmelerin yanında işsizliğin arttığını belirtti. "İşsizlik oranı çok fazla. Sektöre yapılacak yeni yatırımlar sonucunda işsizlik oranı oldukça düşecek. Tüm yetkililer bence bunun farkında ancak bu sektörü

canlandırmak zor" diyen Dönmez kendi çözüm önerilerini sıraladı: "Öncelikle, ülkedeki istikrar ortamının sürekliliğinin inandırıcı olması lazım ki, insanlar biraz yatırım yapsınlar. Bununla birlikte ekonomik durumu iyi olanlar bir evi varken, daha

Ulusal boyutlar

Yurtdışındaki inşaat şirketlerinin çok büyük olduklarını ve dünyanın her tarafından iş yaptıklarını belirten Muhsin Dönmez, "Bugün Rusya'ya gidiyorsunuz inşaat şirketlerinin çoğu Amerikan, Alman, Türk... Her şirket artık büyüklüğüne göre belli ülkelerde iş yapabiliyor. Önemli olan iyi iş yapmak ve rekabet etmek. Ancak o şirketlerin finansman kolaylıkları var. Örneğin, şirket Türkiye'deki 50 milyon dolarlık bir arıtma işine teklif veriyor. Türk müteahhit firmaları %15-20 kar marjı ile çalışırken, onlar %50-80-100 kar marjı ile çalışıyorlar. Bunun nedeni yabancıların partneri bankalar, finans kuruluşları... Biz öyle bir işte hiçbir bankadan finans alamıyoruz. Tabi bizim finans kuruluşlarımızın da güçlü olması, sermaye yapısının daha derinleşmesi ve bunun kullanılabilir olması lazım. Bugün için bu finans sanayiye kullanılmıyor, müteahhit zaten bankalar açısından riskli bir meslek grubu. Taahhüde yönelik iş yaptığı için bankalar müteahhitlere korkarak yaklaşır" diye konuştu. Kuryap ve Depaş Yönetim Kurulu Başkanı Muhsin Dönmez, inşaat sektörünün bu kötü gidişine dur demenin zamanı geldiğini ve EGİAD'ın bu konuda sesini biraz daha yükseltmesi gerektiğini söyledi.

iyi bir eve geçmeyi hayal etsinler. Devletin özendirici bir takım politikaları olması gerekiyor. Bankaların kredi yönünden teşvik etmesi, desteklemesi gerekiyor ki, dar gelirli insanlar da ev sahibi olabilsinler. Tabi bütün bunların yanında yurtdışı için devletin bize destek olması şart. Şu anda Irak bizim için büyük bir pazar. Plastik satıyoruz, gıda maddeleri satıyoruz ama hala o esas olan ana yatırımlardan bir pay alamıyoruz."

"İnşaat sektörü 2000'li yıllarda kan kaybetti. Kendimizden örnek vermek gerekirse, toplam 12-13 şantiye ile çalışırken, şimdi 2-3 şantiye ile yolumuza devam ediyoruz."

Türkiye'deki inşaat şirketlerinin çoğalmasının da sektörü olumsuz yönde etkilediğini söyleyen Muhsin Dönmez, "Artık insanlar son dönemlerde fiyata bakıyorlar. Bir masa ve bir sandalyeden ibaret olan küçük firmalar, düşük fiyat vererek piyasada haksız rekabete yol açıyor. Düşük fiyat veriyorlar, insanlarda bir şekilde işi bu firmalara veriyor ve sonra üzüyorlar. Ama o anda fiyat cazip geliyor. Tabi daha büyük şirketlerin işi daha zor. Çünkü belli bir mühendis kapasitesini elinde tutmak zorunda, sigortasız işçi çalıştıramaz. Bu tür firmaların maliyetleri yüksek oluyor. Tabi hal böyle olunca çok düşük kar marjı ile fiyat verse bile, o küçük firmanın verdiği fiyattan yüksek oluyor.

Büyük yatırımların olmaması, büyük şirketlerin daha küçük işlere yönelmesine sebep oldu. Bu da fiyatı tamamen indirdi" diye konuştu.

"40 yıldır bu sektörü başarı ile temsil ediyoruz..."

Yirmi yedi yılda bir çok firma türedi ve yok oldu. Süreklilik gösteren, ortalama kırk yıldan beri varolan bir tek bizim firmamız var" diyen Vural İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Vural sektör hakkındaki düşüncelerini bizlerle paylaştı.

Sizden genel olarak Türk ve İzmir inşaat sektörü hakkında bilgiler vermenizi istesek bize neler söylerdiniz?

10-15 yıl öncesine kadar inşaat sektörü pozitif bir dönem geçirdi ve doyuma ulaştı. Bundaki en büyük etken yatırım maksatlı alımlardı. 5-6 yıldır ekonomik krizlerle artık insanlar ihtiyacı kadar mesken alıyor. Konutu artık yatırım aracı olarak görmüyorlar. İzmir'den bakarsak sektörün tıkanma sebebi ise; doğru imar planlarının yapılmamasıdır. İstanbul, Ankara, Antalya'daki gibi doğru çalışmalara ne yazık ki şehrimizde rastlayamıyoruz. İzmir'de inşaat yapımına uygun yerler de kalmadı, Karşıyaka'da çok kısıtlı olsa da yer var. Bizler İzmir'de yaşanılabilir yerler yaratmak istiyoruz ama her konuda kısıtlıyız. İstanbul bu konuda şanslı. Çünkü araziler imara kolay açılıyor, talep var. Diğer sektörlerde olduğu gibi İzmir'de inşaat sektörü de zor ve ağır ilerliyor. Çok iyi ve kapsamlı projeler az. Son 10 yıla baktığımızda sadece Narlıdere ve Urla bölgesindeki villalaşmadan bahsedebiliriz. Onun dışında çok yeni bir görüntü yok.

Peki sektörün bugünkü durumu nedir? Krizler yaşıyoruz bunlar sizi nasıl etkiliyor?

27 yılda bir çok firma türedi ve yok oldu. Süreklilik gösteren, ortalama 40 yıldan beri varolan bir tek bizim firmamız var. Genç nesle iş aktaramayıp işi bırakan firmalar var. Enflasyonist bir ülkede bir çok sebepten dolayı devasa işler yapan firmalar da ortadan kalktı. 'Siz nasıl var olmayı başardınız' diye sorarsanız, öz sermayemiz, işi aşırı büyütme hevesine kapılmadan çalışıyor olmamız ve tarz farklılığımızdır. Müşteri memnuniyetine önem veriyoruz, bu sayede geniş bir müşteri profiline ulaşabiliyoruz. Belirli bir konseptimiz olduğundan bizim işimiz devam eder. Ben hatırlıyorum, eskiden İzmir'de şantiyeden geçilmezdi. Şimdi ise bunu göremiyoruz, çünkü yer yok.

Toplu konutta güçlendik ama kooperatifler azaldı. Kooperatifçiliği doğru yapan firmaların azalması da bunda çok etkili. Bu nedenlerle bir durağanlık mutlaka ki var.

Ekonomik dengelerdeki olumlu gelişmeler sektörü nasıl etkiledi?

Son 10 yıldan beri rantiyecilik tüm Türkiye'de olduğu gibi İzmir'de de yükselişe geçti. Piyasalar güçlendikçe ve faiz oranları düştükçe insanlar yastık altında ya da faizdeki atıl paralarını ortaya çıkarmaya başlayacaktır. Günümüzde eskiye göre İzmir inşaat

sektörü yarı yarıya bir kapasitede çalışıyor. Ama ekonomideki gelişmeler zamanla bizim sektörü de olumlu etkileyecektir diye düşünüyorum.

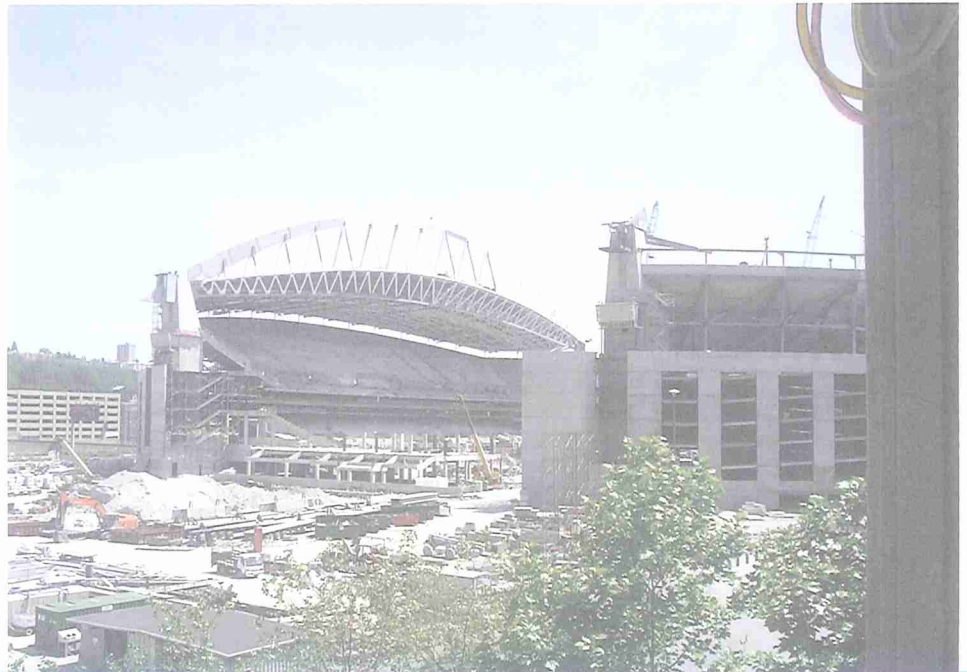
Geleceği nasıl görüyorsunuz?

Bu en zor soru. Şu an mevcut yapabileceğim için %50-60 kapasitesi ile çalışıyorum. Doğru işletmelerin, doğru işler yapabilmeleri için 5 yıllık planlamalar yapması gerekir. Türkiye'de bugün hiçbir firma bunu yapamaz. İstikrarsızlık ve güvensizlik hala devam ediyor. Krizleri ve savaşları yaşadık. İstikrarsızlık ve kararsızlık sadece bizim sektörde yok. Hukuk sisteminde, bürokraside de var. Örneğin, kat izinleri...

Dokuzdan sekize düştü, sonra tekrar dokuza çıktı. Alt tarafı bir kat deyip geçmeyin. Büyük inşaatlarda bir kat binlerce metrekare anlamına gelir. Eskiden işimizin %5'ini bürokrasi teşkil ederdi. Şimdi ise %35'i kadar bir paya sahip, bu da bizleri zaman zaman zorluyor.

Zor meslek bizimkisi, ama bir o kadar da yaratıcı ve zevkli. En keyifli yanı yaptığımız binanın önünden günde defalarca geçip 'bunu ben yaptım' diyebilmenizdir. İş değiştirmek için tekrar şans verilse, bu mesleği seçerdim, çünkü seviyorum...

Bu işi sevmeden yapmanız zaten imkansızdır. İşini doğru ve başarılı bir şekilde yaptığında insanlarla sadece satış odaklı ilişkiler içine girmiyorsunuz. Çok dostunuz oluyor.

ISO 9001

Yalnızca kalitemizin standartları aşmasına izin veriyoruz!

Türkiye'de bulunan en büyük iş makinesi üreticilerinin tüm gereksinimlerini karşılayan Tibet Makina, yüksek kalite standartlarıyla maksimum "müşteri mutluluğu" sağlıyor!

tasar

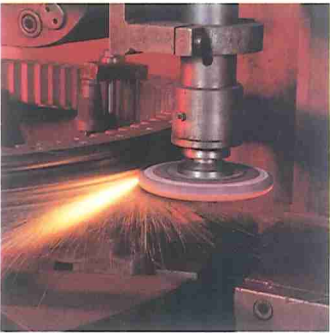
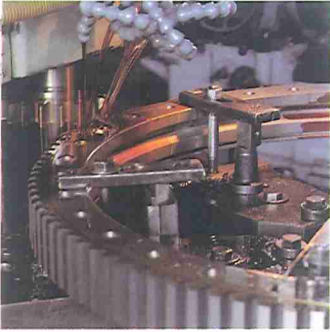
Ev sahibi olmak, yatırımı kolay ve defalarca yapılabilecek bir şey değil. İnsanlar hayatları boyunca en fazla üç kez ev alabiliyorlar ve siz bu kadar zor yaşanan, aynı zamanda güzel olan bir mutluluğa ortaklık ediyorsunuz.

Okurlarımıza iletmek istediğiniz son sözleriniz nelerdir?
Kesinlikle bir insanın evine gidince saatlerce otopark aramak zorunda bırakılmasını ben anlayamıyorum. Bir insana böyle işkence edilmemeli, hizmet verilmeli. Bu da imar planıyla olabilir. Bu yapılabileseydi bitişik nizam binalar kurulmazdı. Yıllardır yerleşim de Balçova'dan ileriye geçilmedi. Oysa daha ileri ki yerlerin de imar planlarının oluşturulması ve inşaatı hazır hale getirilmesi gerekirdi. Bugün iyi durumda bir ev sahibi olmak için beş yüz bin dolarlardan bahsediliyor. O kadar paraya Florida'da malikanede alırsınız! Bizimkiler kaliteli olduğundan mı bu kadar paralar isteniyor? Hayır! Bizimki kadar fazla kullanım alanı olan bir ülkede sadece kötü planlama sonucu insanlar mutsuz yaşamaya mecbur ediliyorlar. Biz de ucuz ve kolay arsa elde etsek insanlara istediklerinden daha fazlasını verebiliriz. Sektörün içinde maliyetleri düşürecek değil daha da arttıracak bir sürü etken var. İnşaatçılığın iyi durumda olduğu dönemlerde bu işle ilgisi olmayan insanlar para kazanma amacıyla bu sektöre girdiler. Deprem kuşağındaki yerlerde yaşananlar da sektöre ilgi gösterilmesini sağladı ve bunun sonucunda tedbirler alındı. Ama maliyetler arttı. Bence esas yapılması gereken sektörde işin ehli insanların kalmasına yönelik çalışmalar yapılmalıydı.

En büyük gücümüz, çözüm üretme yeteneğimiz!

Çözüm üretme yeteneğiyle hizmet verdiği sektörlerin gücüne güç katan Tibet Makina, yüksek kapasitesi ve üstün kalitesiyle sizi de hedeflerinize buluşturmaya hazır!

STANDART YATAKLAR

- Mobil Vinçler • Kule Vinçleri • Ekskavatörler
- Robotlar • Radarlar • Katlanır Bomlu Vinçler
- Beton Santralleri • Açık Deniz Platformları
- Şişeleme ve Dolum Tesisleri • Silah Sanayii
- Özel Tasarımlı Edüstriyel Makineler

tasar

"Bence inşaat sektöründeki en önemli sorun, genel bütçeden yatırımlara ayrılan payın her yıl reel anlamda azalmasıdır. Bütçeden ayrılan payla mevcut proje stokunun tamamlanması en az 15-20 yıl sürecektir ve ekonomiye katkı sağlaması beklenemez."

Dış pazarın bugünkü durumunu anlatır mısınız? Türkiye'ye yankıları nasıl oluyor?

Son yıllarda geçirmekte olduğumuz sorunlu dönemde inşaat sektörünün yurtiçindeki kayıplarını belli oranda telafi etme anlamında, yurtdışı taahhüt işleri daha da önem kazanmıştır. Dünya genelindeki global ekonomik durgunluk Rusya, Orta Asya ve Orta Doğu'da oldukça azalan iş imkanları da yeni handikaplarımızdır. Ekonomik krizler sonrasında ortaya çıkan ve rekabet gücünü oldukça kıran teminat mektubu sorunu da bir engeldir. Bunların yanında AB'ye üye olması kesinleşen ülkeler milyarlarca dolarlık yatırımı kendilerine çekmektedirler.

Yalnız inşaat sektörünün değil, tüm özel ve devlet sektörlerinin de, şimdiye kadar hiç yararlanamadığımız AB fonlarından yararlanması gerekmektedir. Ancak tüm bu olumsuzluklara karşın, taahhüt firmaları yeni pazar arayışını sürdürmüştür.

Yeni bir pazar olan Irak, Türkiye için ne ifade ediyor?

Burada özel sektörün girişimleri var. Ancak Irak'ta işlerin gelişebilmesi için ABD-Türkiye ilişkilerinin tekrar rayına oturması gerektiği kanaatindeyim. Son söz olarak, Türk inşaat sektörü artık turizm, tekstil, otomotiv gibi global ekonomiye hizmet veren bir marka olmuştur. Sektörü daha yukarılara taşımak için topyekün bir çalışma gerekmektedir. Şu anda inşaat sektörü, zannediyorum sadece dış pazarda 5 milyar dolar civarında yeni taahhütler üstlenme kapasitesindedir. Bu yüzden hükümetler bunu gözönüne alarak gelişmeyi teşvik edici olmalıdır.

"sektörün duraklama dönemi..."

Terbay İnşaat Genel Müdürü Cüneyt Baysak, yaşanan durgunluğun, krizler olmadığı sürece geçici olduğunu belirterek, gelecekte umutlu olduğunu söyledi. Baysak, "Gerekli kaynaklar doğru kanalize olduğunda ekonomiye büyük bir ivme kazandıracaktır. Ekonominin başında olanların ve ekonomiden sorumlu herkesin inşaat sektörünün nabzını iyi tutması gerekir" dedi ve Baysak, bizler için sektörü değerlendirdi...

İnşaat sektörünün son 4 yıllık ve günümüzdeki durumunu değerlendirir misiniz?

Bilindiği gibi inşaat sektörü, ekonominin başta gelen, lokomotif sektörüdür. Ekonominin üçte birini etkileyecek güce sahip inşaat sektörü, yaklaşık 200 alt sektörün üretimi ile ilgilidir. Niteliksiz iş gücü inşaat sektöründe yoğun olarak yer alır. Büyük kentlerdeki yaşam koşullarının zorlaşması, devlet ve özel sektördeki yatırım hacminin daralması, konut açığına karşın konut yapımı ve satışındaki durağanlık, rantın ve göçün getirdiği ve beslediği varoşlardaki yapılaşmanın azalmasını inşaat sektöründeki malzeme üretimini, satışını ve niteliksiz iş gücü istihdamını olumsuz yönde etkilemiştir.

Olumsuzlukları gidermek amacıyla ihale kanununda yapılan değişikliğe devletteki teknik ve idari kadrolar uyum sağlayamamıştır.

Ayrılan ödeneklerin harcanabilmesi dahi zorlaşmıştır. Bazı kesimlere aşırı ve kontrol edilemeyen enflasyonun getirdiği rahatlığa karşın, büyük kesimlere bu enflasyonist ortam huzursuzluk getirmiştir. Yatırımdan çekinen özel sektör, devlet iç borcunun karşılanması için çıkarılan yüksek faizli hazine bonosundan risksiz ve vergisiz kazanç elde etme yoluna girmiştir. Ekonomik kriz, yatırım ve istihdamın azalması, ekonomik sistemdeki enflasyon-faiz politikaları ve de vergi mevzuatındaki adaletsizlikler son 4 yılın satırbaşlarıdır.

Sektörün sıkıntıları ve çözüm önerileriniz nelerdir?

Bence inşaat sektöründeki en önemli

sorun, genel bütçeden yatırımlara ayrılan payın her yıl reel anlamda azalmasıdır. Bütçeden ayrılan payla mevcut proje stokunun tamamlanması en az 15-20 yıl sürecektir ve ekonomiye katkı sağlaması beklenemez. Bazı kamu projelerinin, özellikle yüksek istihdam sağlayacak projelerin uygulamaya geçilmesi hem ekonomik hem de işsizlik bağlamında büyük faydaları olacaktır.

Kamu yatırımlarına ayrılan kaynakların %40'ının vergiler, sigorta primleri vb. kanallardan hazineye geri döndüğünü de unutmamalıyız. Devlet sektöründeki yatırımlarda devam eden ve kaynak bekleyen birçok proje yerine önümüzdeki 2-3 sene içinde bitirilecek ve ekonomiye katkı sağlayacak projelerin belirlenerek bu projelere öncülük verilmesi gerekir.

Devlet sektöründe statik hale gelmiş teknik kadrolar yerine, gerek proje üretme aşamasında, gerekse projenin gerçekleştirilmesi aşamasında uzman kuruluşlara bu hizmetlerin sorumluluğunun verilmesi ve Yeni İhale Kanunu'nun eksiklerinin giderilerek işler hale getirilmesi gerekmektedir. İnşaat sektöründe %5 stopaj uygulaması da diğer vergi mükelleflerine göre inşaat sektörüne adaletsiz davranıştır. Bunun kaldırılması veya makul düzeylere

indirilmesi gerekmektedir.

İnşaat sektörünün çok önemli bir diğer sorunu da, ihaleye katılacak firmaların teminat mektubu zorluklarıdır.

Yurtdışında üstlenilen projelerde kullanılmak üzere yerli ve yabancı bankalardan teminat mektubu maliyeti, son dönemlerde ciddi biçimde yükselmiştir.

Bunun yanı sıra, geçtiğimiz senelerde girip halen içinde bulunduğumuz kriz ortamı ve bankacılık sektörünün durumu dolayısıyla Türk bankalarından alınan mektuplara yabancı bankalar kontr-garanti vermemektedir.

Bu nedenle Türk firmaların yurtdışı ihalelere girmeleri zorlaşmaktadır. Bu sorun çok acil çözüm beklemektedir.

İnşaat sektörünün gelecek 5 yılını nasıl görüyorsunuz?

Bence her 10 senelik periyottan iyi kısmının başındayız. İnşaat sektörü duraklama dönemine geç girer, ancak aynı şekilde hareketlenip çıkışı da geç başlar.

Ben, yeni krizler olmadığı sürece, önümüzdeki yıllardan umutluyum. Gerekli kaynakların doğru kanalize olması halinde ekonomiye büyük bir ivme kazandıracaktır. Ekonominin başında olanların ve ekonomiden sorumlu herkesin inşaat sektörünün nabzını iyi tutması gerekir.

"depremler inşaatın kalitesini arttırdı..."

İmaj İnşaat Genel Müdürü Mert Uyal, sektörün 1995 yılından beri kötüye gittiğini vurgulayarak, "ekonomik krizler, kamu yatırımlarının durdurulması ve piyasadaki haksız rekabet, sektörün daha da kötüye gitmesine sebep oldu. Tüketicinin bilinçsizce gayrimenkul alışması da bunu körükledi" dedi. Yaşanılan kötü tecrübelerin insanları biraz olsun uyandırdığını kaydeden Uyal, "İnsanlar ilk önce fiyata ve makyaja bakıyorlardı. Şimdi ise bu depremler sayesinde ilk önce kaliteye ve kullanılan malzemeye bakmaya başladı. Ancak bu da çok uzun sürmüyor, kısa süre sonra yine eskiye dönüş yaşanıyor" diye konuştu.

İmaj İnşaat'tan biraz bahsedebilir misiniz?

İmaj İnşaat 1998'in başında kurulan bir aile şirkettir. Profesyonel iş hayatımda büyük bir grubun profesyonel yöneticisi olarak çalıştım. Daha sonra oradan ayrılarak kendi inşaat şirketimizi kurup, kendi işlerimizi yapmayı hedef aldık. Öncelikle kendi elimizdeki yerleri değerlendirmeye gittik. Elimizde olan birkaç arsaya değerlendirmek istedik ve özel inşaatlara başladık. Ancak bugünkü inşaat sektörünün durumu çok kötü. İnşaat sektörü ülkemizde veya yurtdışında yaşanılanlardan en çabuk etkilenen sektörlerin başında gelir. Maliyetler ilk defa bu yılbaşından beri değişiklik göstermedi. Böyle olmasına rağmen henüz satışlarda hareketlilik başlamadı. Irak savaşı sırasında arayışta olan bile yoktu. O günden bugüne talepte kıpırdanma var, ama istenilen düzeyde değil.

1998 yılından itibaren inşaat sektöründe bir durgunluk yaşanıyor. Siz de sektöre kötü bir dönemde başlamışsınız. Biz sektöre girerken bu kadar kötü olabileceğini düşünememiştik. Sektörün bu kadar kötü bir dönem yaşamasının sebeplerinden en büyüğü, yaşanılan krizlerdir. Bir gece yattık, kalktık faizler %7.000 fırladı. Bugüne kadar krizden hiç kurtulamadık. Yaşanan bu tecrübeler insanları yatırımdan uzak tuttu. Haksız da değiller, çünkü bu ülkede her şey çok çabuk değişebiliyor. Fakat dengeler oturursa ben inanıyorum ki, yine en iyi yatırım araçlarından biri gayrimenkul olacak. Ama o zaman şu anki fiyatlarla satılan, kaliteli malları, gayrimenkulleri almak çok zor olacak. Bu sektör için sabır, sermaye ve öz kaynak kullanımı gerekiyor. Öz kaynak kullanımı yapılabilirse, yaşanan krizlerden daha az yara alarak kurtulunabilir. Şu anda piyasada satışlar

ve hareketlilik istenen düzeyde değil.

Sektörde yaşanan durgunluğun sebeplerinden biri olarak da kamu yatırımlarının durdurulması gösteriliyor. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Kamu yatırımlarında, 1980'li yılların sonları ve 1990'lı yılların başlarındaki hareketlilik son yıllarda yok. Çünkü buna ayrılan bütçedeki pay düşürüldü. Bizim tespitlerimize göre o zamandan bu zamana sektörde %40-50 arasında bir küçülme oldu. Ödenek ayrılmıyor, ayrılanlar da zamanında alamıyorlar, uzadıkça uzuyor. Tabii bütün bunlar şirketler için zarar. Biliyorsunuz, bugünkü hükümet çok büyük kısıntılara gitti ve büyük ihaleler hep askıya alındı.

Türk inşaat sektörü için yeni bir pazar oluştu; Irak... Ancak Türkiye'nin oradaki yapılanmada ne kadar yer alacağı konusunda kesin bir şey yok. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Evet, orası kapalı kutu gibi gözüküyor. Çünkü ihaleyi alanlar Amerika'nın belli başlı şirketleri. Taşeron olarak yüzde kaç kullanacaklar, bunda Türkiye'ye ne kadar pay ayıracaklar daha tam netleşmiş değil. Ancak önümüzdeki dönemde bunun netleşmesini bekliyoruz. Bu durum siyasi olaylara da çok bağlı. Siz onun bir isteğini kabul edeceksiniz, o size kapıları açacak. Bunlar tam olarak bilinmiyor ama, uzlaşma sağlandığında çoğu firmamız Irak'a girecektir.

Böyle bir şey olursa sizce inşaat sektörü canlanabilir mi? Bunun iç piyasadaki etkisi çok fazla olmaz. Zaten daha çok oraya yakın bölgelerdeki veya ülkelerdeki piyasa canlanır. Bize de mutlaka dokunur ama, Ege Bölgesi'ne ve çevresine hareket getireceği konusunda endişeliyim. Bugün yaşanılan durgunluk 1980'lerden sonra büyük karları görüp de bu sektöre girenlerin elenme sürecidir...

Sektörün kötüye gitmesinin en büyük sebeplerinden birinin de bu olduğunu söyleyebilir miyiz?

Tabii ki... Dediğim gibi her önüne gelen bu sektöre girdi çünkü 1980 sonrası karlar bu sektörde çok iyiydi. Bilinçsizce kötü kalitede inşaatlar yapıldı. Fiyat istikrarı da yoktu. İnşaat biraz göreceli bir kavram olmasına rağmen hangi kalitedeki binanın ne kadar edeceği bellidir. Bizim tüketicimizde çok fazla bilinç yok, sadece fiyata ve makyaja bakıyorlar. Örneğin insanlar bize geldiği zaman teknik şartnameyi ya en son soruyor ya da siz eline veriyorsunuz üstün körü okuyor veya hiç sormuyor. Bu bakımdan insanların bilinçlendirilmesi lazım. Kalite ve fiyat dengesi en iyi olduğunda alışveriş yapmak en mantıklısı. Piyasada çok farklı fiyatlar konuşulduğu için insanlar da şaşırıyor.

Ama kaliteyi daha iyi araştırırlarsa daha güvenli evlere sahip olabilirler.

Son yaşanan depremler tüketicinin bakış açısını değiştirdimi?

Evet biraz değişiklik var. Türkiye’de deprem gibi büyük bir olay yaşanıyor, insanlar biraz olsun dikkat ediyorlar ama daha sonra bu unutuluyor. Depremler aslında inşaatların kalitesinin yükselmesi için de çok yararlı oldu. Zaten bu depremler yaşandığından beri bahsettiğimiz küçük çaplı firmalar işten uzaklaştı. İnşaatla kalite ve güvenilirlik çok önemli hale geldi.

Peki sektörün devletle ilişkisi nedir?

Sektörün devletle ilişkisi her dönemde aynı olmuştur. Bazı firmalar iktidarlara yakın olmanın avantajlarını hep

kullanmıştır. Büyük ihaleler bu firmaları verilmiş ve her türlü kolaylık bu firmalara gösterilmiştir. Bunun sonucu diğer firmalar hep sistem dışında kalmıştır.

Yurtdışındaki inşaat firmalarının arkasında devlet ve büyük finans kuruluşları var. Ancak bu Türkiye’de yok. Bunun nedeni sizce nedir?

Tespitiniz doğru. Hatta bazı büyük inşaat şirketleri bu yüzden kendi bankalarını açmaya başladılar. Bankalar kredi veriyorlar ancak riskli dönemlerde kapatıyorlar. Halbuki dışarıda oturmuş bir sistem var. Yurtdışında insanlar zaten nakit kullanmazlar, çünkü sistem öyle işlemiyor. Yurtdışı inşaat firmaları nakit para yerine banka kredisi ile geliyorlar. En başta devlet, sonra bu sözünü

ettiğimiz finans kuruluşlarının desteği ile uzun dönemde yaptıkları vadelerle herkesin ev sahibi olmasını kolaylaştırıyorlar. Böyle bir yapının Türkiye’de de oluşması lazım. Buna devletin önderlik etmesi gerekir. Ancak bunun Türkiye’de şuan olması gibi bir şey söz konusu bile değil.

Son olarak inşaat sektörü sizce nasıl canlanır?

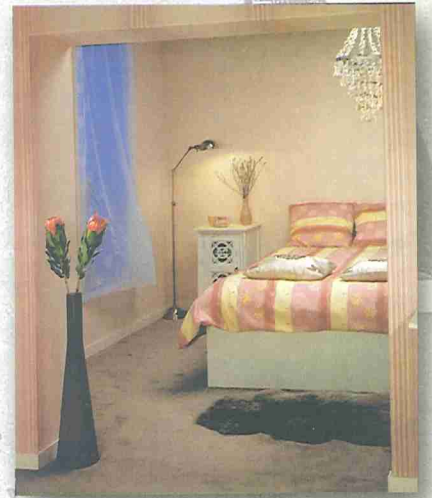
Yeni bir siyasi krizin patlak vermemesi gerekiyor. Zaten dünyada global bir kriz var ve bundan tüm ülkeler payını alıyor. İçerideki siyasetin çok istikrarlı ve dengeli gitmesi lazım. Herkesin güvenmesi lazım. Şuanki göstergeler iyi gidiyor, ama bu inşaat sektörüne henüz yansımada. Aslına bakarsanız şuan çizilen pembe tablolar veya iyi göstergelerin çoğu piyasaya yansımada. Bundan sonra yansır diye umut ediyorum.

“Sektörün bu kadar kötü bir dönem yaşamasının sebeplerinden en büyüğü yaşanan krizlerdir. Bir gece yattık, kalktık faizler %7.000’e fırladı. Bugüne kadar hiç krizden kurtulamadık. Yaşanan bu tecrübeler insanları yatırımdan uzak tuttu.”

Kaliteyi görmekle yetinmeyin; ona dokunun da!

Duvar Kağıtları
Türkiye Distribütörü

nis®
tic. ve san. ltd. şti.

nis®
ticaret koll. şti.

1201 sk. No: 4 P-07 Temsil Plaza
Yenişehir - İzmir/Türkiye
•Tel: +90(232) 433 25 26
•Faks: +90(232) 433 49 48

864 sokak No: 16 Konak - İzmir / Türkiye
•Tel: +90(232) 483 41 70 pbx
•Faks: +90(232) 489 04 39

Türk inşaat sektörüne genel bakış...

Bozoklar İnşaat Genel Müdürü Tamer Bozoklar inşaat sektörünü değerlendirdi.

“İnşaat sektörü, Türk ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biridir. Bu durum sektörde kullanılan yerli endüstri ürünleri ve vergi gelirleri de gözönüne alındığında daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. İnşaat sektörü ayrıca işgücü istihdamı konusunda (sektöre hizmet ve malzeme sağlayan diğer sektörler de hesaplandığında) büyük bir potansiyel içermektedir. Bu potansiyeli kalifiye olmayan elemanlar da dahil olmakta, dolayısıyla ülkede atıl kalma tehlikesi olan vasıfsız işgücüne iş imkanı yaratmaktadır. Bunların yanı sıra yurtdışında yapılan işler dolayısıyla ülkeye ciddi bir döviz girdisi sağlanmaktadır. Türkiye'nin Kasım 2000 ve Şubat 2001 tarihlerinde karşı karşıya kalmış olduğu ekonomik krizler, Gayri Safi Milli Hasıla'nın %9,4 oranında düşmesine sebep olmuştur. Bunun doğal sonucu

olarak inşaat sektörü de dahil olmak üzere ülke içindeki birçok sektör olumsuz etkilenmiştir.

Krizler

“90'lı senelerdeki krizlerin sonucu olarak %12.7 gibi rekor bir düşüşle tamamlayan sektör, ertelenen yatırımların devreye sokulması ümidiyle 2000 yılını toparlanma senesi olarak görmesine rağmen, hükümetin enflasyonu düşürme çabaları içinde ancak % 5.8 oranında, yeterli olmayan bir büyüme ile tamamlamıştır. Ayrıca 2001 yılında tekrar % 5.9'luk ve 2002 yılında konut ve altyapı yatırımlarının azalması sonucunda %4.2'lik düşüş kaydetmiştir. 2001 yılında 8.5 milyar EURO'luk bir değere sahip olan inşaat sektörüne

bakıldığı zaman geçen yıllar içinde Gayri Safi Milli Hasıla'daki payının 1992 yılında %6.4 iken 1998 yılında % 5.4'e , 2000 senesinde ise % 5 oranına düştüğünü ve 2001 yılında ancak %5.2'ye çıktığı görülmektedir.”

Dış pazarlar

“Ülke içindeki faaliyetlerin azalması Türk müteahhitlerini yurtdışına açılmaya itmiş, kaliteli imalat ve uygun fiyatlandırmalar sonucu Türk müteahhitleri, Orta ve Doğu Avrupa'da, Rusya'da, Kafkaslar'da, Orta Asya ve Orta Doğu'da aktif ve aranan bir pozisyona gelmiştir. Bugün eski Sovyet Cumhuriyetleri'ndeki inşaat sektörü hacminin %30'u Türk müteahhitler tarafından sağlanmakta ve buna paralel olarak bölgedeki birçok ülke Türk malzemeleri ve inşaat hizmetlerinden faydalanmaktadır. Günümüzde ise Irak'ta iş yapma potansiyeli doğmuştur. Her ne kadar politik durumlar Türk firmalarının lehine gözükmese de, profesyonel deneyime sahip Türk firmalarının yabancı ortaklarla birlikte bu piyasaya girme şansı hayli yüksektir. Bunun yanı sıra Türk mimarlık, mühendislik ve inşaat hizmetleri global pazarın %2'si ile 3'ünü oluşturmaktadır. Türkiye'nin Orta Asya ve Kafkas ülkelerine yakınlığı dolayısıyla Türk firmaları 40'tan

Türkiye'de inşaat malzemeleri üreten 5000'in üzerinde firma mevcut olmakta ve bu firmalar ile burada çalışan insanların kazançları sektörün durumuyla yakından ilgilidir.

fazla ülkede 12 milyar doları eski Sovyet Cumhuriyetlerinde olmak üzere 45 milyar dolarlık bir iş hacmine sahiptir.”

Son durum

“Türkiye’de inşaat malzemeleri üreten 5000’in üzerinde firma mevcuttur ve bu firmalar ile çalışanların kazançları sektörün durumuyla yakından ilgilidir. İnşaat malzemeleri sektörü 2000 yılında 2 milyar dolarlık bir hacme sahipken bu oran 2001 yılında sektördeki gerilemelere paralel olarak 1.35 milyar dolara düşmüş ve 2002 yılında ise ancak 1.6 milyar dolar seviyelerinde kalmıştır. Bu verilerden de açıkça görüleceği üzere, Türkiye’de dünya standartlarında hizmet verebilen birçok firma var. Ancak ülkenin bir başka gerçeği de tamamen ticarete dayalı ve sahiplerinin esas mesleği mimarlık, mühendislik veya müteahhitlik olmayan bir çok küçük firmanın olmasıdır. Bu firmalar veya şahıslar yürürlükte olan yasaların yetersizliğinden yararlanarak kaliteli olmayan, verimsiz (kullanışsız, ısı ve ses kontrolleri yetersiz vs.) imalatlarla en küçük depremlerde bile yaptıkları inşaatların yıkılması yüzünden milli serveti ve can güvenliğini tehlikeye sokmakta, hem de müşterinin inşaatla olan yatırım güvenliğini sarsmaktadır.

Ülkede yaşanan ekonomik krizler sonucunda birçok mal sahibi, borçlarını ödeyebilmek kaygısıyla gayri menkullerini değerinin altına satışa çıkarmış ve bu durumda yeni imalatları olumsuz yönde etkilemiştir. Bunun yanı sıra hukuk sistemindeki bazı aksaklıklar ve yüksek vergiler de vatandaşları inşaatla yatırım isteğini azaltmıştır. Türkiye’de yapılan yeni inşaatların %85’ini konutlar oluşturmakta ve her sene yaklaşık 250 bin yeni konut inşa edilmektedir. Doğal olarak ülkemizde yaşanan nüfus artışı ve şehirlere göç olgusu bu verilerle yakın olarak ilgilidir. Ayrıca buna paralel olarak alt yapı hizmetlerinin de yapılması gerekmektedir.

Günümüz şartları ne olursa olsun artan nüfusa bağlı olan yeni ihtiyaçlar, ülke ekonomisine katkıları ve uluslararası piyasalardaki Türk hizmetine gösterilen rağbet bu sektörün ayakta kalması için en önemli unsurları oluşturmaktadır. İnşaat sektörünün küçülmesi ülkemizde bir çok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Düzelen ekonomi ve yeni düzenlemelerle birlikte sektör kontrol altına alınmalı ve teşvik edilmelidir.”

“90’lı senelerdeki krizlerin sonucu olarak %12,7 gibi rekor bir düşüşle tamamlayan sektör, ertelenen yatırımların devreye sokulması ümidiyle 2000 yılını toparlanma senesi olarak görmesine rağmen, hükümetin enflasyonu düşürme çabaları içinde ancak % 5.8 oranında yeterli olmayan bir büyüme ile tamamlamıştır.”

2003 yılı enflasyon hedefine ulaşıyor..

DÜNYA
EKONOMİ-POLİTİKA

Türkiye'nin yıllardır en büyük sorunu olan enflasyonun beli kırılıyor. 2003 yılı için yüzde 20'lik bir enflasyon hedefi belirlendiğinde ilk önce kimse inanmamıştı. Yaz aylarında yıllardır ilk kez karşılaşılan negatif oranlardan sonra "acaba gerçekten de tutturulabilir mi?" sözünü daha fazla duymaya başladık. Eylül ayını kazasız atlattıktan sonra, yılsonuna yaklaşıırken soru işaretleri yerini yüzde 20'lik hedefin de altına inilebileceğine ilişkin görüşlere bıraktı. Dünya Gazetesi bünyesinde Faruk Türkoğlu yönetiminde faaliyet gösteren Dünya Ekonomik Araştırma Birimi (DEAB), 2003 yılının daha ilk ayında yüzde 20 hedefinin tutturulmasının mümkün olduğunu savunmuştu. DEAB, şimdi yüzde 20'de bir direnç veya eşik olmadığını öne sürüyor. Kuruluş, ekim ayında yayımladığı raporunda 2004'te enflasyonu etkileyebilecek faktörlere ve enflasyon düştükten sonra neler yaşanacağına geniş yer ayırıyor. DEAB'ın raporunun bu bölümünü aynen aktarıyoruz:

2003 sonunda yıllık enflasyon oranının yüzde 20'nin altına inmesi ihtimali her ay biraz daha yükseliyor. Düşüş eğilimi 2004'ün kış ve ilkbahar aylarında da devam edecek gibi görünüyor. Bu beklentiler, enflasyonun gerileme sürecini, bir süre duraklatacak bir direnç veya eşik bulunmadığını gösteriyor. Enflasyonun uzun yıllar yüksek düzeylerde kaldığı ve bir enflasyon ataletinin (inflation inertia) bulunduğu ülkelerde yıllık oranların yüzde 20'nin altına inmesi konusunda önemli sıkıntılar yaşandığı bilinen bir gerçek. Ekonomik analistler bu tür bir direncin Türkiye'de de ortaya çıkacağını düşünüyorlardı. Ancak eylül ayı TÜFE enflasyonunun yüzde 1.9 çıkması, bu direncin Türkiye'de diğer ülkelerden çok daha zayıf olacağını gösteriyor. Merkez Bankası'nın yaptığı analiz ve araştırmalar da Türkiye'de bu tür bir direnç eşik bulunmadığını gösteriyor.

ENFLASYONU 2004'TE ETKİLEYECEK FAKTÖRLERDE SON DURUM

Aşağıda görüldüğü gibi enflasyonun

geleceğini belirleyen faktörlerin çok büyük bölümünde olumlu gelişmeler var:

Hükümet program uygulamasını sürdürmekte kararlı: 15 Nisan 2001 tarihinde uygulanmasına başlanan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı", ekim ayı ortasında 2.5 yılını doldurdu. Başbakan Erdoğan'ın ve ekonomi yönetiminin her fırsatta programı sürdüreceğini açıklaması iş dünyasına ve piyasalara güven veriyor. 28 Mart 2004 yerel seçimine 160 gün kalmasına ve seçim eğik düzlemine girilmiş

olmasına rağmen, popülist politikalara başvurulmaması da güven duygusunu güçlendiriyor.

Merkez Bankası'nın para ve kur politikaları başarılı: Merkez Bankası Başkanı Süreyya Serdengeçti'nin, özellikle 2003 yılı başında oluşan baskılara rağmen sürdürdüğü politikalar enflasyonun düşürülmesinde önemli bir rol oynadı. Erdoğan hükümetinin uygulanan para, kur ve enflasyonla mücadele politikasının arkasına siyasi ağırlık koyması ise güven ortamının devamını sağladı. Hükümet ile Merkez Bankası arasında enflasyonla mücadele konusunda görüş ayrılığı olsaydı, 12 aylık enflasyon oranının yüzde 30'un altına düşürülmesi bile imkansız olurdu. **"Getiri etkisi devreye giriyor:** Mevcut programın olumlu sonuçları arttıkça, programa verilen destek güçleniyor ve uygulanan politikalardan popülist

baskılar nedeniyle sapma riski de azalıyor. Olumlu performans, "vazgeçme maliyeti"ni yükseltiyor ve programa karşı gösterilen direnci zamanla zayıflatıyor.

Arz, talepten daha hızlı artıyor: Sanayi üretimindeki artış eğilimi, arzı artırıyor ve iç talepteki yavaş ve kademeli artışın fiyatları yükseltmesine imkan vermiyor. Elverişli kur düzeylerinden ithal edilmiş hammadde ve ara malı stoklarının yeterli düzeyde bulunması, iç talepteki artışın fiyatları yükseltmesini önleyen diğer bir etken oluyor. Bu stok düzeyi, fiyat rekabetini de canlı tutuyor. **Kapasite kullanımı henüz yüksek değil:** İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranları halen yüzde 80 dolayında. Özel sektör imalat sanayiinde ise bu oran yüzde 75 ile yüzde 80 arasında kalıyor. Bu oranlar yüzde 85'in altında kaldıkça, talepteki artışı kapasite kullanımını yükselterek karşılamak mümkün olabilir. Kapasite kullanım oranı son aylarda yüzde 85'e çıkmış olsaydı, arzı artırmak zorlaşacak ve canlanan talep fiyatları yükseltecekti.

Çekirdek enflasyon düzeyi hedefe uygun: TEFE'deki özel imalat sanayii fiyat endeksindeki ortalama artış oranlarının son aylarda sıfır ile yüzde 1.0 arasında kalması, hem bu yıl yüzde 20'lik hedefe varılmasını ulaşılmamasını kolaylaştırıyor hem de 2004'teki yüzde 12'lik hedefi ulaşılabilir kılıyor.

Ekonomide aşırı ısınma yok: Yılın ilk üç ayında TEFE'deki artış oranları maliyetlerdeki yükselme nedeniyle, TÜFE'nin üstündeydi. Sonraki aylarda TEFE'deki artışın TÜFE'ye göre daha ılımlı düzeylerde kalması, maliyet baskısının azaldığını ve tüketimdeki artışın da ekonomide bir aşırı ısınmaya yol açmadığını gösteriyor. Cari işlemler açığında hızlı artış tehlikesi şimdilik pek yüksek değil. İthalat içinde tüketim malı ithalatının, düşük kur düzeylerine rağmen yüzde 10'un altında kalması da aşırı ısınmanın söz konusu olmadığını düşündürüyor.

Faiz oranları geriliyor: İç borçlanma faiz oranlarındaki ve enflasyondaki düşüşe paralel olarak, işletme ve yatırım kredisi faiz oranlarının da gerilemesi, maliyetlerdeki artışı frenleyen etkenler arasında yer alıyor.

Melis®

yeni ürünler

SELÇUK

GIDA ENDÜSTRİ İHRACAT İTHALAT A.Ş.

Halit Ziya Bulvarı No:74 Kat:5 35210 İZMİR / TÜRKİYE Tel: +90 232 445 44 00 • Fax: +90 232 446 71 61

www.selcukfood.com

Rekabet yoğunlaşıyor: Sektörlerde yaşanan yoğun rekabet fiyat artışlarının hızlanmasını önüyor. Firmalar kazanç oranları azalsa da, pazar paylarını kaybetmemek için fiyat artışlarını ılımlı düzeylerde tutuyor.

“Mark-up” fiyatlamasına

başvurulmuyor: Son aylarda iş dünyasına pozitif bir ortamın egemen olması, fiyat artışlarının denetim altında tutulmasına katkıda bulunacak. Geçmiş yıllarda, sanayici ve işadamları, maliyetlerde artış olmadığı halde, yüksek enflasyon beklentisi nedeniyle ve işletme sermayesini korumak için fiyatlara zam yapabiliyordu. Enflasyon beklentilerinin zayıflaması nedeniyle firmalar, ekonomistlerin “mark-up” fiyatlaması dediği bu tür bir yönteme başvurmuyor.

Kurlardaki ve ham petrol fiyatlarındaki artışa karşı “hava yastığı”: Dünya ham petrol fiyatlarının son haftalarda varil başına 25 dolardan 30 dolara çıkması, enflasyon üzerinde şimdilik olumsuz bir etki yapmadı. Akaryakıt ve enerji fiyatlarına, önümüzdeki haftalarda yüzde 15 ile yüzde 20 arasında bir zam yapılırsa da, bu artışlar enflasyondahedefede ulaşılmaması zorlaştırmayacak. Çünkü halen enflasyonun ibresi, hem 2003, hem de 2004 hedeflerinin altındaki değerleri gösteriyor. Olası zamlar, enflasyonun ancak hedefe yakın düzeylere yükseltecek. Son dokuz ayda yüzde 2.6 düzeyinde kalan elektrik-gaz ve su fiyat artışlarının yapılacak ayarlamalarla yükselmesi de uygulanan programı yörüngesinden saptıramayacak.

2004'te toplu sözleşme sayısı daha az: Çift yıllarda yapılacak toplu sözleşme sayısı tek yıllara göre daha az olduğu için 2004 yılında gelir politikasında önemli bir değişiklik beklenmiyor. Sözleşmelerin ikinci yıl zamlarının çoğunlukla enflasyona endeksli olması nedeniyle iç talepte ani ve hesap dışı

artışlar ortaya çıkmayacak.

Gelecek yıl tarımsal üretim artacak:

Tarımsal üretim miktarı; sonu çift rakamlı yıllarda tek yıllara göre daha yüksek oluyor. Bu nedenle gelecek yıl gıda fiyatlarında ani artışlar beklenmiyor.

Enflasyonu etkileyen faktörlerin çoğunluğunun olumlu seyir izlemesi sık sık ortaya çıkan bir durum değil. Yukarıda görüldüğü gibi 2004 yılında tüm etkenler, enflasyonun düşürülmesini destekleyecek gibi görünüyor. 40 yılda bir ortaya çıkan bu eşsiz fırsatın hükümet, kamuoyu ve iş dünyası tarafından algılanması ve kıymetinin bilinmesi ise başarıyı garanti edecek.

ENFLASYONUN DÜŞÜŞÜNDEN SONRA NELER OLACAK?

Enflasyon dönemi sona erdiğinde her şey bir anda güllük gülistanlık olmayacak. Enflasyon sonrasında insanlar sudan çıkmış balığa dönecek, ne yapacağını şaşırarak. Eski alışkanlıklardan vazgeçmek toplumun çoğunluğuna zor gelecek. Ancak insanlar zamanla değişen koşullara uyum sağlayacak. Ekonomi esnekliğini ve dinamizmini tekrar kazanarak istikrarlı bir büyüme dönemine girecek. Enflasyon sonrası hayatta aşağıdaki eğilimler ön plana çıkacak ve bu eğilimler Türkiye'nin çehresini değiştirecek.

Yatırımlar canlanacak: Fiyat istikrarından sonra ekonomide görüş mesafesinin uzaması yerli ve yabancı sermayenin yatırımlarına ivme kazandıracak. Yatırımların artması hem işsizliği azaltarak hem de gerçek ücretleri yükselterek iç talebi büyütecek.

Dış rekabet şiddetlenecek: Enflasyonun gerilediği bir ortamda sürdürülebilir bir büyümenin gerçekleştirilmesi, yabancı sermayenin 70 milyonluk gelişen bir pazara ilgisini artıracak. Küresel

rekabete karşı gerekli önlemleri zamanında almayan şirketlerin ayakta kalması zorlaşacak.

Reel ekonomi gözde olacak: Yeni dönemde para ve sermaye piyasaları yine önemini koruyacak ama üretimi gerçekleştiren reel ekonomi sektörleri eski itibarını tekrar kazanacak. Rant ekonomisi, bundan böyle reel ekonominin rolünü çalamayacak. Enflasyonun yarattığı “köpük ekonomisi” bir daha geri dönmeyecek. **Kâr oranları düşecek:** Düşük enflasyon ile iç ve dış rekabetin yoğunlaşması sonrasında yüzde 15'e yaklaşan kazanç oranları tarihe karışacak. Nakit akışının iyi yönetildiği ve üründeki katma değer sürekli olarak yükseltildiği şirketler bir adım önde olacak.

Büyüme stratejisi önem kazanacak: İç pazardaki hızlı genişlemeden ancak bir büyüme stratejisine sahip girişimci ve yöneticiler yararlanacak. Dış rekabeti başarı ile göğüslemek de yine stratejik düşünce tarzı ile mümkün olacak.

İyi yöneticiler kaymete binecek: Yüksek enflasyon döneminde vasat performanslı bir yönetici bile şirketinin kazancını artırabiliyordu. Düşük enflasyon ortamında ise ak koyun, kara koyun belli olacak. Yeni dönemde maliyetleri düşürme becerisine sahip, pazarı okuyan, tüm çalışanların desteğini almayı bilen cesur ve ufku geniş yöneticiler “aranan adam” olacak. Yönettiği şirketin rekabet gücünü artırmayı başaran ve pazar payını büyüten profesyoneller, patronlar kadar para kazanacak.

Liranın itibarı yükselecek: Dolar ve Euro türünden döviz tevdiat hesaplarının geliri bir süre enflasyon oranının altında kalsa da tasarruf sahiplerinin liraya dönmesi zaman alacak. Liranın itibarını tekrar kazanma süreci ancak enflasyondaki gerilemenin kalıcı olduğuna dair inancın güçlenmesi ile ve 2005 yılına doğru hızlanacak.

Karlı alışveriş yaygınlaşacak: Faiz oranlarının düşmesi ile kredi kartlarının alışverişte kullanılması yaygınlaşacak. Tüketicimin sağlıklı bir şekilde artışı, iç pazarı dış şoklara karşı koruyacak.

Gelir dağılımı düzelmeye başlayacak: Toplumun yoksul kesimleri, enflasyonun yoksullaştırıcı etkisinden kurtulduklarında daha iyi çalışma ve yaşama koşullarına kavuşacak.

Bugünlerde iş dünyasında pek hesaba katılmayan "C" "D" ve "E" gruplarının alım güçlerinin artması iç pazarı genişletecek. Bu sosyal-ekonomik gruplar için kaliteli ve hesaplı mal ve hizmet üreten şirketlerin önü açılacak.

Sendikacılık yeniden yapılacak: Enflasyon döneminde tüm enerjilerini ücretlerin erimesini önlemeye harcayan işçi sendikaları, önümüzdeki dönemde ücret sendikacılığı dışında da yeni yöntemler geliştirerek işçi haklarını korumayı hedefleyecek.

İstikrarlı büyüme hayal olmaktan çıkacak: Yatırımların artışı ve iç pazarın genişlemesi ve yukarıda saydığımız tüm faktör ve eğilimler ekonominin hiç olmazsa beş-altı yıl arka arkaya hızlı büyümesine imkan verecek. Bu istikrarlı büyüme ise ekonomide yeni bir dönemin kapısını açarak, bugünden hayal edilmesi zor olan yeni iş imkanları yaratacak.

ENFLASYON SONRASINDA FİNANS KESİMİ

Finans kuruluşları, düşük enflasyon döneminde yeniden yapılanmak zorunda. Çünkü yeni dönemde ancak aslı işlevlerine dönen, sermaye yapısını güçlendiren ve aşağıdaki eğilimlere uyum gösteren bankalar ayakta kalabilecek. **Vade ufku genişleyecek:** Belirsizliğin azalması hem sanayi ve hizmetler sektöründe hem de finansal piyasalarda ufkun genişlemesine sağlayacak ve yatırım eğilimini güçlendirecek. **Piyasalar derinleşecek ve oynaklık azalacak:** Enflasyondaki gerileme sonrasında mali derinliğin artmasıyla finans piyasaları daha verimli bir şekilde çalışabilecek. Ürün ve enstrüman sayısını artırma imkanı doğacak. Derinlik, mal ve hizmet üretimi için yeni yatırımları hızlandıracak. Reel faizin gerilemesi ve mali piyasaların derinleşmesi ile birlikte oynaklık (volatilite), giderek belirleyici etkisini kaybedecek, normal düzeyine inecek. **Risk analizi ve yönetimi önem kazanacak:** Enflasyon sonrasında sanayi şirketlerinin ve finans kuruluşlarının risk analizi birimlerini yeniden örgütlemesi, neredeyse yeni baştan kurması gerekiyor. Geçen yüzyılın 90'lı yıllarının başında ekonomik konjonktürün ve sektördeki gelişme eğilimlerinin kabaca izlenmesi ve firmaların bilanço ve mali tablolarının gerçekçi bir şekilde analiz edilmesi yeterli olabiliyordu. Gelecekte ise bunlara ilaveten küreselleşmenin,

yeni ekonominin, deflasyonist ortamın ve iç talepteki bölümlenmenin, ekonomiye, sektörler ve firmalara etkisini bir bütün olarak analiz etmek gerekecek.

Banka birleşmeleri yaygınlaşacak: Bankalar, daha güçlü bir sermaye yapısına ve hizmet ağına sahip olmak için birleşmeye daha sıcak bakacak. Bankacılık sektörüne gelen yabancı sermayede artış eğilimi zamanla hızlanacak. 2005 yılı sonuna kadar toplam mevduat ve krediler içinde yabancı sermayenin payı yüzde 20'ye yaklaşacak. **Bankalar yeni hedef kitlelerin peşine düşecek:** İstikrarlı büyüme ve gelir artışı sayesinde tasarrufu artacak ortanın üstü gelir grubunu kazanmak için bankalar arasında yoğun bir rekabet başlayacak. Banka işlemleri arasında portföy danışmanlığı hizmetleri her geçen yıl biraz daha önem kazanacak. Yeni mudi kitleleri için yeni ürünlerin geliştirilmesi zorunluluk olacak.

Bireysel bankacılık gelişmesini sürdürecektir: Finans kuruluşları farklı tasarruf sahibi gruplarına göre özel finans hizmetleri sunduğu takdirde çok ihtiyaç duyulan ürün farklılaştırmasını ve yenilenmeyi gerçekleştirmiş olacak. Bu yeni yaklaşım sayesinde bireysel bankacılık hem içerik ve kapsam açısından hem de toplam işlem hacmi açısından çok hızlı bir gelişme dönemine girebilecek.

SARICAN

İlaçlama - Danışmanlık

Member
Confederation of European
Pest Control Associations

Alman İlaçlamacılar Birliği, Avrupa Ülkeleri İlaçlamacılar Birlikleri Konfederasyonu Üyesi ve

Avrupa Birliği tarafından tescil edilmiş tek firma.

- Süper ve Hiper Marketler,
- Fabrikalar,
- Oteller ve Tatil Köyleri,
- Hastaneler,
- Restoranlar,
- Konutlarda haşere ilaçlaması yapılır.

Pest kontrol ve fare mücadelesi yapılır

Haşereleri

Yalnızca Resimlerde Görmek İstiyorsanız Bizi Arayın!

Mucize beklemeyelim; ama vizyon oluşturup hedeflere götüreceğiz yolu doğru seçelim

Yazan: Ahmet TÜKEL
Ticaret Gazetesi Genel Yayın Müdürü

Türk Ekonomisi 2001 yılında girdiği krizden çıkmak için zor bir mücadele veriyor. Kriz sonrası Kemal Derviş ve IMF tarafından başlatılan program AKP iktidarı tarafından da aynı hedefler doğrultusunda sürdürülmeye çalışılıyor. Programın başarıyla yürütüldüğünün birinci göstergesi de enflasyonda sağlanan düşüş. Nitekim yıllar sonra ilk defa %20'ler civarında bir enflasyon rakamını yakaladık ve eğilimin devam etmesi durumunda 2004 yılında %10-12 arası bir fiyat artışı gerçekleştirmek mümkün gibi görülüyor.

Son 10 yılda Türk ekonomisi, başta devlet olmak üzere aşırı bir borçlanma yaşadı. Rahmetli Özal nasıl borçlanılabileceğini öğretti ve ondan sonra da bu enstrümanları kullanıp hesapsız borçlanma çılgınlığının içine giren devlet, ayağını yorganına göre uzatma prensibini unutup Türkiye kendini 2001 yılında çevrilemeyecek bir borç batağı içinde buldu. Benzeri bir hesapsızlığın içinde bulunan özel kesim de, bankaların kaynaklarını bol keseden ve dönüşü faizleri bile karşılamayacak yatırımlarla harcamaya başlayınca, krizin boyutu daha da büyüdü.

Böyle bir krizden acı çekmeden kurtulmak tabii ki mümkün değildi ve nitekim ekonomide durgunluk, kapanan firmalar ve artan işsizlik hemen kendini gösterdi ve halen de ciddi boyutlarda devam etmekte. Burada maalesef krizin acılarının devlet ve özel kesim arasında

eşit paylaşıldığını söylemek mümkün değil. Özel sektörde firmalar kapanırken, insanlar işlerini kaybedip işsizler ordusu büyürken, devlet kesiminde bunların hiç biri yaşanmadı. Devlette çalışan hiç bir kimse işini kaybetmedi. Üstelik, devlet, açığını kapatmak için, kapasitesi daralmış, işyeri sayısı azalmış bir ekonomiden daha fazla vergi almak zorundaydı. Kendisi de tasarruf önlemleri almaya çalıştı ama bunda pek başarılı olduğu herhalde söylenemez. Dolayısıyla krizin sorunlarının devlet ve özel kesim arasında adil paylaşılmadığı da apaçık ortada.

Anlamamız gereken önemli bir olgu var. Ekonominin iyiye gitmesi ile, krizin sebep olduğu yaraların sarılmasını iki ayrı çerçevede ve birbirinden bağımsız olarak değerlendirmek gerekir. Ekonominin iyiye gitmesi yaraların sarılmasına elbette yardımcı olacaktır ama bu kısa dönemde gerçekleşecek bir mucize değildir. Şikayetler de bu nedenle sürmektedir. Halk enflasyon düşmesine rağmen bunu hissetmediğini söylüyor. Halkın bunu hemen hissetmesi de zaten mümkün değil. Enflasyonun düşmesi, hayat pahalılığının da azalması anlamına gelmiyor. Bir gecede milli gelirinin nerede ise %40'ını kaybetmiş bir toplumun kısa sürede belini doğrultmasını beklemek de herhalde fazla iyimserlik olur.

2004 yılına bakınca, bu iki perspektiften ekonomik göstergelerin aksi bir gelişme

olmadığı takdirde iyileşmeye devam etmeyi sürdürme olasılığının yüksek olduğu görülüyor. Ancak ekonomik canlanma, yeni iş sahalarının yaratılması, milli gelirin tekrar 2001 yılı öncesi seviyesine yükselmesi elbette zaman alacak. Bu nedenle de sıkıntıların devam etmesini normal karşılamak gerekecektir. Burada en önemli sorun, geleceğine güvenle bakabilecek ve en azından bir takım hesapları en az orta vadede netleşmiş bir çerçevede gerçekleştirebilecek ortamı yaratmaktır. Bu, istikrar ortamıdır.

Türkiye, hem ekonomik, hem de politik yönden istikrara kavuşan bir ülke konumuna geldiği takdirde çok şeyin değişebileceğini de göreceğiz. Ancak bu istikrarın yanı sıra yapılması gereken en önemli düzenleme, bürokrasi mantığının da değiştirilmesidir. Bugüne kadar vatandaşın devlet için var olduğunu düşünen mantıktan artık kurtulmalı, vatandaşına hizmet eden bir devlet anlayışına geçilmelidir.

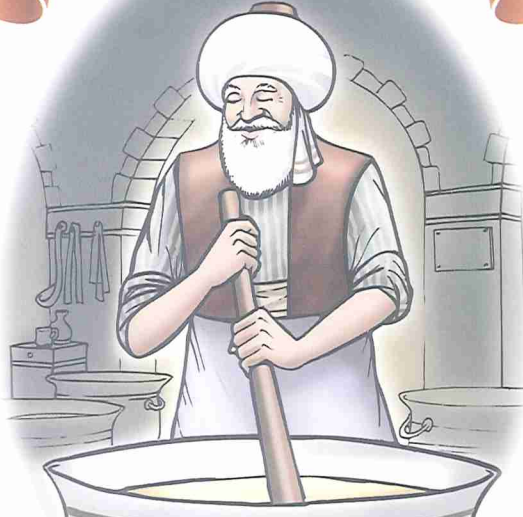
Global yarışta sermaye çekmek için gösterilen kolaylıkların hiç birini ne yazık ki ülkemizde görmek mümkün değil. İster yerli olsun, ister yabancı, her işletmenin en büyük ortağının devlet olduğunu kabul etmek gerekir. Yaratılan katma değerden pay almakla başlayan; en büyük sorunlardan biri olan istihdama yardımcı olması gerekirken, adeta istihdam vergisi mantığı içinde hareketle çalıştırılan her kişinin maaşı kadar bir bedeli de talep eden; geriye kalan kazançtan da vergiyi alan; açıklarını kapamak için belki de dünyadaki en pahalı yakıtı vatandaşına sunan bir devlet anlayışı, şayet 21. Yüzyılda modern devletler seviyesine gelmek, kişi başına milli gelirimizi dolar bazında 5 haneli rakamlar seviyesine çıkarmak istiyorsak artık yavaş yavaş kaybolmak zorundadır.

En büyük görev hükümetlere ve Meclis'e düşmektedir zira söz konusu değişiklikleri yapma erki onların elindedir. Yeter ki onlar da uzun vadede Türkiye için bir vizyon oluşturabilsinler ve Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek kalmadan, başarıya götüren bir yol çizmeyi tutarlı ve tereddütlere yer vermeyecek bir şekilde gerçekleştirebilsinler.

BEŞE®
since
1885

Asırlık Tecrübe,

Emsalsiz Kalite

BEŞE GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Tel : 90 (232) 328 0036 (pbx) Fax : 90 (232) 328 0041

info@besegida.com.tr · www.besegida.com.tr

"21. Yüzyıl sivil toplum kuruluşlarının asrı olacak..."

Yazan: Cemal TÜKEL

Sivil toplum hareketi 21'inci yüzyılın kapısından henüz girdiğimiz bugünlerde, yaşamımızın tüm kesimlerinde çok aktif hale geliyor. Ülkenin yönetiminden ekonomisine, ihracatından eğitim ve sağlık hizmetlerine kadar her düzeyde kendini örgütüyor, geliştiriyor ve dolayısıyla ülke halkın refahı için adım adım geliyor...

Cumhuriyetimizin 80'inci yıldönümü için hazırladığımız bu özel sayımızda 9. Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel ile yaptığımız sohbetimizde 70'li yıllarda ülkenin yönetilemez hale geldiğini, anarşi ve kanı önleyemediklerini bunun da demokraside müdahaleye neden olduğunu özellikle söyledi. Fakat fazlasıyla paralellikler bulunmasına rağmen, Türkiye'nin 1980'li yılların ortasından itibaren başlayan ve 15 yıl devam ederek 40 binden fazla vatandaşımızın öldürülmesine neden olan terör olaylarında aynı tarihin tekerrür etmediğini özellikle belirtti. Tüm olumsuz koşullara rağmen demokrasinin kesintiye uğramadığını belirten Sayın Cumhurbaşkanı; Türkiye'nin bu sorunu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetiminde Meclis'den yetki almak kaydıyla bölgesel olarak sıkıyönetimler, kolluk ve askeri güçlerin yardımı ile çözme başarısını gösterdiğini, demokrasinin duvarlarının zorlandığını ama yıkılmadığını vurguladı...

Ne kadar büyük bir fark değil mi? 70'li yıllarda çözülemeyen problemler ülkeyi askeri müdahaleye kadar götürürken, 80'li ve 90'lı yıllarda yaşanan üzücü terör olayı demokrasinin sınırları zorlanarak fakat yıkılmadan çözüme ulaştırılabiliyor... Bu iki devrin karşılaştırmasını yaptığımız zaman önümüze en önemli fark olarak sanırım Sivil Toplum Örgütleri'nin değişen yüzü çıkmakta...

Daha önce terör yuvaları olarak gelişen sivil toplum örgütlerinin bu defa yavaş yavaş kabuk değiştirerek; demokrasiye katılımcı, devlet düzenine, ekonomiye, asayişe yardım edici yapıya kavuşmakta olduğu, devlet ve kurumları ile elele çalışan bir noktaya doğru gelmekte olduğu görülmekte.

1980'li yıllarda başlayan liberalleşme akımlarının ardından gelen lobcilik ve sivil toplum olgusu bugün eskiye oranla ülkemizde oldukça etkin noktalara gelmiş bulunmakta. Her ne kadar gelişmiş ülkelerin standartları ile karşılaştırdığımızda çok düşük seviyelerde gelişen Sivil Toplum Örgütleri'ne

katılımı, ilerleyen yıllarda ülkenin genç nüfusunun da getirdiği ivme ile çok daha etkin seviyelere ulaşacağını görebiliyoruz... Üyesi bulunduğum ve bölgemizin en büyük sivil toplum kuruluşlarının başında gelen Ege Genç İş Adamları Derneği'nin bile daha 13-14 yıllık olduğunu düşünürsek işin daha ne kadar başında olduğumuzu görebiliriz...

Bu noktada demokrasimize ve işdünyamıza sonsuz yararlılıkları görülmüş çeşitli meslek odalarının daha köklü bir yapı içinde bulunduğu ve eski bir tarihe sahip oldukları öne sürülebilir. Daha çok üyelerinin bir mecburiyet ile biraraya gelmesi ile oluşmuş ve kendi sektörlerine sistem ve disiplin ve işbirliği getirmek amacıyla kurulmuş bu teşekküller dahi birikimlerini yeni yeni ortaya koyma fırsatı yakaladılar. Bu kurumlar için de 80'li yılların getirdiği liberalleşmenin dönüm noktası olduğunu söyleyebiliriz. Bugün birçok meslek odamız asli işlerinin yanısıra birçok alanda içinde buldukları şehrin hatta bölgenin kalkınmasında çok etkin rol alıyorlar... Organize Sanayi Bölgeleri, üniversiteler, fuarlar ve iş merkezleri kurarak ekonomiye, topluma, eğitime, hatta insan sağlığına katkıda bulunuyorlar.

Ama bütün bunlar bir süreç, bir birikim gerektiriyor... Bu birikimi de önümüzdeki yıllar için eğitilmiş genç nüfusumuzun dinamiğinde aramalıyız... Özellikle bugün kurulmakta olan gençlere dönük sivil toplum kuruluşlarının daha sonraki kuşaklar için yapacağı katkıyı yatsımamak gerekir.

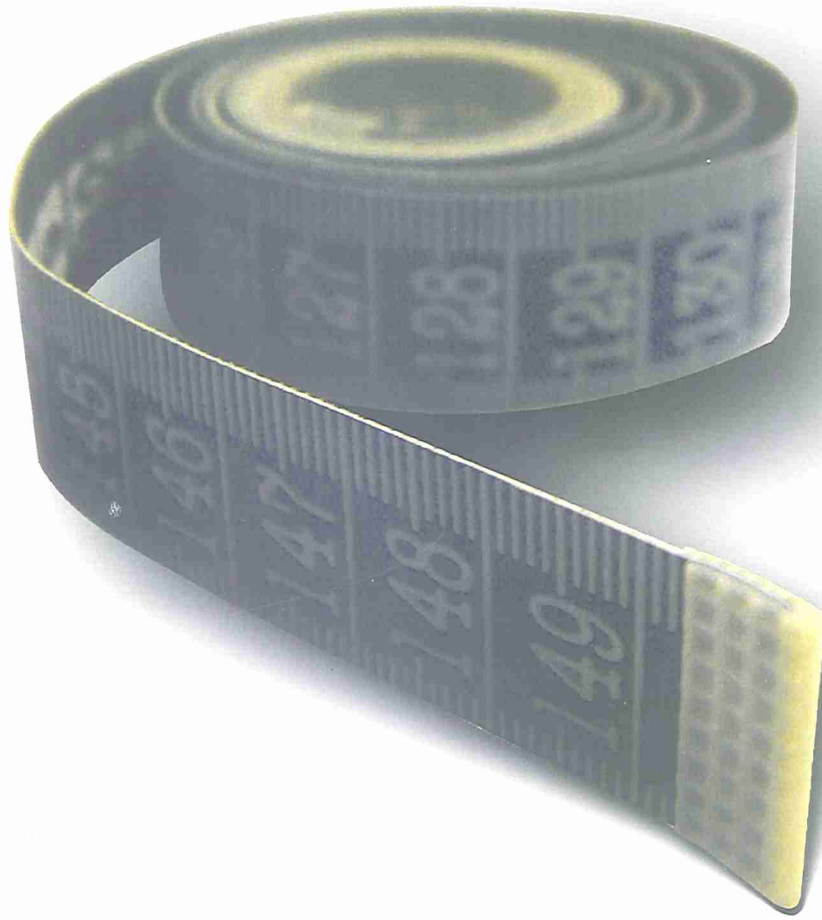
Toplumun her alanında gönüllü sivil inisiyatifin ne denli önemli işler yaptığına şahit oluyoruz. Kişiler ve kuruluşlar toplumun her kesimine yardım elini uzatmakta adeta bir yarış içerisine girmiş durumdalar... Evet bu sivil güç, bu sivil yönetim anlayışı; yavaş yavaş devletin yükünü paylaşmada çok önemli bir etken haline gelirken, başta kendileri olmak üzere içinde yaşadıkları toplumda pozitif değişimi yaratmaya çalışan yarının liderleri de şekillendiriyor... Bu yeni liderlik konsepti içinde daha pozitif, daha iyiye, daha güzele ulaşma olgu ve isteği örgütlü toplumlarda çok daha yüksek başarı oranını ve ilerlemeyi de getiriyor...

Kabul etmeliyiz ki, 21. yüzyıl sivil toplum kuruluşlarına önem veren, onların katılımcılığını iyi kullanan devletlerin asrı olacak...

THE HIGHEST QUALITY OF TODAY'S CLOTHING

GÜRSEL
TEKSTİL A.Ş.

10014 Sokak No.5 A.O.S.B. Cigli - IZMIR / TURKEY
Tel: + 90 232 328 05 95 (Pbx) Fax: + 90 232 328 05 92
www.gurseltekstil.com.tr

Dernek faaliyetleri

11 Eylül 2003: Üyelerimizin katkılarıyla gerçekleştirilecek olan EGİAD İlköğretim Okulu projesi için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan EGİAD'a bir takdir belgesi verilmiştir. Yönetim Kurulumuzu temsilen Ankara'ya giden Sayman Yardımcımız Sayın Başar Manisalı, Başbakan Sayın Tayyip Erdoğan'ın takdim ettiği takdir belgesini EGİAD adına gururla aldı.

25 Temmuz 2003: Kalder İzmir Şubesi'nin, Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Şener Muter ve Genel Sekreteri Sn. Kenan Keskinöğlü derneğimizi ziyaret ederek Beşinci MAS Organizasyonu hakkında Yönetim Kurulumuzla görüş alışverişinde bulundu.

24 Temmuz ve 29 Temmuz 2003: Yönetim Kurulumuz, Derneğimize yeni katılan üyelerle sohbet etmek, EGİAD'ın projelerini konuşmak ve çeşitli konularda görüş alışverişinde bulunmak amacıyla Cumba Restoran'da akşam yemeğinde biraraya geldi.

2 Ekim 2003: Sosyal ve Kültürel Etkinlikler Komisyonu tarafından organize edilen kış döneminin ilk Bizbize Yemeği Göztepe Spor Kulübü, Cafe Lounge Restoran'da gerçekleştirildi.

31 Temmuz 2003: İzmir Sanayici Dernekleri Platformu (ISDEP) Başkanları, Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ahmet Piriştina'yı makamında ziyaret etti.

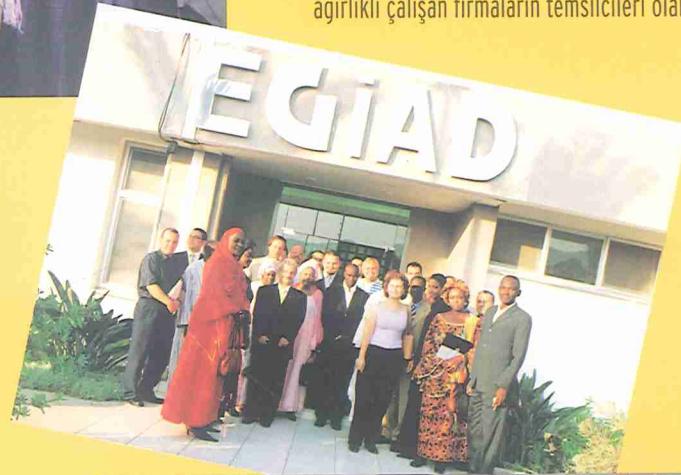

9 Ağustos 2003: 2003 yılı yaz balosu Çeşme Granada Beach'de yapıldı.

27 Ağustos 2003: EGIAD Üyesi ve Senegal Cumhuriyeti İzmir Fahri Konsolosu Sn; Can Ortabaş'ın girişimleriyle Senegal Cumhuriyeti'nden gelecek heyet ile üyelerimiz arasında, 27 Ağustos 2003 Çarşamba günü 18.00 - 20.00 saatleri arasında EGIAD Dernek Merkezi'nde work shop şeklinde bir toplantı yapılmıştır. İkili görüşmelerin yapıldığı toplantıya Senegal Koordinatörü, Dakar Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, Yatırımlar Teşvik Ajansı (APIX) Başkan yardımcısının yanı sıra, heyette yer alan işadamları konfeksiyon, tekstil, mutfak eşyası, gıda, plastik, deterjan, kozmetik konusunda ithalat ağırlıklı çalışan firmaların temsilcileri olarak görüşmelere katıldılar.

11 Ekim 2003: İzmir TOSYÖV Destekleme Derneği tarafından, girişimcileri desteklemek, Türkiye'de verilen kredi, hibe ve teşvikler ile ilgili son değişiklikler konusunda girişimcileri bilgilendirmek amacıyla bir seminer düzenlenmiştir. Düzenlenen seminere EGIAD Başkanı Sn. Fatih Dalan da konuşmacı olarak katıldı.

20 Ağustos 2003: Genç Parti Konak İlçe Başkanı Sayın Nihat Tavşan dernek merkezimize gelerek Yönetim Kurulumuzu ziyaret etti.

2 Eylül 2003: Yönetim Kurulumuz Sn; Kemal Çolakoğlu ve Sn; Salih Esen'i EBSO'da ziyaret etti.

8 Eylül 2003: Türkiye Sanayici ve İşadamları Dernekleri Konfederasyonu'nu oluşturacak altı bölgesel federasyondan biri olan Batı Anadolu Sanayicileri ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (BASİFED) kuruldu. Onyeddi sanayici ve işadami derneğinin kurduğu ve kurucuları arasında bulunduğumuz Federasyonun geçici Yönetim Kurulu'na EĞİAD Başkanı Fatih Dalan, Başkan Vekili olarak seçildi.

15 Eylül 2003: Çeşitli sektörlerden toplam on yeni üyenin aramıza katılması sebebiyle Dernek Merkezinde " yeni üye tanışma töreni" düzenlendi.

22 Eylül 2003: Yönetim Kurulumuz, kış dönemi aktivite programını görüşmek üzere Komisyon Başkanlarıyla ortak toplantı gerçekleştirmiştir.

24 Eylül 2003: ABD İstanbul Ticaret Müsteşarı Mr. Scott Marciel, ABD İzmir Konsolosu Mr. Scott Edelman derneğimizi ziyaret etmiştir. Mr. Edelman ve Mr. Marciel Yönetim Kurulu üyelerimiz ve Dış İlişkiler Komisyonumuzdan temsilcilerle karşılıklı görüş alışverişinde bulunmuştur.

25 Eylül 2003: EGIAD 2003 yılı ikinci olağan Danışma Kurulu toplantısı, Drowne Plaza Oteli'nde İzmir Valisi Sn; Yusuf Ziya Göksoy'un katılımıyla gerçekleştirildi.

13 Ekim 2003: EGIAD'ın da aralarında bulunduğu, Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren 9 genç işadamları derneğinin katılımıyla, Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu (EGİFED) kuruldu. Yapılan oylama sonucunda federasyonun geçici Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Sn. Fatih Dalan getirildi. Başkan Vekili görevlerine Sn. Bahri Kurtoğlu (Manisa Genç İşadamları Derneği), Sn. Koray Gürbüz (Balıkesir Genç İşadamları Derneği), Sn. Erkin Özbek (Nazilli Genç İşadamları Derneği), Saymanlığa Sn. İsmail Tatar (Akhisar Genç İşadamları Derneği), Sayman Yardımcılığına Sn. Mustafa Özkul (Demirci Genç İşadamları Derneği), Genel Sekreterliğe Sn. Mustafa Ercan (Muğla Genç İşadamları Derneği), Genel Sekreter Yardımcılığına Sn. Nazmi Doğru (Milas Genç İşadamları Derneği), Üyeliğe Sn. Haluk Yünlü (Çeşme Genç İşadamları Derneği) seçildi.

13 Ekim 2003: EGE'DEN ÜÇ BAŞARILI GENÇ GİRİŞİMCİ FINALDE- ÜÇÜ DE EGIAD ÜYESİ

Bu yıl ilk kez Türkiye'de yapılacak olan Dünya Genç Girişimci İşadamları yarışmasının Türkiye finalinde, Ege Bölgesini Sn. Cemal Elmasoğlu, Sn. Cem Heris ve Sn. Orkan Sözer temsil edecek. Seçmeleri kazanan ve ödül alan 3 genç girişimci işadamlarının da EGIAD üyesi olması çok gurur verici. Jüri ayrıca, Yönetimde Mükemmellik dalında, Sn. Alper Gürkan (EGIAD Başkan Vekili), İş Planlama Dalında Sn. Bahri Kurtoğlu, Evrensel Katkı dalında Sn. S. Etem Özsoy (EGIAD Yönetim Kurulu Yedek Üyesi)'ü ödüllendirirken, jüri özel ödülünü Sn. Cüneyt Baysak (EGIAD Eğitim Komisyonu Başkanı) aldı. Ödüle hak kazanan girişimciler ödülleri "Girişimcilik Semineri"nden sonra aldılar. Seminerde EGIAD Başkanı Sn. Fatih Dalan da girişimcilik konusunda bir konuşma yaptı.

11 Ekim 2003: EGIAD üyeleri, Sosyal ve Kültürel Etkinlikler Komisyonumuzun katkılarıyla, İstanbul'da yapılan Türkiye-İngiltere milli maçına, milli takımımızı desteklemeye gitti.

"Sanat ve Gastronominin mabedi

İtalya'nın şarap ve lezzetli yemekleriyle ünlü Toscana Bölgesi akla bağlar, bahçeler dolayısıyla şarap ile geliyor. Toscana'nın ünlü kırmızı şarabı "chianti classico"lar biraz hafif içimli olmakla birlikte çok kişi tarafından beğenilir ama "Brunello di Montalcino" ve "Vino Nobile di Montepulciano" şarapları, Fransız Bordeaux'ları tipinde kuvvetli kırmızı şaraplar. Hele süper "Tuscan" denilen "cabernet sauvignon" ve yöresel "sangiovese" üzümünün harmanıyla yapılan "Ornellaia, Sassicaia, Solaia, Tig Nanello" gibi,

şaraplar "Grand Cru" Bordeauxlar kıratında.

Yörenin beyaz şarapları pek iddialı değil. Ama meşe fiçilerde uzun süre yillardırılan tatlı "Vin santo"lar nefis. Bal ile kuru kayısı lezzetli bu şaraplar mutlaka

Yazan:Hüseyin AKTAR

tadılmalı. Özellikle bölgenin meşhur kurabiyesi bademli "biscotti"leri banarak denemeli.

Tüm dünyaya sağlıklı İtalyan mutfağının imajını yayan, acımtırak zeytinyağları, kokulu fesleğenleri, taze makarna çeşitleri, bol kuru fasulye ile sunulan iri toskana biftekleri ile tatlıyı, tuzluyu tek lezzette birleştirebilen, aşçılık konusunda atalarından kalan yöntemlere bağlı kalan mutfak kültürü dünyaca ünlüdür.

Bu ünlü bölgenin başkenti, her köşesi muhteşem sanat yapıtlarıyla dolu Floransa... Bu romantik kentte sanat ve gastronomi şöleni yaşanıyor.

Floransa İtalya'nın en sevilen şehirlerindedir. Bir yönüyle Akdenizli bir şehir, bir yönüyle de serin bir kuzeylilik havasını üzerinde taşıyor.

Ortaçağın en gözde şehirlerinden olduğundan taş işçiliğinin muhteşem eserlere döndüğü yapılarla dolu. Asırlar önce yapılan dev "Palazzo"lar, bugün "Ferragomno, Gucci" gibi ünlü moda evlerinin şubelerine ev sahipliği yapıyorlar. Binaların kimilerinde hala yörenin köklü aileleri oturuyor. Ortası avlulu, taş zeminli, yüksek tavanlı görkemli binalar, tümünün dış cephesi birbirleriyle yarışırca süslü. Sokaklar ise binaların görkemine tezat oluştururcasına dar. Kentlilerin çoğu otomobil kullanmıyor, skaterler ve bisikletler kafelerin önünde park etmiş görüntüleri fantastik. Bu tarihi kentin sokaklarında dolaşırken kendinizi geçmişle bugün arasındaki

bir köprüünün üzerinde bir ileri, bir geri gider gibi hissediyor, adeta büyüleniyorsunuz.

Yeşilimtrak bir mavi renkte akan "Arno" Nehri kenarında ve üzerindeki tarihi köprüde insan manzaraları çok keyifli. Floransa'nın tarihi merkezi oldukça küçük. Her yer yürüme mesafesinde.

Kentin merkezi açık gri renkli Duomo katedrali, katedralin önündeki meydan her daim cıvılcıvılcı.

İtalyan kültürünün dünyaya armağanları olan "Pante, Galileo, Machiavelli, Leonardo da Vinci, Michelangelo" gibi büyük sanatçılar, düşünürler, bilim adamları hep bu kentin taş sokaklarında dolaşmışlar ve bugüne kadar uzanan izler bırakmışlar.

Floransa restorasyon sanatlarının da merkezi gibi. Yüzlerce yıl önceki orijinaleri gibi canlı fresklere, taş işlemlere hayranlıkla bakıyorsunuz.

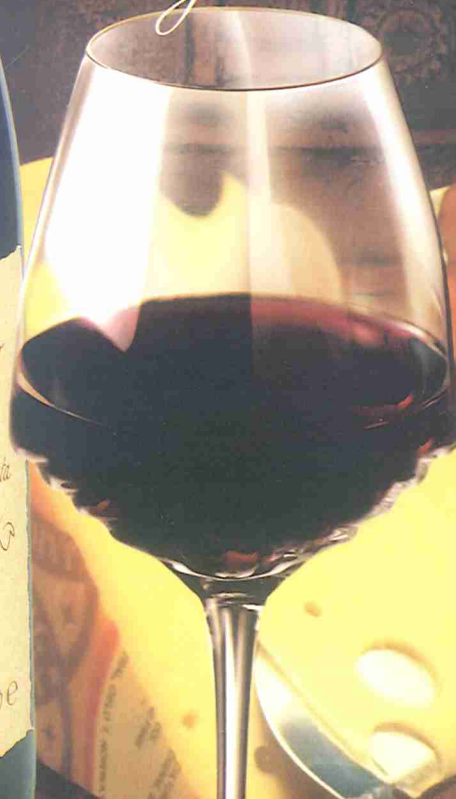
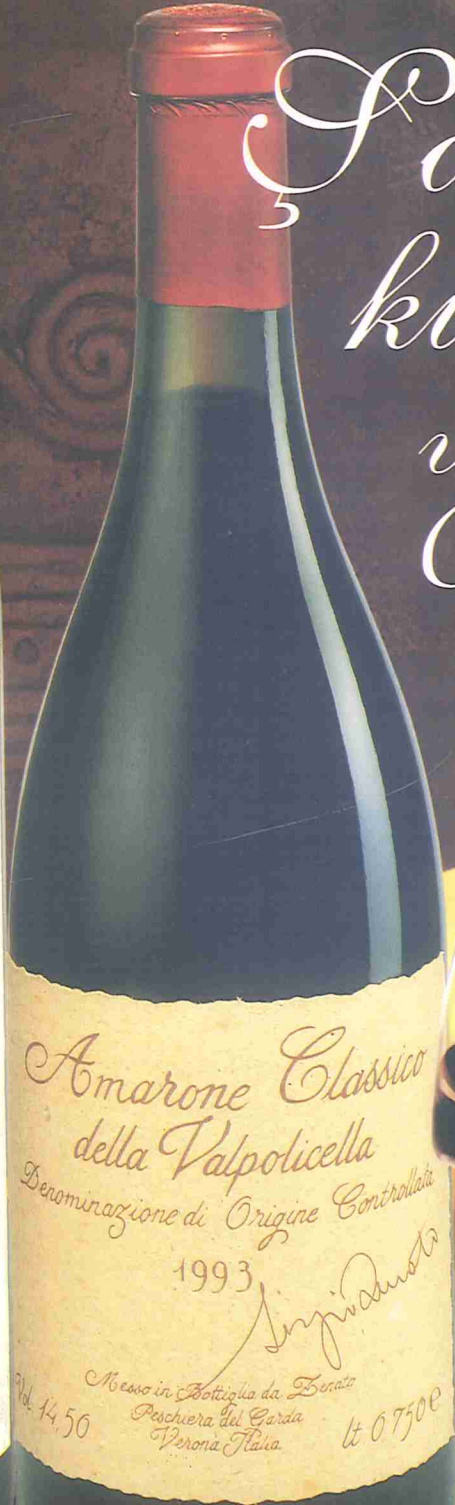
Bu küçük kentte en çok hayranlık uyandıran ve turistleri bölgeye çeken isim

Babil

*Şarap bir
kültürdür
ve bu kültür
Babil'e
hayat buluyor*

Babil
Sarap Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.

Gazi Bulvarı No: 93 / A Çankaya - İzmir - Turkey
Tel: +90.232.425 06 24 Fax: +90.232.425 93 07
www.babilwine.com info@babilwine.com

“Michelangelo” olmalı. Her müzede onun bir heykeli var. “Davit, Pieta” gibi ünlü eserlerin orijinalleri sanatçının yaşadığı ve öldüğü bu şehirde. Floransa’da sanat her an, her yerde. Sistine Şapeline gidip başınızı tavana çevirmeniz şaşkınlıkla karışık hayranlık hisleriyle dolmanıza yeter.

1508 yılında Michelangelo tarafından resimlenmeye başlanmış yerden metrelerce yüksekte, 500 Metrekarelik tavadaki bir yüzeyi boyamak, bu meşakkatli çalışma tam dört yıl sürmüştür.

Büyük Rönesans Dönemi resim koleksiyonuna sahip “Uffizi” müzesini bir günde gezmeye imkan yok. Giotto, Botticelli ve daha nice ressamın eserleri arasında zamanı kaybediyorsunuz. “Academia” Galerisi de özellikle Michelangelo’nun David heykelini görmek için mutlaka ziyaret edilmesi gereken yerlerden. Ve tabii ki burası Toscana’nın başkenti Floransa meydan ve sokaklarında kafeler çok keyifli. Dünyanın en nefis aperatiflerini hazırlayan İtalyan barmenlerin barlarından dışarı neşe taşıyor.

Yemek için bizim lokantalarımızın havasında “trattoria”lar geleneksel lezzetleri sunuyor. Ancak bunların turistik olmayanlarını tercih etmek gerekir. Toskana’lılar ile irtibat kuran meraklılar kentin çevresindeki villa

lokantaları ziyaret etmeyi tercih ediyorlar. Bunların bir tanesinde özel soslu karideslerle hazırlanan antrenin ardından muhteşem Toskana bifteği, finalinde ise herbiri dondurulmuş gerçek meyvelerin içleri oyularak hazırlanmış şeftalili, limonlu, kayısıli dondurmalar sürprizini tattıktan sonra unutmak mümkün değil.

Gözleri ve ruhları okşayan güzel sanatlar, damakları okşayan mutfak sanatı bu ikisinin de beşiği bir kent Floransa. Gitmek için daha fazla nedene gerek var mı?

Görülmesi gerekenler:

Doumo Katedrali

Uffizi Müzesi

Sistine Şapeli

Restoranlar:

Trotoria Cammillo; çarşıdaki taze malzemelere göre değişen menüsüyle çok beğeniliyor. Borgo S. Jacopo 57.

Cantinetta Antinori; geleneksel Toskana yemekleri sevimli bir trattoria.

Piazza Antinori 3; Beccofino; Meydana bakan canlı atmosferiyle öğle yemekleri için ideal.

Lungarno Guicciardini; Cibreo; Floransa’nın ünlü şeflerinden birinin sahip olduğu restoran rustik yemekleriyle meşhur.

L’Enoteca Pinchiorri; Tüm Toskana bölgesinin en iyi restoranı olarak kabul ediliyor. Michel’in rehberinden iki yıldız alan restoranın çok büyük şarap mahzeni ve yemekleri çok ünlü.

Ancak fiyatlar da o oranda yüksek. Via Ghibellina 87.

Cafe - Pastane.

Giube Rosse; 1900 ‘larda entellektüellerin takıldığı cafe, oldukça şık ve nostaljik duygular yaşamak isteyenlerin mekanı. Piazza della Repubblica 13.

Vivoli; Dondurmaları muhteşem. Via isole delle stinche 7 nr

"İnsanın tükenmeyen arayışı"

Yazan: Ünal ERSÖZLÜ

"Bir işle meşgul olan, mutlu bir moron grubunu düşünün. Açık bir alana tuğla taşıyorlar. Tuğlaların hepsini bir alanın ucuna dizer dizmez, bunları karşı tarafa taşımaya başlıyorlar. Bu hiç durmaksızın devam ediyor. Yılın her günü aynı şeyi yapmakla meşguller. Bir gün moronlardan biri kendi kendine ne yaptığını soracak kadar duraklıyor. Tuğlaları taşımanın ne gibi bir amacı olduğunu düşünüyor. O andan itibaren yaptığı işten mutlu değildir.

Ben neden tuğlaları taşıdığını merak eden bir moronum." Yukardaki sözler, intihar vakalarını inceleyen bir psikiyatri kitabından alınma.

Hayatında bir anlam üretemediği için, kendisini öldüren umutsuz bir Amerikalı'nın, intihar etmeden önce yazdığı bir not. Aslında bu yazının, hayat için çok daha umutlu olmasını istiyorum ama; umutlu ve mutlu olmaya giden yol, belki de umutsuz halleri daha iyi algılamaktan geçiyor.

Amerikalı'nın yıllar önceki notu, günümüz insanının yaşamsal sorusunun yalın bir ifadesi:

- Hayatın anlamı nedir?

Bu soruyu, birbirlerine benzer, onlarca ifade biçimiyle sormak olası.

"En zor şey, karanlık bir odada, kara bir kediyi bulmaktır" demiş Konfüçyüs; *"özellikle odada kedi yoksa"...*

"Hayatın anlamı nedir?" sorusunu, sorunun kendisi kadar kısa, bir cümlelik yanıtla aydınlatmaya çalışmak da; karanlık bir odada, olmayan kediyi aramaya benziyor sanki.

Şimdi okuduğunuz yazının başlığı da, az önce sorulan soruya yanıt oluşturan, içimi acıtmış bir kitabın adıdır; yineliyorum:

"İnsanın Anlam Arayışı"

Bu kitabın yazarı Psikiyatrist Victor E. Frankl, otuzlu yaşlarını genç bir doktor olarak sürdürürken, ikinci dünya savaşının o insanlık dışı koşullarında, ünlü Nazi toplama kampı Auschwitz 'de, aylarca kalmıştır. Frankl, toplama kamplarından sağ çıkmayı başaran az sayıdaki insandan biri olarak, yaşadığı deneyimleri, bir psikiyatrist gözüyle değerlendirmiş; yalın biçimde toplama kampında aldığı gizli notlardan da yararlanarak, toplama kampı deneyimlerini, *"İnsanın Anlam Arayışı"* başlığı altında yazmıştır.

1980'li yılların sonunda hayata veda eden Frankl'ın, 1945 yılında hümanist bir anlayışla kaleme aldığı bu kitabı, psikoloji dünyasını ve bugüne dek binlerce insanı, derinden etkilemiştir. İnsan bu kitabı okuyunca, Frankl'ın da sık sık tekrarladığı Nietzsche'nin şu sözünü daha iyi algılıyor, hissediyor:

"Yaşamak için bir nedeni olan kişi, hemen her nasıla dayanabilir."

Toplama kampının tüyler ürpertici şartları, tutukluların ayaklarının altındaki toprağı sanki çekip götürür; yaşamdaki bilinen *"tüm hedefler"* uçup gitmiştir...

Artık her şey farklıdır, her şey uçta... Her şey ölüm ile yaşam arasındadır...

Geriyte tutuklu insanın, eziyet altındaki çıplak varoluşu kalmıştır.

Adeta dramatik bir hazine olan bu küçük kitap, işte *"hayatın*

anlamı nedir?" sorusuna, toplama kamplarının insan yaşamlarından damıtıldığı, gerçek yanıtları verir.

"Nihai olarak yaşam, sorunlara doğru çözümler bulmak ve her birey için kesintisiz olarak koyduğu görevleri yerine getirme sorumluluğunu almak anlamına gelir" der Frankl...

Frankl'a göre, görevler ve yaşamın anlamı, insandan insana, an be an değişir; bu nedenle yaşamın anlamını genel terimlerle tanımlamak imkansızdır.

"Hiçbir insan ve hiçbir kader, bir başka insan ve bir başka kaderle karşılaştırılmaz" diye yazar Victor Frankl. Çünkü, toplama kampı deneyimlerinde, acıya katlanan ve ölüme meydan okuyan insanların, trajik hikayeleri gizlidir.

Bunlardan birini aktarmak isterim size; kamptaki koşullar nedeniyle ağır hastalanmış, yakında öleceğini bilen bir kadınla, Frankl arasında şöyle bir konuşma geçer:

-Kaderin beni böyle ezmesine minnettarım, der kadın neşeli biçimde.

Ve devam eder:

-Daha önce şımarık bir insandım ve tinsel başarıyı ciddiye almıyordum.

Sonra barakanın uzağındaki bir ağacı gösterir:

-Bu ağaç yalnızlığımı paylaşan tek dostum, der.

Pencereden, kestane ağacının sadece bir dalı gözükmektedir. Dalın üzerinde iki çiçek açmıştır.

"Bu ağaçla sık sık konuşuyorum" deyince kadın; Victor Frankl, kadının bir heyezan ya da halusinasyon yaşadığını düşünür ve kaygıyla ağacın kendisine karşılık verip vermediğini sorar:

-Evet, diye yanıtlar kadın; *"buradayım, buradayım, ben sonsuz yaşamım"* diyor...

Belki de bu kitap; günümüzü kaplayan çürümeye, mutsuzluğa, anlamsızlığa, sevgisizliğe karşı; Auschwitz'leri hiç unutmadan, hala bir anıt gibi saklanmalıdır, insan yüreğinde.

"İkinci defa yaşıyormuşcasına ve ilk kez şimdi yapmak üzere olduğunuz gibi hatalı hareket etmişcesine yaşayın" der Frankl, kitabının sonunda.

Eğer insan, hayatı için bir anlam istiyorsa, bu son cümlede saklıdır sanki. Belki de elden geldiğince sakinleşmekte, durmakta, soluklanmakta, sorgulamakta.

Belki Kavafis'in bir şiirindeki gibi:

"İstedığın gibi yön veremiyorsan hayatına, hiç değilse kalabalıklarla yüz göz olup her yere koşuşturup türlü gevezeliklerle onu rezil etmemeyi dene elden geldiğince.

Rezil etme hayatını onu her yere sürükleyip

İlişkilerin ve alışverişlerin

Gündelik budalalıklarında

Onu öyle sergileyerek

Sana sıkıcı bir yük oluncaya dek"

Umarım hayatın anlamı ve herkesin evrende üreteceği kendi anlamları konusunda, seni belki biraz olsun düşündürmüştür bu yazı; sevgili okuyucu...

Denizlerle sevişmek...

Yazan: Haluk ÖZYAVUZ

"Teknemin beni tatlı tatlı, bir beşik gibi sallayarak uyuttuğu yatağında gözümü açıyorum. Güneşin ilk ışıkları pencereden içeri giriyor. Saate bakıyorum, ancak altı saat uyumuşum. Ama dipdiri, çakı gibiyim. Yataktan fırlayıp güverteye çıkıyorum. Hava mis gibi deniz kokuyor, koyun ucunda başlayan çam ormanlarının esintileri de burnuma geliyor. Güvertenin üstü sabah çiğinin yüzlerce damlası ile ışıldıyor. Yüzümü yıkamak mı? Deniz

ne güne duruyor? Teknemin önünde gezen balık sürüsünü neredeyse tek tek sayabileceğim kadar berrak deniz. Sabah duşu niyetine teknenin burnundan balıklama dalıyorum denize. Ve biraz yüzdükten sonra teknenin kış tarafına çıkıp kahvaltı soframızı donatıyorum. Peynir, domates, zeytin, kekik... üstlerine zeytinyağı gezdirip, köy ekmeğini de dilimledikten sonra, eşimi de uyandırmanın zamanı geliyor..."
İşte bu sözleri 25 yıldır mavi sularda dolaşan bir deniz tutkunu, yattaki sıradan bir günün başlangıcını böyle not etmiş günlüğüne.

O da, şehirde yaşayan birçok işadama gibi uzun yaz günlerinde Cuma iş çıkışını bekleyip, sabırsızca onu teknesine kavuşturacak olan arabasına binmeye hazırlanır. İster Bodrum, Marmaris, ister Göcek, ister Çeşme'nin cennet koylarından birine doğru demir almaktır hedef. Marinaya vardığınızda yorgunluğunuzu bir aperatif ile atıp teknemizde alıyorsunuz soluğu...

Hayat suda başladığı gibi insanoğlunun gelişimi de bir anlamda su sayesinde

gerçekleşmiş. İlkel çağlarda şişirilmiş keçi postları, kütük parçaları, geniş ağızlı küpler ile başlayan su üstünde kalma çabaları; sallar, kayıklar, yelkenli tekneler, gemiler derken bugünkü 2000'li yılların yatlarına kadar şekillenmiş.

Üç tarafının denizlerle kaplı olduğu cennet ülkemizde, uzunca yaşadığımız yaz sıcakları ofisinizin iyi çalışan klimalarına rağmen sizi bunaltıyor... Şehir, betonlaşmalardan ve asfaltlardan yükselen bunaltıcı sıcak havanın esiri olmuş. İşte bir yata olan ihtiyaç tam bu zamanlarda ortaya çıkıyor. Kentler alev alev yanarken Ege'nin veya Akdeniz'in koylarında güvertede yüzünüzü hafif rüzgarlar yalarken gezinmek ve geceleri de mehtabın ışıltılı aydınlattığı koylarda dinlenirken kış güvertede buzlu viskinizi yudumlamak... Cennet herhalde yazın bu anlama geliyor.

Esasında yatçılık ve yatçılar denizlerin iflah olmaz tutkunlarıdır... Düşünebiliyor musunuz; rüzgarı arkasına alıp, masmavi suların üzerinde kayarak ilerlemek, sakın bir koyda demirleyerek binlerce yıldızı ve

gökyüzünü doya doya seyretmek, günün stresinden ve çılgın kalabalıktan uzakta ama her türlü konforun da ortasında dantel gibi koylardaki turkuaz suların üstünde bembeyaz kuğulara benzer yatlar ile bir gezinti... İşte kanına deniz suyu girmiş tekne tutkunları ve mutluluk avcıları... Denizin üstünde yudum yudum keyfini çıkarıyorlar doğanın. Gün boyunca suların renkten renge girmesini izliyor, güneşin doğuşuna ve batışına tanık oluyor, balıklarını olabilecek en taze hali ile yiyorlar. İşte kendilerine bu mutluluğu tattıran teknelerini ise çoğu kez ailenin bir üyesi gibi görüyorlar.

Bugünkü yatlar, yaklaşık 5000 yıl önce denize indirilen ilk tekne ile kıyaslanmayacak kadar gelişmiş ve lüks tekneler haline gelmiştir. Bazı yatlar ise artık birer beş yıldızlı yüzer otel adeta... Çünkü deniz tutkunları artık daha çok vakitlerini maviliklerin üstünde geçirmek, bu keyiflerini de daha çok dostları ile paylaşmak istiyorlar. Teknoloji, konfor, mutluluk ve özgürlük...

Tabii teknecilik motor yat ve yelkenli olarak ikiye ayrılır. Prensipte birbirlerinden çok farklı olmamalarına rağmen romantik denizciler hala yelkenlilerinin sıcaklığını ve yol alırken o muhteşem sessizliği hiçbir şeye değişmezler. Yelkenlilerde, denizde motorun değil dalganın ve yelkendeki rüzgarın sesini dinlerken dalgalı ve fırtınalı havalarda seyir çok daha keyifli ve de motor yata göre çok daha güvenlidir. Motor yatın en büyük avantajı ise sunduğu konfordur. Bir

Bu yüzden de trend giderek daha basit kullanımı olan motor yatlara kayıyor. Motor yatlar hız ve kolay kullanım bakımından da yelkenlilerden daha üstündürler. Sonuçta tekne nasıl olursa olsun insanların deniz ile haşır neşir olmasıdır önemli olan.

Yatınız ister büyük isterse küçük olsun, seçilen mobilyalar, iç dizayn ve yaşam tarzı tekne sahibinin de stilini yansıtır.

“Gök, Deniz ve Biz” adlı kitabı yazan ünlü işadamı Rahmi Koç; “Deniz insanın canına can katar, insanı başka dünyalara götürür, bir defa kanınıza deniz suyu girdi mi bir daha çıkmaz.” diyerek denizlere açılmanın keyfini anlatıyor. Kitabının sonunda da yatçılıkta uyulması gereken kuralların bazılarını şöyle özetliyor;

↳ Yatınız ne kadar küçük olursa olsun,

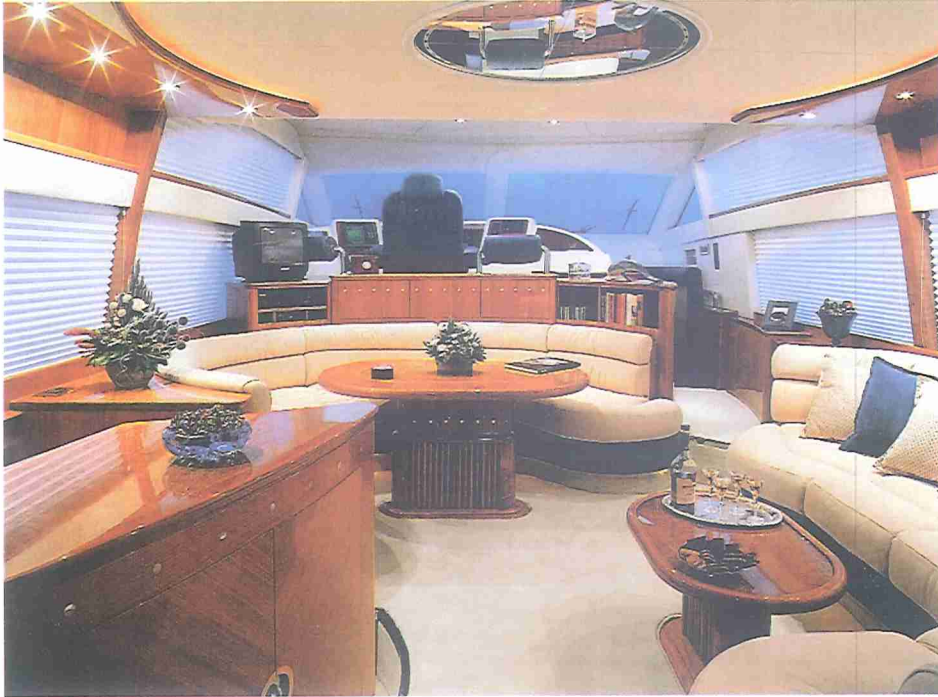
giymemeye çalışın.

↳ Bir yata kim olursanız olun ayakkabı ile girmeyin. Ayakkabınızın altı lastikde olsa size ısrar etmiyorlarsa bile mutlaka çıkarmayı teklif edin.

↳ Demir halinde veya marineda tekne yanışmak isterse mutlaka yardım edin.

↳ Yanınızda ekstra Türk bayrağı

Üç tarafının denizlerle kaplı olduğu cennet ülkemizde, uzunca yaşadığımız yaz sıcakları ofisinizin iyi çalışan klimalarına rağmen sizi bunaltıyor... Şehir, betonlaşmalardan ve asfaltlardan yükselen bunaltıcı sıcak havanın esiri olmuş. İşte bir yata olan ihtiyaç tam bu zamanlarda ortaya çıkıyor.

motor yat aynı boydaki bir yelkenliye göre çok daha fazla kullanım alanına sahiptir. İyi ve büyük yelkenlileri kullananlar cesaretli ve çok iyi denizcilerdir.

akşamları insanın kendine çeki düzen vermesinde fayda vardır. Ne fazla abartın ne de tüm gün giydiğiniz giysilerle yemeğe oturun. Tercihen paketinden yeni çıkmış bir şey

bulundurun. Türk bayrağı eskimiş olan yatçılara bir jest ile hediye edin.

↳ Marinadan sabah çok erken ayrılırken her iki tarafınızdaki teknelere haber verin, limandan çok sessiz ayrılmaya özen gösterin.

↳ Misafir olduğunuz yatta kaptanın dediğini yapın.

↳ Tercihen tekne için kış, güverte ve flybridge haricinde tütün kullanmamaya çalışın

Ülkemiz ise yelkenli veya motor yata sahip olabilenler için bir cennet. Yeşil ile mavinin kucaklaştığı öyle güzel koylarımız var ki; “Mavi yolculuk güzergahı da dünyanın çok az yerinde

kıyıları, Marmaris ve Göcek'in koyları sadece Türk değil, dünyalı yatçıların da akıllarını başlarından alıyor.

Dünyada başlı başına altı yat cenneti vardır. Bunlar; "Kuzey Avrupa", "Batı" ve içinde bulunduğumuz "Doğu Akdeniz", "Orta Doğu-Asya", "Karahipler" ve "Pasifik Kıyıları"dır. Deniz ve motor yat tutkunu olarak, en iyi motor yatlar Hollanda, İngiltere, İtalya, Fransa, Amerika, Kanada ve İspanya'da üretilenlerdir. Tabii ki mega yatlar da Almanya ve son senelerde yaptığı atılımlar ile Türkiye'yi de unutmamalıyız.

Bu arada sırası gelmişken beğendiğim birkaç motor yat markası saymadan geçemeyeceğim. Mega boyutlarda; Lürssen, Feadship, Christensen, Heesen 30 metre üzeri Semi Displacement; Codecasa, Benetti 25-30 metre arası; Moonen, Sanlorenzo, Ferretti, Hatteras 20-25 metre arası; Sunseeker, Azimut, Princess 20 metreye kadar Riva, Fairline, Dominator

Son senelerde çok hızlı gelişen yeni bir segment daha ortaya çıktı. Dedeleri sürat motoru ve offshore olan 20 ile 30 metre arasındaki deniz roketleri...

Bunlar küçük sürat motorların hızı ile büyük motor yatların konforunun entegrasyonu ile ortaya çıkan 40 ile 60

Bugünkü yatlar, yaklaşık 5000 yıl önce denize indirilen ilk tekne ile kıyaslanmayacak kadar gelişmiş ve lüks tekneler haline gelmiştir. Bazı yatlar ise artık birer beş yıldızlı yüzer otel adeta... Çünkü deniz tutkunları artık daha çok vakitlerini maviliklerin üstünde geçirmek, bu keyiflerini de daha çok dostları ile paylaşmak istiyorlar.

deniz mili süratindeki lüks roketlerdir. Yeni konsept sayılan bahsettiğim yatların en ünlü markası Pershing'dir. Bunları flybridge'i olmayan dev, açık, spor yat olarak adlandırabiliriz. Bu yeni jenerasyon spor yatların diğer markalarının bazıları ise; Leopard, Mangusta, Baglietto, Sunseeker'dır. 2003'de üretilen 36 metrelik süper yat Wally Power, toplam 18.000 beygir

gücü üreten, üç tane gaz türbünü ile 80 deniz mili sürat yapabilen dünyanın en ürkütücü ve çirkin yatları arasında yer alır.

Tekneleri doyasıya görmek, içine girmek ve bazılarında deneme seyri yapmak istiyorsanız dünyanın en önemli dört fuarından bir tanesine bile gitmeniz yeterli olacaktır. Bunların en kapsamlısı Amerika'nın Florida eyaletinde binlerce tekneyi bir arada görme şansına sahip olabileceğiniz yegane fuar Fort Lauderdale Boat Show'dur. Southhampton, Genova ve Monaco fuarlarında ise Avrupalı üreticiler sınırsız şov yaparlar.

Ülkemiz sınırlarının da içinde bulunduğu Doğu Akdeniz'deki en iyi marinalardan birkaç tanesi ise; Doğuş-Turgutreis/Bodrum, Netsel ve Martı Marina/Marmaris, Club Marina Gücek ve Port Göcek Marina ve Ataköy Marina/İstanbul'dur. Yakın gelecekte ise Yalıkavak/Bodrum elit marinalar arasına girecektir.

Denizlerin ve denizcilerin dünyası gerçekten bir "derya". Ne dergilere ne de kısıtlı sayfalara sığacak gibi değil. "Mavi sularda beyaz kuğu misali mutluluğunuz ve yolunuz açık olsun."

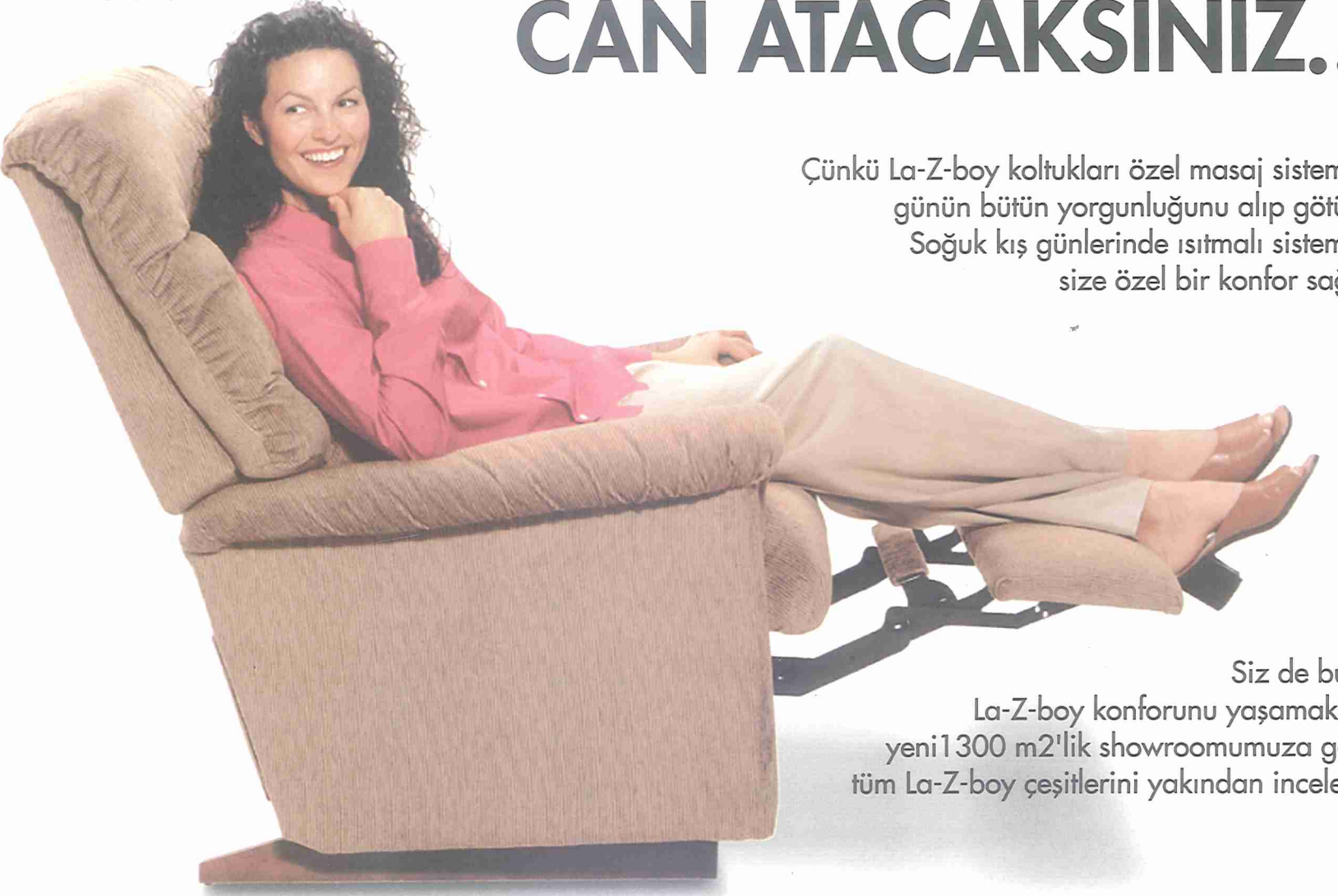

EVE GİTMEK İÇİN CAN ATACAKSINIZ...

Çünkü La-Z-boy koltukları özel masaj sistemiyle günün bütün yorgunluğunu alıp götürür. Soğuk kış günlerinde ısıtılmalı sistemiyle size özel bir konfor sağlar.

Siz de bu kış La-Z-boy konforunu yaşamak için yeni 1300 m2'lik showroomumuza gelin, tüm La-Z-boy çeşitlerini yakından inceleyin.

ŞİMDİ KREDİ KARTINA **8 TAKSİT**
Pazar günleri açığız.

LA-Z-BOY

RAHATLATIR

Mustafa Kemal Sahil Bulv. No: 10 Narlıdere - İZMİR Tel: 0.232.238 46 13 - 238 42 25 Faks: 0.232. 239 28 48
(NARLIDERE TANSAŞ VE PETROL OFİSİ YANI)

TASKIRAN

YATAK-MOBİLYA-DEKORASYON
"SAĞLIKLI UYKU MERKEZİ"

TÜM EGE BÖLGESİNE ÜCRETSİZ TESLİMATI

5 üye... 5 soru... 5 cevap...

- 1 Kendinizden bahseder misiniz?**
17 Nisan 1966, İzmir 'de doğdum. İlk, orta öğretimimden sonra 1980'de İzmir Atatürk Lisesi'ne girdim. 1983'de mezun olarak, Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'ne ÖSYM sınavında Fen dalında Türkiye 8'ncisi, eşit ağırlıkta ise Türkiye 49'ncusu olarak girdim. Aynı yıl TÜBİTAK Kimya Bilim Sınavı'nda Ege Bölgesi 1'ncisi oldum. Lisans eğitimimi 1988 yılında tamamlayarak Elektrik Elektronik Mühendisi olarak Koza Elektrik Müh. A.Ş.'de çalışmaya başladım. Aynı anda Yüksek lisans eğitimine de başlayarak 1992 yılında Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Elektronik Yüksek Mühendisi Diplomasını alarak mezun oldum. 1992-1993 yılları arasında Mütercim Tercüman Asteğmen olarak Harbiye Askeri Müzesi'nde yedek subaylık görevimi tamamladım. 1993-1995 yılları arasında Petposan A.Ş.'de bir T.T.G.V. projesinde sorumlu AR-GE mühendisi olarak çalıştım. 1995 - 2000 yılları arasında Procter & Gamble firmasında Proses Mühendisi olarak başladığım çalışmada sırasıyla Proses Departman Müdürü, Rusya fabrika Teknik Müdür, Gebze fabrikada Proje Müdürü olarak çalıştım. Rusya fabrika görevim de İtalya'dan sağlanan makinelerin, Proses'in ve Yardımcı İşletmelerin devreye alınarak üretime geçmesinin sağlanmasıdır. 2000-2002 arası Vestel Elektronik San. A.Ş. Manisa TV üretim fabrikasında Satış Sonrası Yurtdışı Teknik Destek sorumlusu olarak çalıştım. 2002 yılından itibaren ortağı olduğum Koza Elektrik Müh. A.Ş.'de tekrar serbest çalışma hayatına

Hasan Özyavru
EGİAD Üyesi

döndüm. 2003 yılı Temmuz ayından itibaren de Elektrik Mühendislik Proje ve Otomasyon konularında faaliyet gösteren Özyavru Elektrik Mühendislik İmalat Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti'nin ortağı olarak çalışma hayatımı sürdürüyorum.

- 2 Hobileriniz nelerdir?**
Spor ve okuma en büyük hobilerimdir. Bireysel sporlar arasında atletizm ve Tenis, takım oyunlarında ise Basketbol severek yaptığım sporlardandır. Bilimsel ağırlıklı kitapları sürekli olarak takip etmekteyim.
- 3 Şirketiniz hakkında bilgi verir misiniz?**
Özyavru Elektrik Mühendislik İmalat ve Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti.

Elektrik Mühendisliği ile ilgili Orta Gerilim, Alçak Gerilim ve Zayıf Akım projelendirme Taahhüt ve İşletme Bakım işleri Sistem Otomasyonu ve scada projelendirmesi ile yapımı başlıca faaliyet konularımızdır. Yüklenimini üstlendiğimiz sırasıyla, Özel Kent Sağlık Hizmetleri A.Ş., Cevher Döküm Sanayi A.Ş. -Çiğli Fabrikası, Bakioğlu Holding - Polibak A.Ş. yatırımlarının Elektrik ve Otomasyon işleri tarafımızdan yapılmaktadır.

- 4 Türkiye'de yaşanan en son siyasi ve ekonomik gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?**
Ülkemiz coğrafi konumu itibarıyla zaten oldukça zor ve kritik bir bölgededir. Bir tarafta Orta Doğu'nun totaliter yapısı diğer tarafta Batının çağdaş medeniyet seviyesi işte bu kritik bölgede gerçekten zor olan konumu itibarıyla sosyo ekonomik zorluklar yaşamaktadır. AB süreci içerisinde görüşme tarihi alabilmek için yapılan temelden değişiklikler olumlu gelişmelerdir. Bunların ekonomik tedbirlerle desteklenmesi ülkenin önünü açacaktır.
- 5 EGIAD'da aktif bir göreviniz var mı? Dernekten beklentileriniz nelerdir?**
EGİAD ülkemizin güçlü sivil toplum kuruluşudur. İşlerimin yoğunluğu nedeniyle maalesef aktif bir görev alamadım. Ancak tüm aktivitelerini yakından takip ediyorum. Bu gün için EGIAD ülkemiz için ve bölgemiz için üzerine düşen görevi yapmaktadır. Bundan sonra tempoyu düşürmeden pro-aktif olarak aynı stratejiyi sürdürüleceğine inancım tamdır.

- 1** 1971 İzmir doğumluyum. Namık Kemal İlkokulu-Özel Türk Koleji-Bilkent Üniversitesi, San Diego National University (İşletme Bölümü) Tahsil sırasında aile şirketimizde değişik departmanlarda görev aldım. Halen Dalan Grubu'nda Yönetim Kurulu Üyesi ve Pirinç ve Bakliyat sektöründe faaliyet gösteren Polimeks A.Ş.'de görev yapıyorum.
- 2** İşim dolayısıyla yurtdışı seyahatleri ve sektörümüzdeki gelişmeleri izlemek. Hafta sonları Göztepe maçları, Amerikan arabaları yarışlarını izlemek...
- 3** Dalan Grubu 1940 yılında Rahmetli Dedem Hamdi Dalan tarafından

kurulmuştur. Grubumuz 1940 yılından bu yana başta sabun ve diğer temizlik maddeleri olmak üzere değişik sektörlerde faaliyet göstermektedir. Son olarak 1997 yılında kurulan Polimeks, Pirinç ve Bakliyat ithalatı ile ilgilenmektedir.

- 4** Siyasi ve Ekonomik gelişmeleri olumlu buluyorum. Sene sonunda enflasyon hedefinin tutacağına ve büyüme hızındaki hedefin aşılacağına inanıyorum. Faizlerdeki düşüşü olumlu buluyorum. Kriz sözünü unutmamız gerektiğini, bunun yerine üretimi, ihracatımızı ve istihdamı arttırmamız gerektiğini düşünüyorum.

Timuçin Dalan
Yerel Yönetimler ve Parlamento ile İlişkiler Komisyonu Üyesi

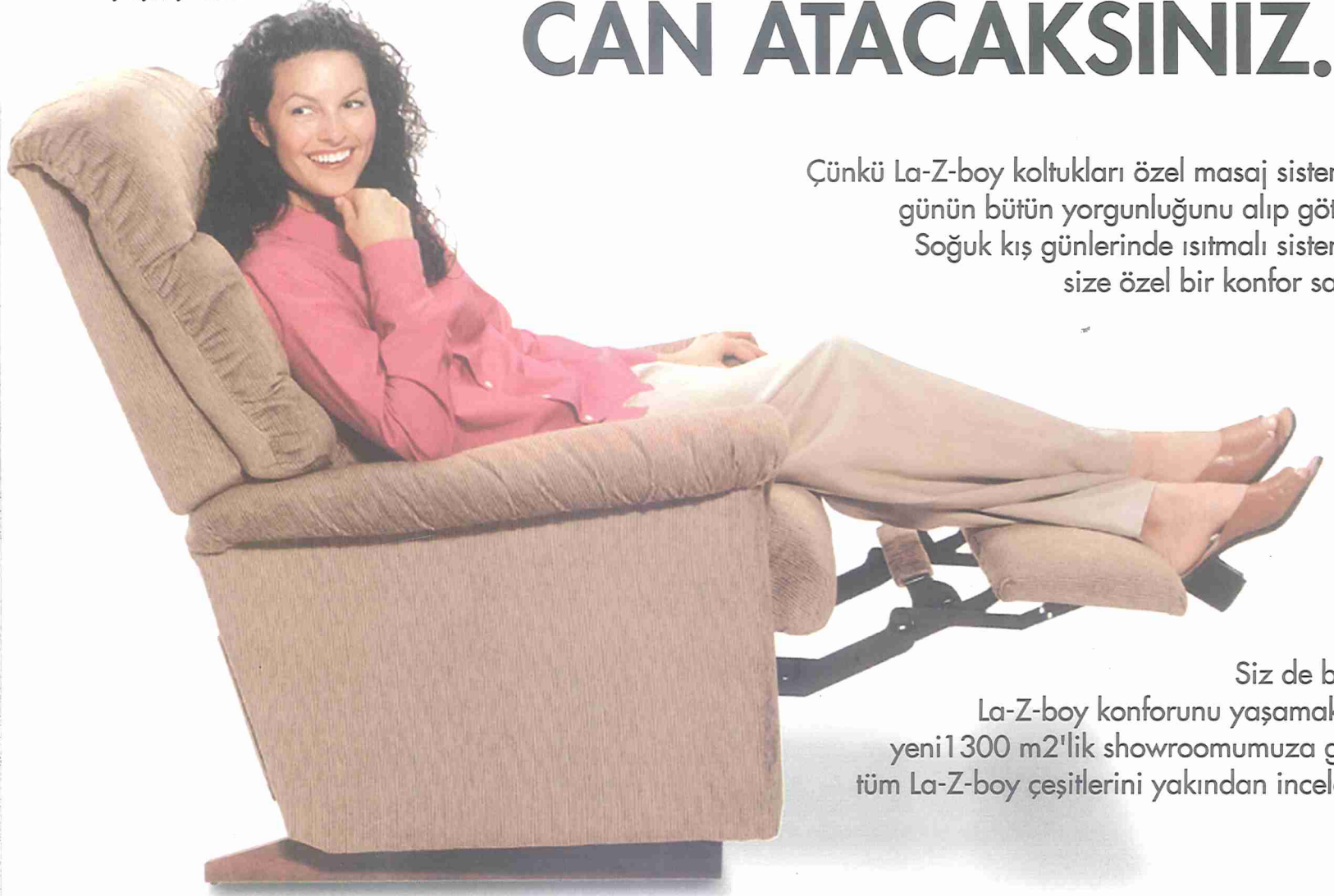
- 5** 3 yıldır üyeyim. EGIAD içerisinde yeni tanıştığım üye arkadaşlarla kurduğumuz dostluk ortamı çok güzel. Yerel Yönetimler ve Parlamento ile İlişkiler Komisyonu üyesiyim.

EVE GİTMEK İÇİN CAN ATACAKSINIZ...

Çünkü La-Z-boy koltukları özel masaj sistemiyle günün bütün yorgunluğunu alıp götürür. Soğuk kış günlerinde ısıtılmalı sistemiyle size özel bir konfor sağlar.

Siz de bu kış La-Z-boy konforunu yaşamak için yeni 1300 m2'lik showroomumuza gelin, tüm La-Z-boy çeşitlerini yakından inceleyin.

ŞİMDİ KREDİ KARTINA **8 TAKSİT**
Pazar günleri açığız.

LA-Z-BOY

RAHATLATIR

TASKIRAN

YATAK-MOBİLYA-DEKORASYON
"SAĞLIKLI UYKU MERKEZİ"

Mustafa Kemal Sahil Bulv. No: 10 Narlıdere - İZMİR Tel: 0.232.238 46 13 - 238 42 25 Faks: 0.232. 239 28 48
(NARLIDERE TANSAŞ VE PETROL OFİSİ YANI)

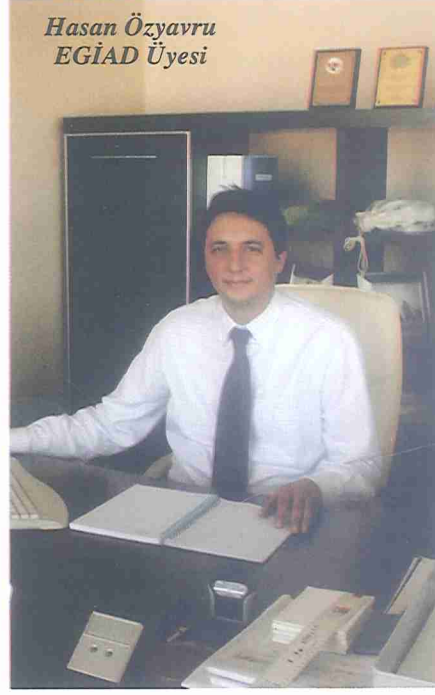

TÜM EG E BÖLGESİNE ÜCRETSİZ TESLİMATI!

5 üye... 5 soru... 5 cevap...

- 1 Kendinizden bahseder misiniz?**
17 Nisan 1966, İzmir 'de doğdum. İlk, orta öğretimimden sonra 1980'de İzmir Atatürk Lisesi'ne girdim. 1983'de mezun olarak, Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'ne ÖSYM sınavında Fen dalında Türkiye 8'ncisi, eşit ağırlıkta ise Türkiye 49'ncusu olarak girdim. Aynı yıl TÜBİTAK Kimya Bilim Sınavı'nda Ege Bölgesi 1'ncisi oldum. Lisans eğitimimi 1988 yılında tamamlayarak Elektrik Elektronik Mühendisi olarak Koza Elektrik Müh. A.Ş.'de çalışmaya başladım. Aynı anda Yüksek lisans eğitimine de başlayarak 1992 yılında Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Elektronik Yüksek Mühendisi Diplomasını alarak mezun oldum. 1992-1993 yılları arasında Mütercim Tercüman Asteğmen olarak Harbiye Askeri Müzesi'nde yedek subaylık görevimi tamamladım. 1993-1995 yılları arasında Petposan A.Ş.'de bir T.T.G.V. projesinde sorumlu AR-GE mühendisi olarak çalıştım. 1995 - 2000 yılları arasında Procter & Gamble firmasında Proses Mühendisi olarak başladığım çalışmada sırasıyla Proses Departman Müdürü, Rusya fabrika Teknik Müdürü, Gebze fabrikada Proje Müdürü olarak çalıştım. Rusya fabrika görevim de İtalya'dan sağlanan makinelerin, Proses'in ve Yardımcı İşletmelerin devreye alınarak üretime geçmesinin sağlanmasıdır. 2000-2002 arası Vestel Elektronik San. A.Ş. Manisa TV üretim fabrikasında Satış Sonrası Yurtdışı Teknik Destek sorumlusu olarak çalıştım. 2002 yılından itibaren ortağı olduğum Koza Elektrik Müh. A.Ş.'de tekrar serbest çalışma hayatına

Hasan Özyavru
EGİAD Üyesi

döndüm. 2003 yılı Temmuz ayından itibaren de Elektrik Mühendislik Proje ve Otomasyon konularında faaliyet gösteren Özyavru Elektrik Mühendislik İmalat Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti'nin ortağı olarak çalışma hayatımı sürdürüyorum.

- 2 Hobileriniz nelerdir?**
Spor ve okuma en büyük hobilerimdir. Bireysel sporlar arasında atletizm ve Tenis, takım oyunlarında ise Basketbol severek yaptığım sporlardandır. Bilimsel ağırlıklı kitapları sürekli olarak takip etmekteyim.
- 3 Şirketiniz hakkında bilgi verir misiniz?**
Özyavru Elektrik Mühendislik İmalat ve Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti.

Elektrik Mühendisliği ile ilgili Orta Gerilim, Alçak Gerilim ve Zayıf Akım projelendirme Taahhüt ve İşletme Bakım işleri Sistem Otomasyonu ve scada projelendirmesi ile yapımı başlıca faaliyet konularımızdır. Yüklenimini üstlendiğimiz sırasıyla, Özel Kent Sağlık Hizmetleri A.Ş., Cevher Döküm Sanayi A.Ş. -Çiğli Fabrikası, Bakioğlu Holding - Polibak A.Ş. yatırımlarının Elektrik ve Otomasyon işleri tarafımızdan yapılmaktadır.

- 4 Türkiye'de yaşanan en son siyasi ve ekonomik gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?**
Ülkemiz coğrafi konumu itibariyle zaten oldukça zor ve kritik bir bölgededir. Bir tarafta Orta Doğu'nun totaliter yapısı diğer tarafta Batının çağdaş medeniyet seviyesi işte bu kritik bölgede gerçekten zor olan konumu itibariyle sosyo ekonomik zorluklar yaşamaktadır. AB süreci içerisinde görüşme tarihi alabilmek için yapılan temelden değişiklikler olumlu gelişmelerdir. Bunların ekonomik tedbirlerle desteklenmesi ülkenin önünü açacaktır.
- 5 EGİAD'da aktif bir göreviniz var mı? Dernekten beklentileriniz nelerdir?**
EGİAD ülkemizin güçlü sivil toplum kuruluşudur. İşlerimin yoğunluğu nedeniyle maalesef aktif bir görev alamadım. Ancak tüm aktivitelerini yakından takip ediyorum. Bu gün için EGİAD ülkemiz için ve bölgemiz için üzerine düşen görevi yapmaktadır. Bundan sonra tempoyu düşürmeden pro-aktif olarak aynı stratejiyi sürdüreceğine inancım tamdır.

- 1** 1971 İzmir doğumluyum. Namık Kemal İlkokulu-Özel Türk Koleji-Bilkent Üniversitesi, San Diego National University (İşletme Bölümü) Tahsilim sırasında aile şirketimizde değişik departmanlarda görev aldım. Halen Dalan Grubu'nda Yönetim Kurulu Üyesi ve Pirinç ve Bakliyat sektöründe faaliyet gösteren Polimeks A.Ş.'de görev yapıyorum.
- 2** İşim dolayısıyla yurtdışı seyahatleri ve sektörümüzdeki gelişmeleri izlemek. Hafta sonları Göztepe maçları, Amerikan arabaları yarışlarını izlemek...
- 3** Dalan Grubu 1940 yılında Rahmetli Dedem Hamdi Dalan tarafından

kurulmuştur. Grubumuz 1940 yılından bu yana başta sabun ve diğer temizlik maddeleri olmak üzere değişik sektörlerde faaliyet göstermektedir. Son olarak 1997 yılında kurulan Polimeks, Pirinç ve Bakliyat ithalatı ile ilgilenmektedir.

- 4** Siyasi ve Ekonomik gelişmeleri olumlu buluyorum. Sene sonunda enflasyon hedefinin tutacağına ve büyüme hızındaki hedefin aşılacağına inanıyorum. Faizlerdeki düşüşü olumlu buluyorum. Kriz sözünü unutmamız gerektiğini, bunun yerine üretimi, ihracatımızı ve istihdamı arttırmamız gerektiğini düşünüyorum.

Timuçin Dalan
Yönetimler ve Parlamento ile İlişkiler Komisyonu Üyesi

- 5** 3 yıldır üyeyim. EGİAD içerisinde yeni tanıdığım üye arkadaşlarla kurduğumuz dostluk ortamı çok güzel. Yerel Yönetimler ve Parlamento ile İlişkiler Komisyonu üyesiyim.

Barış TÜRKER

- 1** 1974 Alaşehir doğumluyum. İlk ve orta öğretimimi Alaşehir’de tamamladım. Liseyi Fatih Kolejind bitirdim. Daha sonra Bilkent üniversitesi Peyzaj Mimari bölümünü kazanarak Ankara’ya gittim. 1999 yılından buyana şirketimizin Yönetim Kurulu Başkanlığını sürdürmekteyim.

2 Şirketimiz; Toprak sanayi tuğla-kiremit, Akaryakıt ve Tavuk çiftliği alanlarında faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda kuru ve yaş olmak üzere sultaniye üzüm üretmekteyiz.

3 Ava gitmek, araba ve motor yarışlarını izlemek en büyük hobilerimdir.

4 Hükümeti ve icraatlarını çok beğeniyorum. Ayrıca TBMM Başkanı Sayın Bülent ARINÇ’a ayrı bir sempatim olduğunu söylemek istiyorum. Çok beğendiğim bir siyasetçidir kendileri. Her şeyin çok güzel olup, ülkemize istikrar geleceğine inanmıyorum. Ama daha çok daha çok çalışmamız gerekiyor. Herkes yapabileceğinin en iyisini yapmalı detaylara önem vermeliyiz.

5 Başarımın ve kazancın detaylarda gizli olduğunu çok iyi biliyorum.

- 1** 13/08/1967 Alaşehir doğumluyum, İzmir Atatürk Lisesi’nden mezun oldum. ODTÜ’de ve University of Windsor’da eğitim aldım. 1990 yılında, o yıla kadar işçi olarak çalıştığım şirkette yönetici olarak çalışmaya başladım. Köylüm Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.’nin Yönetim Kurulu Başkanıyım. EĞİAD ve EBSO üyesiyim, evliyim üç çocuk babasıyım.

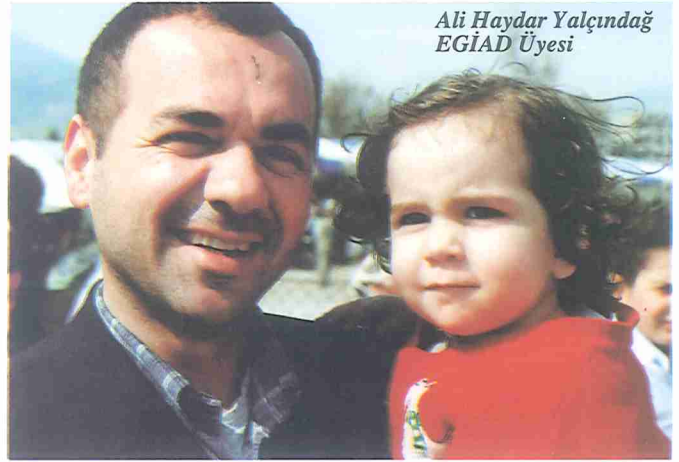
2 Su sporları, tüplü dalış, sinema, müzik, edebiyat, fotoğrafçılık

- 3** 1938’de koyun sütü işleyen mevsimlik bir mandırada üretime başladı. Daha sonra oğulları İbrahim ve Haydar Yalçındağ’a devretti. 1975’de Haydar Yalçındağ’ın oğlu Özer Yalçındağ köylerde üretim yapan bu beş mandırayı bir yerde toplayıp inek sütünü de kullanarak 12 ay üretim yapmayı planladı. Varolan tüm işletmeler koyun sütüne dayalı olarak mevsimlik çalışıyorlardı. 1977’de Bölge’nin ilk 12 ay çalışan mandırası Köylüm adı ile Alaşehir’de üretime başladı. Pazarın talepleri değiştiğinde yeni atılımlar, yeni yatırımlarla kendisini geliştirdi ve bir süre sonra ağırlıklı olarak inek sütü kullanır hale geldi. Firma aile bireylerinin eğitimlerini tamamlayıp tek tek yönetimde yer almaları ile beraber 1995’de anonim şirket haline dönüştü. 1996’da itibaren değişen tüketici tercihlerini dikkate alan Köylüm, toptancı ve servisçilerden oluşan müşteri portföyünü, kurumsal müşterilerle değiştirmeye başlamış ve kırıncı sadece fiyata bağımlı rekabetin olduğu bir pazardan, kalite, çeşit ve sürekliliği de en az fiyat kadar önemli gören kurumsal pazara geçmiştir. Büyük firmalara ve fast food

zincirlerine hizmet vermekte olan firmanın ayrıca çeşitli illerde bayilikleri de var. 2000’de yeni fabrika binası ve yeni ekipmanlardan oluşan yatırımlarını faaliyete geçiren şirketimiz, hem kapasitesini hem de ürün çeşitliliğini arttırmıştır.

Teknik yeterlilik denetimlerinden geçen Köylüm, 2000’de iki Alman şirketi için Köylüm markasının yanı sıra onların markalarında (Tip ve Altinel) üretimine başlamıştır. Süt ürünlerini kullanan büfeler, pizzacılar, yemekhaneler, dondurulmuş gıda firmaları gibi profesyonellere yönelik yaklaşık 40 çeşit ürün sunmaktadır.

- 4** Ülkenin 1990’dan beri yaşadıklarının temel kaynağı ama kişisel ama kurumsal çıkarların sürekli olarak milletin çıkarlarının çok önünde tutulmasıydı. Devletin, bürokrasinin ve bunların kurumlarının tek amacının millete hizmet etmek ve onun yaşam şartlarını iyileştirmek ve korumak olduğu, devlet kapısının geçim değil hizmet kapısı olduğu tamamen unutuldu. 21.yy’da artık ideolojilerin karın doyurmadığı, ideolojiden bahsetmek ve tartışmanın tok, gelecek endişesi olmayan toplumların lüksü olduğu, paranız yoksa hiçbir şekilde özgür olamayacağınız anlaşıldı. Bu ülke hiçbir zaman sahip olduğu kaynaklarını verimli şekilde kullanmadı. Kendi teknolojisi ve ekonomisiyle ayakta kalmayı düşünmedi yapısal gelişim yerine sürekli günü kurtarmayı tercih etti. Sonunda da 1990’dan itibaren

Ali Haydar Yalçındağ
EĞİAD Üyesi

yaşadıklarımız başımıza geldi. Türkiye’nin ekonomisini düzeltmesi, üretimini arttırması, enflasyon ve faizleri düşürmesi için sahip olduğu imkanların tamamının yeterli olduğuna inanıyorum. Ekonominin düzelmesi için siyasi ve bürokratik yönetimin mucizeler yaratmasına da gerek yok. Olayların doğal akışına set çekmeye çalışmadan ard niyetsiz, samimi ve ortalama bir performans göstermelerinin yeterli olduğuna ve son günlerde yukarıdaki şartların oluştuğuna, göstergelerdeki iyileşmelerin de bunun sonucu oluştuğuna inanıyorum.

- 5** Hayır, EĞİAD’ta aktif bir görevim yok. Dernekten beklediğim; üyelerinin buldukları sektörlerde karşılaştıkları sorunları, işlerin doğal akışını engelleyen yapısal bozuklukları ve bunlara önerilen çözüm yollarını bir havuzda toplayıp, seçilen konularda akademik çalışmalar yaptırması ve bu bilgileri siyasi iradeye ulaştırması. Üyelerinin faydasının yanında Türk iş dünyasına yarar sağlayacak açılımlarda bulunması gerektiğine inanıyorum.

1 1972 İzmir doğumluyum. Ortaokulu yıllarımda hem futbol hem de ticaretle tanıştım. 1989 yılında Altınordu Spor Kulübü'nde profesyonel oldum. Antrenmanlar dışında da babamın yanına gidip yardımda bulundum. Altınordu'da 5 yıl Bornovaspor'da 2 yıl ve Yeşilova'da 2 yıl futbol oynadım. Bu esnada 1994 yılında Gönen Motorlu Araçları kurup finansman müdürü olarak işe başladım. Wolkswagen ve Audi markasını ağabeylerimle birlikte zirveye taşıdık. 1997 yılında Diversey Lever'in Ege Bölge Distribütörü olarak temizlik sektörüne geçtim. 2003 Mayıs ayında evlendim.

2 Futboldan gelmiş bir insan olarak bütün boş vakitlerimi spora ayırıyorum. İşimle uğraşmak zaten benim en büyük hobim. Bir de Çeşme gerçeği var. Yaz kış demeden Çeşme'ye gitmekten büyük zevk alıyorum.

3 1997'de Diversey Lever'le başlayan temizlik sektörü 1999'da 3M ve Gillette markalarıyla büyüyerek devam ediyor. Lever'de Ege Bölgesi'ndeki otel, pansiyon, askeriye, hastanelere soğuk satışım, Gillette'de

bakkal, market, süpermarket ve zincir marketlere sıcak satışım devam ediyor. Hizmet sektöründe olduğumuz için müşterilerimize malın ve hizmetin eni yisini vermek için ben ve iş arkadaşlarım elimizden geldiğince çok çalışıyoruz. Şuanda 60 personel 25 araçla Ege Bölgesi'ne DiverseyLever, Toprak kağıt, 3M, Gillette markalarını müşterilerimize ulaştırıyoruz. Halen Gönen Temizlik ve Gıda Maddeleri'nde Yönetim Kurulu Başkanlığı, Gönen Motorlu Araçlar ve Alişanoğlu Gıda Maddeleri de Yönetim Kurulu Üyesi olarak çalışmaktayım.

4 Tek partili bir hükümet için ve yeni gelmiş bir hükümet için konuşmak erken olmasına rağmen biraz daha acemiliklerini deneyime dönüştürülse ve ekonomik olarak istikrar sağlayabilirlerse birşeyleri değiştirip daha güzel şeyler yapabilecekler diye düşünüyorum.

5 EGIAD'da Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Komisyonundayım. Ancak hem işlerimin yoğunluğu hem de yeni evlenmiş olmam bu yıl beni epey yordu. Bu yüzden de toplantılara katılamıyorum. Derneğimizin iyi bir

sivil toplum örgütü olduğuna inanıyorum.

En son yapılan projelerin çok iyi, okul projesinin çok iyi olduğu ve yapılması gereken daha çok keyifli projeler olduğuna inanıyorum. Yönetim Kurulumuz ve üyelerin vereceği destekle EGIAD isminin Türkiye'de en üst yere çıkacağına inanıyor ve biliyorum. Bir de içimizden bir arkadaşımızı veya birkaç arkadaşımızı TBMM'ne yollamak en büyük idealim.

StandartKARGO
Logistics

Kargo Dağıtım, Depolama ve Ulaştırma Hizmetleri A.Ş.

İstanbul - İzmir Arası Lojistik Hizmetleri

Biz Sizin
İş
Ortağınızız

İzmir Merkez

408/2 Sok. No: 5 Ümit Mahallesi Pınarbaşı - İzmir
Tel: 0 232 478 20 78 Fax: 0 232 478 22 52

İstanbul Merkez

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Pik Dökümcüler
Sanayi Sitesi A 6 Blok No: 11 İkitelli - İstanbul
Tel: 0 212 485 18 60 Fax: 0 212 485 34 96

Hazırlayan: Reha ATAKAN

Plazmaların en büyüğü

Hyundai PK-8401 "bu plazmanın bir boy büyüğü yok mu" diyenler için üretilmiş. Tam 84 inç... Yani 213 cm... Bu plazma daha çok konferans salonları, konserler, alışveriş merkezleri gibi yerler için tasarlanmış ama bu kadar büyük bir plazmayı koyabilecek salonu olanlar evlerine de düşünebilir. Fiyatı 39.990 EURO (yanlış okumadınız). Karar sizin... www.empatibilisim.com

AIBO'NUN YENİ MARİFETLERİ

Sevimli robot köpek Aibo yeni Aibo Mind yazılımı ile şimdi çok daha akıllı. Ses ve dokunmaya karşı diğer Aibolar'dan daha hassas olan ERS-7 üç yeni kızılötesi alıcısı ile engel ve köşeleri daha iyi algılayabiliyor. Bunun yanında pili bitmeye yakın şarj ünitesine gidip kendini şarj ediyor. 180 sesli komut algılayabilen yeni Aibo Kasım ayında internet üzerinden yaklaşık 1600 USD fiyatla satışa sunulacak.

www.us.aibo.com

CANON EOS 300D

Bu güne kadar üretilen en hafif ve en kompakt dijital EOS kamera olma özelliğini taşıyan 300D Canon'un 1976 yılında piyasaya çıkarttığı AE1'den beri üretilen en önemli tüketici SLR'i olarak tanımlanıyor. 6.3 Megapiksel CMOS sensörü mükemmel fotoğraflar çekmenizi sağlıyor. Bu makine Canon'un 60'dan fazla çeşidi bulunan EF lensleri ile uyumlu çalışabiliyor. Ayrıca 100 ile 16000 ASA hızları arasında seçim yapma imkanı vererek kullanıcılara arzu ettikleri film hızını seçmelerine olanak veriyor.

www.canon.com.tr

Dizüstü Işığı

Masa lambası yerine UBS bağlantılı Flexy ışık kaynağı, etrafı rahatsız etmeden klavyenizi aydınlatabilmenizi sağlıyor. UBS yuvasına taktığınızdan pil gerektirmeyen, lambasız (yani, LED) ışığın ömrü 100.000 saat. Özel tasarımı sayesinde ışık kaynağına istediğiniz şekli verebiliyorsunuz.

www.hizlisistem.com
www.dell.com/latitude

AKITA DÜRBÜN VC 132

Bu yeni dijital fotoğraf makinesi özellikli dürbün ile maçlarda, hipodromda, doğada, denizde kısacası her yerde çok uzaktaki cisimlerin fotoğraflarını çekebiliyorsunuz. Bu cihazın 10x25 dürbünü 5.6 derece açı ile 914 metreyi 89 metreye yaklaştırıyor. 1.3 megapiksel görüntü yakalama kapasitesi ve 16MB dahili belleği olan dürbünle çektiğiniz fotoğrafları televizyonunuzdan izleyebilirsiniz. 350 gr olan cihaz 4 adet AAA boy pille çalışıyor. www.hizlisistem.com.tr

Ernst & Young'dan Türkiye'de çalışan yabancılar için rehber kitap:

A Guide to Tax and Legal Aspects for Expatriates in Turkey

Ernst & Young Türkiye, Türkiye'de çalışan yabancılar Türkiye hakkında genel bilgi veren, temel hukuk ve vergi düzenlemelerini anlatan önemli bir kaynak kitapçık hazırladı. Türkiye'de çalışan yabancıların vergi sistemi, hukuki düzenlemeler ve Türkiye'de genel yaşam hakkında pratik bilgiler edinebilecekleri önemli bir kaynak yayınlandı.

Ernst & Young Türkiye tarafından hazırlanan "Guide to Tax and Legal Aspects for Expatriates Living in Turkey" adlı rehber kitapçık, Türkiye'de

çalışmakta olan yabancıların tabi olacakları hukuki ve vergisel yükümlülükler hakkında temel, güncel ve özet bilgiler sunuyor.

Kitapçığın giriş kısmında, Türkiye'nin coğrafi konumu, nüfusu, iklimi, çalışma saatleri ve resmi tatilleri gibi genel bilgilerin derlendiği kısa bir bölüm yer alıyor. Giriş bölümünün ardından Türkiye'de çalışan yabancılarla ilişkin yasal düzenlemelerle, vergisel düzenleme ile ilgili açıklamalar iki ana bölümde toplanıyor. Türkiye'de çalışan yabancılarla ilişkin hukuki konuların yer aldığı ilk bölümde, yabancıların Türkiye'ye geliş sürecinde ve Türkiye'de çalışma sürecinde karşılaşılabilecekleri yasal düzenlemeler hakkında bilgiler bulunuyor...

Türkiye'ye giriş ve çalışmaya başlayabilmek için alınması gerekli oturma ve çalışma izinleri hakkında da ayrıntılı açıklamalar yer alıyor.

Temel hukuk bilgileri veriliyor

Hukuki düzenlemelerin yer aldığı ilk bölümde ayrıca yabancıların Türkiye'de ev kiralamaları ya da satın almaları sürecinde tabi oldukları yasal düzenlemeler, finans kuruluşlarında hesap açtırılması ya da kredi kartı alınması için gerekli olan hususlar, araç alım satımında tabi olunan düzenlemeler, gümrük ve duty free uygulamaları, çalışma ve okul hayatına ilişkin bilgiler

bulunuyor.

Kitapçıkta ayrıca alkollü araba kullanma, çalışma ve/veya oturma izinlerinin kaybolması gibi durumlarla karşılaşılması durumunda tabi olunacak yasal düzenlemeler hakkında da bilgi veriliyor.

Vergi uygulamaları

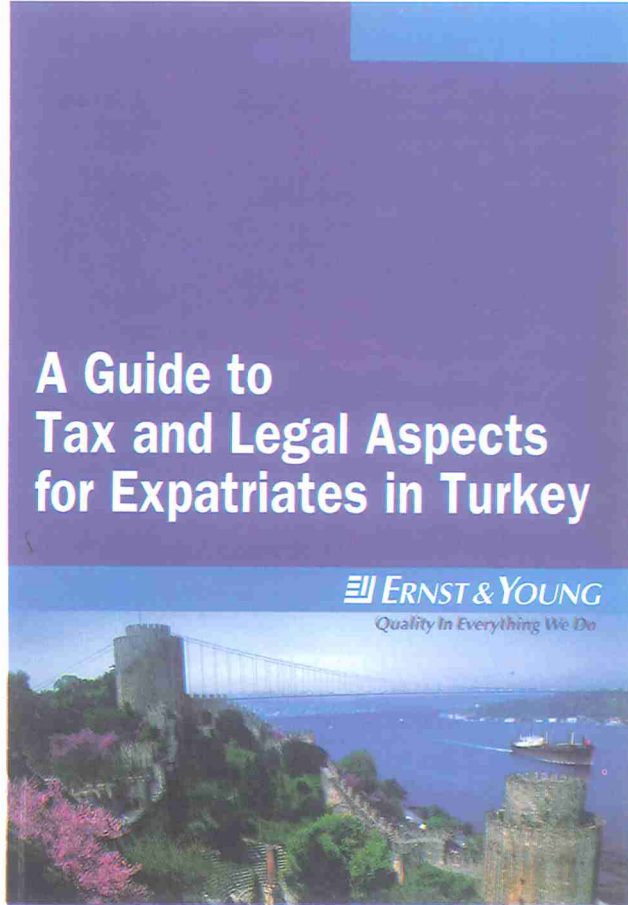
Türkiye'de çalışan yabancılarla ilişkin vergisel düzenlemelerin

yer aldığı ikinci bölümde ise esas itibarıyla tabi olunacak vergisel yükümlülükler ile bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi konularında bilgilendirme yapılması hedefleniyor. Ernst & Young Türkiye tarafından hazırlanan kitapçıkta vergi uygulamaları açısından öncelikli olarak tüm gelir türleri ve vergi oranları genel hatlarıyla tanımlanıyor.

Türkiye'de çalışan yabancıların elde etmiş oldukları gelirlerinin vergilendirilmesine ilişkin olarak elde edilen ücretler, Türkiye'de ya da yurtdışında yapılan yatırımlar sebebiyle elde edilen gelirler ile değer artış kazançlarının elde edilmesi ve beyan edilmesine ilişkin ayrıntılı açıklamalar kitapçıkta yer alan diğer konulardan...

Vergi düzenlemelerine ilişkin bölümde değinilen bir diğer konu ise; yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda tabi olunabilecek vergisel yaptırımlar oldu. Ernst & Young Türkiye yetkilileri, hazırladıkları "Guide to Tax and Legal Aspects for

Expatriates Living in Turkey" adlı rehber kitapçıkla, Türkiye'de çalışan yabancıların tabi olacakları hukuki ve vergisel yükümlülükler hakkında temel ve özet bilgiler sunmayı amaçladıklarını belirterek, daha özel konularda ayrıntılı bilgi sahibi olabilmek için profesyonel danışmanlara başvurmanın önemli olduğunu hatırlatıyor.

Türkiye'de çalışan yabancıların elde etmiş oldukları gelirlerinin vergilendirilmesine ilişkin olarak elde edilen ücretler, Türkiye'de ya da yurtdışında yapılan yatırımlar sebebiyle elde edilen gelirler ile değer artış kazançlarının elde edilmesi ve beyan edilmesine ilişkin ayrıntılı açıklamalar kitapçıkta yer alan diğer konulardan...

Bu işte-kazanc var!

Siz de e-Teba işletmecisi olun, kazanmaya başlayın!

- e-Teba 'da stok yükü taşımazsınız, depo kirasından tasarruf edersiniz.
- e-Teba 'da nakliye masrafını Teba üstlenir.
Üstelik ürünler tüketicinin kapısına kadar ücretsiz olarak taşınır.
- Ödeme takibini Teba yapar, müşteri riski almazsınız.
- Sadece satışa konsantre olursunuz, satış yaptıkça daha çok kazanırsınız.
- e-Teba bayisi olduğunuzda 3 hafta içinde hazır bir mağaza ve hatta müşterilere sahip olursunuz.
- Tüm Teba ürünlerini;
3 yıl + 6 ay garanti,
"1 ay kullan, beğenmezsen geri getir" avantajı,
7 gün 24 saat Call Center hizmeti destekleriyle satarsınız.

CRM Institute Turkey

Müşteri Odaklı e-Ticaret
Modeli Proje Ödülü

Bilinmeyen Cennet: KARABURUN

Hazırlayanlar : Fatih Dalan
Alpaslan Berik
Prof. Dr. Mustafa Tanyeri

Fotoğraflar: Dr. Nail Uygur
Alpaslan Berik

Merhaba Sevgili Dostlar,

Bu sayıdan itibaren "Ege'nin Yolları" adıyla yeni bir yazı dizisine başlıyoruz. Her sayıda güzel Ege'nin bir başka cennet köşesine uzanacağız sizlerle birlikte. Öyle bereketli topraklardır ki Ege toprakları buraya bir kez yerleşen bir daha gitmemiş ve nice medeniyetler burada doğmuş ve burada yok olmuştur. İyon, Yunan, Roma, Pers, Lidya, Frig, Venedik, Ceneviz, Selçuklu, Germiyan, Karesi, Osmanlı ve daha niceleri...

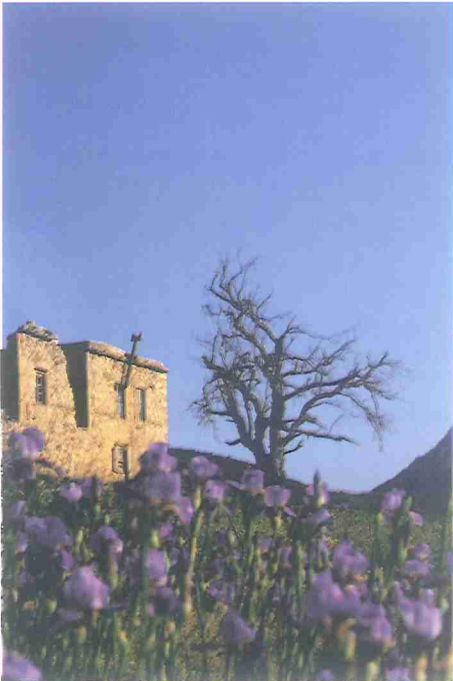

Bitmek tükenmek bilmeyen öyküler anlatır Ege kıyılarına binlerce yıldır vuran mavi dalgalar.Tarihin derinliklerinde taşıdığı gizleri zaman zaman çıkarır günışığına toprak ana.Üzerinde yaşanan sevdaları, sevinçleri, acıları, ihtiras öykülerini, kıskançlıkları, ölümleri ve sevgileri anlatır bazen topraktan fıskıran antik bir sütun, bir lahit. Ya da uzak bir Ege Köyündeki yorgun, yaşlı bir çam ağacına, bir ulu çınara hele bir kulak verin sessizce görün bakın neler neler anlatır yılların ötesinden. Biz de düştük yollara yolumuz nereye

götürdüyse. Aldı götürdü Ege'nin ince uzun yolları bu kez bizi Karaburun Yarımadasına... Bu az bilinen, az bulunan mücevher parçası gibi kıyılara... Karaburun Yarımadası, Urla ile başlayıp içine alır Gülbahçe, Karapınar, Balıklıova'yı, Mordoğan'ı ve koyu mavilikleri yarmaya çalışan bir gemi gibi Ege'ye yelken açmış Karaburun'u.. Yol boyunca neredeyse elinizi uzatsanız degecek gibi yanbaşınızda sizi bir an bile yalnız bırakmadan sessizce izleyen denizin mavisi , Ege'nin o kendine özgü çam ağaçlarının kokusu, zeytinin yeşili

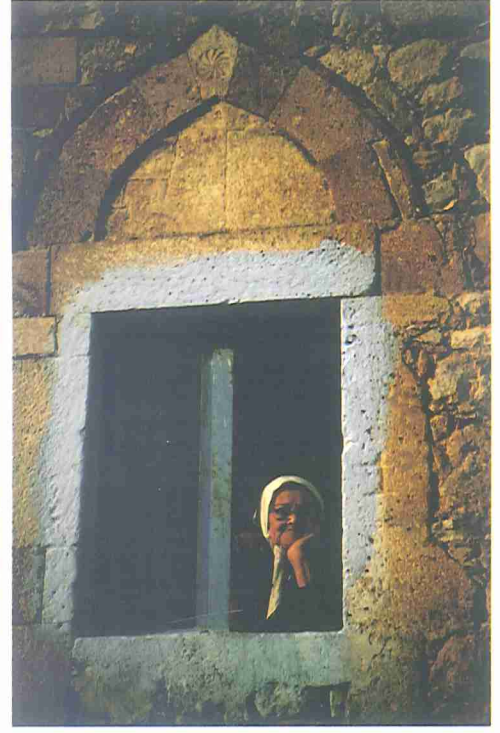
ve irili ufaklı doyumsuz güzellikteki koyuları eşlik eder bu yolculukta. Irmaklar Kraliçesi Nana'nın oğlu Narcissus' dan doğduğu anlatılır narsizm sözcüğünün. Çevresindeki herkes ona aşiktir ama o hiç kimseye kendisine gösterdiği kadar ilgi göstermemektedir.Ve kendine umutsuzca aşık Narcissus eriyip gider ve yaşadığı toprağa karışır bedeni. Öldüğü topraklarda o güzelim kokulu nergisler yeşerir. O gün bugün Karaburun'un beyaz nergisi Mordoğan'ın mor sümbülleri ile buluşur her baharda.

Balıklıova... Bir balık cenneti...

Yarımadanın bozulmamış doğası son yıllarda huzuru ve sessizliği arayanların sığındığı bir liman yapmıştır Mordoğan'ı ve Karaburun'u. Bu mevsimde bulabileceğiniz hurma zeytinin en güzeli ve narsizmin sembolü "narcissus" ya da mis kokulu nergis çiçeği, ilk baharda yerini enginarın en lezzetlisine bırakır. Yöreye özgü tatlılardan biri de kayaların arasında yetişen, yörede yaşayanların kayakoruğu adını verdikleri bir bitki. Yol boyunca ilk karşınıza çıkan küçük ve güzel bir balıkçı köyü olan Balıklıova. Denizin neredeyse üzerinde kurulmuş masalarda çok mütevazı rakamlarla gerçek bir balık ziyafeti çekebileceğiniz balıkçı lokantalarının sıralandığı bu şirin köy, Mordoğan ve Karaburun yolcularının vazgeçemedikleri ilk durak olmuştur.

Barbunun, çipuranın, levreğin, sardalyanın ve kalamarın en lezzetlisi bulursunuz burada. Balıklıova'dan sonra virajlı ve dar bir sahil yolu sizi bekler. Yeşil ve mavinin sizi götürdüğü bir diğer güzel beldeye, 12 İyon kentinden biri olan Mordoğan'a varırsınız onbeş dakika sonra. Mor renkli bir doğa karşılar baharda sizi 78 ayrı çeşit mor çiçeğin süslediği. Yarımadanın en güzel plajlarından biri Ardıç adını şimdilerde sayıları çok az kalan hemen kıyıdaki Ardıç ağaçlarından alır. Gençlerin gözde buluşma yeri Ayı Balığı bir doğa harikasıdır. Gazeteci Neşet Öztekin'in çabalarıyla bütün Dünya'nın ilgisini çeken ve birkaç yıl önce bu yörede tesadüfen bulunan 9 milyon yıl öncesinden kaldığı belirlenen fil ve kaplan kemikleri ve fosiller Mordoğan bir Jurassic Park' mı? sorusunu akla getirmektedir. Bir sigara içimlik sürede Kaynarpınar, Eğlenhoca, Kösedere, Esendere, Ambarseki, Saip, Bozköy, Sazak ve daha bir çok köy sıralanıyor yol boyunca. Zeytin yağı, üzüm, kekik, adaçayı ve daha birçok Ege'ye özgü tatlılar sizi karşılar bu köylerde. Börklüce ayaklanmasının geçtiği topraklardır Karaburun ve Mordoğan. Sultan İkinci Murad döneminde Simavna Kadısı Şeyh Bedrettin'in kurmayı olan Börklüce Mustafa isyan edince Bayezid Paşa tarafından öldürülür. "Biz ki sevdamızı, alaca kıl bir heybe gibi sardık aba terlikle denizi yürüyenlere şavkımız dağlara vurunca."

Karaburun köyleri yüzlerce yıl öncesinin izlerini taşır. Eski bir Rum köyü olan Karaburun Yarımadası hala bozulmamış yurt köşelerinden biri. Temiz havası ile ülkemizdeki oksijen oranı en yüksek beldeler arasında. Bu güzelliği korumamız gerekiyor. Yolculuğumuz boyunca gördüğümüz bakir doğa ne yazık ki yer yer insanoğlunun o acımasız tahribatı nedeniyle yavaş yavaş yok oluyor. Gelecek sayıda yine Ege'nin yollarında buluşmak üzere kalın sağlıcakla, sevgiyle

"Biz ki sevdamızı, alaca kıl bir heybe gibi sardık aba terlikle denizi yürüyenlere şavkımız dağlara vurunca."

Ege'nin Yolları'nı hazırlayan ekip iş başında...

Yeşilin en güzel tonları sizi kucaklıyor bu şirin karaburun köyünde...

Saip'te şimdi harap olmuş taş evleri ve kilisenin kalıntılarını görebilirsiniz. Buradaki köylerin arasında doğaseverler için inanılmaz güzellikte yürüyüş yolları bulunmaktadır. Ege'nin en güzel kefal cinslerinin burada yetiştiğini ve doyulmaz

lezzetlerle karşılaşacağınızı söyleyelim ..Karaburun'a gelmişken kömür ateşinde pişirilmiş kefalın ve yöreye özgü zeytinyağlı mezelerin ve tabii ki hurma zeytinin tadına bakmadan buradan ayrılmayın.

 Liz
Anti - Age Center

Güzelliğinizin ve
yakışıklılığınızın
en büyük
sırrı...

bay & bayan kuaför salonu ✓ aerobik ve step salonu ✓ cilt bakımı ✓ zayıflama
✓ solaryum ✓ sauna ✓ masaj ve vitamin bar ile hizmetinizdeyiz.

Yalı Caddesi No: 438 Kat: 2 Mavi Kule İş Merkezi Girne - Karşıyaka / İZMİR
Tel: 0232 369 40 41 - 369 48 15 Fax: 0232 364 62 99 www.lizcenter.com

"teknoloji ile bir adım önde"

Hazırlayan: Orkan SÖZER

"Artık bir otomobile daha ne ekleyebilirsiniz?" diye bir soru sorulsa verilecek tek cevap "Teknoloji" olacaktır.

Alman otomotivinin üç büyüklerinden Audi, ezeli rakiplerinden BMW'nin yeni neo-modern 7 kasasının karşısına klasik Audi çizgisini sportif hatlarla birleştiren, belki de otomotiv tarihinin en fazla bilgi işlem teknolojileriyle donanımlı arabası olan A8 modeliyle çıktı.

Nitekim yazımızın başlığı Audi'nin bu yeni Amiral Gemisi için belirlediği slogan.

A8'i incelemeye başladığımızda ilk dikkatimizi çeken şey "lüks sedan" veya "limuzin kasa" olarak da adlandırılan bu kadar büyük bir kasanın gerçekten sportif bir çizgi ile tasarlanması oldu. Bu tasarımın arkasında Audi'nin rüzgar tünellerinde yaptığı yüzlerce denemeden sonra 0,27 gibi düşük sürtünme katsayısına ulaşmış olması var şüphesiz. Bunun yanı sıra A8'in yüksekliği yaklaşık 10cm kadar arttırılıp azaltılabilir.

İlginç olan; A8'in hıza, zemine ve virajlara bağlı olarak güvenlikten taviz vermeden, sürücünün istediği yüksekliğe araç hareket halindeyken gelebilmesi.

Yani karşımızda arabayı yükseltip

alçaltan mekanik bir sistemden çok süspansiyonlardan, motordan ve direksiyondan anlık veri alan ve bu verileri değerlendirerek yükseklik değiştirmenin hızını ve zamanını ayarlayan bir bilgi işlemci var. A8'in içi ise gerçek bir teknoloji şovu. Sürücünün sık sık ulaşmak isteyeceği telefon, müzik sistemi kontrolü gibi fonksiyonlar direksiyona yerleştirilmiş. 6 ileri steptronik şanzımanı düz vites modunda kullanırken direksiyonun altındaki kollardan vites değiştirebiliyorsunuz.

Şanzımanın otomatik modu ise bir "öğrenme" fonksiyonuna sahip.

Şanzıman, sürücünün aracı kullanma şeklini 30 saniye içinde analiz ederek sürücüye bağlı olarak vites değiştirme aralıklarını ayarlıyor.

Aracın bizi en çok ilgilendiren noktaları ise vitesin arkasında yer alan joystick ve ön konsolun ortasında yer alan geniş LCD ekran. Bu bölümler, sürücünün kişisel bilgisayarını olarak da adlandırılabilir. Audi'nin 5 senelik bir geliştirme çalışması sonucunda hazırladığı MMI (Multi Media Interface) adı verilen bu sistem; telefon, ses ve görüntü sistemleri, navigasyon sistemi, sürüş bilgileri, sürüş ayarları gibi onlarca fonksiyonu sadece bir

F1 sürücülerine "Pilot" diyorsak, A8'in sürücü koltuğuna "Kokpit" demek pek abartı olmaz herhalde

joystick ile kolayca kontrol edebiliyor. MMI sayesinde sürücünün bütün fonksiyonlara çok kolayca ulaşabildiğini ve grafiklerinin de mükemmel dizayn edildiğini söylememiz gerek. Böylece karşımıza çok fonksiyonlu ama kullanımı gayet kolay bir sistem çıkıyor. Zaten öyle olmasaydı, gazetelerde "Bilgisayar mühendisliği mezunu makam şoförü aranıyor" gibi ilanlar görebilirdik.

Fonksiyon sayısının çokluğunu bir örnekle açıklamak gerekirse; sürüş ayarları ekranında, süspansiyon ayarlarına girerseniz spor, dinamik, rahat veya otomatik modlarından birini seçebilirsiniz.

Sürekli 4 çeker - Quattro özelliği ile dört tekerliği bağımsız kontrol eden A8 savrulma riskini minimuma indiriyor

Yeni Audi A8

Vites arkasında bulunan joystick ve konsol ortasındaki geniş LCD ekran bütün fonksiyonların kolayca kontrol edilmesini sağlıyor.

Otomatik süspansiyon opsiyonu yolun zeminine göre süspansiyon sertliğini aracın kendisinin ayarlaması anlamına geliyor. Yani başka bir bilgi işlemci ile karşılaşıyoruz.

Bundan beş sene önce otomotiv üreticileri, yeni modellerinde 10 kadar bilgi işlemci (kendi deyimleriyle kontrol ünitesi) olduğunu söyleyerek reklam yaparlardı. Yeni A8'de yaklaşık olarak 80 adet bilgi işlemci olduğu düşünülürse otomotiv endüstrisinin gerçek geliştirmeyi nerede yaptığı görülebilir. 80 adet kontrol ünitesi olması, aracın yol şartlarına ve sürücünün isteklerine göre performansta, güvenlikte ve konforda 80 değişik alternatifi otomatik olarak sunması demek. Örneğin, aracın süspansiyon, şanzıman ve hızlanma ayarlarını değiştirdiğiniz zaman gerçekten farklı bir araba kullanmaya başlıyorsunuz. Aracın sürücüye verdiği tepkiler o kadar değişiyor ki kullandığınız A8, safkan bir spor

otomobile dönüşebiliyor.

A8'in enteresan bir aksesuarı da enerji üreten solar sunroof. Bu sunroof güneş ışınlarından aldığı enerji ile havalandırmayı çalıştırmak için kullanıyor. Bu sayede araç park halindeyken bile arabanın iç sıcaklığı sabit tutuluyor. Sıcak yaz günlerinde hamam gibi bir arabaya binme derdi de böylece son buluyor.

A8 aynı zamanda "Uyarlanabilir seyir kontrolü (Cruise Control)" sistemine sahip. Bu sistemin diğer hız sabitleyicilerinden farkı; önde giden bir aracı algılayarak, frenleme ve hızlanma suretiyle aradaki güvenli mesafeyi koruması. Görülen o ki, otomotiv endüstrisi bizi tatlı bir şekilde "otomatik pilot" teknolojisine taşıyor. Önce sen hızını ayarla ve gaz pedalını bana bırak diyen seyir kontrol, şimdi de diğer araçlarla mesafeyi de ben ayarlarım diyen uyarlanabilir seyir kontrolü. Bu

arada insan hatasını minimize eden park sensörleri, ABS, EDB, ASR gibi fren destek teknolojilerini ve de kaybolmayı imkansız hale getiren Navigasyon Sistemlerini de düşünürsek, artık sürücüye kalan tek şey direksiyonu tutmak. Herhalde yakında yol kenarlarına yerleştirilecek sensörler sayesinde direksiyonu tutmaya da gerek kalmayacak. Aracımıza binip gideceğimiz adresi ve hangi hızda gitmek istediğimizi gireceğiz ondan sonra aracımız bizi oraya götürecektir.

12 + 1 kabinli mükemmel bir Bose müzik sistemiyle donatılmış olan A8, klima sisteminden, hafızalı koltuk, ayna ve direksiyon ayarlarına kadar her özelliğiyle ve burada sayamayacağımız kadar çok sayıda aksesuarıyla zaten prestij sınıfında bir otomobil. Aracın bir çok otomobilde de bulunan başka özelliklerini ve motor gücü, hızlanma verileri gibi arabalara özgü teknik bilgileri anlatmayı otomotiv yazarlarına bırakalım. Ancak A8 kullandığı bilgi işlem teknolojileri sayesinde, otomotiv sayfalarından çıkıp teknoloji sayfalarının konduğu olmayı da hak ediyor.

Tavsiyemiz; teknoloji meraklısıysanız A8'i bir görün ama eğer A8 almayı düşünmüyorsanız sakın test sürüşü yapmayın, çünkü ondan sonra kullanacağınız başka bir arabalar çok ilkel gelebilir.

Gönen Otomotiv'e teşekkür ederiz.

"A8'in içi ise gerçek bir teknoloji şovu. Sürücünün sık sık ulaşmak isteyeceği telefon, müzik sistemi kontrolü gibi fonksiyonlar direksiyona yerleştirilmiş. 6 ileri steptronik şanzımanı düz vites modunda kullanırken direksiyonun altındaki kollardan vites değiştirebiliyorsunuz."

"Bundan beş sene önce otomotiv üreticileri, yeni modellerinde 10 kadar bilgi işlemci (kendi deyimleriyle kontrol ünitesi) olduğunu söyleyerek reklam yaparlardı."

Premiere vision sonrası

Yazan: Alper GÜRKAN

Dünyanın en büyük kumaş fuarı Premiere Vision, tekstilin değişik alanlarına hitap edebilecek sınırsız trendler ve ışıklar sunmakta. Hedefi tekstil sektörüne sürekli, yenilikçi ve yaratıcı fikirler sunmak olan Premiere vision... Bu sezonda 2004/2005 Kış

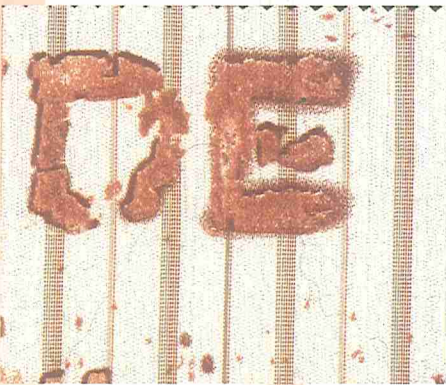

modasını dört tema altında toplanmış. Bizde bu fuarı gezdik ve izlenimlerimizi sizinle paylaşmak istedik.

CAZİBE

Estetik, incelik, zerafet, gizemlilik, yüksek kalite içeren temalara hızlı geri dönüşümü, sinematografik görünümün yansımaları, göz kamaştırıcı yüzeylerin şovu. Parlak motif karmaları ile Art Deco motiflerin sıcak uyumu, pembemsi bej ve çarpıcı kırmızıların bronz renginde boya ile karma edilmesi.

Sıcak hava yansıtan kaşmir yünlüsü kombinasyonu, hareketi yansıtan dalgalı

bürümcük, atlas parlaklığı yansıtan pamuklu saten, yumuşaklığı yansıtan kadife, jakar görüntüleri, yumuşaklığın referansı, 30'lu ve 40'lı yılların siyah-beyaz yansımaları.

KARŞILAMA

Kesin ve belirgin, kişiliği yansıtan

düz çizgiler, dans eden simetri çizgiler. Bazen fotoğraf gibi belirgin, bazen solgun, pozitif/negatif renkler ve çizgilerin yansımaları.

Kesin ve belirgin, köşeli çizgiler, karanlığın ve aydınlığın birleşimi, melanj kombinasyonu, gizemliliği vurgulayan, parlak ve mat transparan esintiler içeren karışımlar, güzelliğin çizgisini vurgulayan viscose karışımlarında destansı grafik yazıların belirginliği (hikaye, gazete gibi yazılar) kabartma yazı nüansların yeniliği...

FONKSİYON

Spor rahatlığı, dışarıda rustik etki yaratan, dış giyimde rahatlığı, özgürlüğü yansıtan çizgiler.

İşçi kıyafeti görünümü, kirli, parçalı, eskitilmiş görünümü, bazen küçük folklor esprileri içeren, hafif buğulu,

dumanlı, sisli grimsi renkler doğa ile peyzajı birleştiren özgür çizgiler.

Futter, çift taraflı, double-faces, kapitone bayan giysisinde sıcaklığı yansıtır. Mumlanmış, kaplamalı, zımparalı kumaşlar, bukletten ve şönlenden rahatlığı ve özgürlüğün çizgisi, huzurun, özgürlüğün yansımasıdır.

TİTREŞİM

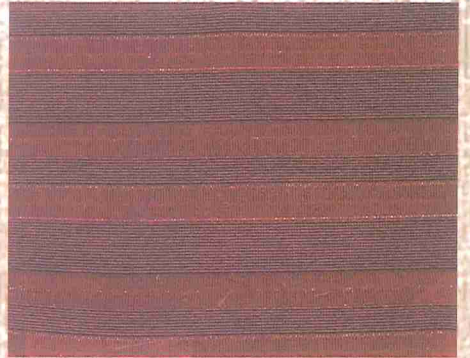
Baş döndürücü enerji. 80'li yılların disco ve clublerinin yansımaları, bitkisel

temalı, sıcak ve yasak renkler, göz kamaştıran ultra viyole renk karmaşasının parlaklığı. Hologramlı, giterli, rölyef baskılı zıt renkli kombinasyonu.

Sıcak, ateşli, göz kamaştıran parlaklık ile seksi güzelliği gündeme getiriyor.

Premiere Vision'da renkler üç grupta toplanmış.

Bayan Grubu

Siyah
Kahverengi
Kırmızı
Gri
Fuşya Pembe
Pembe

Erkek Grubu

Kahverengi
Siyah
Lacivert
Koyu Kahve
Mor Lacivert
Bej

Spor Grubu

Kahverengi
Siyah
Lacivert
Kırmızı
Sarı
Koyu Gri

Basında güvenin simgesi

Günümüzde gönüllülüğün önemi ve iş dünyasındaki rolü

“Gönüllülük” kavramı, hızla değişen dünyamızda gün geçtikçe daha çok önem kazanıyor. Birleşmiş Milletler, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 123 ülkenin desteğiyle 2001 yılını “Uluslararası Gönüllüler Yılı” ilan etti. Birleşmiş Milletler, benzer çalışmalarını ile gönüllü çalışanları teşvik etmeyi, yaygın bir hale getirmeyi ve dünyanın dört bir yanında karşılıksız hizmet veren gönüllülere daha fazla destek sağlanmasını hedefliyor. Aynı amaçlarla her yıl 5 Aralık günü tüm dünyada “Gönüllülük Günü” olarak kutlanıyor. **Gönüllülük; karşılık beklemezsiniz, zevkle, isteyerek, toplum yararına bir şeyler yapma arzusudur.**

Gönüllü kişiler; her bireyin toplumun bir parçası olduğunun bilinci ve “Geleceğin daha iyi olması için ben de bir şeyler yapabilirim” düşüncesiyle; maddi olanaklarını, zaman, emek ve bilgilerini, insani ya da toplumsal bir amaç için ortaya koyan kimselerdir. Gönüllülük, kişinin iyi ve doğru olduğuna inandığı bir amaç uğruna emeğini ortaya koyması, kimseden bir şey beklemeden kendisini motive etmesidir; inanmak, emek vermek ve harekete geçmektir. Gönüllü çalışmalar içerisinde insanlar, topluma yararlı olmanın hazzını ve doyumunu yaşarlar. Bir işe yaradıklarını, bir şeyi gerçekleştirdiklerini görerek kendilerine olan güven duygularını pekiştirirler. Ayrıca bir grup içerisinde, kendisi gibi düşünen insanlarla bir arada olarak ait olma duygusunu yaşarlar.

Sivil Toplum Kuruluşları

Tüm dünyada sayıları gitgide artan sivil toplum kuruluşları, insani ya da toplumsal bir amaç etrafında bir araya gelen gönüllü insanların oluşturduğu, dinamik, değişime öncülük eden, toplumsal duyarlılıkları dile getiren kuruluşlardır. Bugün dünyada yaklaşık olarak 10.000 aktif sivil toplum kuruluşunun bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu kuruluşlar çok çeşitli amaçlarla kurulmuş olsalar da bir takım ortak özellikler taşımaktadırlar. Bu

özellikler şunlardır:

- 1) Yurtseverlik, doğa severlik, insan severlik
- 2) Bağımsızlık
- 3) Kar amacı gütmeme
- 4) Gönüllülük ve
- 5) Tüzel kişilik

“Sivil Toplum Kuruluşları”, “Hükümet Dışı Kuruluşlar”, ya da “Üçüncü Sektör” olarak adlandırılan bu kuruluşlar sayesinde “sosyal sorumluluk” kavramı tüm dünyada önem kazanmıştır. Ancak son yıllarda, özellikle kurumsal, toplumsal, ulusal ve uluslararası sorumluluk boyutu çokça tartışılan bir konu haline gelmiştir.

ekonomik güce de sahip bir sektör konumundadır.

“The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project” adı altında 22 ülkede yapılan araştırmalar sonucunda, üçüncü sektör kuruluşlarında çalışanların, tüm çalışanların yüzde 27’sini oluşturdukları ortaya çıkmıştır.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk 21. yüzyılda artık toplumlar, sosyal sorumluluğu yalnızca bireylerden değil, şirketlerden de beklemektedirler.

Şirketlerin başarısı artık yalnız ticari kriterlerle değil, sosyal sorumluluk

kavramıyla, yani topluma ne oranda katkı sağladıklarıyla da ölçülmektedir. “Kurumsal sosyal sorumluluk” kavramı da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Kurumsal sosyal sorumluluk, kısaca, şirketlerin daha iyi bir toplum ve daha iyi bir çevre için gönüllü olarak katkıda bulunmaları olarak tanımlanmaktadır. Bugün dünya genelinde, şirketlerin %45’i gönüllü çalışmaları desteklemektedir.

Şirketler Neden Gönüllü Olurlar?

Kurumsal sosyal sorumluluk konusunu ciddiye alan şirketler önemli kazanımlarsağlamaktadır. Bu şirketlerin marka değerleri ve dolayısıyla piyasa değerleri artmaktadır. Çünkü tüketiciler için artık sadece bir ürünün maddi değeri ve kalitesi onu satın almak için yeterli olmamaktadır. Günümüzde tüketiciler, satın aldıkları ürünün arkasındaki firmanın toplum için ne yaptığına bakmaktadırlar. Bu beklenti, toplumun gelişmişlik düzeyine bağlı olarak artmaktadır.

Kamu sektörünün hizmette önemli ölçüde aksadığı, özel sektörün ise birkaç istisna haricinde yalnızca kar amacı güttüğü, toplumsal, kültürel ve çevresel etkenleri dışladığı bir ortamda; STK’ların gerçekleştirdiği işlev, STK’ların “üçüncü sektör” olarak adlandırılmasını haklı çıkarmaktadır. Sosyal ve politik öneminin dışında, “Üçüncü Sektör” oldukça önemli bir

yücel
baysal

dayanıklı tüketim mamülleri
sanayi ve ticaret limited şirketi

*Yıllardır
aynı kalite
ve heyecanla
hizmet veriyoruz...*

5086 NF Plus
Orbital
No-Frost Buzdolabı

Orbital 5950
Elektronik
Çamaşır Makinesi

6060 E
Elektronik
Bulaşık Makinesi

9612 DT
Orbital Double
Fırın

Hisarönü

899 Sokak No: 20 İzmir
Tel: 0.232.425 23 43 (pbx)
Fax: 0.232.483 89 08

Yeşilyurt

Polat Cad. No: 74/C İzmir
Tel: 0.232.244 55 44 (pbx)
Fax: 0.232.244 53 91

web: www.yucelbaysal.com.tr • e-mail: abaysal@yucelbaysal.com.tr

 arçelik

Çalışanlar da artık, inandıkları değerler ve yaşadıkları dünyanın gelişimine katkı sağlamak için çalışmak istediklerinden, daha nitelikli çalışanların cezbedilmesinde, kuruma olan bağlılıklarının artmasında ve çalışanların iş performansına yönelik motivasyonlarının artmasında kurumsal sosyal sorumluluk oldukça etkili olmaktadır.

Kurumsal sosyal sorumluluklarının bilincinde olan şirketler yeni pazarlara girme ve müşteri sadakati sağlamada önemli avantajlar elde etmektedirler. Dünyada birçok fon, bir şirkete yatırım yapmadan önce, o şirketin toplumsal sorumluluk konusundaki performansını değerlendirmeye başlamıştır.

Günümüzde Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Önemi

Büyük şirketleri mal ve hizmet üretmenin ötesine taşıyan ve farklı alanlarda topluma katkı sağlamalarına olanak veren kurumsal sosyal sorumluluk anlayışı tüm dünyada giderek önem kazanıyor.

Şirketinin 2000 yılının başlarında yaptığı bir araştırmada yöneticilerin %45'i, "Önümüzdeki beş yılda kendi işlerinin benzeri işlerde toplumsal sorumluluk kavramı artarak önem kazanacaktır" düşüncesine katıldıklarını belirtmişlerdir.

• 1999 yılında yapılan Kurumsal Sosyal Sorumluluk üzerine Milenyum Anketi'nde 6 kıtadaki 23 ülkede yaşayan 25.000 kişiye sorulan soruların cevaplarında: Görüşülen kişilerin yarısının şirketlerin toplumsal düzeydeki tavırlarına dikkat ettikleri; bireysel şirketlerin oluşturdukları etkinin, marka niteliği/ünü (%40) ile temel iş niteliklerinden (%34) çok kurumsal vatandaşlık düzeylerine (%56) göre belirlendiği vurgulanmıştır.

• Şirketlerin toplumsal sorumluluğa önem vermeleri ile genel olarak olumlu bir izlenim vermeleri arasında çok yüksek bir ilişki olduğu bilinmektedir. MORI'nin gerçekleştirdiği bir araştırmada katılımcıların %17'sinin bir şirketin ürünlerini etik gerekçelerle boykot ettiğini, %19'unun bir şirketin ürünlerini, söz konusu şirketin etik ünü dolayısıyla tercih etmeye başladığını, %28'inin yukarıdaki davranışların her ikisini de gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

• Kar amacı gütmeyen kuruluşlarla bağlantı içinde olan şirketler, rekabet avantajı da sağlayabilmektedir. MORI tarafından 1998 yılında yapılan diğer bir araştırmada, ürünün satışından çeşitli hayır kuruluşlarına pay veren ve bunu duyuran şirketlerin tüketiciyi etkilediği; tüketicinin neredeyse üçte birinin (%30) bir ürün ya da hizmet satın alırken bu durumu da göz önünde bulundurduğu gözlemlenmiştir.

• Yine MORI tarafından 1990'lar boyunca yapılan araştırmalar, insanların büyük bir bölümünün, toplum ve kamu yararına destek sağlayan bir şirketin, çalışmak için iyi bir yer olduğunu düşündüğünü ortaya koymuştur. Yararlar yalnızca işe alıma ilişkin değildir. Sosyal sorumluluk; şirketlerin çalışanlarının performanslarını sürdürmelerine, geliştirmelerine ve arttırmalarına da yardımcı olmaktadır.

• 1997 yılında bilgi teknolojileri hizmeti veren FI Grubu çalışanları arasında yapılan bağımsız araştırma; %21'i gönüllü çalışmalara katılan çalışanların %74'ünün şirkete ilişkin algılarını değiştirdiklerini, %58'inin kişisel olarak gelişim sağladığına inandığını, %35'inin profesyonel anlamda gelişim sağladığını belirlemiştir.

Başta BM olmak üzere AB, OECD, Dünya Bankası gibi uluslar üstü kuruluşlar; "Gönüllülük" ve "Kurumsal Sosyal Sorumluluk" kavramlarına önem vermektedir. Çünkü sürdürülebilir ekonomik gelişme için bireylerin ve şirketlerin içinde yaşadıkları ve etkin oldukları topluma ilişkin bilgi ve ilgilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu konunun Türkiye'de de tartışılmaya açılması Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinin bir gereği olarak da değerlendirilmektedir.

Gönüllü çalışmaların topluma iki temel katkısı vardır: Bunlardan birincisi ekonomik olandır.

Günümüzde "üçüncü sektör" olarak adlandırılan sivil toplum kuruluşlarının, dünyanın sekizinci en büyük ekonomisini oluşturduğu bilinmektedir.

Devletin üstündeki ekonomik yükü oldukça azaltan gönüllü çalışmaların ikinci ve daha önemli katkısı ise toplumun bireyleri arasında daha sağlam bağlar oluşturarak toplum içinde güvenin artmasına ve devamlılığın sağlanmasına yardımcı olmasıdır.

Ernst & Young'ın insan kaynakları portalı www.insankaynaklari.com'dan derlenmiştir.

Serbest giyim sendromu

Yazan: Özlem ÇAKIR
Profesyonel İmaj ve İletişim Danışmanı

Serbest Giyim, Serbest Cuma, Casual giyim, Business Casual, Casual Friday, Smart Casual. Son yıllarda, Türkiye'de de, bazı şirketlerin serbest giyimi benimsemesi ve uygulaması ile, bu tanımlar da sıkça kullanılmayı başladı. Bu tanımların hepsi aynı anlama mı geliyor? Nedir bu serbest giyim? Sınırları çizilmeli mi? Hangi şirketler ve bu şirketlerin hangi departmanları uygulamalı? Bireye ve kuruma getirileri ve götürüleri nelerdir? Karmakarışık ve Türkiye için de henüz yeni sayılan ve iyi bilinmeyen bu kavrama, bu kısımda açıklık getirmek istiyorum. Nerede, ne zaman ve ne amaçlanarak başladı?

Serbest giyimi anlayabilmemiz için öncelikle çıkış yerini ve nedenini bilmemiz gerekir. Serbest giyim, ilk önce Kanada'da 80'li yılların sonunda başladı diyenler olsa da; Amerika'nın California eyaletinde, Silikon Vadisi'nde ve 1989 yılında başladı diyenler daha çoğunlukta.

Neden Silikon Vadisi? Çünkü bilişimcilerin toplu halde bulunduğu yer, Silikon Vadisi. Amerika'nın bu bölgesindeki hava şartları diğer bölgelerine göre daha sıcak. Bu bölgedeki şirketlerde çalışanların çoğunun müşterilerle yüz yüze görüşmeleri yok. Bu kişiler genelde ofis içinde bütün gün masa başında çalışanlar. Bu nedenle takım elbise giymelerine ve kravat takmalarına da gerek yok.

O dönemde serbest giyime geçen bir çok firma bu değişimden memnun olduklarını, serbest giyimin yaratıcılığı artırdığını ve iş yerinde ast, üst olayına son verdiğini açıklayıcı, serbest giyimi sadece Silikon Vadisindeki firmalar değil Amerika'nın farklı bölgelerindeki farklı sektörlerden firmalar da uygulamaya başladı.

Özetlemek gerekirse, serbest giyim uygulamasına geçişin başlıca 4 amacı vardı.

1. Çalışanlara rahatlık sağlamak
2. Yaratıcılığı artırmak
3. İletişimi desteklemek
4. Hiyerarşiyi görüntüde azaltmak

Firmalar açısından avantaj ve dezavantajları

Avantajları:

• Çalışanların moralleri üzerinde olumlu etki yarattığı için, daha verimli çalışmalarını sağlıyor. Bu verim firmaya

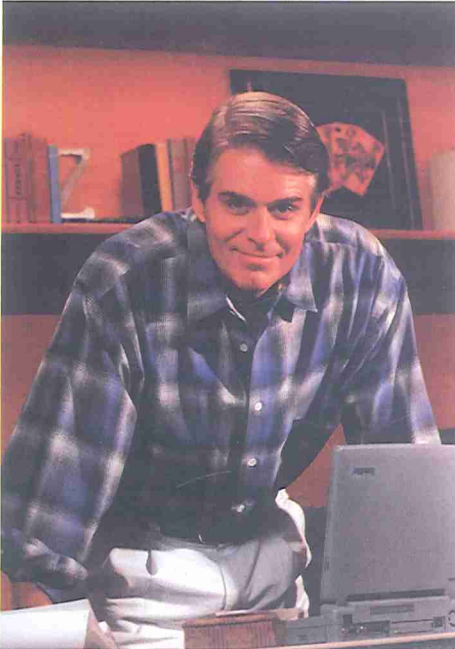
avantaj kazandırıyor.

• Serbest giyim uygulaması bir çok iş arayana cazip geldiği için, firma yeni eleman alma dönemlerinde yeterli sayıdaki kişinin müracaatı ile karşılaşılıyor.

• Serbest giyim uygulamasının genel olarak ast üst ilişkisine olumlu etkisi olup, beyaz yakalılarla mavi yakalılar arasında da iletişimi daha kolaylaştırıyor ve takım çalışmasına yardımcı oluyor. Takım çalışmasına inanan ve uygulayan firmalarda huzurlu, yaratıcı ve devamlı gelişen bir çalışma ortamına sahip olunuyor.

Dezavantajları

• Bazı firmalar serbest giyime geçtikten

sonra çalışanların işe gelme ve işten ayrılma saatlerine uymadıklarını ve iş saatleri içerisinde çalışma konusunda daha rahat davrandıklarını ve bu kişilerden yeterli verimin alınmadığından şikayet ettikleri gözlemlendi.

• Çalışanlar, serbest giyimle birlikte, işe gittiklerini unutup, iş ortamı için hiç de uygun olmayan görüntülerle işe geldikleri için, hem kendi imajlarını hem de kurumlarının imajını zedelediler.

• Serbest giyim aynı zamanda çalışanların hareketlerinde ve davranışlarında da rahatlığa ve hatta kaba davranışa sebebiyet vermiştir. Bu durumdan kurum içi de kurum dışı müşteriler de etkilenmiş, firmalara konuyla ilgili şikayetler gelmiştir. 1999 senesinde katıldığım San Diego'da gerçekleşen Uluslararası İmaj Danışmanları Derneği'nin kongresinde bu konuya değinilmişti. Amerika'da iş hukuku konusunda uzman ve çalışanların, cinsel taciz davalarına da bakan çok büyük bir hukuk firması olan Jackson Lewis'in elde ettiği veriler açıklanmıştı. Sonuçlara hiç birimiz inanmamıştık.

Amerika'da yeni işe başlayan ya da iş değiştiren, kadın ve erkek, özellikle erkek üst düzey yöneticilere, iş başlamadan önce verilen oryantasyon programı içinde, iş yerinde hangi davranışların cinsel taciz olarak görülebileceğine dair bilgi verilir. Bizim kültürümüzde sırt sıvazlama olarak algılanabilecek bir hareket Amerika'da, iş yerinde, bir erkek tarafından bir hanıma yapılırsa ya da bir hanım tarafından bir erkeğe

yapılırsa, cinsel taciz olarak yorumlanabilir.

Jackson Lewis'in açıklamalarına göre serbest giyimi uygulayan firmaların % 25'inde cinsel taciz davaları artmıştır. Bu verilerle, serbest giyimin, çalışanların davranışlarında da bir rahatlık ve kabalağa neden olabileceğini de görmüş oluyoruz. 2000 senesinde, yine Amerika'da, İnsan Kaynakları Yönetimi Derneği tarafından yaptırılan bir araştırma da, 1999'da serbest giyimi uygulayan firmaların yüzdesi %99'dan 2000'de %87'lere düşmüştür.

Jackson Lewis'in bir başka araştırmasında da şirketlerin % 45'i bir sene serbest giyimi uyguladıktan sonra; düzensizlik, işe gelmeme, işten kaytarma oranının arttığını görüp, kurumsal giyime dönmenin yolunu aramaya başlamışlardır. Bu şirketlerin %25'i de, serbest giyim sonucu, çalışanların şirket içi flört etme oranının yükseldiğini bildirmişlerdir.

Serbest giyimin çalışanlar açısından avantaj ve dezavantajları

Avantajları

- Serbest giyim parçaları takım elbise ve bunları tamamlayan aksesuarlara göre çok daha ucuz.
- Bu nedenle çalışanların bütçelerini fazla sarsmıyor.
- Serbest giyim çalışanlara hareket rahatlığı sağlıyor.
- Serbest giyim bazı çalışanların daha yaratıcı olmalarını sağlıyor.
- Serbest giyimle çalışanların hepsi kendilerini aynı takımın parçası hissediyor ve takım çalışmasında daha verimli oluyorlar.

Dezavantajları

- Serbest giyimle kendini daha rahat, daha yaratıcı, daha başarılı ve güçlü hissedenlerin yanında serbest giyim uygulamasını benimsemeyen ve bu tarz giyimle kendini otorite sahibi ve güçlü hissetmeyen bir çok çalışan da var. 'The New Professional Image' adlı kitabında Susan Bixler bu konuyu ele almış ve birçok kişinin bu uygulamadan rahatsızlık duyduğunu belirtmiştir.
- Serbest giyim erkeklerden çok kadınlara dezavantaj yaratmıştır. Serbest giyimi kurallarına göre uygulamayan dekolte, mini, şeffaf kıyafetlerle iş yerine gelen hanımlar frapan görüntüleriyle itibar kaybetmişlerdir.
- Her ne kadar serbest giyim parçaları takım elbiselere göre daha ucuz olsa, da serbest giyim uygulamasına geçmeden önce, bir çok çalışanın hafta içi işe giderken giydiği takım elbiselerinin çoğunlukta olduğu bir gardırobu vardı. Bunun yanında da hafta sonlarında giydiği çok rahat eşortman takımları, kot pantolon, spor kazak ve tişörtleri vardı. Serbest giyim için hem işe uyacak, itibar kaybına neden olmayacak, hem rahatlık sağlayacak bir gardırobu yoktu. Böylece ikinci bir gardırop oluşturma sorunu ortaya çıktı.
- Serbest giyim, aslında, çalışanlara yeniden bir gardırop yapmaları gerektiğini gösterdi. Yeni bir gardıropta, parçalar ucuz olsa da, toplamda belirli miktar bir harcamaya neden oldu.

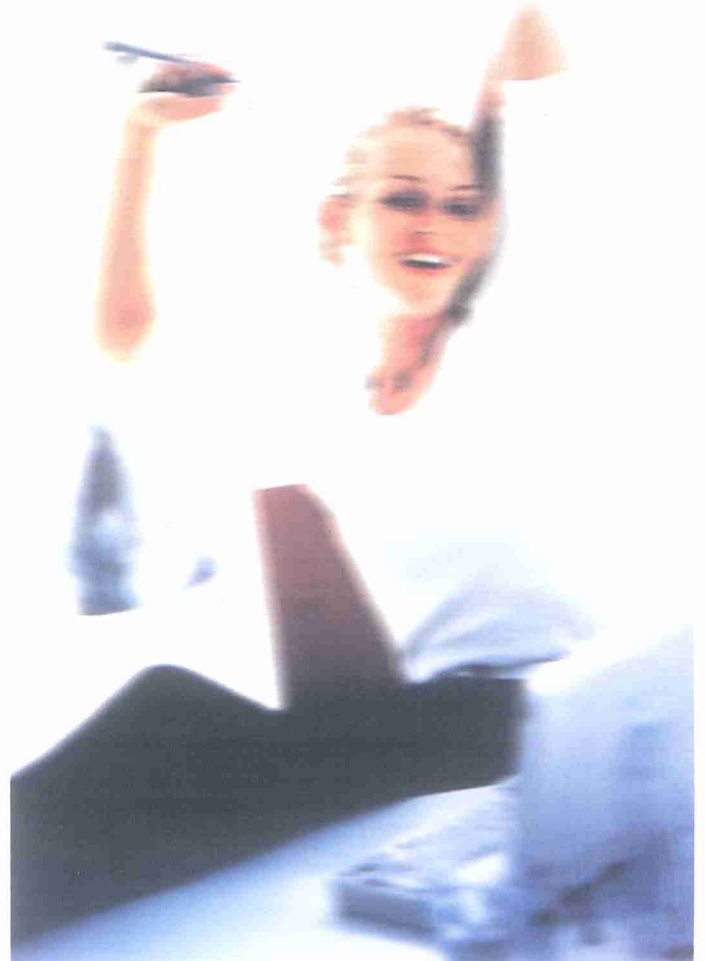
Serbest giyim uygulamaları

Serbest giyim uygulamasına geçerken, kurumların aşağıdaki soruları kendilerine sormaları gerekir.

- Biz hangi sektördeyiz? Bizim sektörümüzdeki diğer firmalar serbest giyimi uyguluyor mu?
- Müşterilerimiz kimler? Demografik durum (yaş, meslek, ekonomik durum, medeni hali) ve yaşam tarzları nasıldır?
- Firma çalışanlarının faaliyetleri genelde ofislerde mi? Ofis dışında mı? Ofis dışında olanlar ne tip yerlerde çalışıyorlar?
- Firmamızın hangi bölümleri müşterilerimizle direk iletişimde?
- Firmamızın hangi coğrafi bölgelerde ofisleri var?
- Serbest giyimi tüm hafta mı, yoksa sadece Cuma günleri mi uyguluyoruz?

- Serbest giyim uygulamamızı müşterilerimize duyuralım mı?
  - Firma ve firma çalışanları olarak nasıl algılanmak istiyoruz?
  - Serbest giyimin hangi modelini uygulayalım?
- Serbest giyim İngilizce kullanım adıyla Business Casual'dır. Ülkemiz de de bazı firmalarda serbest giyim yerine Business Casual ya da "Serbest Cuma" anlamına gelen ve sadece Cuma günleri serbest giyim uygulaması için kullanılan, Casual Friday kelimeleri de kullanılır.
- Smart Casual serbest giyim uygulaması modellerinden biridir. Türkiye'de bir çok firmaya "Nasıl bir serbest giyim uygulamanız var?" diye sorduğumda "Smart Casual" diye cevap alıyorum.
- Buradaki smart rahat ve dağınık değil derli toplu, düzgün, spor, şık anlamında kullanılıyor. Bir çok firmanın kullandığı bu tanımlama ve bu tanımlamaya getirilen tek sayfalık bir serbest giyim açıklaması, maalesef çalışanların konuyu anlaması ve doğru uygulaması için yeterli olmuyor.
- Bu nedenle serbest giyim dünyanın bir çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de hem karışıklığa hem de çalışanların ve dolayısıyla kurumların itibar kayıplarına neden olabiliyor. Bunu engellemek için firmalar bu konuda mutlaka eğitim almalı. Serbest giyimin hangi modelinin kullanılacağına karar vermeli, uygulamanın sınırlarını çizmeli ve detaylı bir serbest giyim kılavuzu hazırlanmalı.

Bu nedenle serbest giyim dünyanın bir çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de hem karışıklığa hem de çalışanların ve dolayısıyla kurumların itibar kayıplarına neden olabiliyor. Bunu engellemek için firmalar bu konuda mutlaka eğitim almalı. Serbest giyimin hangi modelinin kullanılacağına karar vermeli, uygulamanın sınırlarını çizmeli ve detaylı bir serbest giyim kılavuzu hazırlanmalı.

Ege'de kalite yarışısı başlıyor

EGE BÖLGESİ KALİTE ÖDÜLÜ ve YILIN BAŞARILI EKİBİ ÖDÜLÜ için başvurular başladı.

Türkiye Kalite Derneği (KalDer) İzmir şubesinin, Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, ESİAD, EĞİAD, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve EBSO ile birlikte 27-28-29 Nisan 2004 tarihlerinde, E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenleyecekleri 5. Mükemmelliği Arayış

Sempozyumu'nun son gününde yapılacak Ödül Töreninde sahiplerini bulacak "Ege Bölgesi Kalite Ödülü" ve "Yılın Başarılı Ekibi Ödülü" için başvurular başladı.

Büyük Ölçekli kuruluşlar ile Küçük ve Orta Ölçekli kuruluşlar olarak iki kategoride verilecek olan Ege Bölgesi Kalite Ödülü'nde, Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı'nın (European Foundation for Quality Management-EFQM) "Mükemmellik Modeli" kullanılmaktadır. Avrupa'da 2000'den fazla kuruluş tarafından kullanılan bu model sayesinde ödüle başvuran kuruluşlar; mükemmelliğe giden yolun neresinde olduklarını görmekte, darboğazlarını saptamakta ve uygun çözümlere ulaşmakta yani sahip oldukları yönetim sistemine bir nevi "check-up" yapmak, eksik yönlerini saptamak ve bunları iyileştirmek fırsatını yakalamaktadırlar. KalDer İzmir şubesi, "Ulusal Kalite Ödülü"nde de kullanılan bu modeli "Ege Bölgesi Kalite Ödülü" sayesinde Ege bölgesindeki kuruluşların kullanımına sunarak, bu kuruluşların "Ulusal Kalite Ödülü"ne de hazırlanmaları gibi bir misyonu da üstlenmiştir.

Ege Bölgesi Kalite Ödülü'nün değerlendirilmesinde kullanılan "Mükemmellik Modeli"; şirketler, okullar, sağlık kuruluşları, polis örgütleri, kamu hizmetleri kuruluşları ve devlet kuruluşları gibi çok geniş çapta "ortak bir yönetim dili" sunmakta ve bu nedenle tüm sektörlerin ödül sürecine katılımını mümkün kılmaktadır.

Özellikle Avrupa Birliği çalışmalarının hız kazandığı ve küreselleşmenin etkisinin ve baskısının daha çok duyulduğu günümüzde, Ege Bölgesi Kalite Ödülü süreci, kuruluşlara hız ve esneklik kazandırarak rekabet güçlerinin artmasında yardımcı olacaktır. 27-29 Nisan 2004 tarihlerinde yapılacak olan 5. Mükemmelliği Arayış

Sempozyumu kapsamında verilecek olan diğer bir ödül ise; "Yılın Başarılı Ekibi Ödülü"dür. Bu ödül sürecine de başvurular başladı. Yılın Başarılı Ekibi Ödülü, Ege Bölgesindeki kuruluşlarda yürütülen "takım çalışmaları"nın değerlendirildiği bir süreçtir. Bu ödüle başvuran kuruluşlar, hem takım çalışmalarını sistematik bir şekilde yapmak üzere bir modele sahip olacaklar hem de takım çalışması yapan diğer kuruluşların bilgi ve becerilerinin paylaşılması imkanını elde edeceklerdir. Ege Bölgesi Kalite Ödülü ve Yılın Başarılı Ekibi Ödülü hakkında yukarıdaki açıklamaları yapan, Türkiye Kalite Derneği (KalDer) İzmir Şubesi Genel Sekreteri Kenan Keskinoglu; Toplam Kalite Yönetimi'ni Türkiye ve Ege Bölgesi ölçeğinde yaygınlaştırmak ve Avrupa Birliği'ne girmek için çalıştığımız bu günlerde kuruluşlarımızın rekabet seviyesini artırmak adına, bölgemizdeki tüm kamu ve özel kuruluşları ödül süreçlerine katılmaya çağırıyor.

2004 yılı Ege Bölgesi Kalite Ödülü ve Yılın Başarılı Ekibi Ödülü'ne başvurular 21 Kasım 2003 tarihine kadar devam edecek olup, Türkiye Kalite Derneği (KalDer) İzmir şubesinin (232) 328 26 46 (4 Hat) numaralı telefonundan konu ile ilgili daha geniş bilgi alınabilir.

2004'te beşincisi düzenlenecek olan "Kalite Kültürü, Değişim ve Türkiye" ana temalı Mükemmelliği Arayış Sempozyumu için sponsorluk

başvuruları da başladı.

Geçtiğimiz Nisan ayında iş dünyasından yaklaşık 700 kişinin katılımıyla gerçekleşen sempozyumda, konularında uzman 40'a yakın konuşmacının deneyim

Geçtiğimiz Nisan ayında iş dünyasından yaklaşık 700 kişinin katılımıyla gerçekleşen sempozyumda, konularında uzman 40'a yakın konuşmacının deneyim ve tecrübelerini paylaştığı 16 oturum düzenlendi. İshak ALATON, Uğur YÜCE, Doğan CÜCELOĞLU, Üstün DÖKMEN, Yılmaz ARGÜDEN, Tuğrul KUDATGOBİLİK, İbrahim KAVRAKOĞLU gibi tanınmış isimlerin de konuşmacı olarak bulunduğu sempozyumu, 30 firma sponsor olarak destekledi.

ve tecrübelerini paylaştığı 16 oturum düzenlendi. İshak ALATON, Uğur YÜCE, Doğan CÜCELOĞLU, Üstün DÖKMEN, Yılmaz ARGÜDEN, Tuğrul KUDATGOBİLİK, İbrahim KAVRAKOĞLU gibi tanınmış isimlerin de konuşmacı olarak bulunduğu sempozyumu, 30 firma sponsor olarak destekledi. Dernek Genel Sekreteri Kenan KESKİNOĞLU: “Önümüzdeki sempozyum için organizasyon ve ödül çalışmalarımızın başladığı bugünlerde, şüphesiz en büyük desteğimiz sponsor kuruluşlarımız olacak. Toplam Kalite bilincinin ülkemizde yaygınlaştırılmasını kendine misyon edinmiş olan KalDer, sadece ürün ve hizmet anlamında değil aynı zamanda bireysel kalitenin de artırılması görevlerini de üstlenerek, çağdaşlaşma yolunda ihtiyacımız olan değişim hareketine destek vermeyi amaçlamaktadır. Bu görevimizi yerine getirirken, bölgemizdeki kurum ve kuruluşları da destekleri ile yanımızda görmek, herşeyden önce toplumsal sorumluluğumuz bakımından anlamlı olacaktır.” dedi.

Firmalar, ana sponsorluk yanında, hizmet sponsorluğu ve oturum sponsorluğu için de KalDer İzmir Şubesi ile irtibat kurabilirler.

KalDer İzmir şubesi, “Ulusal Kalite Ödülü”nde de kullanılan bu modeli, “Ege Bölgesi kalite Ödülü” sayesinde Ege bölgesindeki kuruluşların kullanımına sunarak, bu kuruluşların “Ulusal Kalite Ödülü”ne hazırlanmaları gibi bir misyonu da üstlenmiştir.

SPONSORLUK KATEGORİLERİNE GÖRE KATKI BEDELLERİ

SPONSORLUK KATEGORİLERİ

ERKEN ANA SPONSOR	2.500 USD
(15 Kasım 2003 tarihine kadar)	
ANA SPONSOR	3.000 USD
OTURUM SPONSORU	1.000 USD
HİZMET SPONSORU	Görüşmeler sonucu belirlenecektir.

Düzenlendiği 4 yıl boyunca sponsorluklarıyla sempozyuma destek olan kuruluşlar (alfabetik sırayla):

AKG, ARÇELİK, ASKAYNAK, ATAY HOLDİNG, AYGAZ, BAŞAK SİGORTA, BATI SÖKE, BIANCHI, CEMDAĞ, CEVHER DÖKÜM SANAYİ (CDS), CEVHER MAKİNE SANAYİ (CMS), ÇİMENTAŞ, DALAN, DÖNMEZ DEBRİYAJ, DÜNYA GAZETESİ, DYO, EDAK ECZA KOOPERATİFİ, EFES NET, EGE ENDÜSTRİ, EGE OTO, EGE TV, E.Ü. MEZUNLARI DERNEĞİ, EL MİKROCERRAHI HST., ERNST-YOUNG, ESBAŞ, ETAP MAKİNA, ETİ, FİNANSBANK, FORM PLASTİK, FRUKO MEŞRUBAT, HİPOKRAT, HORUZ LOJİSTİK, İSTAŞ, İ.D.E.A, İZELTAŞ, İZMİR AOSB MÜDÜRLÜĞÜ, JIMMY KEY, KARE PEYZAJ, KİPA, KOZA, KULOĞLU, KÜTAŞ TEEKANNE, MC CORMICK, MİLLİYET EGE, NEW HOLLAND TRAKMAK, ORACLE, ORTA DÜNYA, ÖZKAN DEMİRÇELİK, ÖZTÜRE KİREÇÇİLİK, PASTAVİLLA, PEPSİ KOLA, PETROFER, PINAR, POLİNAS, SANAL ÇİÇEKÇİLİK, SARIGÖZOĞLU, SCHNEIDER ELEKTRİK, SEREL, SUN TEKSTİL, ŞAHİNLER ÇİÇEKÇİLİK, TEZCAN, TİRYAKİLER, TOLKAR, VESTEL, YENİ ASIR, YENİ TV.

Magazin dünyasının diva'sı...

Her Cuma bayilerde.

hayatınızdaki cevherler!

Tasarım, estetik ve kalite.

Dünya otomotiv devlerinin tercihi Cevher'den!

CEVHER
DÖKÜM SANAYİİ

CEVHER
JANT SANAYİİ

Cevher Döküm Sanayii ve Cevher Jant Sanayii bir **CEVHER GRUBU** kuruluşudur.

Yıldızları gökyüzünde aramayın!
En parlağı elinizin altında...

 insankaynaklari.com

İş ilanlarınızı insankaynaklari.com'da yayımlayın
yıldız oyunculara ulaşın!

 ERNST & YOUNG

Quality In Everything We Do

Tel: +90 212 315 3000 - 369
e-mail: ik.bilgi@tr.ey.com

©2003 ERNST & YOUNG